

19 Mayıs bayramının 19 uncu yılı

Artık hakikaten yeter!

F. R. ATAY

Beyruttan çıkan melun tahrikler

Ankara, 18 (A.A.) — Berut'tan bütün Avrupa ve Amerika'ya gönderilen bir telgrafta Atatürk'ün yeniden vahim surette hastalandığı ve devlet işlerine bakamayacak bir halde bulunduğu bildirilmektedir. Baştan başa yalandan ibaret olan bu haberi Berut masraflara girerek bütün dünyaya neşir ve tamim etmekte acaba ne gibi bir menfaat görüyor? Bu gibi adi vasıtaların dost bir devlet reisi hakkında bilhassa Hatay intihabı taziyeler içinde hedefinden inhiraf ettirilirken kullanması yalnız calibi dikkat olmakla kalmaz ve şüphe yok ki her okuyanın nefretini de mucip olur.

Bu yazımızın içindeki ajans tebliğini okuyan karilerimiz, her şeyden evvel, derin bir istikrah hissi duyacaklardır. Atatürk'ün sıhhati hakkında ilk şayia çıkarılan fransız radyosu olmuştur. O zaman bu çirkin saygısızlıktan bahsetmek istememiştik. Fakat Berut'un yaptığında daha mel'un bir kâsd var: Hatay seçimi üzerinde tesir yapmak! Hemen söyliyelim ki biz, en sıkı sömürge şartları içinde yaşayan Berut'tan, onun idaresine hâkim olanların haberi değil, tasvibi olmaksızın, böyle telgraflar çekilmesi imkânsız olduğunu takdir ederiz.

Atatürk'ün mutad gezintilerde ve ziyaretlerde bulunduğunu Ankara'da herkes gözü ile görerek biliyor. Atatürk'ün bu gezinti ve ziyaretlerine dair gazetemizde çıkan resimler çoktan Berut şayiacılarının elindedir. Hayır, bu ne basit bir hüremetsizlik, ne şursuzca bir terbiyesizliktir: Bu, Berut politikacılarının soğukkanlı bir tertibidir.

O halde, evvelâ, açıktan açığa manda idaresinin ve hattâ bizzat Fransanın mesullerinden şunu talep edelim: Türkler için mukaddes olan Atatürk'le, onun sıhhati ile oynamaktan derhal vaznu söyleyiniz: Dosdoğru onunla karşılaşalım.

Sömürgeciler midir, idareciler midir, büyük veya küçük politikacılar mıdır, hükümet veya parti adamları mıdır, bu iki yüzü politkadan kimler mesul ise, onlara hitab ediyoruz: Bizler, şimdiye kadar şahidi olduğumuz fesad ve tahrikleri, sık sık, dost Fransanın Türkiye ile münasebetlerindeki menfaatini takdir etmeyen bir takım mahallî memurlara atfetmek nezaketini gösterirken, bunun manda idaresinin elbette Paris politikasını gütmekte olduğunu bilmediğimiz gibi bir gaflete hamledilmiş olacağını zannetmedik. Fransa'da dostlarımız vardır; Fransada, bugünkü sakat politikanın tehlikesini görenler vardır: Fakat şurası bilhassa mühimdir ki, devletler arasındaki münasebetlerde yalnız fiillerin ehemiyeti vardır!

İmdi, fiiller bizim iyi teftislerimizi mütemadiyen tekbiz ediyor. Niçin katı ve çetin hakikate temas etmiyelim? Dostlarımızın bütün teminatlarına rağmen, Fransa bizi anlamıyor! Bunun başlıca delili: hakları beynelmilel ve karşılıklı ahidlerle tanımış olan Sancak türklüğüne, yerliler muamelesi yapılmasına tahammül edeceğimizi zannediyor. Haber verelim: Edemeyiz, etmiyeceğiz!

Atatürk milli şerefimizin mayasıdır, onun tâ kendisini temsil eder! Fransa bunu bilmez olur mu?

Geçenlerde seni bir fıkrasını okuduğumuz l'Europe Nouvelle Fransanın mühim bir mecmuasıdır. Hakkımızda en feci iftiraları neşreden Dépêche de Toulouse bugün iktidarda bulunan fırkanın başlıca organlarındandır. Güya bizi aldatacağı zannolunan maskeler veya avutacağı vehmolunan bahaneler altında, Fransadaki iktidar politikacılarımızın Türkiyeye karşı bir mücadele halinde bulduklarına kani olduğumuzu niçin söylemiyelim ve Paris bunu neden bilmesin?

Bizler sulhçuyuz; hakçı ve adaletçiyiz. Atatürk'ün asil siyasetinin değişmez prensiplerini artık cihan tanıyor. Fakat cihanın bildiği bir hakikat da-

ha vardır ki o da millî davalarımızı müdafaa ederken bizi hiç bir, ama hiç bir tehlike şantajı ile yıldırma, kendi şeref müdafamızdan vazgeçirmek

daki dostlarımız, mesullerden bu hareketlerin hesabını vaktinde sorsunlar: Çünkü biz zorla, şerefimizle ve mukaddesatımızla oynama oynama, sürüklendiğimiz yolun hiç bir icabı karşısında tereddüd edecek olanlardan değiliz. Fransa bizi nereye götürmek istiyorsa, onun bütün külfetlerine ve fedakârlıklarına katlanacağız!

Fakat fransız politikasının bu tezadlı ve muvazenesiz sistemi değil midir ki, onu, Avrupanın her kargaşalığından, hattâ mütefikleri nezdinde mesul mevkiine koymuştur? Eğer bu tezad ve muvazenesizliği, Londra tadil etmeğe muvaffak olmasa, Fransanın şimdiye kadar meydana vereceği faciaların hesabı yoktur. Mütemadiyen kendi menfaatine yontmak! Bütün iyi niyetleri kendi kârına sömürmek! Sulhçu olduğunuzu mu söylöyorsunuz: Şu halde nihayete kadar taviz vermeğe mahkûmsunuz! Hayır efendiler, her şeyin hududu, bizim millî şerefimizin hassas noktasında nihayet bulur. Ve zaten millî şeref davasında bu kadar kıskanç olduğumuz için ki verdiğimiz söze inanılır: Sulh için sözüme inanılır, dostluk için sözüme inanılır.

Bu yazımızı bugünlük iki kısa ihtarla bitirelim: Atatürk adını hiç bir maksadınıza alet etmeğe cüret etmeyiniz, bir! Hatayda ahidlerinizin yerine getirilmesinin son derece dikkat ediniz, iki!

Atatürkün

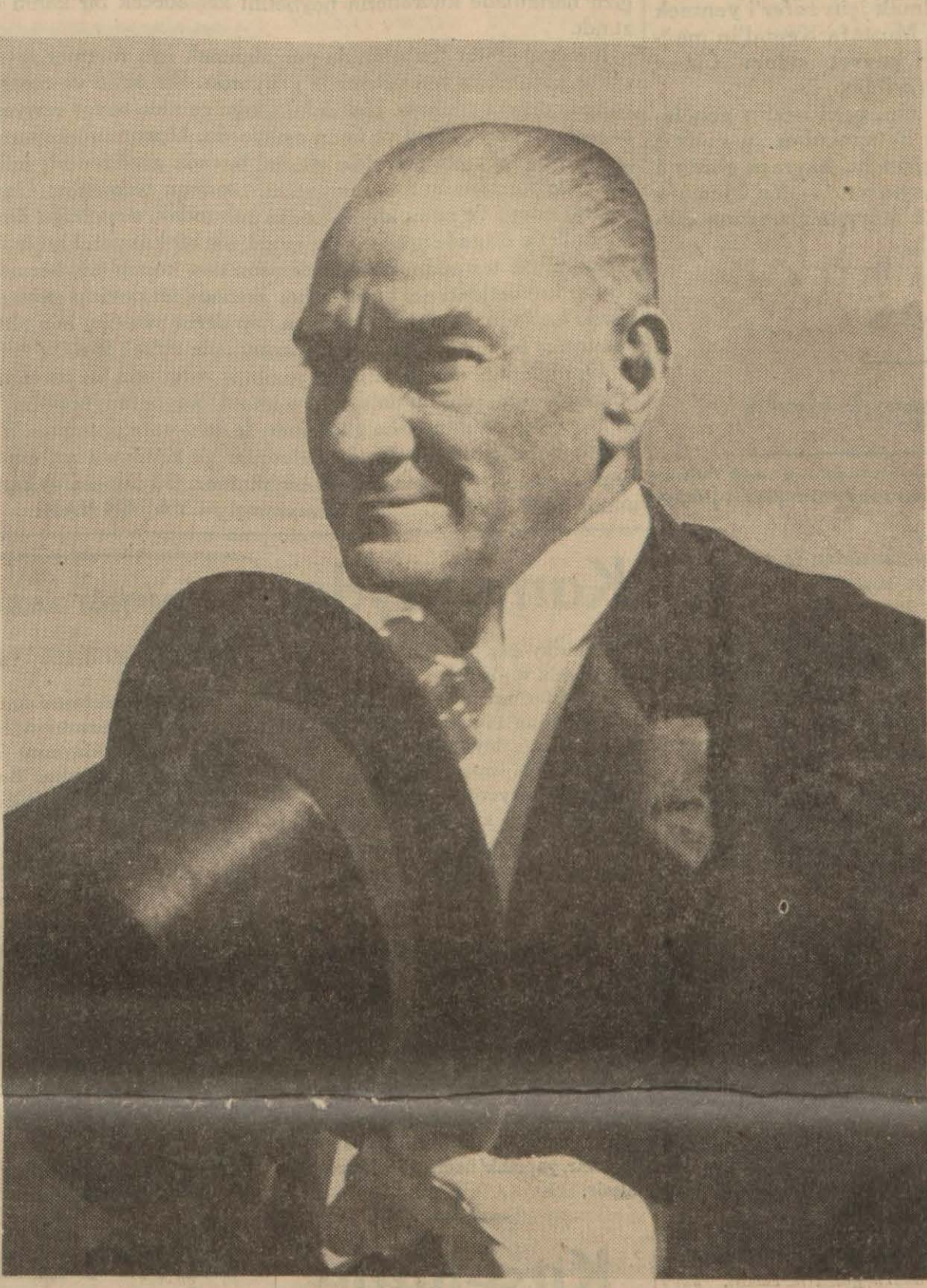
Anadoluya ayak bastığı büyük bayram

günü olan

BUGÜN

gazetemiz

24 sayfa

Nutuktan parçalar

Samsuna ayak

başlığım zaman...

Büyük Şef, nutuklarında, Samsun'a ayak bastıkları günkü vaziyeti şöyle anlatmaktadırlar:

1335 senesi mayısının 19 uncu günü Samsun'a çıktım. Vaziyet ve manzarai umumiyeye:

Osmanlı devletinin dahil bulunduğu grup, Harbi Umumiye mağlub olmuş, osmanlı ordusu her tarafa zedelennmiş, şeraiti ağır bir mütareke imzalanmış, büyük harbin uzun seneleli zarfında, millet yorgun ve fakir bir halde. Millet ve memleketi Harbi Umumiye sevkedenler, kendi hayatları endişesine düşerek, memleketten firar etmişler. Saltanat ve hilâfet mevkiini işgal eden Vahdettin, müte-reddi, şahsını, ve yalnız tahtını temin edebileceğini tahayyül ettiği deni tebdirler araştırmakta. Damad Ferid Paşanın riyasetindeki kabine; âciz, haysiyetsiz, cebin, yalnız padişahın iradesine tabi ve onunla beraber şahıslarını vikaye edebilecek her hangi bir vaziyete razı.

Ordunun elinden esliha ve cebhanesi alınmış ve alınmakta...

İtilâf devletleri, mütareke ahkâmına riayete lüzum görmüyorlar. Birer vesile ile, itilâf donanmaları ve askerleri İstanbulda. Adana vilayeti, fransızlar; Urfa, Maraş, Anteb, ingilizler tarafından işgal edilmiş. Antalya ve Konyada, italyan kıtaatı askeriyesi; Merzifon ve Samsunda ingiliz askerleri bulunuyor. Her tarafta, ecebî zabıt ve memurları ve hususî adamları faaliyettedir. Nihayet, mebdeî kelâm kabul ettiğimiz tarihten dört gün evvel, 15 - Mayıs - 335 de itilâf devletlerinin muvafakatıyla yunan ordusu İzmir ihraç ediliyor.

Bundan başka, memleketin her tarafında, anasiri hiristiyanıye hafi, celi hususî emel ve maksadlarının temini istihsaline, devletin bir an evvel çökmesine mesai sarfediyorlar. (Sonu 5. inci sayfada)

Hatayda tazyik Türk taraftarlarına boyuna taarruz ediliyor

Antakya, 15 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Antakya kaymakamlığına vekâleten tayin edilen ve yarım vazifesine başlayacak olan belediye reisi Hacı Etem "Atayolu", gazetesine verdiği beyanatta ittihadı vatani partisinden dünden itibaren istifa ettiğini, esasen bu partiye intisabının şahsî sebeplerden olduğunu, 400 senelik bir türk ailesinin evlâdi olduğunu, bu memleketin her tarafında ecdadının kanı ve kemîği bulunduğunu söylemiştir. Gazete, Hacı Etem'in bu sözlerini filen de isbat etmesini bekleriz diyor.

Ermeni listeleri

Antakya, 16 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor: İslâm sünni meselesinin arzettiği ehemiyeti bundan evvelki telgraflarımda tebarüz ettirmiştim. Türkler arasında ayrılık ihdası maksadıyla yapılan işgal propagandasının derecesine bir delil olmak üzere şunu da haber vereyim:

Dün cahil bir türk, ermeni cemaati listesine yazılmıştır.

Tahminen bin seçici bir mebus çıkaracağına göre, bu bir adedinin rakam itibariyle olan ehemiyeti kalkma gelmiyecek kadar ehemiyetsiz olan ehemiyeti hududsuzdur.

Bir değil, bin ermeni türk listesine yazılabilir, bu takdirde ermeni yurddaş: "Türk ekseriyetiyle kurula cak olan yeni meclis hükümetinin bu güzel hatayda da bir kaç kilometre ötede etrafı medeniyet nuru saçan genç Türkiye örneğinde refah ve terakkiye kavuşturmasını istiyorum.. demiş telâkki olunur, fakat bir tür-

(Sonu 3. üncü sayfada)

Bugün Türk milletinin Atatürk bayramıdır

Bugün, Büyük Şef Atatürkün vatan ve istiklâlini kurtarmak üzere Samsun'a ayak bastıklarının yıldönümüdür. Bunun için bütün memleketinde olduğu gibi, Ankarada da zengin bir kutlama programı hazırlanmıştır. Bugün, memleket istiklâl ve cumhuriyeti kendisine emanet edilen türk gençliği için (Spor ve Gençlik bayramı) olarak kabul edilmiş olduğundan iki bayram, bir arada kutlanacaktır.

Şehir dün akşamdanberi baştan başa donanmıştır. Stadyom ve Ankaradaki büyük caddeler süslenmiştir. Şefin Samsuna çıktıkları saat olan sabah 7 de 21 top atılacaktır. Türkkuşu tayyareleri hava gösterileri yapacaklardır.

Stadyom gösterileri saat 14 dedir. Orta ve meslek okullarıyla yüksek okulların talebeleri ve Türk spor kurumu Ankara bölgesine bağlı spor kulüpleri iştirâk edecekler. Törende 5 bando bulunacaktır. Yeşil sahada toplanan talebe ve sporcular mızıkancın iştirâkiyle hep beraber istiklâl marşını söyleyecekler ve bu sırada şeref kule-

(Sonu 5. inci sayfada)

Mareşal Fevzi Çakmak ve general Kâzım Özalp dost Yugoslav Harbiye ve Bahriye Nazırı general Mariçi karşıyorlar

Dost Yugoslavya harbiye ve bahriye nazırı şehrimizde

Atatürk General Mariçi dün kabul buyurdular

Yugoslavya harbiye ve bahriye nazırı orgeneral Mariç, Bayan Mariç ve hususî kalem direktörü albay Yevremoviç ile birlikte kendilerine tahsis edilen hususî trenle dün sabah saat 10 da şehrimize gelmişlerdir.

Dost ve müttelik memleketin kara ve deniz kuvvetlerinin değerli şefi, türk ve yugoslav bayraklarıyla süslenmiş ve bir kıta askerinin ihtiram resmini ifa etmek üzere yer almış bulunduğu istasyonda, Büyük Erkânı Harbiye Reisi Müşür Fevzi Çakmak, Milli Müdafaa Vekili Kâzım Özalp, Büyük Erkânı Harbiye ikinci reisi Orgeneral Asım Gündüz, Milli Müdafaa Vekâleti müste-

şar general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır.

Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bayan Kâzım Özalp da Bayan Mustafa Kemal Gedeleş ile başvekil müsteşarı general Nazmi Solok, kara ordusu müsteşarı general Hakkı Murad Ender, Ankara garnizonu kumandanı general Mustafa Gökçe, deniz müsteşarı Said Habman, hava müsteşarı albay Zeki Doğan, Milli Müdafaa Vekâlet. hususî kalem direktörü Selâmi Tolunay, merkez kumandanı albay Demir Ali ve Yugoslavya elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır. Başvekil adına başvekil müsteşarı Kemal Gedeleş ile Başvekil müsteşarı bahriye yüzbaşısı Bakı ve hariciye vekili namına da hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz, muhterem misafirimize hoşgeldiniz demiştir. Bay

1919

F. R. ATAY

Bu sene askerlik hizmetine çağrılacak olanlar, 19 Mayıs 1919 da bir yaşında idiler. Demek ki *nutuk*'ün başında Atatürk tarafından tasvir olunan Türkiye'yi hiç tanımamış olanlar, şimdi, cumhuriyetin muhtelif hizmet kadrolarında vazife görmektedirler. 19 Mayıs 1919 dan bugüne kadar bir nesillik zaman geçti: Yani inkılâb, istikrar yaşına girdi ve irtica bunadı.

"Ulus" 19 Mayıs 1919 Türkiye'sinin *nutuk*'taki tasvirini bu nüshasında istinsah ediyor: Cumhuriyet çocuklarını bu sayfalarda düşünmeğe davet edelim.

O zamanki İstanbul münevverleri muhitindeki cereyanları tamamen hatırlıyorum. Bu muhit'in siyasi kamusunda "*istiklâl*," kelimesi yoktu. Fakat bu kelime, esasen, osmanlı yarı - sömürgesinde de unutulmuştu: Toprak bütünlüğünü *düveli muazzama*'nın lütfüne emanet eden bir devlet istiklâlden nasıl bahsedebilir? Ve bu kelimenin, *dünyu umumiye ve kapitülasyon* tabirleri yanında ne manâsı olabilir?

1919 da İstanbul politikacılarının en ileri tasavvuru, parçalanmaksızın bir devlet himayesine girebilmektir: Hele bu devlet kemirici bir emperyalist değil de, uzak ve daha insanî zannolunan bir devlet, meselâ Amerika olursa, mağlûbiyetimizin acısını bile, unutmamız lâzımdır. Büyük - harb muzafferlerine karşı bir kurtuluş mücadelesine girişmek, bu muhitte, intihar demektir.

Bu muhit... fakat onun içindekiler vatanperver ve milliyetperver tanınmış kimselerdi. Onun dışındaki, başta saray olmak üzere, bin yere bin kere satılık hainler sürüsünün korkunç zilletini hiç düşünmeyiniz. İstanbul sokaklarını dolayanlar için *Bizans* tabirinin bir asalet ifadesi haline geldiği günler olmuştur.

Üstünde harb idaresinin hiç bir mesuliyeti olmayan, ve bilakis, cihan harbinin türklere aid bütün şerefleri kendisinin olan Mustafa Kemal, uzun müddet, İstanbul'da bu zihniyeti yenmeğe uğraştı. Memleketin hayrını istediklerine şüphe olmayanları, bir tek şeref ve kurtuluş yolu olduğuna inandırmak için, onların diğer bütün ihtimalleri tecrübe etmelerine, sabır ile, müsaade etti. Yoksa Atatürk, daha yıldırdım ordu grupu kumandanı iken, kendisine Mondros müzakeresi tebliğ olduğu gün, İstanbul hükümetine *mukavemet* parolasını vermişti.

19 Mayıs 1919 da Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı İstanbul'da duyulduğu vakit, gönüllerin kararlığı üstünden bir ışık dalgası geçti: Korku ümidle karıştı. Fakat Mustafa Kemal ne yapacaktı? Daha doğrusu, o sırada zihinleri işgal eden asıl suali tekrar edelim: "*Mustafa Kemal ne yapmalı idi?*,"

O sanki Anadolu dağlarının üstünde bir tehdit hizmeti görecekti, ve İstanbul'daki politikacıların büyük devletlerden daha iyi şartlar almasına yardım edecekti. Ancak, Ya ölçüyü kaçırırsa?

Netekim bir gün matbuat cemiyetinde geniş bir toplantının mevzuu bu olmuştur: Mustafa Kemal imzalı bir tamim telgrafı, memleketi daha geniş mikyasta bir mücadeleye çağırıyor, yalnız İzmir işgal ordusundan değil, *büyük devlet*'lerden de bahsediyordu.

Yılgınlık *Psychose*'unun pençesinde kıvrılan ruhlar, "İşte tam ümide düşerken...", diye söyleyen yan ve esefli bakışlar, tatsız ve durgun bir hava! Nihayet

Düzeltilme

Dünkü Kamutay ve Parti Grubu tebliğinin son satırlarını şöyle okumak lâzımdır:

Fırka umumî heyeti Türk - İngiliz münasebatının yeni maddî bir ifadesi olan bu beyanati hararetle alkışlamıştır.

bir çare keşfettiler: Kendisinden büyük devletleri gücendirmemesini rica etmek!

Bu eser başında güç, ortasında güç, sonunda güç, mütemadiyen, güç olmuştur. Atatürk muzafer ordusu ile İzmir'e girdiği zaman bile, kendisine ve gene büyük devletlere karşı, ihtiyat-kârlık dersi vermek isteyenler olmuştur.

Kurtulmak için *zafer*'i yenmek lâzımdı; Mustafa Kemal'in mağlûb ettiği kuvvet odur: *Cihan harbi zaferi*'dir.

Onun için, yeni neslin gençleri, sakin hatırmızdan şu müthiş suali geçirip bu bayram gününü zehirlemeyiniz: "— Ya Mustafa Kemal 19 mayısta Samsun'a çıkmasaydı!,"

Kamutay

encümenlerinde

Kamutay Encümeninde dün aşağıdaki mevzular müzakere edilmiştir.

Adliye encümeninde :

Tütün ve tütün inhisarı hakkında kanun lâyihası müzakere edilmiştir.

Dahiliye encümeninde :

Küçük sanatlar kanunu lâyihasının müzakeresine devam edilmiştir.

Divanı Muhasebat encümeninde :

Devlet Demiryolları umum müdürlüğüyle, evkaf umum müdürlüğünün 1934 yıllarına aid hesabı katı kanun lâyihasının müzakeresine bağlanmıştır.

Maarif encümeninde :

Meccanî leylî talebenin mecburî hizmetlerine dair olan 1237 sayılı kanuna ek kanun lâyihasının müzakeresine devam edilmiştir.

Maliye encümeninde :

1 — Askerî ve mülki tekaüd kanununun 66 nci maddesine bir ek maddesi,

2 — Gümrük tarife kanununun 281 inci pozisyonu altına bir su pozisyonu ilâvesi hakkındaki kanun lâyihası ile,

3 — Etibank tarafından idhal edilecek olan 3 bin ton kükürde münhasır olmak üzere gümrük resmi, 2294 sayılı kanunun verdiği salâhiyete istinaden indirildiğinden keyfiyetin tasdikî hakkındaki Başvekalet tezkere müzakere ve kabul edilmiştir.

Muvakkat encümeninde :

Sermayesinin tamamı devlet tarafından verilerek suretiyle kurulan iktisadî teşekküllerin teşkilâtı ile idare ve mürakabeleri hakkındaki kanun lâyihasının müzakeresine devam edilmiştir.

Büdge encümeninde :

1 — 1938 malî yılı P.T.T. umum müdürlüğü büdjesini,

2 — İnhisarlar idaresine her nevi işletme masrafları için verilen müddetli sermayenin 30 milyona çıkarılması hakkındaki kanun projesini,

3 — Kültür bakanlığında bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesinin bîreştirilmesi hakkındaki kanun projesini müzakere etmiştir.

Yürüyelim arkadaşlar!

19 yıl önceki mayısın 19 uncu günü Büyük Şef, batmış bir günün son ışıklarını arkasında bırakarak yepyeni bir ufka doğan yepyeni bir güneş gibi Samsun'a çıktuktan sonra arkadaşlarına şu marşı söylemelerini emretmişlerdi:

"Güneş ufuktan şimdi doğar, Yürüyelim arkadaşlar!"

Bu büyük emri yerine getirenler, aynı zamanda büyük komutanın: — Yürüyelim arkadaşlar!

Emrine de ilk ayaklarını uydurmuş olanlardı.

Ve onlar:

"Güneş ufuktan şimdi doğar... mısraını söyledikleri esnada büyük güneş, zaten doğmuş bulunuyordu: Ufuklara sinen yıllanmış kararlılığı parçalayacak ve ebediyete kadar batırmayacak olan güneş..."

Bugün o eşsiz doğuşun yıldönümünü kutlarken aklına bir şairimizin, o hâdiseden yıllarca önce söylediği bir beyit geliyor:

Ay - yıldız o, mazideki bir süstür, emin ol, Atide güneşler doğacak

bayrağımızda. 19 Mayıs 1919 da o güneş Samsun ufuklarından doğmuş ve kendisinin hem gölge, hem ışığında yol alanlara:

DÜŞÜNÜŞLER

19 Mayıs

Büyük bir günün yıldönümündeyiz!

On dokuz yıl önce bugün, Karadenizin azgın dalgalarıyla günlerce boğuşmuş harab ve köhne bir tekne, misyon'ların emrazında ve mukaddesini mütevazı şahsiyetinde taşıyan bir adamı Samsun'a çıkarıyordu.

Bütün mucizeleri gölgede bırakacak bir dev eserin hummasını beraberinde getirerek, Anadolunun velid ve yiğit topraklarına bu ayak basış la, dünyanın mukadderatı için ne eşsiz bir değişikliğin ilk adımı atılmış olduğunu, o zaman anlayabilmek için, bu mütevazı adamın iradesinde gizli harikulâde kudretlerin heybetini keşfedecek bir kâhin olmak lâzımdı.

İnsafsız neşter darbeleriyle parçalanmak için mermer masaya yatırılmış kadavraya can üflemeğe geliyordu. Bir ümid ve cesaret timsali halinde ortaya çıkmıştı. Her dokunduğu camide hayat veriyor, her konuştuğu reybiye ümid ve iman aşıyordu. Uçurum kenarında, takılacak bir yere rastlamak için ellerini havada gezdiren bir millet, onun şahsında kurtarıcısı, kahramanını, tanrısını bulmuştu: Onun gözlemindeki enerji ve iman kaynağından ruhundaki susuzluğu dindirmiş olan milletin önünde artık hiç bir engel, hiç bir kuvvet, hiç bir imkân duramazdı. Bir tek adam halinde Samsun'dan kopan çığ, her adımda büyüyüp kuvvetlenerek, önünde her rastladığı devirip geçerek, bütün yurdu kapladı, yurdaştı. Asırlarca hep darbe yimeğe, hep alta kalma ya almış bu millete, azim ve imanını iade etmek için bir zafer lâzımdı. O, milletine, dünya tarihine yazılmış zaferlerin en parlak hediye ettikten sonra, onu bir daha asla o imanı kaybetmeyecek bir iradeyle tevhize çalıştı. Ve bu daha güç işinde de dehâsının azametini isbat etti.

Büyük bir günün hatırasını anıyorduz. Ve ne mutlu bir tesadüftür ki, bugün, gürbüz türk gençliğinin bayramıdır. Büyük eserin kendisine emanet edildiği türk gençliğinin bayramı! — YAŞAR NABI

Kamutayda

Kamutay dün Refet Canitez'in baş kanlığında toplanarak devlet memurları aylıklarının tevhid ve teadülüne dair kanununun 14 üncü maddesine müzayee kanun lâyihasını, ikinci müzakeresini yapararak kabul etmiş ve B. M. Meclisi heyetinin divanı muhasebat teşkilâtına aid kanun lâyihasının da birinci müzakeresini yapmıştır. Kamutay Cuma günü toplanacaktır.

B. Âbidin Özmen şehrimize geldi

Birinci umumî müfettiş Bay Âbidin Özmen, umumî müfettişliğe aid görevlerini yerine getirmek ve bakanlıklar ile umumî müfettişliği alakadar eden işler üzerinde temaslar yapmak üzere şehrimize gelmiştir.

Kırşehirde zelzele

Şehrimize gelen malûmata göre evleri gün saat 17 de Kırşehir merkez kazasıyla Köşker mmtakasında saat 8.17 de İki saniye devam eden üç ve saat 4.20 de bir saniye devam eden bir zelzele hissedilmiştir.

Çiçekdağ kazasında 6.30 da 9 saniye ve saat 8 de 5 saniye devam eden iki kuvvetli zelzele hissedilmiştir.

Evelki zelzelelerden yıkılacak halde olan Salakuşağı, Verestli, Karahaller köylerinde bazı binaların duvarları yıkılmıştır. Avanos kazasında da saat 7 de iki, saat dokuzda bir defa zelzele olmuştur. Hasar olup olmadığı Avanos kaymakamlığınca tahkik olunmaktadır.

İspanyada alacaklı

İhracatçılarımızın vaziyeti

İktisad Vekâletinden : İhracatçılarımızın İspanyada alacaklarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasındaki İspanyol matlubatından ödenmesi icra vekilleri heyetince onanmıştır. Bu alacakların tediyebilmesi için alâkadar ihracatçıların, ne gibi vesikaları ibraz etmeleri lâzım geldiğini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından derhal öğrenmeleri ve bu ilân tarihinden itibaren 15 gün içinde bu vesikalarla birlikte mezkûr bankaya müracaatları lâzımdır. (A. A.)

Polonya ile ticaretimiz

Polonya elçisi bugünlerde memleketine gidecektir. Elçi dün türkofis reisi B. Burhan Zihni Sanusu'ya ziyaret etmiş ve Türkofis reisimiz ile iki memleketin ticarî mübadelelerinin artırılması etrafında görüşmüştür.

Polonyanın pamuk, tütün ve kuru meyvalarımıza, susamlarımıza iyi bir mahreç olacağı anlaşılmaktadır. Polonyadan da memleketimize jüt, men-sucat, demir ve demir mamulleri, çimento, pamuklu mensucat idhalinin artacağı anlaşılmaktadır.

Bir izah

Bazı teknik zaruretlere dolayısıyla, bu fevkalâde sayımda, takib edilmesi icap eden yazı sırası temin edilememiştir. Okuyucularımızdan özür dilemiz.

19 Mayıs ve gençlik

Bu zaferin destanı ilmin, kuvvetin, güvenin ve disiplinin destanıdır

B. Ali Kılıcı radyodaki konferansı

Gaziantep mebusu B. Ali Kılıcı, gençlik ve spor bayramı dolayısıyla radyoda enteresan bir konferans vermiştir. Bu konferansı aşağıya koyuyoruz:

— Sayın yurddaşlarım, aziz türk gençleri,

Bundan on bir sene evel, yeni Türkiye'nin kurucusu ve kurtarıcısı, gene kendi eseri olan Cumhuriyet Halk Partisinin büyük kongresinde, günlerce devam eden ve milleti günlerce heyecandan heyecana sürükleyen emsalsiz bir *nutuk* söylemişti.

Bu *nutuk*, dünyada şimdiye kadar söylenmiş olan *nutuk*ların her bakımından en azametlisi idi. Kurtuluş davamızın maddî vesikaları bu *nutukta* idi. Milli mücadelemizin tam tarihi bu *nutukta* idi. Hâdiselerin sebepleri, âmil-leri seyir ve inkişafı en yüksek belâgatle bu *nutukta* hikâye edilmişti. Askerî, siyasi, içtimai, tarihi ve edebî bakımdan eşsiz olan bu muhteşem eser bizim zafernamemizdir. Bizim gibi gelecek nesillerin de zafer çelengi gibi başları üstünde taşıyacakları bu kitabın ilk satırı, millî davamızın ilk hareketini ve yirminci yıldönümünde bulunduğumuz bu günün ehemmiyetini gösteriyor.

Nutuk şöyle başlar: "1919 senesi mayısın 19 uncu günü Samsuna çıktım..."

Onun Samsuna çıkışı ile büyük düğünce de kafasından dünya yüzüne çıktı ve maddileşti.

Bu çıkış, kudretin, enerjinin, millî heyecanın, vatan aşkının mukaddes kınını ilk tezahürüdür. Türkün varlığını göstermeye azmettiğinin remzidir.

İşte yurdun o kararlık ve yaşlı günlerine son verecek bir hamlenin başladığı 19 sene evvelki bu günün heyecanını şimdi tekrar yaşayarak kuvvetimize bir daha inaniyor ve bu uğurlu çıkış gününü takdis ediyoruz.

Yurdumuzu kaplayan siyah kâbusu, nurlu bir sabaha nasıl çevireceğini daha evel plânlanmış, kararlaştırılmış olan *Büyük Şef* yapıyor.

İstanbulda kafasının içinde çizdiği bu plânı derhal tabiiğe başlayacak ve mutlaka tahakkuk ettirecekti. Esasen bütün hayatında onun çizdiği plânlardan hiç biri yoktur ki onun eyleyle hakikate inkılâb edememiş olsun.

Ey türk, övün ki, Ona, şefin olarak sen malik bulunuyorsun.

19 sene evel bu ayın on beşinde İstanbulda Kız kulesi ağrında demirli bulunan ve hareketinden evel muayene edilmek üzere işgal kuvvetleri tarafından tevkif olunan Bandırma vapuruna motörle gelen birisi kaptana olanca süratıyla hemen hareket emrini vermişti:

— Karadenize!

Bu emri veren üç sene üç ay sonra da ordularına bütün kükreyişleriyle: — Hedefiniz Akdenizdir, ilerli! Kumandasını verecekti.

Vapur, Karadenizin heybetli ve çilgin dalgalarıyla göğüs göğse gelmişti. Fakat hangi kuvvet bu vapurdaki kuvvetle karşılaşılabildi? Bandırma vapurundaki insanın ruhunda hududsuz bir vatan muhabbeti ve milliyet aşkı bir lâv gibi yanıyordu.

Vapur, 19 mayısta Samsun'a ulaştı. Yurddaşlar, işte Samsun, son asır türkleri için yeni bir Ergenekonun kapısı ve 19 Mayıs yeni bir devrin tarih başı oldu. Türk siyasi tarihinde

delmezlermiş. Birisine merak olup sormuş:

— Neye bunlara delik delmiyor-sunuz?

Ve şu cevabı almış:

— O zaman kerpetenler ne satarlar?

Su kardeşliği!

Bir ajans haberi bildiriyor:

"Almanlar Ren, Mayn ve Tuna nehirlerini birleştirmeğe karar vermişlerdir."

İnsanlar arasındaki kan kardeşliğine pek fazla ehemmiyet verildiği bir devirde nehirler arasında da su kardeşliği mi?

Yahud da buna "su anlaşması" demek mümkün müdür?

Yeşil köse!

Bahar, yalnız dünyaya, yalnız türkiyeye, yalnız Ankara'ya gelmekle kalmadı. Gazetemizin ikinci sayfasına, bu "Yankılar"ın yanına başına da geldi: Bu ayın başındanberi burada çıkmaya başlayan "Yeşil köşe" de her gün güzel bir çiçeğin tarif ve tasvirini görmüyor musunuz?

Gaziantep mebusu B. Ali Kılıcı

bundan daha büyük dönüm noktası, dünya inkılâp tarihinde bundan daha azametli devir başlangıcı yoktur.

1919 senesi mayısın 19 uncu günü vatanın vaziyeti ve manzarası şöyle idi:

Büyük harb bitmiş, alman orduları askerî kabiliyetlerini kaybederek muz mahil ve perişan olmuş, Avusturya, dalgalara dayanamayan köhne bir kalyon gibi dağılmış, bulgar cebhesi gürük bir düğüm gibi çözülmüş ve bizim dört yıl öz türk kanı dökerek müdafaa ettiğimiz Suriye toprakları İngiliz ordularından istilâ edilmiş ve bu suretle dört müttelik devlet, gene dört devletten mürekkep bir galipler zümresine silâhlarını teslim etmiş bulunuyordu.

Amerika, İngiltere, Fransa ve İtalyadan mürekkep galipler zümresi mü-tareke ve müsaleha şartlarını dikte et-kümeti de devlet müfuzunu tamamen siliş süpüren ve ağır şartlarla dolu olan o mahud Mondros mütarekenamesini imzalamış bulunuyordu.

Devletin bütün kuvvetleri dağıtılmış, askerî merkezler boşaltılmış, silâhlar, cebhaneler galip devletlerin kontroluna terk edilordu.

Siyasi ve askerî şartların arasında onlar kadar mühim ve elim hâdiseler de geçmiyordu değil. Harp senelerinde cenabi ordularına keşafat eden ermeni komiteleri şimdi silâhını galip devletlere teslim eden türk vatandaşlarından intikam alır gibi Anadolunun birçok köşelerinde türk ehaliye karşı kıyam etmişlerdi.

Hulâsa osmanlı imparatorluğu bir çöküntü manzarası arz ediyordu.

Türk milleti, aleyhine verilen siyasi idam kararını eli ayağı baki bekliyor, millî şeref ve gururu ezilerek inkıraz uğurumunun başına getirilen türk camiası bu ıstırap günlerinde eski vatandaşlarımızın hücum ve işkence facialarına da göğsünü germeye çalışıyordu. Memlekette tutunacak tek bir destek kalmamıştı.

Saray harb mesuliyetini benimsemişliği için âdetâ galip devletlerle beraber millete karşı cebel almıştı. 1919 yılında Türkiye silâhının hakkını Türkiye'nin imhasında arayan bir düşman gembereyle çevrilmişti. Ve işeride mukadderatını millete bağlaması lâzım gelen hükümdar, saraylarını, haremlerini kurtarmak gibi hasis bir zihniyet peşinde galip devletlerin safına geçmiş, bir mukavemet göstermeden teslim olunmuş bulunuyordu.

Yurdun her bucağındaki bu elemi ve yurddaşların teker teker duyduğu bu ıstıbrakları onların mecmuuna muadil bir elem ve ıstırap halinde hissedilen bu fevkalâde insan o andan itibaren, insanlığın veltahisi tecrübesinin, insanlığın veltahisi dehâsının bütün kuvvetlerini seferber etti.

1919 da inkıraz muamelesi yapıldı coğrafyadaki sınırları silinmeye hazırlanan Türkiye, arz üzerindeki mevkiini, âlemi hayrete ve dehşete düşüren bir hamle ile yeniden çizdi.

Millî hududları içinde şerefini kurtarmış, istikbaline yol açmış bir medeni millet vekariyle yerleşti.

Fakat aziz vatandaşlar, bu hamleler kolay olmadı. Türk inkılâp tarihi bu kanlı ve mukaddes hareket aziz Kurtarıcının cihan tarihine mal ettiği bu mucizevi vekayii, müstakbel nesillere anlatacaktır.

1919 senesinin 19 mayısında Samsun'da bu destanın ilk yapıtaç açılmıştı. Karadenizdeki Samsun kapısında Karabaht ile mücadeleye girişen aziz Kurtarıcı, Ankaradan işitilen top seslerini susturdu. Avrupa fabrikalarının teçhiz ettiği kuvvetli düşman ordularını muzafer süngüleriyle Akdenize dökerek Akdenizdeki kapıda da milleti-ne ak bahtını müjdeledi.

(Sonu 4. üncü sayfada)

DIŞ İCML

İngiliz kabinesindeki değişiklik

Eden'in istifasından beri aranan geçen zaman içinde gittikçe daha büyük vüzhla tebarüz eden bir hakikat, Çemberleyn kabinesinin, bu krizin sarsıntısından hâlâ kurtulamamış olmasıdır. Ve belki de hiç bir zaman kurtulamayacaktır. İngilterenin iç politikasındaki bu sarsıntıların akisleri birçok sahalarda görülmüştür: Evvel parlamento münaşahalarında. Gerçi Çemberleyn hükümeti meclisin kahir ekseriyetine dayandığından her âraya müracaatta büyük ekseriyet temin etmektedir. Fakat başka politika şartları altında yapılan seçimin neticesinde kazanılan bu ekseriyet, hükümetin kuvveti hakkında bir ölçü sayılamaz. Bilâkis hükümet partisi, ölüm ve yahud diğer sebeplerle in-hilâl eden mebusluklar için arkası sıra yapılan üç seçimi de kaybetmiştir. Demek oluyor ki parlamento içindeki efkâr ile parlamento dışındaki efkâr arasında bariz bir ayrılık vardır.

Muhalefet Edenin istifasından beri, tenkid mevzuu olarak hükümetin dış politikasını ele almıştı. Gerçi Çemberleyn bu tenkid, İtalya ile imzaladığı itilâf-name ile önmek istemiştir. Fakat hükümet taraftar olan gazetelerin, bunu İngiltere dış politikası ve cihan sulhu namına büyük muvaffakiyet olarak göstermek için yaptıkları gayretlere rağmen, İngiltere kamyonun İtalya ile anlaşmayı sevinçle kabul ettiği anlaşılmıyor. Bir defa İngilterenin İtalya önünde teslimiyet göstermesi İngiltere kamoyu üzerinde kötü bir tesir bırakmıştır. Belki de bu teslimiyet görünüşü kadar katı değildir. Fakat muvaffakiyetin veya muvaffakiyetsizliğin miyarı Habeşistan ile İspanyada Franko hükümetinin vaziyeti üzerindeki anlaşma olacaktır. İtalya - İngiltere itilâfı hakkında her şey söylendikten sonra şu hakikat de olduğu yerde duruyor ki, Habeşistan İtalyaya ilhak edilmiş. Franko'nun galebesini de İngiltere hükümeti kabul etmiştir. Bu iki mesele karşısında itilâfın İngiltereye temin ettiği diğer faydalar ikinci plâna atılmaktadır. Binaenaleyh İngiltere - İtalya jini zannedildiği kadar yükseltilmemiş tir.

Fakat bu defa muhalefet Çemberleyn hükümetine belki de daha hassas olduğu bir noktadan vurmuştur: Hava silâhları programı etrafındaki faaliyetler bir zamandanberi tenkidlere hedef ol-makta idi. Bu mesele geçen haftanın sonlarına doğru Avam ve Lordlar kamaralarında çok şiddetli hücumlara vesile olmuştur. Hava vekili Lord Swinton, beceriksizlikle itham edilmiştir. Muhalefetin iddiasına göre, İngilterenin hava müdafaası ihmal edilmiştir. Program kâfi değildir. 1940 senesine kadar İngilterenin 3500 tayyaresi olacaktır. Halbuki bu tarihte Almanya'nın hava kuvvetleri altı bin tayyareye bağlı olacaktır. Binaenaleyh program tatbik edilse de İngiltere iki sene sonra Almanya'ya karşı bu günden daha zayıf bir vaziyette kalacaktır. Kaldı ki program da tatbik edilemediğinden İngiltere Amerikanın tayyare siparişi etmeğe mecbur kalmıştır.

Bu milli müdafa meselesi Çemberleyn hükümetinin en kuvvetli tarafı idi. Hükümet, bu noktadaki ihmali bütün mesuliyetini işçi partisine yükletmiş ve var kuvvetiyle İngilterenin silâhlarını tamamlıyordu. Binaenaleyh muhalefet hükümete en kuvvetli olduğu cepheden taarruz etmiş ve muvaffak da olmuştur.

Çemberleyn bu hücumlar karşısında müstemlekeler vekilinin Avam kamarasından çekilip Lordlar kamarasına geçmesinden istifade kabinede esaslı değişiklikler yapılmıştır. Çemberleyn böyle bir fırsatı ihzar eden vesileyi anlamak için İngiltere'de vekillerin, Lordlar ve Avam kamaralarına mensub azâlardan seçildiğini hatırlamak lâzımdır. Lordlar kamarasına mensub vekiller avam kamarasına müzakerelerine iştirak etmediklerinden vekillerinin işlerini müsteşarlar ve yahud da kabineye dahil diğer bir vekil müdafa etmektedi. Müstemlekeler vekili Ormsbygor'un geçen hafta babası öldüğünden lordluğa varis olmuş binaenaleyh Avam kamarasından ayrılarak lordlar kamarasına geçmeğe mecbur kalmıştır. Gerçi lordlar kamarası azâsı olarak da müstemlekeler vekili kalırdı. Fakat esasen bugünkü vekiller arasında sekiz lord vardır. Ormsbygor ile lord vekiller dokuza baliğ olacaktır. Avam kamarası, birinci derecede mesul devlet adamlarının kendi sual ve istihâzlarına muhatab olmalarına karşın son zamanlarda büyük bir hassasiyet göstermiştir. Bu hassasiyet bilhassa, hariciye vekilliğine Halifaks getirildiği sırada gösterilmiştir. Binaenaleyh Çemberleyn, Ormsbygor'un yarın

DÜNYA HABERLERİ

Çin ordusunun strateji plânı Japonları hırpalıyarak içerilere doğru çekmek ve imha etmek!

Hankov, 18 (A.A.) — Şantungun garbinde Hungai demiryolunun şimalinde pek yakında büyük bir muharebenin vukuu beklenmektedir. Japonlar bu demiryoluna erişmek için fevkalâde bir gayret sarfetmekte ve Çin ordusu da müdafa için mütemadiyen taakviye kuvvetleri almaktadır.

Resmen bildirildiğine göre, Çin kuvvetleri Lungainin 60 kilometre cunubunda Yungengî tahliye etmişlerse de tekrar mukabil taarruza geçerek düşmanı şehrin cenubuna sürmüşlerdir.

Şark cebhesinde, marttanberi harekâtta bulunan Çin kuvvetleri, diğer mntakalarda yapılan sevkîyat dolayısıyla mevcudu azalmış olan japon garnizonlarına doğru taarruza başlamışlardır. Çin kuvvetleri bilhassa Şansi vilâyetinde mühim muvaffakiyetler kazanmışlardır. Orada japon kıtaatı güçlüğü münakale yolunda tutunabılıyorlar.

Son tebliğinde, Hsuşov çin karargâhı, cenup ve şimal japon ordularının birleştiği hakkındaki haberleri katı olarak tekbiz etmektedir. Bu iki ordu birbirlerine henüz çok uzakta bulunmaktadır.

Keza, japon ordusunun Lughai demiryolunun garbine vardığı ve 250 bin Çin askerinin muvasala hatlarından mahrum bulunduğu haberleri de yalandır. Bilâkis mütemadiyen çok kuvvetli Çin hatları arasında sokulmakta olan japon kıtaatı cenahlarında hareket- te bulunan Çin ordusu tarafından ihata edilmek tehlikesine maruzdur.

Çin ordusunun takip ettiği sevkul-ceyş plânı japon kuvvetlerini mütemadiyen ilerletmek ve bitkin bir hale geldikten sonra da imha eylemektedir.

Bir İngiliz harp gemisinde isyan

Hong Kong, 18 (A.A.) — Royter Ajansı muhabiri bildiriyor :

Dorsetşayr kruvazörü Sydney'nin yıl dönümü şenliklerine iştirak ettikten sonra Avusturalyadan ayrılacağı esnada mürettebattan on beş kişi gemiye avdet etmemişti. Bu haber, deniz makamlarınca teyid edilmekteydi. On beş kişiden dördü şimdi, Hong Kong'a dönmüştür. Dorsetşayr gegendeki Küinsland sahilleri açıldıkça demirli bulunduğu sırada Hamakta yatan bir bahriye neferinin atılan bir kurşunla öldürülmüş olduğu görülmüştür.

Avam kamarasından bir sömürge vekili tayin etmek mecburiyetinde kalmış ve bunu fırsat telâki ederek kabinede değişiklikler yapmıştır. En büyük değişiklik de hava vekilinin kabineden bütün çekilmesidir. Lordlar kamarasına geçtiği işin istifa eden Ormsbygor yerine dominyonlar vekili Mac Donald'ı getirmiş, hava vekiliğine shiye vekili Kingsby Wud'u, shiye vekiliğine de Eliyot'u tayin etmiştir. müsteşarlar arasında da değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişikliklerin hedefi, kabineye karşı yapılacak olan hücumları önlemekten ibaret olmakla beraber, muhalefetin hâlâ hava işleri hakkında bir parlamenter anket yapılmasını istemekte ısrar ettiği anlaşılıyor. Hulâsa Çemberleyn hükümetinin dış politikadan sonra hava silâhları hakkında yapılan bu hücumlar karşısında zayıfladığı görülmüştür. Muhalefetin, gayesi, seçimi teccid ederek Çemberleyn hükümetini iskat etmektir. Maamafih Çemberleyn buna yanaşmıyor. Geçen ay bu mesel üzerinde yapılan bir münakaşa esnasında başvekil demişti ki: — Bir avuket muhalefetin arzusuna boyun eğerek, seçimi teccid edeceğim sanırsanız şaşarım aklımızca!..

Hükümetin kamoy karşısındaki vaziyeti zayıflamış gibi görünmekle beraber, parlamento'daki ekseriyeti kahir olduğundan, eğer partisi içinden bir taakviye karşısında kalmazsa, her şey rağmen, gelecek seçime kadar hayatı müemmen gibi görünüyor.

A. S. ESMER

Sovyetler çine harb tayyaresi veriyorlarmış

Tokyo, 18 (A.A.) — Sovyetler tarafından Mareşal Çankayşeke yapılan bir istizaha cevap veren Hariciye nezareti müessili izahatında, takriben 500 sovyet tayyaresinin Hankov hükümetine verildiğini ve bunlardan büyük kısmının şimdiye kadar tahrib edilmiş olduğunu, bu tahrib edilenlerin yerine yenilerinin verilip verilmeyeceği ve bu bapta müzakerelerin de bitince hariciye nezaretinde bilinmediğini söylemiş ve şayet Sovyetler birliği çinlilere tayyare vermekte devam ederse, bir askerî mukavelenin bahis mevzuu olmak lâzım geldiğini ilâve eylemiştir.

Japon harekât plânı hakkında da iza hat veren müessil, Hankovun tabiatile Kanton ile olan demiryolu münakalâtı kesilmiş olacağından Kantonun işgalinden sarfınazar edilebileceğini beyan eylemiştir.

Hatayda tazyik

Türk taraftarlarına boyuna taarruz ediliyor

(Racı 1. inçî sayfa'da) kün Hatay gibi bir türk ülkesinde ermeni listesine yazılması yalnız ve ancak intihabat esnasında çevrilen en trikalari gösterir.

Hataya gelen ermeniler

İskenderun, 15 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor: Dün Kıvrkhan'a 15 kamyon içinde Suriye ve Lübnan'ın muhtelif yerlerinden 300 kadar ermeni geldiği ve bunların muhtar şahadetnameleriyle tescil ettirilecekleri haber verilmektedir.

Türkler üzerine ateş

İskenderun, 15 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor: Arsul'da türk yazılmak istiyen Eti türkleri üzerine jandarmalar tarafından iki Eti türkün üzerine tabanca bulunması vesilesiyle ateş açıldığı bildiriliyor.

Türk taraftarlarına taarruz!

Reyhaniye, 17 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor: Bu sabah burada hükümet memurlarının tevîl ve müdafa edemeyecekleri çok feci bir hâdis e daha vuku bulmuştur. Türk kardeşlerinin listesine rey vermek üzere Reyhaniye tescil bürosuna gelmekte olan Ayrancı şark köyünden 12 kadar kürt, Ekradileyyubi isminde teşekkül eden hoybancların teşvikiyle şiddetli bir taarruza uğramışlardır. Bir fransız mülâzimi ve iki jandarma vaka mahalline çok yakın bir yerde bulunuyorlardı. Tescil bürosu da uzakta değildi. Mütearrızlar silâhlı olduklarından taarruza uğrayan köylüler mukabele edecek vaziyette değillerdi. Reyhaniye halkevinin faal azâsından Rifat Bahri Bahadır büro reisini göz önünde cereyan eden bu vaka karşısında hareket etmeğe davet etmiştir. Fakat reis fransız zabıtine müracaat olunmasını tavsiye etmiştir. Bu faal azâ asıl şikâyetlerinin bu zabitten olduğunu söyleyince reis hususi mahkeme müddei umumisinin haberdar edeceğini bildirmişti. Kendisine müracaat olunmayan fransız zabiti iş isten geçtikten sonra icabını yapacağını söylemişse de müntehipler artık bu hareketler karşısında mütearrızlar tevkiif ve teccize edilmedikçe rey vermiyeceklerini bildirmişlerdir. Yüzlerce köylünün aynı vaziyette olduğu katı surette teyit edilmiştir.

Başlarında sopa ile yaralanan Mahmut Genco, Mahmut Hallo, Hasan, Mehmet ve Musa oğlu Kürt Aliyi kanlar içinde bizzat gördüm. Yaraları hafif olan diğerleri köylerine çekilmişlerdir. Buna rağmen tescil muamelesi karşı taraf için devam ediyor. Tekerrür eden bu vaziyetler karşısında yunanlı

Fransız - italyan görüşmeleri yeniden başlıyor

Roma, 18 (A.A.) — Havas bildiriyor: Bugün veya yarın Kont Ciano ile Blonde arasında yeni bir mülâkat vuku bulacaktır.

Fransız - italyan görüşmelerinin tekrar başlamasında görülen teahhur Romanın siyasi ve diplomatik mahfillerinde biraz hayret uyandırmış ise de bu teahhura hususi bir manâ atfetmek doğru değildir.

Musolini ancak dün Cenova'dan dönmüştür. Blondel ise Paristen talimat almamış olduğu için dün Kigi sarayına gidememiştir.

Lord Pört Cenova nutku hakkında anket yapacak

Londra, 18 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Lord Pört'ün Fransa ile İtalya arasında müzakereler yapılmakta olduğu bir sırada Fransa hakkında pek o kadar hayırhah olmayan bir takım iymaları ihtiva etmesi sebebiyle Londrada oldukça namüsa-id bir tesir yapmış olan Cenova nutkunun hakiki medlülü hakkında bir anket yapmağa memur edilmiş muhtemeldir. Lord Pört'ün bu babda teşebbüslerde bulunmuyarak sadece İngiliz - italyan itilâfının akidinden pek az sonra bu nutkun muhtelif İngiliz mahafilinde hasıl olmuş olduğu fena tesire nazarı dikkati celbetmesi muhtemeldir.

Sovyetler birliğinde

Yeni ihanetler keşfedildi

Moskova, 18 (A.A.) — Havas muhabiri bildiriyor:

Sosyalist Çeskaya Zakonnosti gazetesini, Sovyet müddei umumilerinden, son zamanlarda yüzlerinden maskele-ri kaldırılan ve halk düşmanı oldukları anlaşılıp tesbit edilen birçoklarının isimlerini neşretmektedir. Bunların arasında mühimleri şunlardır: Demiryolu ile nakliyat işleri müddei umumi Segal, hususi işler, yani irtica, hiyanet, casusluk ve devlete karşı hiyanet işleri için Sovyetler birliği müddei umumi muavini Prus, Azak denizi ve Karadeniz mntakası müddei umumi Dragunski, Sverdlovsk mntakası müddei umumi Leyman, Mave-rayı Kafkasya mntakası müddei umumi Zaslavski.

İddia mekanizması kadroları, 1937 senesinde mühim miktarda yenileştirilmiş ve bu kadroya binden fazla yeni adam alınmıştır. Yalnız R.S.F.S.R. cumhuriyetinde, vaktile beyaz ruslara beraber hareket ettiği, ahılsızlıklarında bulunduğu ve daha buna mümasil diğer işler yaptığı meydana çıkarılan müddei umumi ve müddei umumi muavinlerinin adedi 500 den fazladır.

Bu halk düşmanlarının taktığı mürteci hainlere karşı takibatı bastırarak ve ehemiyetsiz sebeplerden dolayı işçileri ve kolhozcuları aman vermez bir tarzda takip ederek halkı Sovyet adâletine karşı isyana teşvik eylemek- ti. Bu taktik bilhassa köylülere karşı büyük bir şiddetle takib olunmakta bulunuyordu.

Halkevinde tertip edilen toplantılar

Ankara halkevi Büyük Şefin Anadoluya ayak bastığı güne tesadif eden 19 mayıs gününü kutlamak için iki gece tertip etmiştir. Yüksek tahsil gençliğine tahsis edilen birinci geceyi gençlik bir gün önceden halkevi salonlarında coşkun bir tezahürle kutladı. Merasime bütün salonu dolduran gençlerin hep bir ağızdan söylediği İstiklâl marşıyla başlandı. Ve Sıyasal Bilgiler okulundan Mehmet Esenal ve Ziraat enstitüsünden Halil Öge 19 mayısın ehemiyetini anlattılar. Bilhassa Behçet Kemal Çağlar'ın okuduğu çok güzel bir şiiri dakikalarca alkışlandı ve Hatay davasına temas eden:

"Güneş kararsa bile ve tutulsa bile ay

"19 Mayıs'ı görecek bir gün Hatay"

Mısralari gençlik tarafından büyük bir coşkunlukla tekrar edildi. Atatürk'ün Samsun ufkundan doğuşunu gösteren canlı tablo da büyük coşkunluklara vesile oldu. Bundan sonra yüksek tahsil gençliği Atatürk'e, Başvekil ve Dahiliye Vekiline bağlılıklarını anlatan telgraflar çektiler. Geçen seneki idman şenliklerine aid bir film gösterildikten sonra diğer salona geçilerek gece geç vakte kadar eğlenilmiş ve dansedilmiş tir..

Halkevi gençleri

Keçiören ana kucağında

Halkevinin gezici kolu dün akşam da Keçiören Anakucağına gitmiştir. Orada yetiştirilen küçük yavru lar is tıfadelî filmler ve Karagöz gösterilmiş, genç arkadaşlardan birisi Halk-evinin yurda yaptığı büyük hizmetleri onların anlayacağı bir lisanla kendilerine izah etmiş ve hepsi birden onun kurucusunu saygı ile anmışlardır.

Söylenilen sözleri küçük yavru lar anladıklarını tekrar etmişler ve içlerinden gelen bir istekle alkışlamışlardır. Bu toplantı da mutad samimi hava içinde geçmiştir. Yavru lar kendilerini eğlendiren ağabeylerini tekrar görmeleri temennisi ile uğurlanmışlardır.

çe bilmesi hasebiyle yapıldığı kaydedilmekte fakat bu tebeddül ile delegelerin en yakın mesai arkadaşı olan Domengin Sariseki bürosunda Budorisi ziyaret ederek islâm sünni meselesini görüşmüş olması arasında ki münasebet izah ve tefsir edilmiş bulunuyordu. Delege Garo Atayolu gazetesine gönderdiği bir mektubta Domengin Budorisi yaptığı bu ziyaretin bir tenezzüh esnasında müs lüman sünni meselesine Domeng tarafından değil Budoris tarafından temas edilmiş ve Domengin ise bu mesele hakkında delegelerine yalnız mil letler komisyonunun talimat vereceğini kayt ile iktifa etmiş bulunduğu bildirilmektedir.

Bugünkü bayram

19 Mayıs

19 Mayıs Atatürk çocuklarının büyük bayram günüdür. Gençlik ona, her yıl baharın güzel dekoru içinde neşleyle kutluyor. Yaşlılara bu manzaranın büyük hazı içinde dünü hatırlıyorlar. 1919 mayısın 19 unda hâdiseleri kavramak çağında olanların bugün hatırlıyacıkları birçok şeyler vardır. Bunların acılığı, bir insana nasib olan zevklerin en yükseğini, her şeyi eskiten zamanın en uzununu yaşamış olanlar bile unutamazlar.

Büyük harb mütarekesinin beşinci ayı. Birçok şehirlerimiz, limanlarımız aylardan beri yabancı işgali altında. Dünyanın malı gibi gösterilen prensiplere göre milletler kendi yurdlarında hür yaşayacaklardır.

Uzak cephelerden Anadolu kasabalarının sessizliğine dönen kırk ve muztarib bir nesil, bu prensibe bir sulhu şüphe ve ümidi içinde.

15 mayıs 1919 günü İzmir'de başlayan işgal, yeni prensip beyaz bayrağı kana boyadı. Türk, yurdsuz bırakılıyordu. Felâketi; şehiri, köyü, ihtiyar, genç okuması, okumasız herkes aynı vüzhla gördü. Vatansız kalma tehlikesinin büyük ıstıرابı her çehrenin sabit bir işareti oldu. Bun evlerde çocuklara, sokaklarda türk olmaları hissettirmek kolay oluyordu. Nihayet tahammüllü taşı, kasaba meydanlarında siyah bayrakların gölgesi altında toplandı. Ufuklara haykırıldı.

Rüzgârların bu feryadları büyük Samsun yolcusuna ulaştırdığını kimse bilmiyordu.

Ege kıyılarında açılan büyük yarının üstünde, memleket aylarca kıvrandı. Nihayet onun Erzurumdan Sivastan kurtarıcı sesi yetişti. Gönüller, aylardanberi ıstırabla aradığı mihracı bulmuştu. Karanlığın iyice bunalıtığı ufuklar, güneşin tatlı ışığına kavuşmuştu. Gözler görüyor, kalbler aydınlığın kuvvet ve ferahını duyuyordu. Artık kurtuluş muhakkaktı.

Hatıralarımız; gençliğin bugünkü sevincine, on dokuz yıl önceki ıstırabı eklemek için tazelemiyoruz. Esasen bu acı gelecekte hiç bir türk nesli tatmayacaktır. Ancak, bizler, sevincimize ayrı bir tad veren bu geçmişi anmakla tarihe karşı vazifemizin bu kadarmı olsun yapmak istiyoruz.

En Büyüğe karşı vazifemizi ise gençlikle birlikte ve aynı neşe içinde, yüce huzurunda eğilerek yapmaktayız.

KEMAL ÜNAL

Acıklı bir ölüm

Dün, Elâzığ mebusu Bay Ahmed Saffet Ahkay'ın ölümü haberini teccisler aldı.

Sayın mebusun aramızdan bu anı ayrılışı yalnız Kamutay mübintinde değil, kendisini tanıyanlar ve bilhassa türk denizcileri arasında büyük bir acı doğurmuştur.

B. Ahmed Saffet Ahkay bahriye mektebimizin yetiştirdiği değerli bir subay, kahraman bir askerdi. Muhtelif lisanlara hakikiyle vakıftı. Bu meslekte yurda büyük hizmetler ifa ederek bahriyemizin kurmay başkanlığına kadar yükselmişti. Hayatı bir çok kahramanlıklarla dolu idi. Umumi harba "Yadigarı Millet" Süvarisi olan B. Ahkay'ın "Golyat" kruvazörünü batırmak hususundaki hizmeti bilhassa kayde değer bir hâdisedir.

Ailesine ve dostlarına baş sağları dileriz.

Lovçen vapuru kaptanının bir telgrafı

İstanbul, 18 (A.A.) — Balkan memleketleri arasında ilk vapur seferini yapan Zeta şirketinin Lovçen vapuru Adriyatik'teki Suşak limanından hareketle Atinaya uğramış ve limanımıza gelmişti. Vapur dün Köstenceye hareket etmiş ve suvarisi kara sularımızdan çıkarken İstanbul merkez ticaret müdürlüğüne şu telgrafı göndermiştir:

"Dün kara sularımızdan ayrılarak İstanbulda geçirdiğimiz sayılı saatler içinde bize karşı gösterilen nezaket ve ihtimama minnetlerimiz sunar ve milletlerimiz arasında başlayan iktisadi inkişafın hayırlı neticeler vermesini dilerim.

Saygılarımızın yüksek makamlara ıblâğına vasıta olmanızı rica ederim.."

Kredi fonsiye keşidesi

Kahire, 17 (A.A.) — Yüzde üç faizli ve ikramiyeli mısır kredi fonsiye tahvillerinin dünkü gelişinde: 1903 senesi tahvillerinden 770.180 numaralı tahvil ile, 1911 senesi tahvillerinden 364.335 numaralı tahvil elişer bin frank ikramiye kazanmışlardır.

TÜRK CANAKKALE

Yazan: M. Şevki Yazman

Istanbul heyeti edebiyeti Seddülbahirde siper içinde

Mamafih taarruz fikri benim tarafımdan ihtiyar olunmuş bir hata olarak telâkki ederim. Bu hata düşmanı lâyık olduğu mertebeden aşağı takdir etmekten münbais idi ilâh.."

Fikrimizce Liman burada hatasını itiraf ettiği için samimidir ve kabili tahammüldür. Hata işleyip üzerine de böbürlenmek ve bunu mahzuz keramet olarak göstermek bütün bütün çekilmez ydır. Mamafih biz Limanı burada samimi olarak bulduğumuz için hoş görsek bile Limanın kitabını tercüme ettirmiş olan bizim Harb Tarihi Encümeni yakasını bırakmıyor, yazdığı uzun haşiyede 2 inci tümenle yapılan bu tarruz hakkında da "2 inci fırkanın taarruzuna aid fikir bu kadar basit değildir. Liman esasen mevcud kıtaat ve vesaitle düşmanın denize dökülebileceği fikrinde hâlâ musir idi. Müşir düşünüyordu ki, 2 inci fırkanın da iştirâkiyle evvel emirde şimal grubu (Arıburnu mmtakası) takviye edilerek buradaki düşman denize dökülmeli ve badehu umum kuvvetin cenuba tevcihiyle Seddülbahirde düşman dan tahir olunmalı. Fakat bereket versin ki şimal grubundaki tecrübe ile iktifa olundu ve Seddülbahirde yeni bir taarruz kalkışılmadı."

Mamafih ihraçtan mayıs ortasına kadar İngiliz ve Fransızların da çok mühim zayıata uğradığını görüyoruz: Bu müddet zarfında İngilizler 683 subay ve 16000 nefer, Fransızlar ise 324 subay ve 22107 nefer zayı etmişlerdir. Bu yüzden nisbi bir sükün arız oluyor ve daha doğrusu boğuşma siperler, mevziler ve lağmlar etrafında fakat daha ufak mikyasda uzayıp gidiyor. Bu dar yerde her iki ordunun zaten boğuşmadan durmasına imkân tasavvur edilemez.

Arıburnunda bu nisbeten istikrar bulunmuş safhada mevzii ve fakat çok çetin boğuşmaların karakteristik bir misalini Avustralya - Yeni Zeland kolordusunun resmî tarihinden alıyoruz. Avustralyalılar kendi kaynaklarına göre yazdıkları ve harbden sonra da gönderdikleri bir heyet vastasıyla yerinde ve bizim kaynaklara göre olan malûmatla karşılaştırıp tekemmül ettirdikleri bu tarihe lağım harbinin işitilmemiş tarzlarını ve Çanakkaledeki savaş tarzını en güzel meydana çıkararak bir yazıdır:

Avustralyalılar bizimkilerin merkezde sağ yanına bir makineli tüfek yerleştirdiklerini görüyorlar ve bu mevziin ehemiyetini bir daha takdir ediyorlar. Bunu müteakip de bu makineli tüfeğin altına doğru bir lağım delhizi açarak gitmeğe ve onu lağımın berhava etmeğe koyuluyorlar (çünkü artık yer üstü saldırıların gücü her iki tarafca da anlaşılımsı). Bu mmtakanın komutanı general Walker de bu projeyi bidayette tasvir ediyor, fakat sonra piyade efradının bu lağım delhizini çok derinden ve yanlış istikamette açtıklarını görerek vaz geçiyor.

Istanbul heyeti edebiyeti Seddülbahirde siper içinde

Bu defa makineli tüfeğin yerinde olup olmadığını anlamak ve mümkünse tahrib etmek için münferid bir teşebbüs, bir basım düşünülüyor. Çavuş Frem gönüllü çıkıyor, yanına da Moris ve Klart isiminde iki gönüllü nefer daha alıyor. Frem iki tabanca, beş el bombası, ötekiler birer tüfek ve ikişer el bombası alıyorlar. Yılan gibi karın üstünde sürünerek ilerliyorlar. Makineli tüfeğe yaklaşıyorlar, iki bomba savuruyorlar, bunlara "bizim taraftan üç mavzer alevi cevap veriyor, Ötekiler gene bomba atıyorlar, bizimkiler gene yalnız üç mavzerle cevap veriyorlar. Gelenler bu mevziin pek kuvvetli tutulmadığını ve makineli tüfeğin de atışe iştirâk etmediğini görerek keşiflerini bitirmiş bir vaziyette geri dönüyorlar. Vazifelerinde muvafak olmuş buraları kendi torgülerinde çok feci bir akıbet beklemektedir. Bu müfrezenin kendi torgülerini atışe geçiren birer neferi sırada evvelce haber verilmiş olmasına rağmen acemi bir nefer bunları bizimkiler zannediyor, tüfeğine davranıyor ve iki Avustralyalı neferi birden vuruyor. Çavuş Frem de zor kurtuluyor.

Bu fena netice Avustralyalıların gözünü gene korkutuyor. Teşebbüsleri yer altından ilerlemeğe başlıyorlar, lağım delhizini gene kazmaya başlıyorlar. Mısırlı bir casus vastasıyla bizimkiler Anzak kolordusunun bu lağım teşebbüslerinden haberdar oluyorlar. Esasen bizimkiler de bu sırada lağım kazmaya başlamış bulunuyorlar.

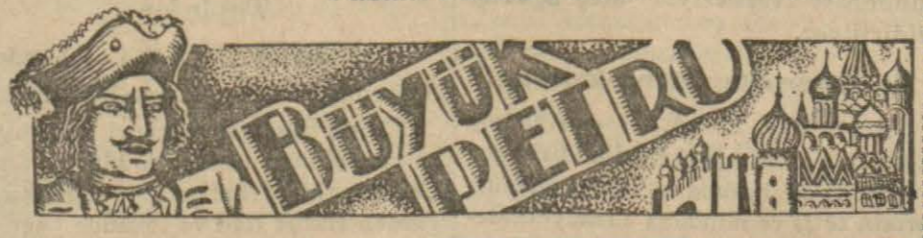
Bilhassa merkezde bulunan bizim 57 inci alayın birinci taburu da siperlerin gerisinden itibaren düşman mevziine doğru bir lağım kazdırmaya teşebbüs ediyor. Haziran ayının başlarında hastahanedan avdet eden tabur komutanı Zeki bey (Zeki beyin 25 nisanında ve ilk ihraç gününde yaralanıp geri gittiği hatırlardır.) Bu delhizi geniş ve işe yaramaz şekilde buluyor. Delhiz hñüz iki veya üç metre

kadar ileri götürülebilmştir. Ne kendisi, ne zabıterleri evvelce bu işle uğraşmamışlardı, neferleri arasında da bu işi bilen yoktu. Burada Avustralya resmî tarihinin tercümesini aynen koyuyorum "Mumailay bu kadar yavaş ilerleyenler tunel işinin abesle işgal olduğunu anladı ve gülerak tunel açmaya uğraşanlara, bitirmek için neye intizar ettiklerini sordu. Eğer ilerleme dericesi artırılmıyacak olursa lağım delhizi düşman siperlerinin altına varmadan mutlaka daha başka hâdiseler vukua gelebileceğini söyledi. Feykâlâde sürâten başka vaziyeti islah edecek çare olmadığına emin idi ve en yakın İngiliz siperi üstünde her gün artan yeni toprak yığılımlarını görerek hükmediyordu ki İngiliz tunellerinin kendi siperlerine erişmesi daha çok gecikmeyecektir.

Bir kaç gün sonra merkez tepenin sağ yanındaki makineli tüfek Türk nöbetçisi muvasala hengâmden koşarak arka siperlerde bulunan tabur karargâhına geldi. Zehlele olduğunu söyledi. Toprak o kadar sarımsı ki; toz toprak parçaları yağmur taneleri şeklinde yüzüne gözüne çarpmıştı. Zeki bey düşman lağımının patlatılmış olduğunu anladı, ön siperi koşturdu fakat burasının berhava edilmiş olduğunu gördü. Avustralyalıların lağımını çok derinden getirdikleri için yukarıya bir tesir yapmadığını ve geri tepdiğini anlamak güçlük çekmedi.

(Sonu var)

Yazan: Alexis Tolstoy No: 93

Ruslar Noteburg kalesi zaferini tesid ederlerken

unsurları bıçak kesip çıkarır.. Bu sakallı boyarları kanlı bir ahidle bağlamak lazımdır... Bu, Miloslavski'nin ektiği tohumdur... Frang, hapishanelerde ve manastırlarda tutulan streligleri Preobrajenski'ye getirmek için bugünden tezi yok uzaklara göndermeli...

Petro yemekte zahiren biraz neşelendi. Bazı kimseler yeni bir hususiyetin farkına vardılar: Sabit, hareket-siz bir bakış. Şakalar, alaylı sözler arasında birden bire susup oradakilerden birine tâ ruhuna nüfuz etmek istiyormuş gibi manasına nüfuz edilmez, insanca olmayan bir bakışla bakıyor... Yanağını oynatıp gene gülümsüyor, içiyor, sahte bir gülüşle gülüyor...

Asker, bahriyeli ve mühendis yabancıları keyifleri iyice yerinde olduğundan neşeli görünüyorlardı. Ruslar sıkıntı içinde idiler. Mızıka çalıyor, dans için kadınların gelmesi bekleniyordu. Aleksaşka Menşikov, Petronun masa örtüsü üzerine koymuş olduğu e-line zaman zaman gözden geçiriyordu: Bu eller müteakillis hareketlerle açılıyor, kapanyordu. Lö For, Fransa kıralının gözdeleri hakkında tuhaf hikâyeler anlatıyordu. Toplantı gittikçe gürültülü oluyordu. Birden bire, bir horoz gibi tiz bir sesle bağırarak Petro yerinden fırlayıp, müthiş bir hiddetle, masanın üzerinden Şein'e doğru uzandı:

— Hırsız, hırsız!..

Ve iskemlesini devirerek acele ile dışarı çıktı. Mahçub olan misafirler kalktılar. Lö For bunları teskin için birini bırakıp diğerine koşuyordu. Mızıka, kendine mahsus mahallin tepesinden gürültü ile çalıyor. Daveti kadınlardan ilk gelenler eibiselerini ve perukalarını düzelterek medhalde göründüler... Mavi gözlü, açık sarı saçlı, eteğini iyice kaldırmış muhteşem bir kadın bütün nazırları cebzediyordu. Sırma dantellalarla süslenmiş kırmızı ipeklilikteki gayet geniş, kolları ve omuzları son derece beyaz ve sehhardı. Kimseye bakmadan salona girdi, iyi öğrenilmiş bir reverans yapıp gözleri havada, elinde bir gül, ayakta durdu.

Yabancılar merakla soruyorlardı: "Bu kim?" Bu, pek zengin tüccardan Brovkin'in kızı Aleksandra İvanovna Volkova idi. Lö For, parmaklarının ucundan öperek onu dansa davet etti. Gene davetileri bir iç sıkıntısı istila etti. Petro, burun delikleri genişlemiş, salona giriyordu. Gözleri Şein'e tesadüf etti. Kılıncın çekti ve, kaldırıp bütün kuvvetiyle — ancak geri çekilmeğe vakit bulan — baş komutanın yüzü hizasından önündeki masaya vurdu. Kıran bardakların parçaları havada uçtu. Petro, kendisine doğru koşan Lö For'u dirseği ile iterken kılıncın Şein'e ikinci defa isabet ettiremedi...

— Seni de bütün abaylarını da ki-

İçten geçireceğim, hırsız, orospu çocuğu, sersem...

Aleksaşka dansettiği kadını bırakıp çekinmeden Petroya yaklaştı, kılıncına emhiet yetile vermeden kulağına fırlatılarak ona kollarıyla sarıldı. Kılıcı düştü. Petro Aleksaşkanın perukasına doğru soluyarak:

— Namussuz, hepsi namussuz.. Böyle işte böyle... Albay rütbesiyle kalpanlık ediyorlardı...

— Ehemiyeti yok, mein Herz, hepsi düzelecektir. Hele sen şu macar şarabından iç...

Petro sükûnet buldu. Macar şarabı içti. Sonra permağı ile Şein'i tehdid etti. Lö For' un aklışmasını işaret eder-

19 Mayıs ve gençlik

Bu zaferin destanı ilmin, kuvvetin, güvenin ve disiplinin destanıdır

B. Ali Kılıcın radyodaki konferansı

(Başı 2. inci sayfada)

Ve bu suretle mağlûb Türkiyeye hür ve müstakil ve mazinin köhne bağlarından azade işte yepyeni bir vatan bahşetti.

Onun yaptığı tarihte istiklâl ve kurtuluş destanının son cümlesi yazılmış fakat inkılâp ve yükseliş faslına yeni başlanmış bulunuyordu.

O büyük adam, vüsatine son olmayan namütenahi geniş düşüncesiyle o zamandan beri bu faslın da şanlı ve parlak sayfalarını ibda etmektedir.

Bu sayfaları, içinde bulunarak bizat yaşamak tarihin hiç bir nesline nasib olmayan bir mazhariyettir. Ne mutlu bizlere..

Yurddaşlarımız, bu zaferin destanı, ilmin, kuvvetin, güvenin ve disiplinin destanıdır. Onu kılıcıyla yapan ve kafasıyla Yazan onun muhafazasını ve yürütülmesini en büyük bir vazife saydı, ve bunu türk gençliğine emanet etti. Bu vazifeyi ve emaneti her nesil, sonraki nesle devredecektir.

Nesillerin vazifelerini lâyiki veçhile ifa edebilmeleri, her geysden evvel sağlıkları ve sağlamlıkları ile kabil olur. Bu sebeplerdir ki aziz ve büyük Şef, türk vatandaşının sağlığını ve sağlığını, her zaman, üzerinde dikkatle durulacak millî bir meselemiz olarak tavşif buyurdu. Ve bize bir düstur verdi.

"Sağlam ve gürbüz nesil Türkiye'nin mayasıdır.."

Ana vassı ilim, kuvvet, güven, teşkilât ve disiplin olan spor için, bayram günü olarak azim ve kuvvetimizin tezahürüne, kuruluş ve kurtuluşumuzun başlangıç olan bu günün kabul edilmesine derin manâ işte bu münasebetten çıkar.

Aziz yurddaşlar, En yaşlımızdan en gencimize kadar hepimizin vazifesi, bütün tarih içinde hiç yanılmadan daima en doğruyu ve en ileriyi gösteren aziz ve mukaddes liderimizin emirlerini yapmaya ehil olduğumuzu ispat etmekten ibarettir.

Aziz gençler, Büyük bayram gününüzde, bu derin sevinç saatlerinizde bunu hatırlatmayı hiç yanılmadan daima en doğruyu ve en ileriyi gösteren aziz ve mukaddes liderimizin emirlerini yapmaya ehil olduğumuzu ispat etmekten ibarettir.

şahid ve aşınadır. Binlerce yıldanberi babadan evlâda geçen bünye kuvveti, dimağ kuvveti, sinir kuvveti, kan kuvveti, kısa, bahtsız devreler istisna edilirse, daima ananevi sporlarımızda daha ziyade geliştirilmiş, inkişaf ettirilmişti.

Türk gençlerinin son zamanlarda adalı olduğu kadar, dimağı ve ruhi idmanlarla inkişaf ettirdiği yüksek melekeleri hepimizin göğsünü kabartmaktadır.

Ferdlerin neşvünemasını, birbirine bağlı olma ve birlikte iş görme şeklindeki içtimai terbiye ile asrın ihtiyacına en uygun bir tarzda tanzim eden spor teşkilâtımızı övmek, insana zevk

veriyor. Türk gücünün mahiyetini bütün dünya son yirmi senelik Atatürk tarihini yeniden anladı; anladı ki Atatürkün bu çocukları onun eserlerini mukaddes bir emanet olarak omuzlarında taşıyabilecek fikri ve bedeni gürbüzlüğü tekemmül ettirmeye çalışmaktadır.

Aziz gençler, 19 Mayıs; yeisle ümidin, hayatla mecmatın bir uçurum kenarında boğazlaşırken halâşkar bir elin, tarihi ve talih değiştiren bir kudretle türklüğü, o uçurum kenarından kurtararak genç ve zinde bir varlık sahasına çektiği bir devir başlangıcı olduğuna göre bugün bilhassa türk gençliğinin ve türk tarihinin mütevali safhalarında her yeni ve genç neslin günüdür.

Bu günün ifade ettiği manâyı kavrayabilmek için kuvvetli bir ruh, bu günün tahmil ettiği vazifeyi başarabilmek için de kuvvetli bir vücud esas şarttır.

Siz aziz türk gençleri! Bu hakikati hem anladığınızı, hem de tatbikatında muvaffak olduğunuzu eserlerinizle ve mütemadi terakilerinizle ispat ederek Büyük Şefin, büyük bir inanla size emanet ettiği rejime lâyık evlâdlar olduğunuzu da göstermiş oluyorsunuz.

Atatürkün mukaddes ve nurlu yolunda türkliğe mensup her ferd, kendi vazifesini yaparken bugünkü gençliğinde de omuzlarına aldığı vazife, içtimai bünyesini sağlam tutmak ve bunu kendinden sonra gelecekleri aynı saâletle tevdi etmektedir. Millî kuvvet, millî irade, millî azim üzerine kurulan rejim, ancak bu suretle devam edebilir. Ancak bu şartlar içinde beka bulabilir.

Aziz gençler, Büyük bayram gününüzde, bu derin sevinç saatlerinizde bunu hatırlatmayı hiç yanılmadan daima en doğruyu ve en ileriyi gösteren aziz ve mukaddes liderimizin emirlerini yapmaya ehil olduğumuzu ispat etmekten ibarettir.

Bayramınız kutlu olsun!

Felakete uğrayanlara yardım

Türkiye Kızıl Cemiyeti Umumi Merkezinde :

Yer sarımsında felakete uğrayan vatandaşlarımıza yardım yapılmak üzere aşağıda isim ve adresleri yazılı zevat tarafından hızarlarda yazılı paralar veznemate yatırılmıştır. Bu haray sever zevata gerek cemiyetimiz ve gerek felâketzedeler namına teşekkür lerimizi sunarız.

Lira Kr. 50 00 Kızıl Kebab subesinden 36 13 Kızıl Hafik subesinden 125 00 Kızıl Ayvacık subesinden 140 26 Kızıl Kemalpaşa subesinden 133 00 Kızıl Seferihisar subesinden 500 00 Kızıl Kadıköy subesinden 460 00 Kocaeli Halk Partisi yardım heyetinden 37 70 Bn. Marta Brood'dan "Tan gazetesi vastasıyla" 1323 71 Kızıl Ayvalık subesinden 60 00 Kızıl Edirne merkezinden 4000 00 Kızıl Beyoğlu subesinden

1300 00 Kızıl İzmir merkezinden 28 25 Ankara İstasyonu yük arabacılardan 35 10 Ankara resmî otomobiller şoförlerinden 1 00 B. İbrahim Akar'dan 24 22 Atatürk içk ilk okulundan 31 18 Ulus ilk okulundan 11 77 Albayrak ilk okulundan 16 37 İstiklâl ilk okulundan 136 25 Devlet Meteoroloji İşleri Umumi Md. memur ve müstahdemleri 256 25 Alpullu şeker fabrikası memurlarından 200 00 Kınacı B. Şakir ve ortaklarından 50 00 Bn. Fatma Kmacı'dan 50 00 Bn. Halime Kacı'dan 9546 19 86577 70 Evelki listelerden 96123 89

İtizar: 18 Mayıs 1938 çarşamba günü intişar eden Ulus gazetesinde Kemalpaşa şubemizden gönderilmiş olan 199 lira 71 kuruş tertip selhi olarak 119 lira 71 kuruş çıkmıştır. Özur dileriz.

cede, bu mektubu streliglerin. Yeni - Kudüs manastırındaki orta kulenin önünde bir gübre yığına içine gizlemiş olduklarını söyledi. Çarevna Marfa ve çüce kadınlardan Advotiya ile Sofiya'nın maiyet kadını Verka'nın iştirakleri de meydana çıktı.

Böyle olmakla beraber acım dillerini gözdüğü kimseler pek azdı. Streligler umumî plâni gizli tutarak yalnız isyana iştiraklerini itiraf ediyorlardı. Ölümlü tehdidinin bile mağlûb edemediği bu inadında Petro kendine karşı birikmiş olan bütün kini his etti.

Gecelerini hep işkence odalarında geçiriyor, gündüzleri de mühendislerle, ustalarla birlikte işlerle meşgul oluyor, kitalarına geçid resmî yapıtıyordu. Akşama doğru Lö For'un veya her hangi bir elçinin, yahud yakınlarından bir generalin evine gidip yemeğini yiyordu. Saat dokuzu çalınca — müzik sesleri, gülüşmeler, prens - Kayzerin şakaları arasında — öimdik, başı omuzları arasında çekilmiş, kalkıyor, ziyafet salonunu terk ediyor, karalık avludan geçiyor, donmuş ve kaygan yollarda faytonla, buz gibi enes rüzgâra karşı yüzünü bir örme atkı ile korumağa çalışarak, yanan odun yığılarının halesi hasemiyle tâ uzaklardan neresi olduğu tahmin edilebilen Preobrajenski'ye doğru gidiyordu..

(Sonu var)

Dost Yugoslavya Harbiye ve Bahriye Nazırı general Mariç, Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak ve general Kâzım Özalp'la beraber

Dost Yugoslavya harbiye ve bahriye nazırı şehrimizde

Atatürk General Mariçi dün kabul buyurdular

(Baş 1. inci sayfada)

riçi karşılamış ve kendisine bir buket vermiştir.

Bayan Mariçe başvekil namına da ayrıca bir buket takdim edilmiştir.

General Mariç, kendisini karşılayan zevat ile selâmlaşmış, mızıkça Yugoslav ve türk millî marşlarını çaldıktan sonra da ihtiram kıtasını tefiş etmiştir.

Yugoslav ordu ve donanmasının büyük mümessili istasyonun iç ve dışında toplanmış bulunan halkın alkışları arasında geçerek Bayan Kâzım Özalp ile birlikte otomobile binmiş ve Ankarapalasa gelmiştir. İkinci otomobilde Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalp ile Bayan Mariç, diğer otomobillerde de Albay Yevremoviç ile misafirlerimizin mihmandarları yer almış bulunuyorlardı.

Yugoslavyanın Ankara elçisi Ace-moviç, Yugoslavyanın Ankara elçisi atamışları Domat ve Belgrad elçisi Ziya Unal da general Mariç'in refakatinde olarak Ankaraya gelmişlerdir.

Misafirlerimizin mihmandarlıklarına Tuğgeneral Remzi Yiğitgüden, Albay Mümtaz Ulusoy, yarbay Yusuf Ziya Egeli, yüzbaşı Cemal Sancak tayin edilmiş bulunmaktadır. Bayan Mümtaz Ulusoy da Bayan Mariç'in mihmandarlığını yapmaktadır.

Yugoslav harbiye ve bahriye nazırı general Mariç, ikametine hususî daire ayrılmış bulunan Ankara Palasda kısa bir istirahatî müteakip refakatinde bulunan zevat ve mihmandarları ile birlikte Çankaya'ya giderek defteri imzalamış, bundan sonra büyük erkânı harbiyede Mareşal Fevzi Çakmak ve millî müdafaa vekâletinde de Kâzım Özalp'ı ziyaret etmiştir.

Gerek büyük erkânı harbiye ve gerek millî müdafaa vekâletine geliş ve gelişlerinde müşarileyhe askerî merasim yapılmıştır.

General Mariç bundan sonra hariciye vekâletinde hariciye vekili Tefvik Rüştü Aras' ve başvekil dairesinde de başvekil Celâl Bayar'ı ziyaret etmiştir.

Başvekil Celâl Bayar, Büyük Erkânı Harbiye Reisi Mareşal Fevzi Çakmak, Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalp ve Hariciye Vekili Tefvik Rüştü Aras Ankara Palasa giderek iadei ziyaretinde bulunmuşlardır.

Ankara, 18 (A.A.) — Reiscumhur Atatürk bugün saat 15 de Yugoslavya harbiye ve bahriye nazırı orgeneral Ekselans Mariç'i kabul buyurmuşlar ve uzun müddet nezdlerinde alıkoymuşlardır.

Bu millâkatta Mareşal Fevzi Çakmak, Millî Müdafaa Vekili General Kâzım Özalp ve Hariciye Vekili Doktor Tefvik Rüştü Aras hazır bulunmuşlardır.

Bayan Mariç'in ziyaretleri

Yugoslavya Harbiye ve Bahriye Nazırının refikası Bayan Mariç dün öğleden sonra Bayan Fevzi Çakmak ve Bayan Kâzım Özalp'ı ziyaret etmiş ve kendilerine iadei ziyaret olunmuştur.

Bayan Mariç öğleden sonra saat 3,30 da Bayan Kâzım Özalp ve mihmandarı Bayan Mümtaz Ulusoy ile birlikte Gazi ve İsmet İnönü Enstitülerini gezmiştir.

General Mariç'in ziyaretleri

Korgeneral Mariç de dün öğleden sonra İsmet İnönü'nü köşklerinde ziyaret etmişlerdir.

General Mariç dün öğle yemeğini hususî surette Ankarapalasa'ta yemiş akşam üzeri Çubuk Barajını, Orman

İspanyada harb vaziyeti

Barselon, 18 (A.A.) — Franko kıtaları dün Sierra Zudar ile Maratilla arasında düşman arazisine hulul etmeğe muvaffak olmuşlardır. Buna mukabil hükümetçiler âsilerin Nogue rios Los Alfes ve Lenaveya karşı yaptıkları taarruzları geri püskürtmüşlerdir. Hükümet kıtaları bir miktar harb malzemesi iğtinam etmişler, bir kaç esir almışlardır.

Dün hükümet kıtaları Çinaz de Villarmanın şimalinde üç mevki zapt etmişlerdir.

Asi tayyareleri Krao mmtakasını bombardıman etmişlerdir. Nüfusça ziyat olup olmadığı henüz malum değildir. Maddî hasarât miktarı daha tesbit edilmemiştir.

Frankistler ilerliyor

Burgos, 17 (A.A.) — Franko kıtaları bu sabah Teruelin şimali şarkisinde kâin Corbalon kasabasını işgal etmişlerdir. Bu kuvvetler ilerlemeğe devam etmektedir,

men ve Yunan ordularıyla teşriki mesai ederek bu paktın esasını teşkil eden ideali müdafaya hazır bulunmalıdır ve daima da hazır bulunacaktır.

Bay Bakan, Yeniden doğan Türkiye'nin modern hükümet merkezini ziyaret için vaki

lutfukâr davetinizi büyük bir memnuniyetle aldım. Filhakika bu ziyarete, size ekselansınızla ve Yugoslavya'ya da silinmez bir hatıra bıraktıkları ikametleri esasında beni ziyarete davet eden dostlarımız ekselans Fevzi Çakmak ve eski başvekil ekselans İsmet İnönü ile görüşme için, mükemmel bir fırsat görüyordum.

Memnuniyetim çok büyüktü. Hususile ki, bana, Yugoslav ordusunun dost ve müttetik Türkiye Cumhuriyeti ordusuna hararetli selâm ve temennilerini şahsen getirmek ve yeniden doğan Türkiye'yi ziyaret ederek türk milletinin geçirdiği en nazik zamanlarda kendisini gösteren ve bugün de yeni Türkiye'yi ziyaret ederek türk milletinin istiklâlini mahrum bir millet, beşeriyeti mütemeddine muvaceshinde uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye keshi liyakat edemez.

Ecnebi bir devletin himaye ve sahabetini kabul etmek insanlık evsafından mahrumiyeti, âciz ve meskenetli itirattan başka bir şey değildir. Filhakika bu derekeye düşmemiş olanların isteyerek başlarına bir ecnebi efendi getirmelerine aslâ ihtimal verilemez.

Halbuki türkün haysiyet ve izzeti nefsi ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa mahvolsun evlâdır!

Binaenaleyh, ya istiklâl ya ölüm! İşte halâsı hakiki isteyenlerin parolası bu olacaktır.

Bir ân için, bu kararın tatbikatında ademi muvaffakiyete duçar olacağımı farzedelim! ne olacaktır? Esaret!

Sonra; Osmanlı hanedan ve saltanatının idamesine çalışmak, elbette, türk milletine karşı en büyük fenalığı işlemektir. Çünkü her türlü fedakârlığı sarfederek istiklâlini temin etme de, saltanat devam ettiği takdirde, bu istiklâle müemmen nazariyle bakılmazdı. Artık, vatanla, milletele hiç bir alakai vcdaniye ve fikriyesi kalmamış bir sürü mecaninin, devlet ve millet istiklâl ve haysiyetinin muhafız mevkîinde bulundurulması nasıl tevcih olunabilir?

Hilâfet vaziyetine gelince, ilim ve fennin nurlara müstağrak kıldığı hakiki medeniyet âleminde gülünç telâkki edilmekten başka bir mevzuu kalmış mıydı?

Türk ana yurduna ve türkün istiklâline tecavüz edenler kimler olursa olsun onlara bütün milletçe müselleshan mukabele ve onlarla mücadele eylemek icab ediyordu. Bu mühim kararın bütün icabat ve zaruriyatını ilk gününde izhar ve ifade etmek elbette müsib olamazdı. Tatbikatı, bir takım safhalara ayırmak ve vekayi ve hâdisattan istifade ederek milletin hissiyat ve efkârını izhar eylemek ve kademe kademe yürüyerek hedefe vasıl olmağa çalışmak lâzım geliyordu. Nitekim öyle olmuştur.

Ancak dokuz senelik efal ve icraatımız bir silsilei mantikiye ile mütalea olunursa, ilk günden, bugüne kadar tabii ettiğimiz istikameti umumiyenin ilk kararın çizdiği hattan ve tevcehüm eylediği hedeften aslâ inhiraf eylememiş olduğu kendiliğinden tebarüz eder.

Bütün bunlar her iyi niyet sahibi adamın ve ailehusus bir dost ve müttetikin yüregini açacak ve onu sevindirecek şeylerdir. İşte ben de seviniyorum ve dost ve müttetik türk milletinin terakkilerini derin bir âlâka ile memnuniyetle takip eden, dost ve müttetik türk, romen, Yunan ve Yugoslav milletlerinin müşterek, ahenkli ve müreffeh hayatlarının kati zaruretlerine istinad eden Balkan paktının, ruhuna samimiyyetle sadık bulunan Yugoslav milleti de benimle beraber seviniyor.

Hakkımdaki lutfukâr sözlerinizden ve parlak kabulünüzden dolayı size, aziz meslekdaşım, bir kerre daha te teşekkür eder, kadehimi Reiscumhur Ekselans Kemal Atatürk'ün saadet ve şahatine, cumhuriyetin, asil türk milletinin ve ordusunun refahına kaldırır ve ekselansınızın ve nazik Bayan Özalpın sihatine içermişim.

General Mariç nutkunu bitirdikten sonra "çok yaşa" diyerek kadehini kaldırmış ve çok alkışlanmıştı.

Nutuktan parçalar

Samsuna ayak

bastığım zaman...

(Baş 1. inci sayfada)

Vaziyeti umumiyeyi tesbit için ordu cüzütamlarının nevelerde ve ne halde olduğunu tasvir etmek isterim. Anadolu'da, başlıca, iki ordu müfettişliği tesis olunmuştu. Mütarekeye dahil olur olmaz, kıtaatın muharib efradı terhis olunmuş, silâh ve cephanesi elinden alınmış, kıymeti harbiyeden mahrum bir takım kadrolar haline getirilmişti.

Bu izahattan sonra manzarai umumiyeyi, daha dar bir çerçeve dahiline alarak, seri ve sehil bir surette hep beraber müşahede edelim:

Muhasım devletler, Osmanlı devlet ve memleketine maddeten ve manen tecavüz halinde; imha ve taksime karar vermişler. Padişah ve halife olan zat, hayat ve rahatını kurtrabileceğ çarede başka bir şey düşünmüyor. Hükümeti de aynı halde. Farkında olmadığı halde başsız kalmış olan millet, zulmet ve müphemiyet içinde tecelliyata muntazir. Felâketin dehşet ve sikletini idrake başlayanlar, buldukları muhit ve hissedebildikleri tesirata göre çareli halâs telâkki ettikleri tedbirlere mütevellil... Ordu, ismi var cismi yok bir halde. Kumandanlar ve zabıtlar; Harbi umuminin bunca minnet ve meşakkatleriyle yorgun, vatanın parçalanmakta olduğunu görmekle dilhun, gözleri önünde derinleşen kararlık felâket uçurumu kenarında dimağları çare, çarei halâsı aramakla meşgul...

Esas; türk milletinin hayyiyetli ve gerefli bir millet olarak yaşamasıdır. Bu esas ancak istiklâli tamma malikiyetle temin olunabilir. Ne kadar zengin ve müreffeh olursa olsun istiklâlinin mahrum bir millet, beşeriyeti mütemeddine muvaceshinde uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye keshi liyakat edemez.

Ecnebi bir devletin himaye ve sahabetini kabul etmek insanlık evsafından mahrumiyeti, âciz ve meskenetli itirattan başka bir şey değildir. Filhakika bu derekeye düşmemiş olanların isteyerek başlarına bir ecnebi efendi getirmelerine aslâ ihtimal verilemez.

Halbuki türkün haysiyet ve izzeti nefsi ve kabiliyeti çok yüksek ve büyüktür. Böyle bir millet esir yaşamaktansa mahvolsun evlâdır!

Binaenaleyh, ya istiklâl ya ölüm! İşte halâsı hakiki isteyenlerin parolası bu olacaktır.

Bir ân için, bu kararın tatbikatında ademi muvaffakiyete duçar olacağımı farzedelim! ne olacaktır? Esaret!

Sonra; Osmanlı hanedan ve saltanatının idamesine çalışmak, elbette, türk milletine karşı en büyük fenalığı işlemektir. Çünkü her türlü fedakârlığı sarfederek istiklâlini temin etme de, saltanat devam ettiği takdirde, bu istiklâle müemmen nazariyle bakılmazdı. Artık, vatanla, milletele hiç bir alakai vcdaniye ve fikriyesi kalmamış bir sürü mecaninin, devlet ve millet istiklâl ve haysiyetinin muhafız mevkîinde bulundurulması nasıl tevcih olunabilir?

Hilâfet vaziyetine gelince, ilim ve fennin nurlara müstağrak kıldığı hakiki medeniyet âleminde gülünç telâkki edilmekten başka bir mevzuu kalmış mıydı?

Türk ana yurduna ve türkün istiklâline tecavüz edenler kimler olursa olsun onlara bütün milletçe müselleshan mukabele ve onlarla mücadele eylemek icab ediyordu. Bu mühim kararın bütün icabat ve zaruriyatını ilk gününde izhar ve ifade etmek elbette müsib olamazdı. Tatbikatı, bir takım safhalara ayırmak ve vekayi ve hâdisattan istifade ederek milletin hissiyat ve efkârını izhar eylemek ve kademe kademe yürüyerek hedefe vasıl olmağa çalışmak lâzım geliyordu. Nitekim öyle olmuştur.

Ancak dokuz senelik efal ve icraatımız bir silsilei mantikiye ile mütalea olunursa, ilk günden, bugüne kadar tabii ettiğimiz istikameti umumiyenin ilk kararın çizdiği hattan ve tevcehüm eylediği hedeften aslâ inhiraf eylememiş olduğu kendiliğinden tebarüz eder.

Bütün bunlar her iyi niyet sahibi adamın ve ailehusus bir dost ve müttetikin yüregini açacak ve onu sevindirecek şeylerdir. İşte ben de seviniyorum ve dost ve müttetik türk milletinin terakkilerini derin bir âlâka ile memnuniyetle takip eden, dost ve müttetik türk, romen, Yunan ve Yugoslav milletlerinin müşterek, ahenkli ve müreffeh hayatlarının kati zaruretlerine istinad eden Balkan paktının, ruhuna samimiyyetle sadık bulunan Yugoslav milleti de benimle beraber seviniyor.

Hakkımdaki lutfukâr sözlerinizden ve parlak kabulünüzden dolayı size, aziz meslekdaşım, bir kerre daha te teşekkür eder, kadehimi Reiscumhur Ekselans Kemal Atatürk'ün saadet ve şahatine, cumhuriyetin, asil türk milletinin ve ordusunun refahına kaldırır ve ekselansınızın ve nazik Bayan Özalpın sihatine içermişim.

General Mariç nutkunu bitirdikten sonra "çok yaşa" diyerek kadehini kaldırmış ve çok alkışlanmıştı.

Hamidiyenin ziyareti

Türk - bulgar dostluğunun fazelenmesine vesile oldu

Varna, 18 (A.A.) — Hamidiyenin Varnayı ziyareti bulgar ordu ve bahriyesi ve halk tarafından büyük bir memnuniyet ve samimiyetle karşılanmış ve rihimde büyük bir halk külesi zirhlımsı âlâka ile temaşa eylemiştir.

Bulgar kumandan amirali tarafından verilen ziyafette pek dostane nutuklar teati edilmiş ve iki memleket ordu ve donanmaları arasındaki dostluk tebarüz ettirilerek müteakiben samimi temennilerde bulunulmuştur.

Ziyaretin ikinci günü meçhul asker âbidesine mayetinde müsellâh bir kıtazı bulduğu halde Hamidiye komutanı tarafından merasimi mahsus ile bir gelenk konulmuştur.

Bu akşam belediye tarafından bir ziyafet ve yarın akşam da Sofya elçimiz tarafından büyük bir suvare verilecek geminin hareket gününde güvertesinde bir çay ziyafeti tertib edilecektir.

Bu ziyaretin bıraktığı umumî itiba, iki memleket arasındaki dostluğun tazelenmesine iyi bir vesile teşkil ettiği merkezindedir.

İstanbul - Edirne

İstanbul

bisiklet yarışları

İstanbul, 18 (A.A.) — İstanbul - Edirne - İstanbul bisiklet yarışları komitesinden tebliğ edilmiştir:

1. — İstanbul - Edirne, Edirne - İstanbul olmak üzere iki etap olarak 480 kilometrelik bir yarış tertib edilmiştir.

2. - Yarışa 19.5.938 jersembe günü sabah saat 7.30 da Taksim Cumhuriyet anıtı önünden başlanacak ve aynı gün Edirneye varılacaktır.

3. — Yarışa, Ankaradan 8, Eskişehirden 7, Kocaeli'den 7, İstanbuldan 5, Edirnedan 3, İzmirden 4 ve Konyadan bir koşucu olmak üzere 31 bisikletçi iştirâk edecektir.

4. — 21-5-938 cumartesi günü sabah saat 7.30 da Edirnedan hareket edilecek ve aynı gün İstanbula dönülecektir.

5. — Yarışın bitiriş yeri Topkapıdadır.

6. — Koşuda Edirneye birinci olarak giren ve Edirnedan İstanbula birinci olarak giren koşuculara birer bisiklet hediye edilecektir.

7. — İki etap'ın zaman itibarıyla birinci olan koşucusu ile ayrıca birinci gelecek takıma birer kupa hediye edilecektir.

8. — Takımlar dörder kişi olarak teşkil edilmiş olup bunların ilk üçü tasnife dahil olacaktır.

Takımların dışında kalan koşucular, ferd olarak derece alırlar.

9. — Yarış birincileri hediyelerini, 21-5-938 cumartesi günü akşam saat 18 de Taksim stadyumunda alacaklardır.

Halkevinde konferans

Ankara Halkevi Başkanlığından : 19/5/1938 perşembe günü saat 18 de İstanbul Üniversitesi doçentlerinden Orhan Arsal tarafından bir konferans verilecektir. Bu konferansın mevzuu devletin tarifi hakkındadır. Konferans serbesttir.

Belediyeler imar heyeti

Belediyeler imar heyeti, dün iç bakanlık müsteşarı B. Sabri Çıtak'ın Reisliğinde toplanmıştır. Heyet şehir ve kasabalarımızın bugünkü hartzalarının fotogrametriden istifade suretiyle yapılması hakkındaki teklifleri tetkik ve müzakere etmiştir.

B. Spaakin programı

Brüksel, 18 (A.A.) — Başvekil Spaak bugün parlâmentoda yaptığı beyanatta eski sosyal ideallerine sadık kaldığını ve fakat sınıf mücadelesini kabul edemeyeceğini söylemiş bugün Belçikadaki parlâmento rejiminin vahum mahzurları bulunduğunu kaydettikten sonra nazırların ve parlâmento azasının mesuliyetsizliğine bir nihayet vermek demek olan bir otoriter demokrasi rejimi kurmak azminde olduğunu bildirmiştir.

Mütehasıs yetiştirme ücretleri

Ankara, 18 (A.A.) — İktisad Vekâletinden tebliğ edilmiştir :

Hususî veya sermayesinde devlet iştirâki bulunan veya devlet sermayesiyle kurulan imtiyazlı veya imtiyazsız bilimum sınıf müesseselerle sigorta şirketleri kullandıkları ecnebi mütehasıs için 3293 numaralı kanunun neşri tarihi olan 4-1-1938 tarihinden itibaren mütehasıs yetiştirme ücreti tediyesiyle mükelleftirler.

Yukarıda ismi geçen kanunun birinci maddesi mucibince neşredilen 5 - 5 1938 tarihli kararnameye göre bu müesseselerde 1 den 5 e kadar kullanılacak mütehasıs için 50 şer, sigorta mütehasıs için 75 er ve 6 dan 20 ye kadar mütehasıs için 10 ar 21 den yukarı mütehasıs için de 5 er aylık ücret tediy olunacak ve bu ücretler her altı ayda bir peşinen hazineye yatırılacaktır.

Ücretlerini vaktinde hazineye yatırmayan müesseselerden, tediyesiyle mükellef oldukları miktar yüzde 20 fazlasıyla tahsil olunacaktır.

Altı aydan az müddetle kullanılacak mütehasıs için de bunların yalnız kullandıkları aylara aid olan ücretler peşinen alınacaktır.

Alâkadarların, sınıf müesseselerin buldukları mahallerdeki en büyük mülkiye âmirine bir en evvel müracaat ederek kararnameye yazılı mütehasıs yetiştirme ücretlerini mahalli hasıs yetiştirme ücretlerini mahalli maliye idarelerine tediy etmeleri ve mukabilinde alacakları makbuz ilmi haberlerinin müsaddak birer suretlerini iktisad vekâletine göndermeleri lâzım gelmektedir.

Gümrüklerdeki italyan menseli mallar

Haber aldığımız göre türk - italyan ticaret anlaşmasında yapılan taahhütler ile gümrüklerde bulunan bazı italyan menseli malların çıkarılması temin edilmiş bulunmaktadır.

Bugün türk milletinin Atatürk bayramıdır

(Baş 1. inci sayfada)

sine çekilecek olan bayrağımızı selâmlıyacaktırlar. Bundan sonra Dahiliye vekili ve Cumhuriyet Halk partisi genel sekreteri B. Şükri Kaya tarafından bütün Türkiye için tören açılış nutku verilecektir. Bundan sonra bütün millet, Ulu Atatürke ebedî bağlılık andı içecektir.

Bundan sonra kız ve erkek talebeler beden hareketleri yapacaklardır.

Tören radyo ile neşredilecek ve stadyoma gelemlenler, töreni yakından takib etmek fırsatını elde edeceklerdir.

Amerikada hava manevraları bitti

Nevyork, 18 (A.A.) — Amerikanın sanayi şehirlerini müdafaa etmek için yapılan ve 12 mayıstan beri devam etmekte olan mühim hava manevraları Nevvyork'a 40 kilometre kadar mesafede ve birçok mühim tayyare fabrikalarının muhtevi bulunan farmingdal kasabasına karşı yapılan bir hava taarruzu ile hitama ermiştir.

Ankara Borsası

18. 5. 1938

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	6.30	6.27
Nevvyork	0.788587	0.788
Paris	28.20	28.335
Milano	14.9762	15.0475
Brüksel	4.684	4.7065
Atina	86.746	87.161
Cenevre	3.4575	3.474
Sofya	63.5714	63.8755
Amsterdam	1.425	1.432
Prag	22.619	22.7275
Madrid	13.0158	13.078
Berlin	1.964	1.9725
Varsova	4.181	4.201
Budapeşte	3.9682	3.9872
Bükres	105.873	106.3795
Belgrad	34.603	34.7687
Yokohama	2.725	2.7375
Moskova	23.955	23.84
Stokholm	3.0787	3.0934

ESHAM VE TAHVİLAT

1933 türk borcu I	19.80	19.80
" " " " I	19.85	19.875
" " " " I	19.85	19.875
C. Merkez bankası	91.50	91.50

Ankara Belediyesi

Bir daktilo memuru alınacak

Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğünden :

İmar müdürlüğünde münhal bulunan 75 lira ücretli daktiloluğa müsabaka ile bir memur alınacaktır. İmtihan 25 - mayıs - 938 çarşamba günü saat 10 da müdürlük binasında yapılacaktır. Taliplerin evrakı müsbiteleriyile mezkûr müdürlüğe müracaatları. (1512) 3109

Kireç depoları sahiplerinin nazarı dikkatine

Ankara Belediyesinden : Şehir dahilindeki kireç depolarının gerek satış ve gerekse nakil, doldurma ve boşaltma ameliyesi sıhhati umumiyyeyi ihlâl etmenden badema bu gibi malzemenin ancak odun ve kömür depoları mntakalarında satışına müsaade edilecektir. Şehir içinde mevcut satış yerleri 1 - birinci teğrin - 938 tarihinde kapatılacaktır. Bunun için alâ-kadarların şimdiden ona göre tedbir almalarını ve yeni nakledilecekleri yerler için de müsaade almaları ilân olunur. (1511) 3018

Arsa satılacak

Ankara Belediyesinden : 1 - Plân icabı olarak Yenişehirde 1152 ada 29 parselde bulunan 168 metre murabba arsayı ilavesi icap eden 180 metre murabba belediye malı arsa on beş gün müddetle açık artırma-yı konulmuştur. 2 - Muhammen bedeli 720 liradır. 3 - Muvakkat teminatı (54) liradır. 4 - Şartnamesini görmek isteyenlerin hergün yazı işleri ve isteklerini de 31 mayıs 1938 salı günü saat on buçukta belediye encümenine müracaatları (1514) 3044

Dükân pazarlığı

Ankara Belediyesinden : Halde mevcut 27, 28, 37, 47, 49, 65; Samanpazarında 26/1, 24/2, 22/3 ve At-pazarında 116/120, 24/23; Sarağlarda 38 numaralı dükânlara istekli çıkmadığından 24 mayıs 1938 salı günü saat on buçukta belediye encümeninde pazarlıkla verileceğinden isteklilerin müracaatları. (1520) 3047

Hafta tatili ruhsatıeleri

Ankara Belediyesinden : Hafta tatili ruhsatıelerinin 31.5.938 tarihinde müddetleri hitam bulacağından şimdiden ruhsatıelerin tebdiline başlanmıştır. Eski ruhsatıyesi olanların bir istida ile Ankara belediye riyasetine müracaatla ruhsatıelerini tebdil ettirmeleri ilân olunur. (1522) 3049

Binalarda yapılacak müstemilâta ait talimatname

Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğünden :

Ankara imar hududu dahilindeki binalarda yapılacak müstemilâta aid olup 2.5.938 tarih ve 2/8673 No.lu kararname ile yüksek tasdikla iktiran eden talimatname aşağıya dercedilmiştir. Madde: 1 - İmar müdürlüğünün müsaadesiyle yapılmış olan bir binada, yeniden müstemilât inşasına, ilâve, tadil veya esaslı tamirata izin verilebilmek için o binanın imar mevzuatına uygun olarak yapılmış bulunması ve belediyece iskân raporunun verilmiş olması lâzımdır.

Madde: 2 - Her binanın odunluk, kömürlük, mutbah ve çamaşırlık gibi hakiki bir ihtiyaç mukabil olan müstemilât kısımlarının binanın esas sakafı altında ve meselâ bodrumda tesis edilmesi lâzımdır. Ancak münferit veya ikiz binalarda bina haricinde yapılmasına zaruret hasıl olan odunluk, kömürlük ve çamaşırlık gibi kısımlar münferit veya blok binaların bodrumlarında tesisine imkân bulunmayan garaj ve ser gibi müstemilâtın arka bahçelerde yapılması caizdir. Bina-ın imarca musaddak projesine göre; sakafı altında kâfi yer ayrılmış olan müstemilât için bahçede ayrıca müstemilât binası yaptırılmasına ve henüz binası yapılmamış olan parseller dahilinde müstemilât binası inşasına izin verilemez.

Madde: 3 - İkinci maddede göre izin verilebilecek müstemilât binası arsanın sokağa mukabil olan arka dîna muvazi ve bu dîla bitişik olarak yapılacak ve köşelerdeki arsalarda ise her iki sokağa amud olan dîrların birleştiği köşeye inşa edilecektir. Madde: 4 - Müstemilâtın uzunlu-ğu arka bahçe dîlinin yarısından fazla olamayacağı gibi azami tutu dîştan dışa 8 ve azami genişliği 5 metreyi te-cavüz edemez. Esas bina ile kârgir müstemilât arasında enaz 3 metre mesafe-nin boş bırakılması mecburidir.

Madde: 5 - Müstemilât binaları i-kametgâh olarak kullanılmamalı ve bu tarzda kullanılabilecek müstemilât inşasına izin verilemez. Alelümüm müstemilât binalarının pencere tabanları-nın döşemeden itibaren enaz 1.40 met-re yükseklikte olması, dış kapılarının bahçeye açılır kanat şeklinde veya yukarı sürülür üstör biçiminde yapılma-sı mecburidir.

Madde: 6 - Müstemilât binalarının yükseklikleri 2.50 metreyi geçemez. Bu irtifa müstemilâtın yapılacağı yer-deki toprak seviyesinden itibaren sa-ğaç kadar ve etrafı kârgir korkuluklu çatılarda korkuluğun üstüne kadar o-lan mesafedir. Üzeri teras olarak kul-lanılmak istenilen müstemilâtın teras-sası etrafına demir parmaklık yapıla-bilir. Kârgir baba yapılmamak şartıyla işbu demir parmaklık 2.50 metrelik irtifadan hariç tutulur. Bu terasların çamaşır kurutmak için istimali takdî-rinde münasib mesafelerle korkuluğa merbut demir direkler yapılabilir. Ter-asaya çıkmak için 12 basamığı teca-vüz etmemek ve azami 75 san.ım ge-nişliğinde olmak üzere haricte hafif bir demir merdiven yapılmasına müsa-ade olunur.

Madde: 7 - Arsaları sokağa naza-ran çok yüksek veya çok alçakta ka-lan veya her ne suretle olursa olsun fazla arızalı veya dalgalı olmasından naşi bir fevkalâdelik arz eden arsarlar-daki müstemilât binalarının yapımı-na izin verilip verilmemesi ve bun-ların şekil ve ebadı idare heyetinin kararına bağlıdır.

Madde: 8 - Ankara zehri imar hu-dudu dahilindeki binalarda bahçelerinde hayvan ahırları yapılması meva-nudur. Ancak sayfiye mntakalarındaki evlerin vasi bahçeleri dahilinde bu gibi müstemilâtın inşası için arsarın hususi vaziyeti nazarı dikkate alın-mak her defasında imar idare neyeti kararıyla müsaade olunabilir. (1524) 3051

Yapılacak bina derinlikleri hakkında

Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğünden :

Ankara'da yapılacak münferid veya blok binaların derinliklerinin bundan böyle aşağıdaki esaslara göre tesbiti 2/8675 No: ve 2/5/938 tarihli kararname iktizasındadır.

1 - Münferid inşaat tarzı tesbit edilen yerlerde bina derinlikleri 12 metre ile 20 metre arasında tahavül etmek üzere aşağıdaki düsturlarla tayin olunur.

$$A=5,00+D+B$$

$$B=3,00+0,15H/D-12,00/$$

2 - Blok inşaat tarzı tesbit edilen yerlerde; bina derinlikleri 10 metre ile 15 metre arasında olmak üzere aşağıdaki formüller tatbik olunur.

$$A=5,00+D+B$$

$$B=3,00+0,15H/D-10/$$

Bu formüllerde A parsel, vasatî derinliğini, B arka bahçe vasatî derinliğini, D bina derinliğini, H bina irtifasını gösterir.

3 - Köşe başında olup da üzerine münferid bina yapılacak olan arsar-larda arsanın uzun olan cephesi, bina cephesi ad ve itibar olunur.

4 - İkiz evler blok ahkâmına tâ-bidir. 5 - Münferid binalardaki derinlik binanın ön ve arkasındaki en çıkıntılı hatları arasındaki mesafedir. Buna ilâveten arkada üstü açık veya portaflo balkon yapılabilir.

6 - Bloklar için tayin edilen derinlik esas derinlik olup arkada komşu hududlarından ikişer metre çekil-dikten sonra daha bir buçuk metreye kadar derinliğin tezyidi caizdir. Bu bir buçuk metrelik çıkıntıda kapalı veya açık balkon payları da dahildir.

7 - Bir bloku teşkil eden evlerden birisi için tayin edilen asıl derinlik her ne olursa olsun bitişiginde yapılmış veya yapılacak binaların asıl derinliklerinden farklı olduğu takdirde komşu binaların derinliği nazarı dikkate alınarak onlarla mimarî â-henk dairesinde ittihadı, komşu hu-dudlarından ikişer metre mesafe da-hilinde temin olunur. Bu ittihadın

katı şekli imar müdürlüğünce yerine göre tesbit olunur.

8 - Sokak istikametine nazaran 5 metreden daha geride yapılması imarca tensip edilen binalardaki arka bahçe derinliği; bu derinlik için tayin edilen hadden ön bahçenin 5 metreden farkı çıkarılmak suretiyle tesbit olunur.

9 - Her ne suretle olursa olsun arka cephenin en çıkıntılı noktası komşu hududuna üç metreden fazla yaklaşamaz.

10 - Mesken olarak yapılan hususî binalardan gayri binaların derinliği binanın tahsis edileceği mak-sada ve fennî icablarına göre imar mü-dürlüğünce ayrı ayrı tesbit olunur. (1525) 3052

Yapılacak bina irtifaları hakkında

Ankara Belediyesi İmar Müdürlüğünden :

Bundan böyle Ankara'da yapılacak binaların irtifalarının aşağıdaki esas-lara göre tesbiti 2-5-938 tarih ve 2/8674 No:lu kararname iktizasın-dandır.

1 - Bina irtifaları binanın mebnî olacağı mevkiin ehemiyet ve husu-siyetine ve yolun genişliğine ve o mev-ki için tesbit olunacak kat adedine göre tayin olunur.

Binaenaleyh:

Bir kat bina yapılacak yerlerde irtifa 3,50 metre.

İki kat bina yapılacak yerlerde irtifa 6,50 metre.

Üç katlı bina yapılacak yerlerde irtifa 9,50 metre.

Dört katlı bina yapılacak yerlerde irtifa 12,50 metre

Beş katlı bina yapılacak yerlerde irtifa 15,50 metredir.

Bu irtifalar yolun yüksek tarafın-daki bina kenarı hizasına müsadif yaya kaldırım seviyesinden itibaren saçak üstüne ve saçaksız binalarda atika divarı üstüne kadar olan şaku-lî mesafedir.

2 - Köşe başına müsadif münferid binalarda verilecek irtifa, binayı ihata eden yolların en genişine göre ve bu yolların aynı genişlikte bulun-ması halinde seviyesi en alçak olan yola göre tayin olunur.

3 - Bloklara ve ikiz evlere verilecek irtifa esas cepheye müsadif yola göre tayin olunur. Yol meyilli olduğu takdirde yolun yüksek tarafına göre blok başını teşkil edecek bu irtifaa göre hasıl olacak saçak ve ya atika divarı seviyesi müteakib bir

veya bir kaç bitişik binada da aynı se-viyede devam etmek üzere müteakib bina irtifaları bir hadde kadar tezyid edilir. Bu tezyid haddi yolun meyline, mahallî vaziyete ve mimarî icablarına göre arada bir kademe teşki-li suretiyle tahdid olunur.

4 - Alelumum binalarda, binanın bulunduğu mevki için tesbit edilmiş olan adetten fazla iskân katı veya birden fazla bodrum katı yapılamaz. Fazla meyilli yollara müsadif blok-larda mimarî icabları hesabıyla bina üzerinde kademe teşkilinden dolayı hasıl olabilecek yarım katlar bu ka-yıttan müstesnadır.

5 - Bir blok veya ikiz evi teşkil eden binaların yukarıdaki esaslara göre tayin edilecek tam irtifaa göre yapılması mecburidir. Ancak ikiz ev veya bloku teşkil eden binalardan bi-si inşa edilmiş bulunursa bu ikiz ev veya bloktaki diğer binalara inşa edilmiş olan binanın saçak veya atika divarına göre irtifa verilir.

6 - Münferid binaların tayin edil-en adetten fazla münferid binaların kat noksanıyla inşasına müsaade edilebileceği gibi münferid binaların iki tarafındaki binalarla olan mimarî âhengini de bozmamak şartıyla o mevki için tayin edilen irtifadan bir metreye kadar daha noksan irtifada inşaata müsaade edilebilir.

7 - Zeminî yol seviyesinden fazla alçak veya fazla yüksek olan arsar-larda yapılacak binaların irtifarı, İmar müdürlüğünce mevkiinin vaziyeti ve hususiyetine göre ayrı ayrı tesbit o-lunur. (1523) 3050

Gözlerinizi
Bozmamak ve az para vermek isterseniz

Gözlüklerinizi fennî göz-lükçü SELAMİ GÖRDÜ-REN den temin ediniz. Aynı zamanda her cins saat satış ve tamiratı da ucuz ve teminatlı olarak yapılı.

Anafartalar caddesi Çiftlik mağazası karşısında No. 7
Taaş dükânları 2659

Yeni Büyük Millet Meclisi sahası için istimlak

Ada	Parsel	Mikdarı me.	Beher m2 kıymeti	Yekûn	Sahibi
1260	99	3832	3 L.	11496	Mehmet Hüsrev, Fatma Sabiha, Bedia, Ziya, Ayşe Samiha.
" "	100	3081	3 L.	9243	Tevfik oğlu Tevfik oğlu Namık.
" "	46	2508	4 L.	10032+14000	Mehmet Emin oğlu Hüseyin Alim
" "	48	1710	3 L.	5130	Mehmet Emin oğlu Nail Özen.
1851	1	7258	2,50 K.	18145	İsmail Sabunçu Gireson saylavı.
1272	2	919	2 L.	1838	Mehmet Hulûsi oğlu Ömer Lütfi.
3 "	3	919	2 L.	1838	İsmail kızı Ayşe, Sıddıka Onkan.
" "	4	919	2 L.	1838	" " " " " Rasime.
" "	5	919	2 L.	1838	" " " " " Rasime.
" "	6	1861	2 L.	3722	2/8 Feride 3/8 zerden altı his se Mehmet Hulûsi oğlu Ömer Lütfi ve Aşir kızı Sabiha.

Yukarıda ada parsel mikdar ve sahiplerinin isimleri yazılı Ayrancı mevkiinde ve yeni Büyük Millet Meclisi sahasına tesadüf eden arazi ve ev huzarlarında gösterilen bedellerle Menafii umumiye kararına tevfiakan istimlak edilecektir. Bu yerlerin haritası Belediye Kapısına ve istimlak yerlerine asılmıştır. Bu bedele razı olanların muamelelerini yaptırmak üzere Belediyeye müracaatlar: ve razı olmayanların da 27 mayıs 1938 cuma günü akşamına kadar itirazlarını gösterir istidalarını belediye reisliğine vermeleri ilân olunur.

YENİ SİNEMALAR HALK

BU GECE
Büyük aşk heyecanı ve intiras tınımlı
KIZIL İZDİVAÇ
Baş rolde: MARLEN DIETRICH
Gündüz: 2,45 - 4,45 - 6,45 seanslarında
GONUL AVCISI
Programa ilâveten: Başvekil Celâl Bayar ve Hariciye Vekili Dr. Aras'ın Belgrad seyahati mufassal intibaları
Gece saat 21 de: Ankara Palas orkestrasının iştirakiyle dans numaraları.

BUGÜN BU GECE
Aşk - Neşe - Heyecan ve güzellik filmi
MEKSİKA GÜLÜ
Baş rolde: GLADY SVARTHOUT
Seanslar: 2,30 - 4,30 - 6,30 Gece 21 de
Saat 2,30 da tenzilât: Fiatlar: 40-30-20
Programa ilâveten: Başvekil Celâl Bayar ve Hariciye Vekili Dr. Aras'ın Belgrad seyahati mufassal intibaları
Halk Matinesi 12,15 de:
Kırmızı vağon

KÜÇÜK İLANLAR

Satılık :

Acele satılık arsa - İsmetpaşa mahallesinde Aykut sokağında 302 M. Murabba'da bir arsa Sebat otelinde Nihat Temiz'e müracaat. 2798

Acele satılık hane - Devlet Şurası yanında 800 M. bahçe içinde Elgün sokağında 5 No, k haneye müracaat. 2829

Acele satılık arsa - Yenişehir Selânik cad. 423 - 590 M. uygun fiatla verilecektir. Tl. 1538 2901

Satılık arsa - İstasyon arkasında İmarca parsellenmiş muhtelif çapta H. Alıcıoğlu Tl. 1538 2902

Acele satılık ev - Yenişehir Onurluk sokak 5 odalı uygun fiatla. H. Alıcıoğlu Tl. 1538 2903

Acele satılık arsa - Dikmen asfalt caddesi, yapılmakta olan Fahri apartmanı ittisali 722 M2 cephesi 20 M. dir. T. 2527 ye veya Paşalar tepesi Ekonomi sokak No. 1/A haneye. 2935

Satılık - Öncebecide Uğurlu sokakta tam konforlu iki katlı 17 numaralı apartman satılıktır. Alt kata müracaat. 2957

Satılık - 1934 modeli Ford Spor otomobili satılıktır. Gazi bulvarı mühendis Ragıp B. apartmanında kapıcıya müracaat. 2963

Satılık arsalar - Yenişehir Cebeci ve Maltepede inşaata elverişli ufak ebatlıdır. Tl. 2487 Vahdi Doğru Er 2964

Satılık ev, arsa, apartman - Yenişehir ve Cebecide acele satılık ev, arsa, apartman Tl. 2487 Vahdi Doğru Er 2965

Acele satılık arsa - Yenişehir Selânik Cad. 24,5 M. cepheci Blok apartman inşasına müsaittir. Tl. 2487 Vahdi Doğru Er. 2966

Satılık villâ - İstanbulda merkeze yakın havadar denize bakan kiralık bir katı havi çiçek ve meyva bahçeli yeni bir villâ satılıktır. Terkos, gaz, sıcak su kalorifer vardır. Ankara Cihan otelinden sorulması. Tl. 1775 2997

Satılık - Ankaranın her tarafında imarca parsellenmiş küçük çapta inşaata elverişli arsalar Neşet Şeren Tel. 2406 3306

Satılık - Ankaranın her tarafında evler ve apartmanlar Neşet Şeren Tel. 2406 3307

Satılık - Ankaranın her tarafında imar dahil ve haricinde parça parça satılacak toptan arazi, bağ ve bahçeler Neşet Şeren Tel. 2406 3308

Satılık süs balıkları - Akvaryum için canlı ekzotik cins balıklar satılır. Telefon 3374 numaraya müracaat. 3035

Aranıyor :

Acele olarak - Yenişehirde 5 - 6 odalı müstakil bahçeli kiralık ev aranıyor. Ankara Posta kutusu 296 ya mektupla müracaat. 3034

İş arayanlar :

Muhasebe dersleri - Tecrübeli bir bay tarafından en çok üç ayda mükemmel öğretilir. Uluşda A. U. rumuzuna mektupla müracaat. 2868

Küçük ilân şartları

Dört satırlık küçük ilânlardan :
Bir defa için 30 Kuruş
İki defa için 50 Kuruş
Üç defa için 70 Kuruş
Dört defa için 80 Kuruş

Devamlı küçük ilânların her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ 10 defa nesredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır. Bir kolaylık olmak üzere, her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır. Dört satırdan fazla her satır için ayrıca 10 kuruş alınır.

Kiralık :

Kiralık - Yenişehirde dört odak ve modern konforu havi bir ev kiralıktır. Ayrıca hizmetçi odası da vardır. İstemediği takdirde derhal yerleşilmek için bir aileye lâzım gelen bütün teferuatlı müblesiyle de kiralınabilir. Kâzım-Özalp caddesi N. 38 2860

Kiralık - Kavaklıdere İnan Sefareti sırasında yaz ve kış oturmağa müsaid yedi odalı iki kat beş dönüm bağ ve meyvalı bahçe olan konforlu bir ev ucuz fiatla kiralıktır. Tl. 2658 2977

Kiralık daire - Demirtepe karşısında Aylan sokak Ruşen apartmanında mükemmel konfor ve nezaretili 4 oda, apartmanda 7 numaraya müracaat. 2976

Kiralık - Demirtepede zemin kat 2 oda kiler, banyo, mutbak kömürlük. Akbay sokağı No. 9 2877

Kiralık ev - Alman sefareti karşısında No. 61, 3oda 1 mutbak 1 hol banyo elektrik terkos ayrıca tatlı sulu kuyusu müstakil bir ev. 25 liraya kiralıktır. P. T. merkez müdürlüğü mesul muhاسبliğinde Rağb. 2306

Kiralık - Havuzbaşında bir aile evinde Akar su elektrik, hava gazı güzel müstakil bir oda. Bayanlara acele, tercihan sabah öğle, akşam Tl.1841 3007

Kiralık - Yenişehir Tuna cad. Yenipazar yeri 40 No. lu Ferit apartmanında 3 oda bir hol fiat 45 liradır. Üst katta ve sahiplerine müracaat. 3008

Kiralık - Etlük İncirlik mevkiinde otobüs mahalline 2 dakika mesafede ayrı ayrı elektrikli ikişer odalı birer salonlu haneler kiralıktır. Taliplerin Balıkpazarı Önen sokak 15 numarada koltukçu Mehmet Kazaz'a müracaat -

Devren kiralık daire - Atatürk bulvarında her konforu havi iki oda bir hol bir taracadan ibaret bir apartman dairesi devren kiralıktır. 3454 den 45 telefona müracaat. 2934

Kiralık - Şişlide istasyona 2 dakikada âbide caddesi asfalt üstünde No. 222 5 - 6 oda sıcak su kalorifer möbelle ve möblesiz 6 ay ve senelik Tel. 43132 3055

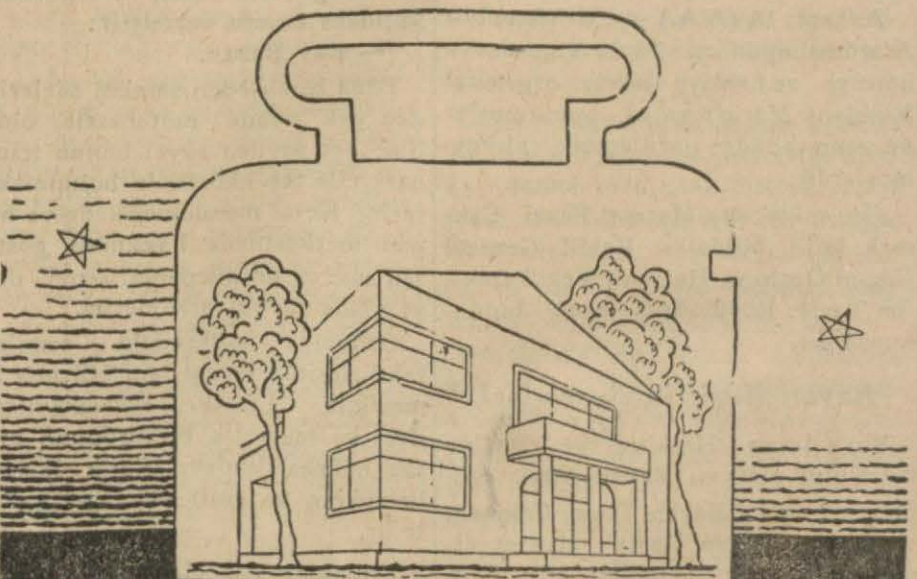
Kiralık - Yenişehir otobüs garajı karşısı Ersoy apartmanı telefon 3654 3710 3053

Kiralık - Aile yanında möble bir oda Atatürk bulvarında uygun şartla konforlu yalnız Bayan tercih edilir. Uluş'ta C. R. rumuzuna yazıyla müracaat. 3054

İş verenler :

Mühendis yanında çalışacak - Lise veya orta mektep mezunu gençler alınacaktır. Son teklifleriyle Uluş'ta mühendis rumuzuna mektupla müracaat. 2874

BUGÜN · KUMBARANIZA · ATAGAGINIZ · 5 · KURUŞ

YARIN · KURACAGINIZ · EVİN · TEMELİDİR

T. C.
ZİRAAT BANKASI

TIRYAKI Çay Kahve ticarethanesi modern bir şekilde açıldı

Adres: (Tiryaki çay ve kahve ticarethanesi). Yenişehir Orman çiftliği mağazası karşısında 3040

19 Mayıs 919 zun hatıraları

"İstanbuldan 16 Mayıs 919 da ve akşam beşe doğru ayrılırken,"

... Şu bir cümle içine sıkışan hâdiseler inkilâb tarihinin ilk sahifesidir

Atatürk bana dediler ki:

"— Sizi İstanbul hükümeti, bir vazife tayin etmek kararını vermiş. İstanbuldan çağırıyorlar ne cevap verelim?"

Ben bir akşam evvelden kendilerinden aldığım bir emirle Amasya'ya bir vazife için hareket ediyordum:

"— Benim vazifemin yarım Amasya'ya hareket etmek olduğu cevabımın verilmesine müsaadenizi istirham ederim." dedim.

Anlatan

Dr. İbrahim Tali Öngören

Diyarbakır Mebusu

Bilmem şimdi, o zamanki Bandırma vapuruyla Karadenize seyahate çıkmaya cesaret edecekler var mıdır? Atatürk, İstanbuldan ayrılırken ne bu köhne vapur, ne Karadeniz dalgaları bizi hiç düşündürmemişti.

Hattâ Bandırmanın bozuk pusulası olduğunu değil, yolda işgal kuvvetlerine mahsus torpidoların vapurumuza batıracağını bile haber aldığımız zaman düşünmemişti. Çünkü yanımda Atatürk vardı. Atatürk, bütün felâket ve ıstırap ihtimallerini yok eden bir kuvvettir. Enerjiden mürekkep bir nihâyetlik; onda sansuz bir kaynak hâlidir. Tarih mukadderata hükmeden şef olarak yalnız onu gösterebilecektir.

B. Dr. İbrahim Tali Öngören'in Yenışehirdeki evindeydi. Atatürk'ün Öngören adını verdiği Dokuzuncu Ordu Müfettişliği şahiye reisi miralay doktor İbrahim Tali Atatürk'e beraber Samsuna çıkmış ve inkilâbın bütün safhalarında onun izinde yürümüş ve emrinde kalmış; yurdsever ve örnek bir vatan çocuğu olarak bize hatıralarını anlatacaktır. Bunlar arasında, Büyük Şef'ten Öngören soyadını alarak bütün aile ve yakınlarına baha biçilmez bir kıymet hediye eden Diyarbakır mebusunun, milli ihtilâl hareketinin ilk günlerini canlandıran çok enteresan hatıraları vardır.

İstanbuldan 16 Mayıs 919 da ve akşam saat beşe doğru ayrılırken. Şu bir cümle içine sıkışan hâdiseler, inkilâp tarihinin ilk sahifesidir. Biz, Atatürk'ten evvel vapura çıkmıştık. Vapurun direğine ordu kumandanlarını mahsus olan bayrak çekirtmiştik.

Vapur, bütün arzumıza rağmen rıhtıma yanaşmamıştı. Çünkü buna imkân yoktu. Atatürk'e beraber gelenlerden, Şef'in, rıhtımda uğurlandığını öğrenmiştim. Vapura kimse gelememişti.

Vapur, Kızkulesi civarına gelince durdu. O zamanlar, seferlere çıkan bütün vapurlar, Kızkulesi önünde durur ve muayene edilirdi. Bizim Bandırma'yı Fransız deniz memurları muayene ettiler ve yolculuza devam ettik. Boğazdan çıkar çıkmaz, dalgalar eski vapuru sarsmaya başladılar.

Ertesi sabah, İneboluya uğradık. Atatürk şehre çıkmadılar. Daha ertesi, yani hareketimizin ikinci günü Sinoba gelmiştik. Vapurumuz, yüksüz, dalgalar şiddetli idi. Deniz üstünde bir müddet çalkandı, durduk. Yanımızda Sinoba yeni tayin olmuş bir mutasarrıf vardı. Onu Sinoba bıraktık.

Sinobtan Samsuna kadar olan bir gecelik yolumuz da gene dalgalarla geçişerek geçti. Daha çok kıyıyı takip ediyordu. Nihayet 19 Mayıs günü ve sabahın erken bir saatinde Samsun'a vardık. Sahili dolduran halk, şerefli bir ordu kumandanına lâyık bir merasim yaptılar. Halk daha o zamandan Mustafa Kemal'i çok iyi tanıyordu. Memleketin ilk kuruluşu olan Anafartalarda, Çanak-kale kahramanının destana benziyen yiğitliğini duymayan kalma-

mıştı. Yurdun her kögesinden gelmiş olan yüzbinlerce türk çocuğunun döğüştüğü ve kanlarını döktükleri Çanakakalenin dâhi kumandanına, asker millet her yerde bağrını açmıştır.

Atatürk'ün Samsundaki günleri memleketi kazandırmaya karar vermiş olduğu kayıtsız ve şartsız istiklâl planlarını hazırlamakla geçmiştir. Samsunda işlerimiz bitince Havzaya hareket ettik. Şimdi size, benim hayatımın en büyük şerefi olarak, Şefimin verdiği soyadını kazandıran hâdiselerden bahsedeceğim: Atatürk'ün yüksek emirleriyle Havzadan Amasyaya, Amasyadan Tokada, oradan Sivas'a giderek vaziyeti öğreniyor ve kendilerine arz ediyordum. Vaziyet hemen hemen bütün yurd köşelerinde aynı idi:

Millet, esareti ve istiklâlsiz kalmayı asla hazmedemiyordu. Yer yer bazı kumıldanmalar vardı. Fakat bunlarda bir şuur ve nizam yoktu. Atatürk, bütün bu kuvvetleri bir araya toplayarak ve onları tek isim, tek gaye, tek maksad etrafında çevrelerek milli ihtilâl hareketini organize etmekle işe başlamıştı. Tarihte Mustafa Kemal gibi, bütün kökleşmiş ve yerleşmiş olduğu zannedilen âdet ve ananeleri, kendi şahsi sempatisini ve hududusuz sevgisi ile hiçe saydiren bir insana rastlamak hemen mümkün değildir. Bu hakikatin en güzel ifadesine, Amasyaya gireceği gün şahid olduk.

Amasyaya gireceğimiz gün ramazana rastlamıştık. Şef'in geldiğini haber alan bütün şehir halkı, herşeyi unutarak, 7 den 70' e kadar sokaklara dökülmüşler ve şehir dışına kadar çıkarak onu gözyaşları arasında karşılamışlardı. Halk, ramazan olmasına rağmen Atatürk için şehirden hayli uzak mesafede bir çayır-lıkta çay hazırlamışlardı. Orada, kendilerini kurtarmaya geleni aralarında görmekten doğan hududusuz bir sevinç içinde, bizimle beraber çay içtiler. Onların yeni ibadet mevzuu, karşılarında idi ve bu asil ruhlu millet, Şef'in izinden hiç bir an ayrılmadı. Bu bağlanışım ebedi olduğunu, o günleri görmek saadetini ermiş bir vatandaşın olarak tam bir vicdan huzuru içinde ifade edebilirim.

İstanbul hükümeti, milli ihtilâl hareketinin başlamak üzere olduğunu Şef daha Havzada iken anlamış ve onu geri alırmak istemiştir. Amasyadan sonra uğradığımız Tokada'da da aynı anlatılmıyagüç heyecanlı ve coşkulu tezahürlerle karşılaştık.

Ben Tokadadan ayrıldıktan sonra Sivas'a gittim, ve Büyük Şefe Sivas vaziyetini bildirdim. Sivasta Ali Galib gibi birkaç şahsın menfi mukavemetlerine rağmen; millet, kahraman Önderine kollarını açtı. O zaman bugünküne göre çok sakin ve sessiz bir Anadolu şehri olan Sivas; bugünün heyecanını sanırım ki unutmamıştır ve unutamayacaktır. Millet sevgisi istediği zaman, bütün kayıd- larını fevke çıkararak heyecan dalgaları yaratmaya kadirler.

O zaman Sivasta kolordu erkânı

harb reisi şimdi mebus olan emekli general Zeki Soydemir, askerlik dairesi reisi şimdi mebus olan emekli general Akif Öztekin idi. Atatürk Sivasta bir gece kaldı ve bu gece de bayrama tesadüf etmişti. Halk iki bayramı bir arada yaptı.

Sivas'ta bir gece kalan Atatürk buradan Erzuruma hareket ettiler. Erzurumda millet, Atatürk'ü, orduyan çekilmiş bir halk kahramanı olarak arasında bulacaktır. Çünkü padişahın hükümeti, onun yazifesini lâğvetmiştir. Kahraman Mustafa Kemal, artık İstanbul hükümeti nazarmış bir pan amasyayuyordu, Fakat tarih asıl hiyanetin cesasını vermekte gecikmemiştir.

Sivas kongresi; milli ihtilâl hareketini suurlaştıran ve ona cephe veren bir harekettir. Atatürk Şef olarak yaradılmış olduğunu bu kongrede de isbat etmiştir. Türlü türlü adlarda, çeşid çeşid isimlerde, yer yer kurulmuş olan cemiyetleri dört gün içinde tek gaye etrafında toplamıştır. Bu sıra İstanbul mebusları meclisinin fesih tarihlerine rastlar.

Atatürk ordudan ayrıldıktan sonra, bize muhtelif yerlerde vazifeler verdimişti. Ben kolordu baş hekimisi olmuştum. Eski Şahiye Vekili Doktor Refik Saydam memleket hastanesine memur edilmişti. Trakya Umum Müfettişi General Kâzım Dirik müstahkem mevki kumandanı olmuştu.

Size, bir hatıramdan daha bahsedeyim; Havzada iken Şef biraz rahatsızlanmışlardı. Oradaki banyolara devam ediyorlardı. Birgün, Doktor Refik Saydamla beraber localarını hazırlamış dönüyorduk. Yolda Şefle, yaveri Cevad Abbas Gürer'le karşılaştık.

Atatürk bana dediler ki: "— Sizi İstanbul hükümeti bu vazifeye tayin etmek kararını vermiş. İstanbuldan çağırıyorlar, ne cevap verelim?," Ben bir akşam evvel kendilerinden aldığım bir emirle Amasyaya bir vazife için hareket ediyordum.

"— Benim vazifemin yarım Amasyaya hareket etmek olduğu cevabımın verilmesine müsaadenizi istirham ederim.," dedim.

Milli kurtuluşun başlangıcı olan 19 Mayıs'ın ilk günlerine aid hatıralarımın şimdi hatırlıyabildiklerimden bazıları bunlardır. Yenisinin Atatürk'ün büyük ve eşsiz eserini kuran harikülâde enerjisinin, vatan kıymetinin, millet sevgisinin, emsalsiz kıymetinin bütün tezahürlerini birer fazilet ve ahlâk dersi halinde, bir ibadet mevzuu olarak benimsemelerini temenni ederim. Atatürk'ün her sözü, her hareketi, her jesti, bir derstir ve cihan içinde hatırı sayılır, gıpta edilir bir varlık haline gelen bugünkü hür ve mesud ve müreffeh Türkiye yalnız onun eseridir.,"

... Havza'ya gelmiştik. Büyük Şef, burada kaldığı günlerde Anadolu plânlarının ilk hatlarını kurmuş, ve Maraş'tan Samsun'a kadar olan en dar mesafe üzerinden işgal kuvvetlerinin Anadolu'yu ikiye ayırması gibi bir hareket ve bununla birlikte her yerden, denizden ve karadan gelecek işgal kuvvetlerine karşı Gerilla harbi denilen büyük plânı orada hazırlamış ve bir tek düşmanın sahile çıkarılmasını kumandanlara bildirmiştir.

Anlatan

General Kâzım Dirik

Trakya Umum Müfettişi

Babiâli, Mustafa Kemal'e vereceği selâhiyeti günlerce düşünmüştü

Bu büyük gün türk tarihinin, kurtuluş ve yükseliş tarihinin düğüm ve dönüm noktasıdır. En büyük adam, Mustafa Kemal bugün Samsuna ayak basmıştır. İçini yakan, gönlündeyi taşayan bütün heyecanlarını orada ilk olarak dökebilmiş ve türk milleti ile ordusunun gönüllerini sarmış ve elektrikleştirmişti.

Büyük savaşın ağır akibetlerinden sonra Sevr gibi Türkün varlığını ve tarihini kökten yıkmak üzere, hain bir zümrenin imzaladığı bir muahedeyi işgal ve istilâlar takibetmiştir.

İstanbul, İzmir, Samsun, Urfa, Maraş, Söke, Antalya, Konya, Çanakkale, Marmara, Gelibolu, Trakya, Batum... bütün bunlar hâdiseleri ve hâdisesiz işgal olunmuş ve kapkara bir bulut türkün ufuklarını bastıran başa sarmış, osmanlı saltanatı çökmek üzere son demlerini yaşamakta, bütün milleti büyük bir celem sarmış, yorgun fakat daima şerefli türk ordusu garnizonlarına ve evlerine dağılmakta bulunmuştu.

Ümitsizlik, her işi ve bütün atiyi kapkara gösteren ve her gün biraz daha artan, dört nala koşan bedbinlik propagandaları baş döndürülen ve türküp izetti nefsinin kıran çilen dışı hakaret ve şımarıklıklar ve nihayet bu devletin âtisinin ne olacağı, tarihine nasıl tamamıyla son verileceği ve yarım istiklâl gibi halifenin çevresinde doğrudan doğruya uşak derecesine inmiş, istiklâli almış bir idarenin ancak tutabileceği ve ancak galib devletler tarafından bu kararların verileceği konuşulmakta ve yer yer, sırtı sıra memleketin az çok ileri adamlarının toplanarak Maltaya sürüldüğü sırada bütün memleketi kendisinden ümit beklenen ve tahmin olunan tek bir baş vardı. Gizliden gizliye ve herkesin ağzında Mustafa Kemal ..

Mustafa Kemal ki, daha dün anafartalarda bütün dünyaya duyurulan büyük kahraman ve küçüklüğündenberi, bütün hayatı boyunca, her devire kendine ve şartlarına göre harikali ve farikali bir hayat gösteren büyük adam.

Bir yandan Şişli'deki evine yakın arkadaşları, ziyaretçileri geliyor ve bugün dahi gözüm önündedir, salonunda kahramanlık ve harp hatıraları olan makineli tüfeklerin yanında, kulagından yeni ameliyat olduğu için başı sarılı ve uzun günler hararet derecesi 38 - 39 olan büyük adam hiç maneviyatını, neşesini bozmaksızın kafasında parlayan ve yarım kim bilir hangi fırtınaları koparacak olan fikir ve emeller besler ve büyütürken, o arkadaşlarına da, derecelerine, anlayışlarına, bağlılık ve inanışlarına göre ümit ve teselli vermekten geri kalmıyordu.

Bir haldeki oraya ezgin ve neşesiz girenler, onun neşe zemmi ile yıkanmış, ferahlı olarak çıkıyordu. Keyfi kurulan, sinirleri bozulan arkadaşlar gene ondan vakit vakit hız, kuvvet ve talimat almakta idi.

Bütün bu fena şartlar böyle yürür ve zamanı sürüklerken Babiâli'de ve itilâl devletlerinde bir vesvese dir koptu ve belki de koparıldı: Anadolu'da doğudan başlayan ve yer yer kabarmakta olan milli halk hareketleri, şûrâlar..

Elbette bunları bastırarak, bu silâhları toplamak ve toplatmak ve Pontos mintakasına kadar varan asayişsizliği gidermek kadar zihinlerinde yer alan şûrâları dağıtmak

lazımdı. Bunun altında ve hakikatte türk milletinin son heyecanlı safhada dahi ümit ve sempatisini üzerinde toplan ve günün zalimane eserlerine boyun eğmiyen büyük baş İstanbul'dan ve göz önünden uzaklaştırmak emeli vardı.

Onunla anlaşmak, onu elde etmek lazımdı. Bunu Sadrazam Damad Ferid Paşa ile Bahriye nazırı Avni paşa ve dahiliye nazırı Mehmet Ali idare edeceklerdi.

Büyük kumandan Mustafa Kemal'e yavaş yavaş yaklaşmağa ve onu yoklayıp hazırlamağa giriştiler. Türk kurtuluşu ve türk dünyası için nasıl bir harika doğabileceğini hesaplayan büyük Jeni Babiâlinin ve ona ilham veren devletlerin bu zayıf noktasını derhal yakalamak ve kendi jeniyal taktiklerini onlara karşı kullanmakta hiç geçikmedi.

Esasen bir müddettenberi İstanbul'da ve Anadolu'da çalkanan Amerika ve ingiliz manda ve himayeleri veya Trakyanın müstakil idaresi, doğu eyaletlerinin ve bütün Anadolu'nun bir çok yerlerinde geçidli ünvanlar altında kurulan ve birbirinden ayrılmış ve dağınıklığa doğru giden cereyanları büyük adam hemen günü gününe takipten geri durmadığı için bütün bunları bir noktada ve ancak milli irade çevresinde toplamak kendisi için başlıca bir kaygı idi.

Büyük adam bir yandan bu plânı hazırlarken diğer yandan da ordusunun umumî karargâhını kurmağa başladı.

1 Mayıs 1919 sabahı 10 da idi. Pangaltındaki kira evinde telefon açıldı. Büyük kumandanın sesi idi.

— Kâzım bey, evdeminin, geleceğim.

— Çok taltif buyurmuş olursunuz.

Yarım saat sonra büyük kumandanı, büyük bir heyecanla karşıladım. Ve yukarı katın küçük odasına şeref verdiler. Sigarasını yaktıktan sonra şu tarzda söze başladılar.

— Kâzım, memleketin emli vaziyeti malumdur. Ben Anadolu'ya ordu müfettişi olarak çıkıyorum. Seni erkânharb reisi olarak almak isterim. Gelirmisin?

— Büyük iltifattır. Minnetle gelirim.

Bu cevap yetmemiş olacak ki devam buyurdular:

— Fakat bu işin ağırlığı çok büyüktür. Yarın hâdiseler karşısında Babiâli, halife ve padişah ile ve hatâ bütün itilâl devletlerle karşı karşıya hüsumete düşeceğiz. Hâdiseler bizim üstümüze yüklenektir. Bütün bunları düşünerek mi söylüyorsunuz?

— Evet büyük kumandanım. Bütün bunları düşünerek ve inanarak söylüyorum. Çünkü türkün başka bir ümidi kalmamıştır.

— O halde tamamdır. Yarın saat onda erkânı harbiye umumiye de buluşalım.

Kalktılar ve kapıda kendilerini saygı ile geçirdim. Otomobil ile hareket buyurdular. Ertesi gün harbiye nezaretinde ve emir buyurdular saatte büyük erkânı harbiyenin ikinci reislik dairesinde (İkinci reis şimdi İzmir sayılır General Kâzım İnanç) kendilerine mülâki oldum.

Buyurdular ki:

— Ben şimdi İsmete (İnönü) gideceğim. Gelince konuşuruz. Siz hazırlıklarınıza başlayınız.

Harbiye nezareti muamelâtı zatîyesinin 10- Mayıs 1919 tarihli tebliğnamesini İstanbul muhafızlığından aldım ki, bununla bütün hayatım ve ailem tarihi için en şerefli bir belge sayılan ve eşsiz inkilâbı yapacak olan büyük kumandanın erkânı harbiye reisliği vazifesine bütün bir inenç, sadakat ve bağlılıkla girmiş bulunuyordum.

Ordu karargâhının hazırlıkları daireler üzerinde takibe başlanmıştı. Büyük şef İsmet İnönü'nün evinde daireye geldiler. Emirler verdiler. İşin en mühim noktası Babiâli'de heyeti vükelâda konuşulacak selâhiyet meselelerinin kelimeleri üzerinde dahi dikkatle işlenecek bir kuşku ve ürkeklik havası yaratılmak idi.

Çünkü böyle bir vazifeyi ancak geniştir bir selâhiyet kaydı altında istiyen büyük kumandanı muvafakat verilmeyle beraber bu selâhiyetin nereye kadar dokunacağını hemen kimse bilmiyordu. Bunun içindir ki bir kuşku ve ürkontü yapmadan alıstırmak ve hazmettirmek lazımdır.

Her kelime üzerinde dura dura bunu hazırlattılar ve General Kâzım İnanç, bunu harbiye nazırı Müşir Şakir paşaya mühürlütip imzalatmak için üzerine aldı. Nitekim götürmüş, okumuş. Şakir paşa cebindeki mühür tereddid içinde çıkarak başırmış fakat her nedense imza ile bî mühür teyid etmiyerek öylece vükelâ heyetine gönderilmişti. Oradan da kabul olunarak çıkmıştı.

Bir hafta, on gün içinde bütün işlerimiz nezarete yapıldı. Şe. bu sırada daima hazır bulunuyordu. Bu sırada idi ki sadrazam Damad Ferid Paşa Atatürk'ü Erkânı Harbiye Umumiye Reisi Cevad Paşa ile birlikte Sadaret konağına yemeğe davet etmiş ve türk tarih kurumunun belleteninde gösterildiği gibi o gece harita üzerinde selâhiyet, kumanda ve idare işleri konuşulurken bunun genişliğinden ürken sadrazam bir kere daha bu işler üzerinde konuşmak duygularını hissettirince, konuşma mevzuu büyük kumandan tarafından hemen değiştirilmiştir. Büyük Kumandanın Anadolu'ya çıkışı Hürriyet ve itilâlî siyasî kulübünde epeyce hararetle münakaşa edilmiş ve Ali Kemal, gidenler ittihadçı olduğunu ve bir hayra âlâmet olmadığını söylemiş. Fakat Mehmed Ali ölmüştür. (Bugün sağ olmasını dilemişim hürriyet ve itilâlî kulübü mensuplarından Çerkes Hasan bunu bana şahsen haber vermişti. Çünkü bu çerkes Hasan Sürvede ve Havranda bahriye nazırı ve ordu kumandanı merhum Cemal paşadan iyilik ve nimet görmüş ve beni o kanaldan tanımış olduğu için bir sadakat duygusu ile haber vermişti.)

Günler ilerledikçe büyük kumandan Mustafa Kemal'in Anadolu'da yapacağı işler ağızdan ağza türk ve ecnebi mahfillerde dalgalanmağa başladı. Bütün zorluklara ve açılması mümkün olmayan büyük çembere rağmen ümitli ve nikbin yaşayanlar çoğalıyordu.

Yalnız dilek ve temenniden ibaret olan bu hal memleket çevresinde yavaş yavaş büyümekle beraber harekete geçecek zümre pek az ve bunlar da dağınık ve bedbinlik havası altında kalmıştı.

Ecnebi mahfillerde dahi Mustafa Kemal'in Anadolu'da hareketlerinden (Sonu 14. üncü sayfada)

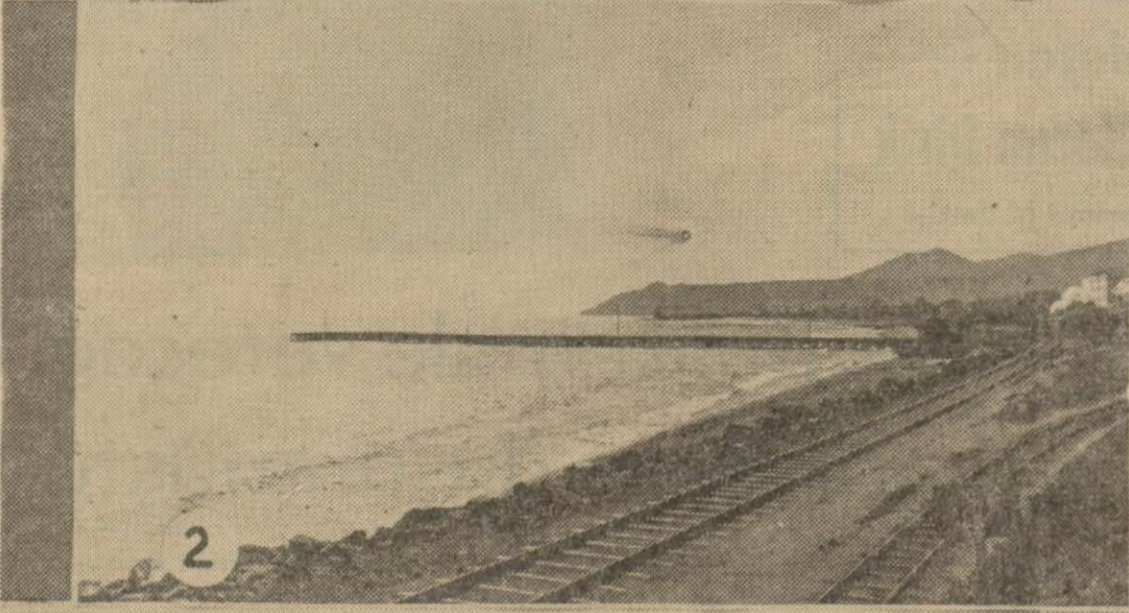
1

6

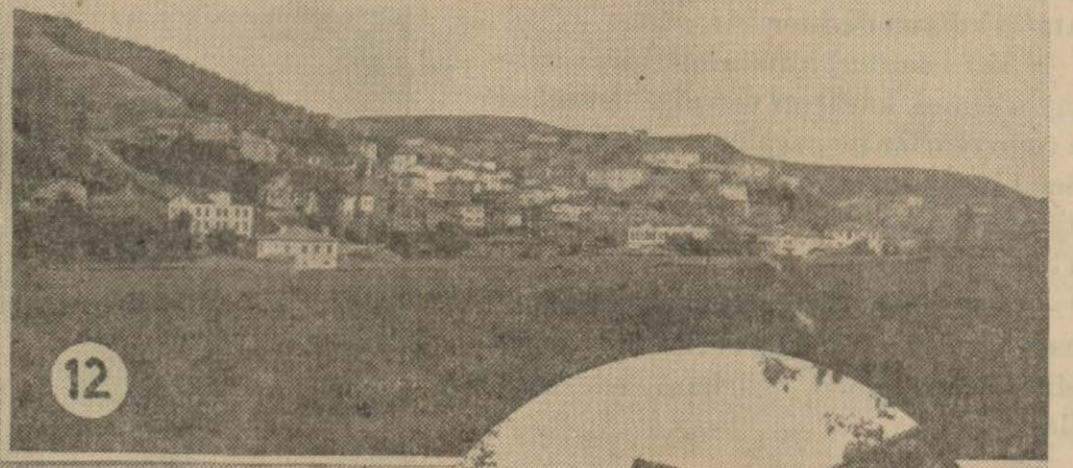

11

2

1. - Atatürk Samsuna bu kayığa benzer bir kayıkla çıktı. — 2. - Büyük Şefin ayak bastığı iskele budur. — 3. - I-kametlerine, o zaman ismi Mintakapalas olan bu bina ayrılmıştı. — 4. - Atatürk bu odada çalışmışlar, — 5. - Bu

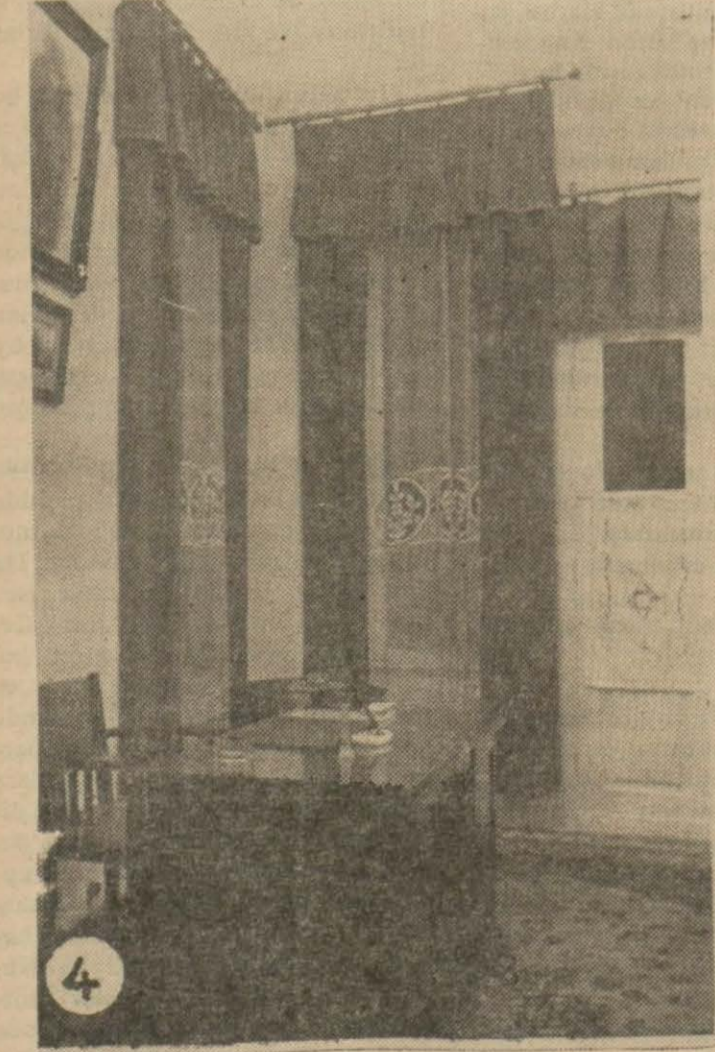
12

3

13

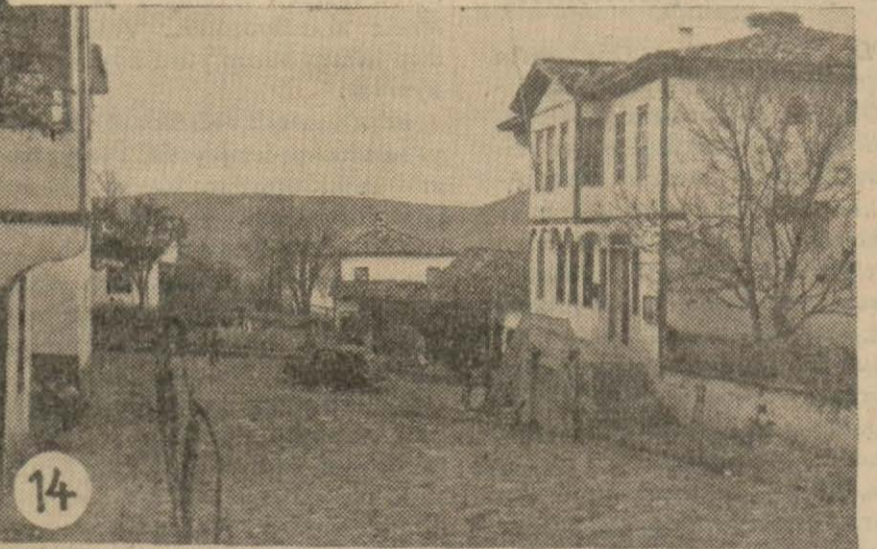

4

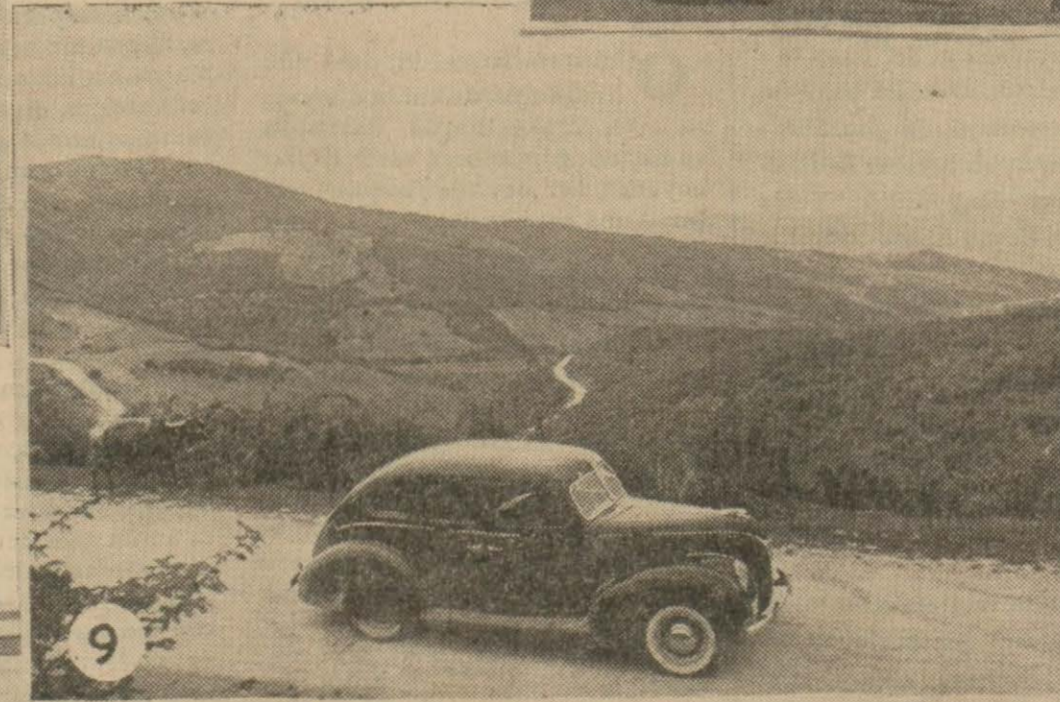
odada yatmışlardır. — 6. - Belediye daireesinde oturdukları koltuk budur. — 7. - Samsunda şehir içinde sık sık gezinti yaparlar halkla konuşurlardı. — 8. - En çok gittikleri yerlerden birisi, resimde görülen Samsun belediye binası idi. — 9. - 25 mayıs 1919 da öğleden sonra Samsundan Kavağa bu yoldan hareket etmişlerdir. — 10. - Hareketten iki buçuk saat sonra şere verdikleri Kavak nahiyesi burasıdır. — 11. - Nahiye müdürlüğü olan bu binada istirahat etmişler ve halkla konuşmuşlardır. — 12. - Birkaç saatlik dinlenmeden sonra Kavaktan ayrılan Atatürk, aynı akşam Havzayı şerefletirmişlerdir. — 13. - Şehrin giriş yerinde olan bu evde de birkaç gün kalmışlardır. — 14. - Bundan sonra, o zaman adı Mesudiye olan bu oteli kira ile tutarak 12 hazirana kadar burada

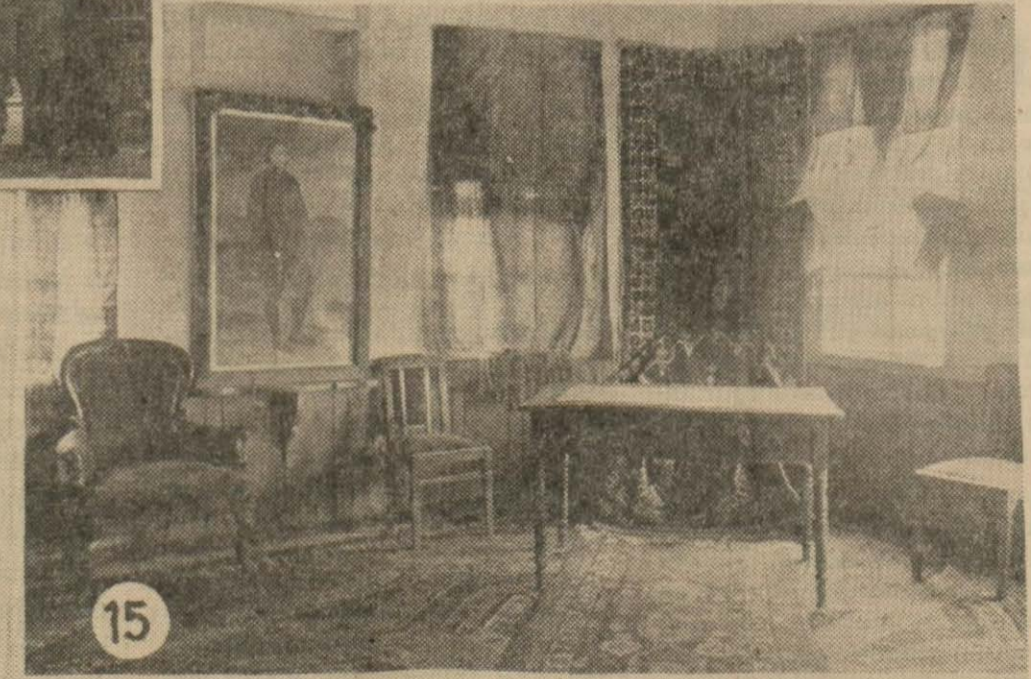
8

14

9

15

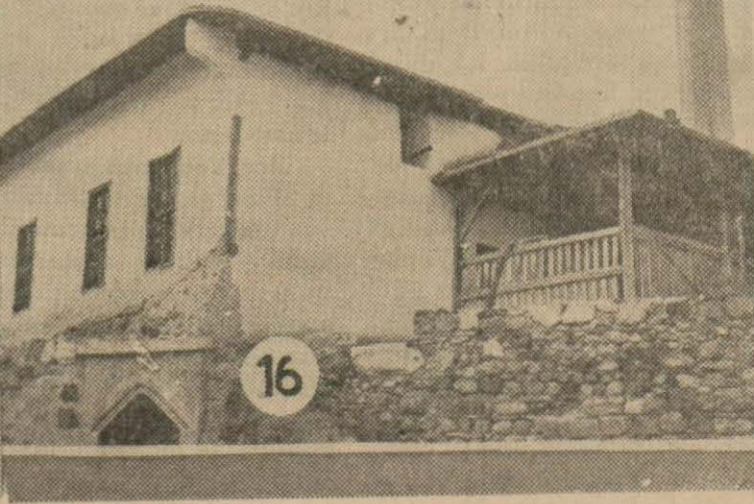

5

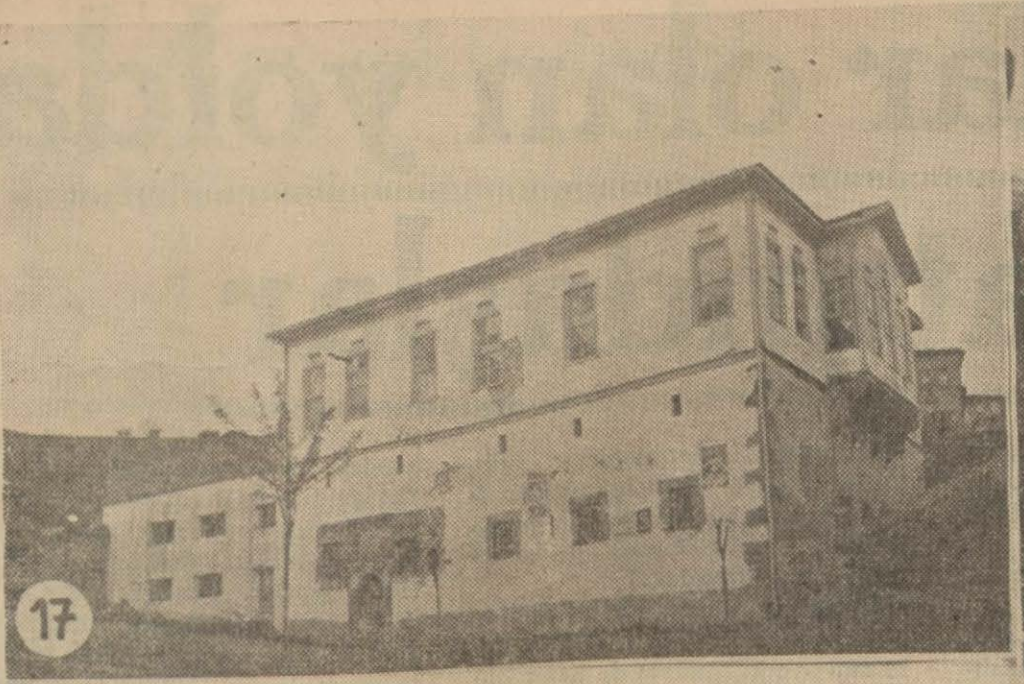
kalmışlardır. — 15. - Şefin otelde kaldıkları oda budur. — 16. - 30 mayıs 919 cuma günü halkı ismi Yargıçpaşa olan bu camide toplamışlardır.

10

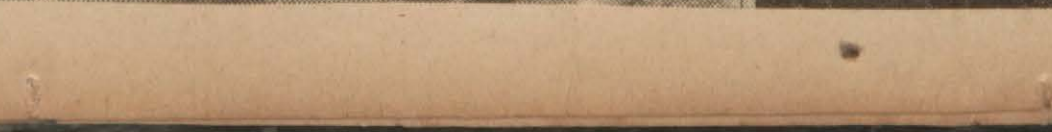
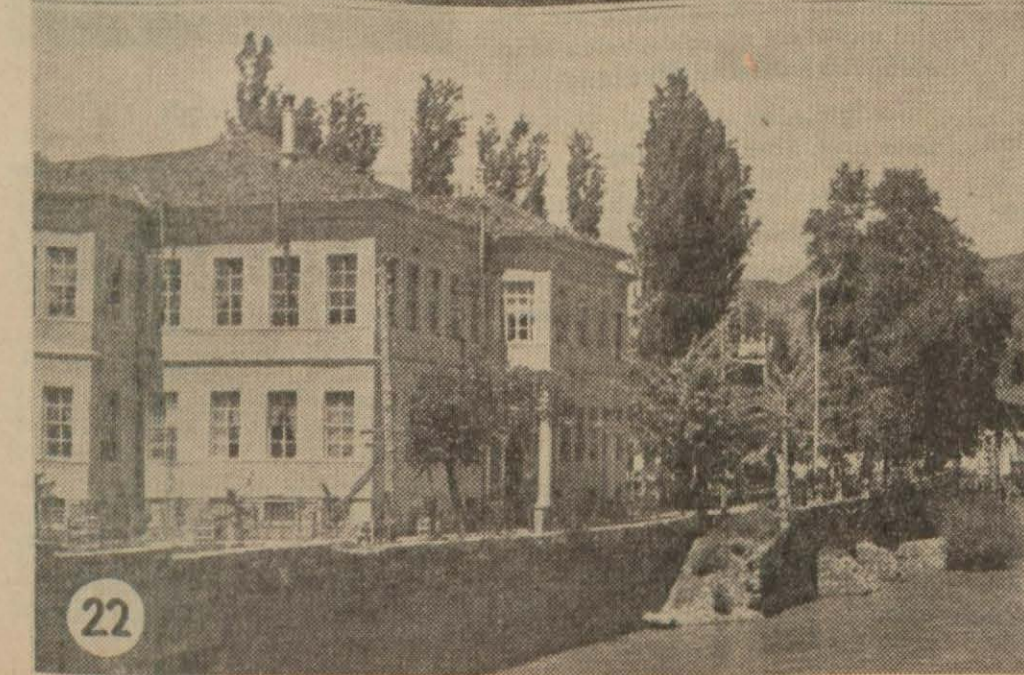
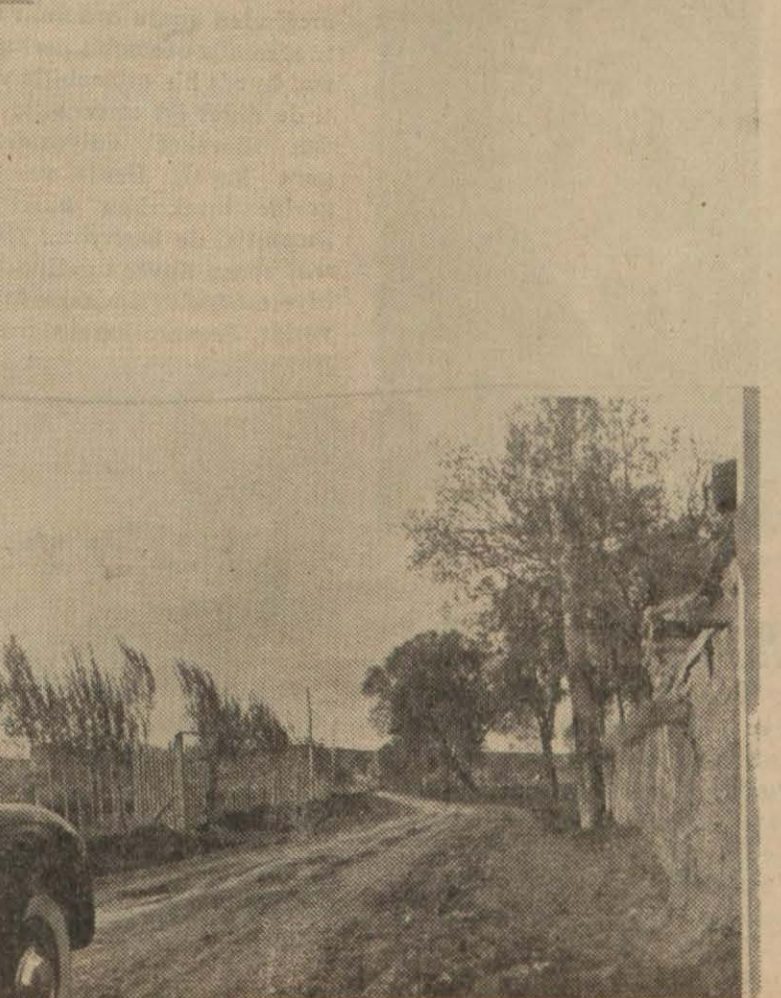
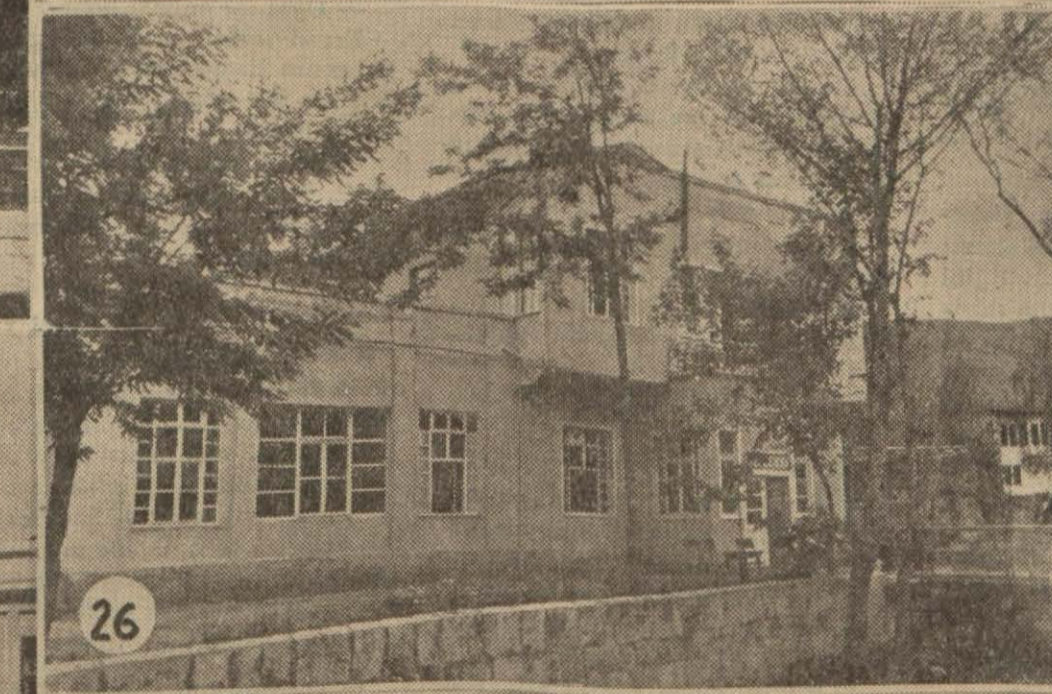
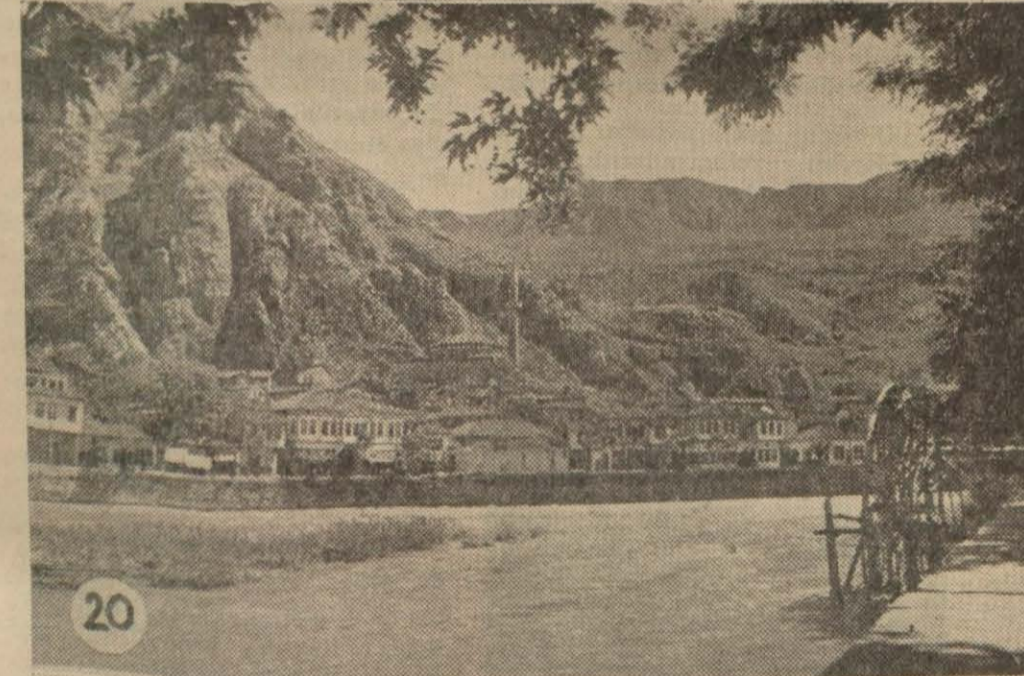
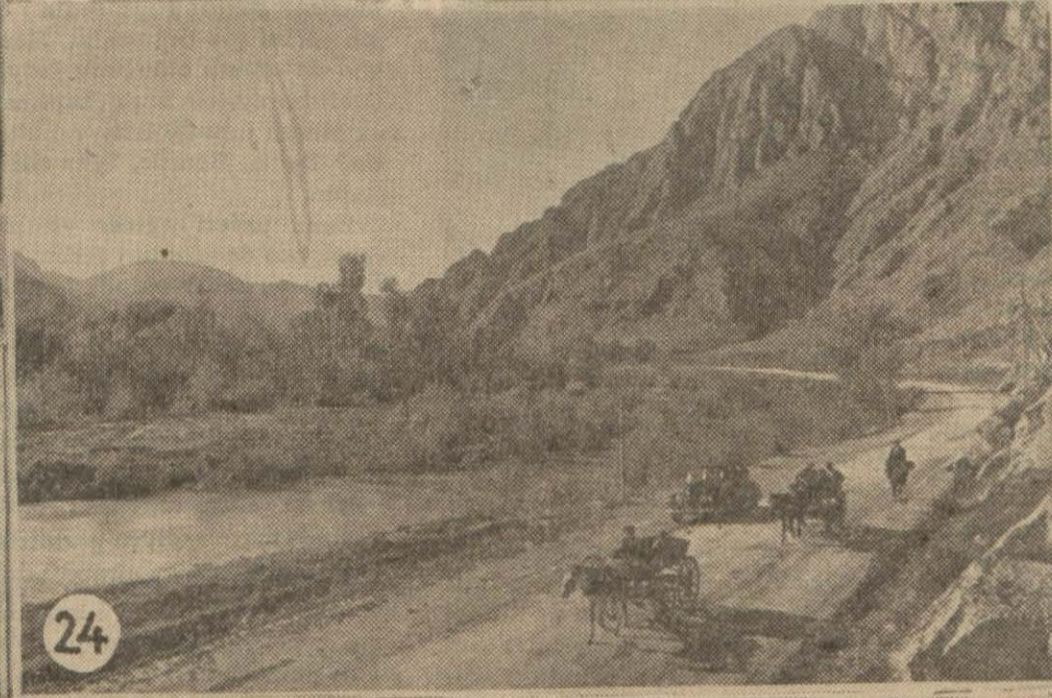

16

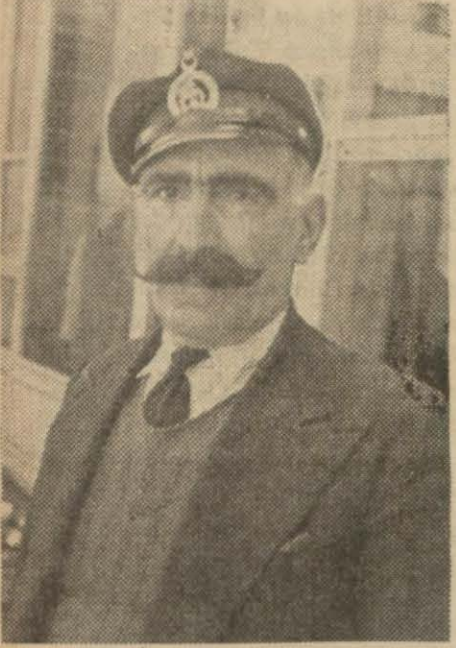
17 — Büyük Şefin Havzada devam ettikleri kaplıca burasıdır. 18 — 12 haziranda Kavak'tan Amasyaya gitmek üzere ayrıldılar. Yolda Merzifon (şimdi Benderli fabrikası) de bir müddet kaldılar. Ankara'dan gelen general Ali Fuad nefer kıyafetinde olarak Şefe burada mülâki olmuştur. 19 — Saat 17 de Amasyaya gelen Büyük Şef, Gezirlik adı verilen ve şehrin dışında olan bu yerde karşılandılar. 20 — Ve buradan Amasyaya şeref verdiler. 21 — Şefin o zaman oturdukları evin yerine şimdi bu heykelleri dikilmiştir. 22 — Amasyada hükümet konağında bir müddet istirahat ettiler. 23 — Halkı Bayazid camiine toplattırarak görüştüler. 24 — 25 haziran 1919 da bu yoldan Tokad'a hareket ettiler. 25 — Ve aynı akşam Tokad'ı şerefendirerek bir gece kaldılar. 26 — Şef, Tokad'da askerlik şubesi olan şu binada geceyi geçirmişlerdir. 27 — Halk mümessilleriyle görüştikleri belediye binası budur. 28 — Tokad'dan Sivas'a hareket eden Şef, yolda Köroğlu çeşmesinde su içmişler ve bir müddet dinlenmişlerdir. 29 — Sivas'a yakın olan ziraat çiftliğinde, şehre daha evvel gönderdikleri doktor B. İbrahim Tali ile görüşmüşler ve orada kalmıyarak şehre hareket etmişlerdir. 30 — Ulu Önder, geceyi, kolordu olan bu binada geçirmişler; 31 — ve ertesi günü bu yoldan Erzuruma hareket etmişlerdir.

Resim ve intibalar hususî surette giden arkadaşımız Foto Cemal Işıksel tarafından alınmış ve toplanmıştır.

Samsundan Sivasa kadar olan yolda

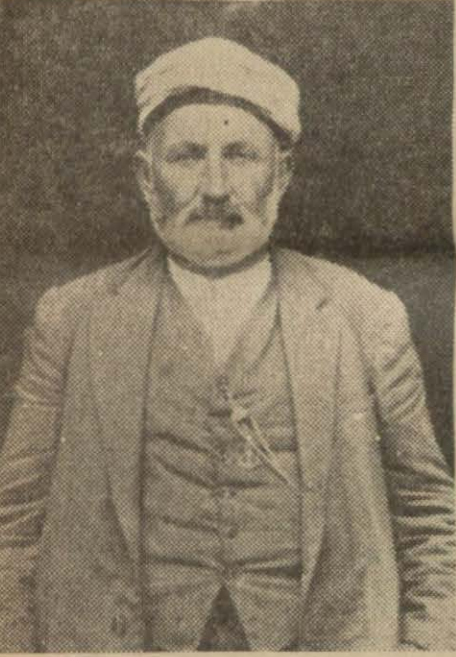
19 Mayısı anlatan vatandaşlar

Mustafa Karakaş

Pusulası bozuk ihtiyar Bandırma vapuru, üç gün Karadenizin sert dalgalarıyla çarpışarak geçen bir yolculuktan sonra 1919 senesi 19 Mayıs'ta Samsuna yanaştı. Anafartalar kahramanı Mustafa Kemal'in geleceğini bilen kalabalık bir halk, iskelyi doldurmuştu. Atatürk ve maiyeti Samsuna altı yiğit Karadeniz çocuğunun kükrek çektiği üç çiftte kayık çıkmıştı.

Bugün o kayık batmıştır ve kayık sahibi hayatta değildir. Yalnız bugün liman dairesinde olan Mustafa Karakaş, kayıkta dümenici olarak bulunduğunu söylemektedir.

Hacı Molla

Sef, saat 7 - 8 arasında merkeze iskelesinden karaya çıkmışlardır. Halk iki tarafı doldurmuştu. Silâhları daha evel işgal kuvvetleri tarafından alınan bir nüfuz selâm resmini ifa etti. Hasta olan mutasarrıf evinden çıkamadığı için dokuzuncu ordu müfettişini karşılamaya gelemedi. Belediye reisi de yok. Vekâlet eden zat da Çarşambada arazisinin bulunduğu köydedir. Belediye meclisinden bir zat, Hacı Molla, Atatürke şehir namına "hoşgeldiniz!", diyor. Hacı Molla bugün hayatta değildir.

Bay Osman

Atatürk askeri ve milleti selâmladıktan sonra, yaya olarak, ikametleri için hazırlanmış olan ve o sıralarda metruk bulunan Mantika palasa geliyorlar. Burada bir müddet istirahatten sonra belediye gelerek yarım saat kalıyorlar ve belediye âzalarıyla görüşüyorlar. Bilhassa üzerlerinde durdukları mevzu; memleketin âşayışı ve müdafaasına aid suallerdir.

O zaman Mantika palasta yapılan

hazırlıklara nezaret eden Bay Osman hatıralarını şöyle anlatır:

— Ben o zaman liva hususî muhasebe müdürü idim... Bir gün mutasarrıf beni evine çağırttı. Kendisi hasta olduğundan çıkamıyordu. Bana "9 uncu ordu müfettişliğine tayin edilen Mustafa Kemal Paşa İstanbul'dan hareket etmiş, ayın sekizinde buraya gelecektmiş ve bir kaç gün de kalacağı için kendisine ve maiyetine bir yer hazırlıyalım dahiliye nezareti İstanbul'dan bildirdi... dedi... Ben de hemen aklıma gelen ve evimin yanında bulunan boş Mantika palası söyledim. Münasib gördü. "Ben çıkamıyacağım, aman sen bu işlerle meşgul oluver, dedi ve yanından ayrıldı..."

O gün oteli açtırdım. Askerî hastahanedeki karyola, evden ve komşulardan yatak, yorgan ve lâzım gelen eşyayı getirttim... Yatak odalarının yanında ve köşeye gelen odaya da daireden bir masa ve kol-tukla yazı takımını tedarik ederek bir çalışma odası hazırlattım.

19 mays sabah saat 8-9 sularında karşıyanlar ve maiyetleriyle birlikte yürüyerek geldiler. Kendilerini kapıda istikbal ederek odalarını gösterdim...

Biraz istirahatten sonra belediye ve askerî makamları ziyarete gittiler...

Geceleri geç vakte kadar çalışırlar, sabahları da çok erken kalkarlardı... Yemeklerini ikametlerine tahsis edilen binada maiyetleriyle birlikte yerler ve ara sıra dışarı çıkarak ufak gezintiler yaparlardı. En çok gittikleri yer belediye dairesi idi...

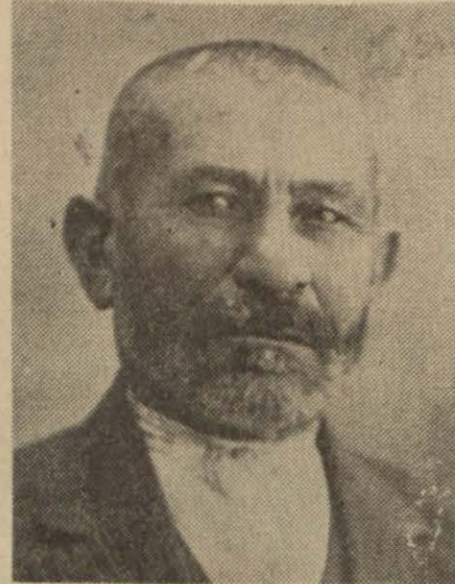

Bay Cevat

Atatürkün Samsunda bulunduğu sırada kendisine konuştukları B. Cevat da hatırasını şöyle anlatır:

— Ben o zaman kasabalar şirketini idare ediyordum... Şirketimiz askerî fırkanın et müteahhidliğini de yaptığımızdan fırka levazım reisinin delâletile Mantika palasa da biz et veriyorduk... Türkocağında da vazifem vardı... Bir gün levazım reisinin delâletile Atatürk tarafından kabul edildim. Benden mütarekeden o güne kadar geçen zaman zarfında Samsunda cereyan eden vakalar hakkında izahat istediler... Ben de bildiklerimi anlattım...

Mayısın 25 inci günü öğle yemeğinden sonra ordunun metrukâtı arasında otomobil parkında mevcut hurda bir otomobile ve maiyeti de diğer iki otomobile Samsundan hareket ediyorlar... Hava gene kapalı. Denizi ve Samsunu geride bırakırken hafif yağmur serpintisi de başlıyor... İki buçuk saat sonra Kavağa geliyorlar... Nahiye müdürlüğü binasında dinleniyorlar. Paşanın kasabalarına geldi-

Yusuf Akal

ğini duyan halk hemen müdürlük binası önünde toplanıyor... Bina önündeki ufak kalabalığı gören Atatürk ileri gelenlerini çağırıyor.

Beg, on kişiden ibaret olan bu zevat yanlarına giriyorlar ve konuşuyorlar...

Bayram Con

O toplanırken hizmet eden ve büyük kardeşi içeride bulunan Bay Aziz kapının dışında bu konuşmalarından hatırladıkları şöyle anlatıyor...

— Bizde bir âdet vardır. Küçük kardeş büyüklerinin yanında oturamaz ve lafa karışamaz... O sadece hizmet eder... O gün ben de hizmet ediyordum. Büyük biraderim Yusuf Akal Atatürk'ün yanında idi. Biraderim sordu:

— Paşa Hazretleri; Çay mı, kahve mi emir buyrulur?..

— Hava soğuk çay içelim... Buyurdular... Hemen çay hazırlattım. Geldiğimde sözün o günkü vaziyete döktüğünü duydum... Büyük Şef sordular

— Nasıl buluyorsunuz?..

Biz zaten derdimizi dökecek bir yer arıyorduk. Çünkü pontosçu eşkıyalardan bıkmış, bunalmış bir halde idik. Derhal cevap verildi:

— Kabul etmiyoruz... Halimiz çok perişan, dedik.

Bunun üzerine sordular:

— Peki ne yapmak istiyorsunuz?

— Buna bir nihayet verilmesi için büyüklerimiz, kumandanlarımızın düşüncülerini yapmayı. Eğer icabederse sakladığımız dedelerimizden kalan silâhlarımızla bu eşkıyalara karşı koymayı...

Ve tekrar sözü başka mevzulara çevirdiler... Biraz sonra da kalktılar... Otomobillerine binerek Havzaya hareket ettiler...

Giderlerken:

— Siz bir müdafa cemiyeti kurunuz ve bana da Havzaya malûmat veriniz... Dediler ve gittiler... Benim hatırlıyabildiklerim bunlar.

Havzada

Atatürk Havzaya akşam üstü geliyorlar... Şehrin medhal taraflarında hazırlanan bir evde bir kaç gün kalıyorlar... Sonra hükümet civarındaki Mesudiye otelini icar ederek 12 hazirana kadar burada vakitlerini geçiriyorlar...

30 Mayıs cuma günü, sık sık kendilerini ziyaret eden havzalı Bayram Con ve belediye reisi İbrahim Cebeci vasıtasıyla halkı ve köylerden de üçer, dörder aklı başında sözü dinlenebilenleri Yorgiç Paşa camisinde toplattırıyor... Kendileri de bu içtimada bulunuyorlar... Bu toplantıda mevlûd okutturulacak, ondan sonra da bir hoca halka vaziyet anlatan bir vaiz verecektir. Mevlûd bitiyor... Hoca meydan-

Ali Baba

da yok... Herkes bekliyor... Busırada Atatürk'ün işareti ile yaverleri ayağa kalkarak Bayram ve İbrahim efendiler:

— Neye bekliyoruz? Hani hocafendi?..

Aldıkları vazifelerini hocanın korkaklığından yapamıyarak mahcub vaziyete düşen ikisi, sıklıkla: — Yok efendim gelmedi... diyorlar...

Havzada kaldıkları Mesudiye otelinin sahibi Ali baba hatıralarını şu suretle anlatmaya başladı:

— Bir gün kazamızı kaymakamı Fahri Bey beni yanına çağırttı. Mustafa Kemal Paşa, senin otelinin yerini çok beğenmiş... Hamamlara da yakın olduğunu söyledi. Otel bir ay için kapı kapamacasına kiraya tutmak istiyor... Ne dersin? Dedi... Ben de, "yüz elli lira, dedim.

Beni yaveri çağırdı ve parayı verdi, ben de anahtar teslim ettim. Gidinceye kadar burada kaldılar...

Paşayı en çok Bayram Conla İbrahim Cebeci ziyaret ederlerdi. Onlarla uzun uzun konuşurlardı. Geceleri çok az uyurlardı... Her kaldığımız zaman Paşanın odasında gezindiğini duyardım. O hiç oturma odasında elleri caketinin cebinde odasında mütemadiyen gezinirdi.

Bir akşam üstü Atatürk odasında. Gene geziniyor... Ve mütemadiyen bir şeyler düşünüyordu... O sırada da pontosçular dehşetli azgın, hergün beş on kişiyi öldürüyorlar, şehir içinde bile halkı haraca kesiyorlardı. Paşanın yanına girdim:

— Paşa dedim bu vaziyeti görüyorsunuz... Bunlar bize çok eziyet veriyorlar. Buna hiç çare düşünmüyor musun?

— Dine sordum... Güldü... Sabredin dedi... Biz onları yola getiririz.

Bir an için muhakeme ettim... Top yok, tüfek yok... Bütün düğün kuvvetleri memleketin her yerinde... Ordumuz da yok... Sanki benimle alay ediyor gibi geldi ve ilâve ettim:

— Pek ama ne ile?..

— Her şey sıra ile... Senin baban, ağabeyin veya daha başka büyüğün yok mu?.. dedi...

— Evet dedim... Babam var...

— Öyle ise onunla konuşayım...

Ertesi sabah banyodan geldikten sonra Babamı lütfen kabul etti. Paşanın yanından çıktıktan sonra babam bana:

— Aman oğlum; bu büyük bir adam... Buna bana yaptığın kadar daha fazla hürmet et... Bu, memleketi kurtaracak!

Havzanın eski bir âdeti varmış, mayısta 7 hafta devam etmek üzere her cuma günü güreşler yapılmış. Atatürk bu güreşlere gelir, uzun müddet bunları seyredermiş... Kasaba içinde ufak gezintiler yapar, halkın hal ve hatırını sorar, onlarla sohbet edermiş... Bir gün gene inşaatı yarım kalan bir bina önünde durarak sahibinden niçin yarım kaldığını sormuş:

— Ne yapayım Paşam... Vaziyet malûm... Ne olacağımız belli değil... Herkes çıldırdın mı bu zaman inşaatı sırası mı dediler... Ben de doğru buldum. Onun için paydos ettim... Demiş, Atatürk:

— Korkacak bir şey yok! Bina yapmaktan devam et... Yarın ustaları burada göreyim!.. buyurmuşlar. Şef'te inşa sevgisi, memleketin kurtuluş planı kadar eski ve tarihîdir.

Amasyada

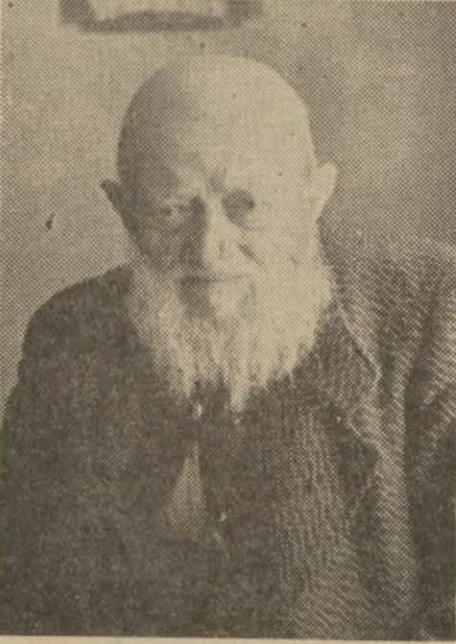
12 haziran 1914 perşembe günü sabahı halk tarafından uğurlanarak Amasyaya doğru hareket ediyorlar.

Yolda Merzifon yolunun birleştiği Geyikli değirmene (şimdi Benderli fabrikası) bir müddet istirahat ediyorlar ve öğle yemeğini burada kendi beraberlerindeki hazır yemeklerle yiyorlar... Ve Ali Fuad Paşa da Ankaradan nefer kıyafetiyle burada kendilerine talimat almak için müläki oluyorlar... Öğleden sonra hareketle saat 17 sularında Amasyaya geliyorlar... Şehir dışında Gezirlik mevkiinde askerî ve mülki heyetlerle

halk heyetleri karşıyorlar... Hükümet önünde otomobillerinden iniyorlar ve hükümette bir parça kaldıktan sonra kendisi için hazırlanan eve gidiyorlar...

Ertesi cuma günü büyük camide halkı toplattırarak ihtiyar müteakid müftiye kendisinin de hazır bulunduğu bir vaiz veriyor... Ve haimyetli ihtiyarın Büyük Şef'ten aldığı ilhamla halka:

— Ecnebi devletlerin elinde bir kukladan başka bir şey olmadığı görülen padişah ve halifenin hükümü kalmadığı ve artık milletin kendi idaresini kendi eline alması sırasının geldiğini halka söylüyor ve bu uğurda ölmenin farz olduğunu söylüyor...

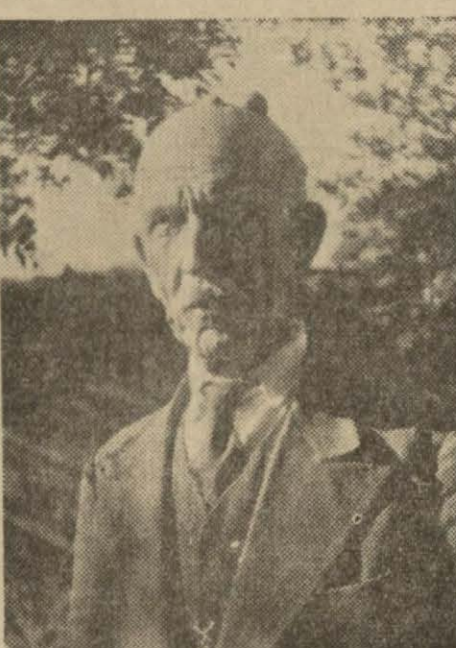

Amasya müftisi

Ihtiyar müfti efendi evinde ziyaret ettim... Hatıralarımı yokladım. Bana:

O vakit ben ihtiyarın omuzlarındaydım. Karınca kadarınca... Bugün gene onun göstereceği yolda yürümek için hepimizden daha gencim... Gazetede resimlerini gördüm... Tanrı başımızdan eksik etmesin... dedi.

O zaman şehir dışında karşılayanlardan ve mihdanarlık yapan Lütfi Türker hatıralarını şöyle anlatır:

Lütfi Türker

Paşayı Gezirlik mevkiinde bekledik... Otomobil ile geldi. Önümüzde durdu... Hepimizi selâmladı... Ve ellerimizi sıktı... Arkasında liva üniforması vardı. Hükümete getirdik... Eşraf ve ulemayı istedi. Orada kendilerine kısaca:

"Bir çok deliller göstererek memleketin âkıbetinin vahim olduğunu İstanbul hükümetinin bunun önüne geçemeyeceğini söyledi... Türklerin kendi namus ve şereflerini muhafaza edeceklerinden emin olduğumu anlattı ve ilâve etti:

— İğnizden bir heyet seçiniz... Gece uzun uzun konuşalım...

Gece sekiz kişilik bir heyet seçtik... Ve kaldıkları eve gittik... Orada vaziyeti daha geniş bir surette izah ettiler... Ve daima deliller göstererek konuşular...

Tokatda

25 haziran günü öğleden sonra hiç bir merasim yapılmaksızın Tokada geliyorlar ve doğrudan askerlik dairesine iniyorlar... Bu habersiz gelişiyi duyan belediye reisi ve âzaları bazı ileri gelenler

kendilerini burada ziyaret ederek "hoşgeldiniz!", diyorlar... Bir parça oturduktan ve bazı hasbihallerden bulduktan sonra müsadelerine rica ediyorlar. Ayrılırken, Şef:

— Yarın belediyede bir içtima yapınız. Memleketin ulema ve eşrafını toplayınız... Ben de geleceğim. Kendileriyle hasbihal yapmak istiyorum... diyorlar.

Bu içtima o gün orada hazır bulunan avukat Ali'den şu şekilde dinledim:

B. Ali

"— Yirmi kişi kadar vardı. Belediyede oturduk. Atatürk maiyetinden bazı zatlarla birlikte geldiler. Köşede bir sandalye vardı. Hepimize selâm verdiler ve oraya geçtiler.

Ve bize memleketin kurtuluşu hakkında hiç unutamayacağım bir izah yaptılar. Ben, Atatürk kadar güzel konuşan ve insanı kendisine hayran bıraktıran bir insana

"— Hiç bir müdafa vasıtasına malik olmasak bile diğizim, trnagımızla yazıf ve dermansız kolumuzla mücadeleye ederek şeref ve haysiyetimizi, namusumuzu müdafa etmeyi zarurî görüyorum.

Tarih bize vatan uğrunda, canını, malını esirgemeyen milletlerin aslâ ölmediklerini, hâlâ yaşadıklarını göstermektedir. Ben hayatımı, hiç bir zaman milletimden üstün görmedim, görmeyeceğim. Her an memleket için şerefimle ölmeye hazırım!..

Buyurdular ve öğle üzeri Sivasa hareket ettiler.

Sivasa gelmeden ziraat çiftliğinde, şehrin vaziyetini öğrenmek için daha evel göndermiş oldukları doktor İbrahim Tali kendilerini karşılıyor. Şehir dışında kendilerini istikbal edenlerin, otomobillerinden inerek, ellerini sıkıyorlar ve doğru kolordu dairesine gidiyorlar.

B. Hamdi

O zaman vilâyet encümeni âzası olan Bay Hamdi arkadaşlarıyla askerî dairede hoşgeldinize gittiklerinde konuştuklarından şunları hatırlıyor...

"— Vakit gece idi. Aynı zamanda ramazan bayramının arifesi idi. Arkadaşlarla gittik. Biz kabul ettiler... Kısa süren konuşmalarımızda bize:

— Millet'in muzaheretine istinaden çalışacağız; memleketi bu vaziyetten kurtaracağız... buyurdular. Ertesi sabah erkenden askerî üniformasıyla Şefi Erzuruma hareket ederken gördük..

4 ev yıktırılacak

C. H. P. Genel Sekreterliğinden:

Cinsi	Kroki No.	Kendi No.	Muhammen keşif Muvakkat teminatı bedeli Lira K.	Lira K.
Hane	1	2	570 93	42
Hane	2	32	635 51	47
Hane	3	30	556 53	42
Hane	4	1	488 65	36

1 — Parti merkezi kurayı yapılmak üzere Parti adına vakıflar idaresinden satın alınan Büyük Millet Meclisi caddesinde Gökçe-öğlü mahallesinde kâin yukarıda gösterilen mevcut 4 hanenin yıktırılması ve enkazının belediyece gösterilecek mahalle kaldırılması ayrı ayrı veya birden açık artırma suretiyle ihale edilecektir.

2 — Yıkma ve enkazının nakil işine aid keşif bedelleri ve muvakkat teminat miktarları hizalarında gösterilmiştir.

3 — Açık artırma mayısın 20 inci cuma günü öğleden sonra saat 15 de Parti Genel Sekreterliği muhasebesinde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin muvakkat teminat akçelerini ihale günü saatinden bir saat evvel Parti muhasebesine yatırmaları şarttır.

5 — İhale parası ihale gününden itibaren nihayet üç gün zarfında Parti muhasebesine nakid olarak tamamen ödenecektir.

6 — Yıkılacak binaların partice isteklisine teslimi tarihinden itibaren nihayet bir ay zarfında yıkılması ve enkazının kaldırılması meşruttur. Bu enkazın muayyen müddet zarfında kaldırılmasını temin için partinin her eve göre bildireceği miktarda banka kefalet mektubu vereceklerdir. 2682

Hava kurumu

Bir muhasible bir memur alınacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

1 — Türkkuşu muhasebe bürosu için bir muhasible bir memur alınacaktır.

2 — Talip olanların:

- En az orta okul ve muadilinden mezun olması,
- Askerliğini bitirmiş bulunması,
- Hüsnü hal eshabından olması,
- T. C. tabiiyetinde bulunması,
- Memur olmasına mani hastalığı bulunmaması,
- Evelce başka bir yerde çalışmışsa hizmet şahadetnamesi ibraz etmesi şarttır.

3 — Seçim, imtihanla yapılacaktır. İmtihanda birinci derecede muvaffak olana (90), ikinci derecede muvaffak olana (75) lira aylık ve ayrıca on beşer lira mesken ücreti verilecektir.

4 — Muvaffakiyette muadelet halinde lisan blenler ve ticaret okulundan mezun olmaları lazımdır.

5 — İmtihanlar 20. 5. 1938 cuma günü saat 14 te T. H. K. genel merkez binasında yapılacaktır. Aranılan evsafi haiz bulunan isteklilerin 19.5.1938 öğlen vaktine kadar türkkuşu genel direktörlüğüne bir dilekçe ile müracaat etmeleri lazımdır. 15 ve 16 mayıs 1938 tarihlerinde neşredilen ilânlarda imtihan günü 20-5-938 olması lazımgelirken sehven 19-5-938 olarak yazılmıştır. 2931

Elbise ve şapka yaptırılacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

1 — Kumaşı Türkkuşu tarafından verilme üzere Türkkuşu mensubları için 100 ilâ 120 kat elbise ve şapka yaptırılacaktır.

2 — Her takım elbisenin muhammen kıymeti Ankara veya İnönü teslim olmak şartıyla 17.50 liradır.

3 — Bu işin muvakkat teminatı 157.50 liradır.

4 — Elbiselerde kullanılacak harç ve saire nümuneleri Türkkuşu tarafından verilecektir. İstekliler bu nümunelerle eksiltme şartnamesini ve mukavele projesini her gün Türk Hava Kurumu Genel Merkezi binasında ki Türkkuşu ikmal bürosunda görürler.

5 — Kat'i ihalesi 21.5.1938 tarihine rastlayan cumartesi günü saat 12 de yapılacaktır.

6 — İsteklilerin belli gün ve saatte vesaik ve teminatlarıyla birlikte müracaatları. 2930

İhata duvarı ve asfalt yol münakasası

Türk Hava Kurumu Genel Merkezinden:

1) Ankara Türk Hava Kurumu merkezi ve Türkkuşu okulu binalarının ihata duvarları ve asfalt yolu yaptırılacaktır.

2) Keşif bedeli (10431) lira (13) kuruştur.

3) Muvakkat teminat (782) liar (33) kuruştur.

4) Proje ve keşif evrakı (1) lia mukabilinde Hava Kurumu hesap işleri şubesinden alınır.

5) İhale, 30 mayıs pazartesi günü saat 15 de Ankara Hava Kurumu merkezinde kapalı zarf usulüyle yapılacaktır. Teklif mektupları, ihaleden bir saat evveline kada, altıncı maddede gösterilen vesikalarla birlikte bir makbuz mukabilinde Genel Sekreterliğe teslim edilmelidir.

6) İsteklilerin, Nafia vekâleti tarafından verilen müteahhitlik vesikasıyla (2490) sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde yazılı vesikaları haiz olmaları lazımdır. 2905

güncü maddelerinde yazılı vesikaları haiz olmaları lazımdır. 2905

Siyah demir karyola alınacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

1 — İnönüdeki Türkkuşu kampında bulunan talebeler için 105 tane siyah demir karyola alınacaktır.

2 — Karyolalar altı üstü olacaklardır. Beher çiftine İnönü teslim 20 lira muhammen kıymet takdir edilmiştir.

3 — Karyolalar Ankara'da kurum merkezinde ve İstanbul'da hava kurumu şubesinde mahfuz nümuneye uygun olacaktır. İstekliler bu nümuneleri her gün görürler.

4 — İhalesi 25 mayıs 1938 tarihinden saat 15 te yapılacaktır. İlk teminatı 79.50 liradır.

5 — İştirak edeceklerin belli gün ve saatte Ankara'da kurum merkezinde hazır bulunmaları. 3032

Bayındırlık Bakanlığı

Eksiltmeye konulan iş:

Nafia Vekâletinden:

1 — Tokatta kazovasının sulanması için yapılacak Gömenek regülâtörü ile sulama kanalı inşaat ve sınaî imalatı; keşif bedeli (1.225.000) liradır.

2 — Eksiltme 10.6.1938 tarihine rastlayan cuma günü saat 15 de nafia vekâleti sular umum müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulüyle yapılacaktır.

3 — İstekliler: Eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri (50) lira mukabilinde sular umum müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (50.500) liralık muvakkat teminat vermesi ve (400) bin liralık nafia su işlerini veya buna muadil nafia işlerini taahhüd edip muvaffakiyetle bitirdiğine ve bu kabil nafia işlerini başarmakta fennî kabiliyeti olduğuna dair Nafia vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikası ibraz etmesi, isteklilerin tekliif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (1342) 2790

Kazalar

Amplifikatör tesisatı

Tarsus Belediyesinden: Belediyeimizce kapalı zarf usulüyle bir amplifikatör tesisatı yaptırılacaktır. Tesisatın muhammen bedeli 1200 lira olup muvakkat teminat akçesi 90 liradır. İhalesi 23. 5. 938 pazartesi günü saat 15 de Belediye encümeninde yapılacağından isteklilerin şartnamesini belediyemizden aramaları ilân olunur. (2535/1313) 2645

Mazot maden kömürü saire alınacak

Karabiga Belediyesinden:

Belediye elektrik motörlerinin 1-6-938 tarihinden 31-5-939 tarihine kadar bir yıllık ihtiyaçları olan tahmini kıymeti 900 lira olan 12000 kilo mazot, 600 lira kıymetli 50 ton maden kömürü 160 lira kıymetli 800 kilo maki-ne yağı açık eksiltmeye.

1-6-938 den 31-5-939 tarihine kadar bir yıllık temizlik işleri 600 lira kıymetli keza açık eksiltmeye konmuş-tur.

2 — Bu işe aid keşifname, şartname ve teferrütü (285) kuruş mukabilinde Manisa nafia müdürlüğünden alınabilir.

3 — Eksiltme 26.5.938 perşembe günü saat 0 birde Manisa vilâyeti daimi encümeninde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat (4090) lira 13 kuruştur.

5 — Bu eksiltmeye girecek olanların 1938 yılına aid ticaret odası vesikası ve 1938 yılına aid olarak nafia vekâletinden alınmış ve yapıtçı en büyük bina bedelinin elli bin liradan aşağı-

Ekstiltme 7-6-938 salı günü saat 14 de belediye encümeninde yapılacaktır. Taliplerin müracaatları. 3032

Vilâyetler

Telefon santralı yaptırılacak

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Şişli'de yaptırılacak telefon binası dahilinde 2000 abonelik bir telefon santralı tesisi işi kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Bu tesisatın muhammen bedeli 200 bin, ilk teminatı 11250 liradır. Eksiltmesi 26.5.1938 tarihine müsadir perşembe günü saat onbeşte müdürlüğümüzün Tahta kaledeki merkez binasında toplanacak alım, satım komisyonu huzurunda icra edilecektir. Bu işe aid şartname ve teferruatı beş lira mukabilinde hergün levazım dairesimizden alınabilir.

İsteklilerin tekliif mektupları ve en az 100 bin liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair referans ile 938 takvim senesine aid müteahhitlik ve ticaret odası vesikaları, teminat makbuz veya banka mektuplarını muhtevî kapalı zarflarını mezkûr tarihte saat 14 de kadar alım, satım komisyonuna tevdi etmeleri lazımdır. (1021) 2032

Kapalı zarf usulüyle arttırma ilânı

Edirne Vilâyeti Defterdarlığın dan:

Keşan ve İpsala kazaları dahilinde vaki Pamuklu, Serçe, Kınalı, Malama-tuna, Büyük Gala ve Küçük Gala göl-leri dahilinde Enez dalyanı ve Enez iskelesinden sahile kadar Meriç nehrinin tamamı ve eski Meriçin tamamı ile Enez dahilindeki deniz sahili ve hududu milli dahilindeki mezkûr iki ka-zanın bilcümle balık sayı mahallerinin 3 senelik balık sayı rusumunun mülte-zime ihalesi kapalı zarf usulüyle 20 gün müddetle arttırıma çıkarılmıştır.

1 - Bedeli ihale senevi 5292 liradır.

2 - Bu işe aid şartname Ankara defterdarlığı varidat müdüriyetinde mevcuttur. Mezkûr müdüriyetten alınabi- lir.

3 - Arttırma 18.5.1938 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat 15 de Edirne defterdarlığında toplanacak komisyonu mahsusunda yapılacaktır.

4 - Arttırmaya girebilmek için talip-lerin aşağıda yazılı teminat ve vesai ki aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lazımdır.

A) 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun yüzde 7,5 muvakkat teminat akçesi (1191 lira)

B) Kanununun tayin ettiği vesikal ar: C) Kanununun 4 üncü maddesi mucibince arttırmaya girmeye bir mani bulunmadığına dair imzalı vesaik.

5 - Tekliif mektupları yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek tekliif mektuplarının iadeli teahhütlü olması lazımdır.

Şartnameyi görmek ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin Ankara defterdarlığına müracaat etmeleri ilân olunur. (1485) 2972

Ekmek münakasası

Samsun C. Müddei Umumiligin- den:

Samsun merkez ceza evinde bulunan mahkûm ve mevkûflar için halis buğ- day unundan yapılacak üçüncü nevi ekmek ihtiyacı yüz bin kilodan ibaret olup 8-5-938 gününden itibaren on beş gün müddetle ve kapalı zarf usulüyle aşağıdaki şartlar mucibince münakasa ya konulmuştur.

1 — Tekliif edilen fiat muvafık görüldüğü takdirde 23-5-938 pazartesi günü saat 15 de Samsun C. Müddeiu- mumiliği makamında toplanacak komisyon marifetiyle ihalesi yapılacaktır.

2 — % yedi buçuk nisbetinde 543 lira 75 kuruşluk teminatı muvakkate alınacaktır.

3 — Şartname parasız olarak ceza evi müdürlüğünden verilecektir.

4 — Tekliif mektupları ihale günü olan 23-5-1938 pazartesi günü saat 14 e kadar kabul edilecektir. 2774

Kapalı zarf usulüyle yapı eksiltmesi

Manisa Valiliğinden:

1 — Manisa Atatürk bulvarı üzerinde bir sinema binası inşası (56802) lira 50 kuruşluk keşifnamesi üzerinden kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid keşifname, şartname ve teferrütü (285) kuruş mukabilinde Manisa nafia müdürlüğünden alınabilir.

3 — Eksiltme 26.5.938 perşembe günü saat 0 birde Manisa vilâyeti daimi encümeninde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat (4090) lira 13 kuruştur.

5 — Bu eksiltmeye girecek olanların 1938 yılına aid ticaret odası vesikası ve 1938 yılına aid olarak nafia vekâletinden alınmış ve yapıtçı en büyük bina bedelinin elli bin liradan aşağı-

Ziraat bakanlığı

Kâtib alınacak

Ziraat Vekâletinden:

Vekâletimiz teşkilâtında çalıştırılmak üzere Türkçe almanca bilir ve yazı makinesine her iki lisanı da yazma müktesir kâtib alınacaktır. Ehliyet ve liyakatine göre — 120 — liraya kadar aylık ücret verilecektir.

Fazla izahat almak isteyenlerin ziraat vekâleti ziraat işleri umum müdürlüğü yedinci şube müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (1468) 2947

olmadığını bildiren yapı müteahhitlik vesikası göstermeleri ve bizzat yüksek mühendis veya mimar olması veya bunlardan biriyle müştereken teklif yapıp mukaveleyi birlikte imza etmesi lazımdır.

6 — Tekliif mektupları 26.5.938 perşembe günü saat ona kadar vilâyet daimi encümenine verilecektir.

7 — Kapalı zarfların ihzarında, tekliif mektubunun yazılışında, bu zarfların tevdiinde ve posta ile gönderilmesinde taliblerin 2490 sayılı kanunun 32, 33 ve 34 üncü maddelerine harfiyen riayet etmeleri lüzumu ilân olunur. (1387) 2794

Yeni şose inşası

Eskişehir Nafia Müdürlüğünden:

Sarıköy - Mihalıcık yolunun 4 + 400 — 13 + 450 kilometreleri arasında yapılacak 11571 lira 19 kuruş keşif bedelli yeni şose inşaatı kapalı zarf usulüyle eksiltmelerinde talib zuhur etmediğinden 2490 numaralı kanunun 40 mcr maddesine tevfiik evvelce ilân edilen şerait üzerinde 13. 5. 938 tarihinden 30 mayıs 938 tarihine kadar pazarlıkla ihalesi takarrur etmiştir. İsteklilerin evvelce ilân edildiği şekilde vilâyet daimi encümenine müracaatları. (2785/1458) 2926

Muhtelif kazaların haritaları yaptırılacak

Antalya Belediyesinden:

Antalyaya bağlı Akseki, Manavgat, Gündoğmuş, Serik, Elmalı, Finike, Kaş kazalarında tahminen bin hektarlık hali hazır haritaların yaptırılması için belediyeler imar heyeti fenniyesine tanzim olunan şartname dairesinde eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — Yapılacak haritaların muhammen bedlii mezkûn arazinin hektarı yirmi gayri mezkûn onbeş liradır.

2 — Münakasa kapalı zarf usulüyle 2490 sayılı kanun mucibince icra olunacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1312 lira 50 kuruştur.

4 — Münakasa 6.6.1938 tarihine müsadir pazartesi günü saat onbeşte Antalya Belediye dairesinde icra olunacağından teklifler aynı günde saat onikiye kadar Antalya belediye dairesinde harita birliği riyasetine makbuz mukabil tevdi olunacaktır.

5 — Posta ile gönderilen tekliif mektupları iadeli teahhütlü olması lazımdır.

6 — Şartname Antalya belediye muhasebesinden parasız alınabilir. 2906

Şose esaslı tamiratı

Eskişehir Nafia Müdürlüğünden:

Eskişehir - Söğüt yolunun 9 + 500 — 10 + 830 kilometreleri arasında yapılacak 12837 lira 90 kuruş keşif bedelli şose esaslı tamiratının 9.5.938 tarihinde yapılan kapalı zarf usulüyle eksiltmesinde talib zuhur etmediğinden 2490 numaralı kanunun 40 mcr maddesinin 1 inci fıkrasına göre 13. 5. 938 tarihinden 30. 5. 938 tarihine müsadir pazartesi günü saat 15 kadar temdit edilmiştir. Eksiltme kapalı zarf usulüyle olup vilâyet daimi encümeninde yapılacaktır. Muvakkat teminat 962.84 liradır.

Bu işe aid evrak: Tafsilat ve hulâsa keşifleri, grafik, sınaî imalat projeleri, fennî ve eksiltme şartnameleri, mukavele projeleri her zaman nafia müdürlüğünde görülebilir. İsteklilerin nafia vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikasını ve ticaret odası vesikasını, tekliif mektuplarını eklemeleri şarttır. Tekliif mektuplarının saat 14 de kadar makbuz mukabilinde daimi encümen riyasetine tevdi lüzumu olup postada vaki olacak teahhür nazarı itibare alınmaz. (2786/1459) 2927

Şose tamiri

Eskişehir Nafia Müdürlüğünden:

Eskişehir - Çifteler yolunun 3 + 080 — 13 + 000 kilometreleri arasında yapılacak 17597 lira 18 kuruş keşif bedelli şose esaslı tamiratının kapalı zarf usulüyle yapılan eksiltmelerinde işe talib zuhur etmediğinden 2490 numaralı kanunun 40 mcr maddesine tevfiik evvelce ilân edilen şerait üzerinde 13. 5. 938 tarihinden 30 mayıs 938 tarihine kadar pazarlıkla ihalesi takarrur etmiştir. İsteklilerin evvelce ilân edildiği şekilde vilâyet daimi encümenine müracaatları. (2784/1457) 2925

Ankara Valiliği

Şose yaptırılacak

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli (28188) lira (59) kuruştan ibaret bulunan Çerikli Sungurlu yolunun 3 + 500 ile 8 + 500 üncü kilometreleri arasında şose inşaatı kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 2. 6. 938 perşembe günü saat onbeşte Ankara vilâyeti daimi encümeninde yapılacaktır.

İstekliler tekliif mektupları, ticaret odası vesikası ve (2247) lira (15) kuruşluk muvakkat teminat mektubu veya makbuzları ve Nafia vekâletinden 938 takvim yılına mahsus olarak aldıkları müteahhidlik vesikalarıyla birlikte sözü geçen günde saat 14 de kadar encümen reisliğine vermeleri istekliler keşif ve şartnameyi nafia müdürlüğünde görürler. (1424) 2855

Tapu ve Kadastro U. Md.

Tapu tescili

Ankara Merkez Tapu Sicil Muhafızlığından:

Ankaranın Bağlum nahiyesine bağlı Mahmudiye köyünde Çatal tepe mevkiinde gün doğusu Beytullah oğlu Ömer batısı Mer'a kiblesi Beytullah oğlu Ömer Poyrazı Ahmed oğlu Mustafa tarlalarıyla mahdud 30 ar tarla ile yine akşam çayırı mevkiinde kiblesi Ömer oğlu Ahmed poyrazı Halil oğlu Nazif batısı Hasan oğlu Mehmed

2 ev yıktırılacak

C. H. P. Genel Sekreterliğinden:

Cinsi	Kroki No.	Kendi No.	Muhammen keşif Muvakkat teminatı bedeli	Lira K.
Hane	5	28	894 60	67
Hane	6	6/4	1196 77	90

1 — Parti merkezi kurayı yapılmak üzere Partu adına vakıflar idaresinden satın alınan Büyük Millet Meclisi caddesinde Gökçe-öğlü mahallesinde kâin yukarıda gösterilen mevcut iki hanenin yıktırılması ve enkazının belediyece gösterilecek mahalle kaldırılması ayrı ayrı veya birden açık artırma suretiyle ihale edilecektir.

2 — Yıkma ve enkazının nakil işine aid keşif bedelleri ve muvakkat teminat miktarları hizalarında gösterilmiştir.

3 — Bu iki evde bulunan kalifer tesisatı yıkıldıktan sonra tamamıyle Partıye bırakılacaktır.

4 — Açık artırma mayısın 20 inci cuma günü öğleden sonra saat 15 de Parti Genel Sekreterliği muhasebesinde yapılacaktır.

5 — İsteklilerin muvakkat teminat akçelerini ihale günü saatinden bir saat evvel Parti muhasebesine yatırmaları şarttır.

6 — İhale parası ihale gününden itibaren nihayet 3 gün zarfında Parti muhasebesine nakid olarak tamamen ödenecektir.

7 — Yıkılacak binaların partice isteklisine teslimi tarihinden itibaren nihayet bir ay zarfında yıkılması ve enkazının kaldırılması meşruttur. Bu enkazın muayyen müddet zarfında kaldırılmasını temin için partinin her eve göre bildireceği miktarda banka kefalet mektubu vereceklerdir. 2681

Ankara Valiliği

Şose yaptırılacak

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli (28188) lira (59) kuruştan ibaret bulunan Çerikli Sungurlu yolunun 3 + 500 ile 8 + 500 üncü kilometreleri arasında şose inşaatı kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 2. 6. 938 perşembe günü saat onbeşte Ankara vilâyeti daimi encümeninde yapılacaktır.

İstekliler tekliif mektupları ticaret odası vesikası ve 2114 lira 15 kuruşluk muvakkat teminat mektubu veya makbuzları ve nafit vekâletinden 938 takvim yılına mahsus olarak aldıkları müteahhidlik vesikalarıyla birlikte sözü geçen günde saat 14 de kadar encümen reisliğine vermeleri istekliler keşif ve şartnameyi nafia müdürlüğünde görürler. (1423) 2854

Köprü ve menfez yaptırılacak

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli (15768) lira (21) kuruştan ibaret bulunan Ankara - Kırşehir yolunun Kürebeli mevkiinde ya pılan varyant yolu üzerinde yeniden yaptırılacak muhtelif köprü ve menfez işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 2. 6. 938 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de Ankara vilâyet daimi encümeninde yapılacaktır. İstekliler tekliif mektupları, ticaret odası vesikası ve 1182 lira 21 kuruşluk teminat mektubu veya makbuzları ve Nafia vekâletinden 938 takvim yılına mahsus olarak aldıkları müteahhidlik vesikalarıyla birlikte sözü geçen günde saat 15 e kadar encümen reisliğine vermeleri.

İstek

Grip nezle başağrısı kırıklık dikkat ediniz

Bu ilk tehlike alâmetini görür görmez derhal

NEVROZİN

Almak lâzımdır.

NEVROZİN soğuk algınlığın fena âkıbetler doğurmasına mâni olmakla beraber bütün istisnaları da dindirir. İcabında günde 3 kaşe almabilir. İsmine dikkat taklitlerinden sakınız. 2686

Sümer ve Emlâk Eytam Bankalarının Kurumu

GÜVEN

Türk Anonim Sigorta Sosyeteşi Branşları

Yangın, Hayat, Nakliyat, Otomobil, Cam, Kollektif ve Ferdi kaza sigortaları

"Muamelâtta kolaylık tediyatta teshilat," Ankara acenteliği

Kâzım Rüştü

Adliye sarayı caddesi Gençğa Ap. No. 6 Telefon: 2208

NEOSTERİN

Ağız, boğaz, burun yollarıyla vücuda giren nezle, kızamık, kızıl, grip gibi bulaşıcı hastalıklardan korur, dişleri ve diş etlerini temizler, kuvvetlendirir. Eczanelerde reçetesiz satılır. 483

Kiralık daireler

Ulus meydanında yeni yapılan

Koçak han

ında Resmî ve hususî dairelerle şirketlere çok elverişli daireler vardır. Büyük müesseseler için kat halinde de kiralanabilir. Asansör kalifer ve her türlü kolaylığı vardır. Altındaki Bula biraderler mağazasına müracaat. Tel. 1780 2942

PERTEV ŞURUBU

Dinarda

Satılık otel

Dinarda Cumhuriyet caddesinde 15 odalı ve bir kiraathane ile bir garajı olan tarzı inşası ve manzarası gayet güzel elektrik tertibatı mevcut Dinarpalası oteli içindeki mobilyesiyle birlikte satılıktır. Taliblerin mezkûr otele Zeki Aksuya müracaatları. 3039

Bütün Türkiye Ankara Bırası içiyor

Çiftliğin kuvvelli toprağının yetiştirdiği arpa ile, modern cihazlı çiftlik fabrikalarında yapılan Ankara Bırasının bütün memleket ihtiyacını karşılayabilmek için imal rekoltesi arttırılmıştır.

Bundan sonra Ankara bırası, bütün memlekette aynı fiata satılacaktır. Böylelikle bu millî mamul maktu satış gibi hüküme tin kanunlaştırmak yolunda olduğu mühim bir meseleyi, kendi kendisine halletmiş olmaktadır.

Fabrikanın artan randımanı sayesinde, memleketin en uzak köşelerinde bile bira bulmak darlığı kalmıyacak ve bugüne kadar birayı 60 - 90 kuruşa içmekte olan şark vilâyetlerimizde de, imal merkezi olan Ankara'da olduğu gibi, bira 30 kuruşa satılacaktır.

Zevk - Sihat - Neşe Bir araya gelerek Ankara Bırası meydana gelmiştir

RENKER KARDEŞLER
Kâhircioğlu Han 11-5-67-TELEF. 20694
SULTAN HAMAM - İSTANBUL

Lokanta ve Gazinocuların nazarı dikkatine!
Fabrikamızın BAŞKURT markalı yerli mamulâtımızı görmeyen: ÇATAL, KAŞIK ve BIÇAK takımlarınızı almayınız.
Bütün mallarımız hem kalite itibarıyla Avrupanınkinden daha yüksek ve hem de fiatça yüzde OTUZ daha ucuzdur.
Ankara satış merkezi: Sümer Bank Yerli Mallar Pazarı

Adana Millî Mensucat Fabrikası Ltd. Sosyetesinden:

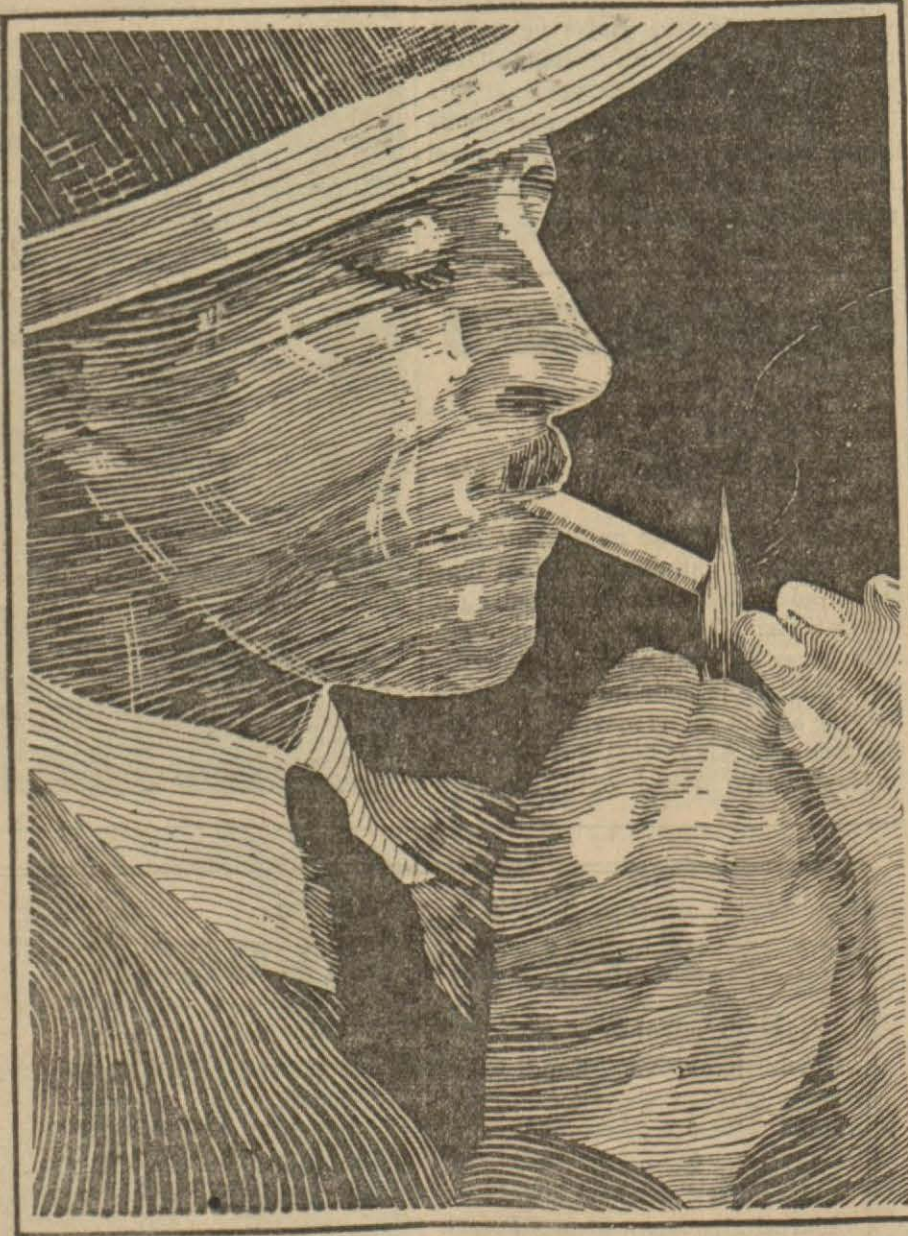
Fabrikamız mamulâtı kaput bezlerinin fiatları.

Aslanlı	Tip	Genişlik	Top	kuruş
	2.	75 cm.	36 metre	725
	2.	90 "	36 "	839
Şapkalı	4.	90 "	36 "	725
	6.	90 "	36 "	766

1 - Yukardaki fiatlar fabrikamız teslimi bedeli peşin tediyelidir.
2 - Bir balyadan noksan olan perakende sevkiyat ve satışlara % 2 zam yapılır. 3 - Tip 2 bezin balyası (20) top tip 4 ve 6 bezin balyası (25) toptur. 4 - Kabul edilen siparişler sırası ile gönderilir. 5 - Sipariş kabulü ve sevki fabrikamızın 1 mayıs 1938 tarihli tamimine müstenittir. 2566

REÇETELERİNİZİ

(Sakarya eczane) sinden yaptırınız. Her istediğiniz yerli ve Avrupa ilaçları bulunur. Resmî hususî müessesata azami kolaylık gösterilir. Balık yağı kilosu 85 kuruştur. Ulus, Halk sineması sırasında. Telefon 2018 1-613

"DAİMA TİRYAKİ İÇİYORUM.."

● Her Tiryaki bunu söylüyor. Acaba neden?

Çünkü:

● Tiryaki sigarası onların uzun zamandan beri bekledikleri sigaradır.

● Tiryakinin harmanı her zaman aynı olduğu gibi içimi ve nefaseti de hiç değişmez.

Her zaman

**AYNI HARMANI
AYNI İÇİMİ
AYNI NEFASETİ
TİRYAKİDE
BULABİLİRSİNİZ!**

Dermansızlık
Çalışma kudretimiz azalıyor, elimizden hiçbir temiz iş çıkmıyor ve herşey bizde halsizlik, ağrı doğuruyor.
İşte burada **VALIDOL** imdadımıza yetişir!
Onu bir kere tecrübe ediniz. Kendinizde yeni bir çalışma zevkinin uyandırdığını göreceksiniz.
VALIDOL damla, toblit ve hap halinde her eczanede bulunur.

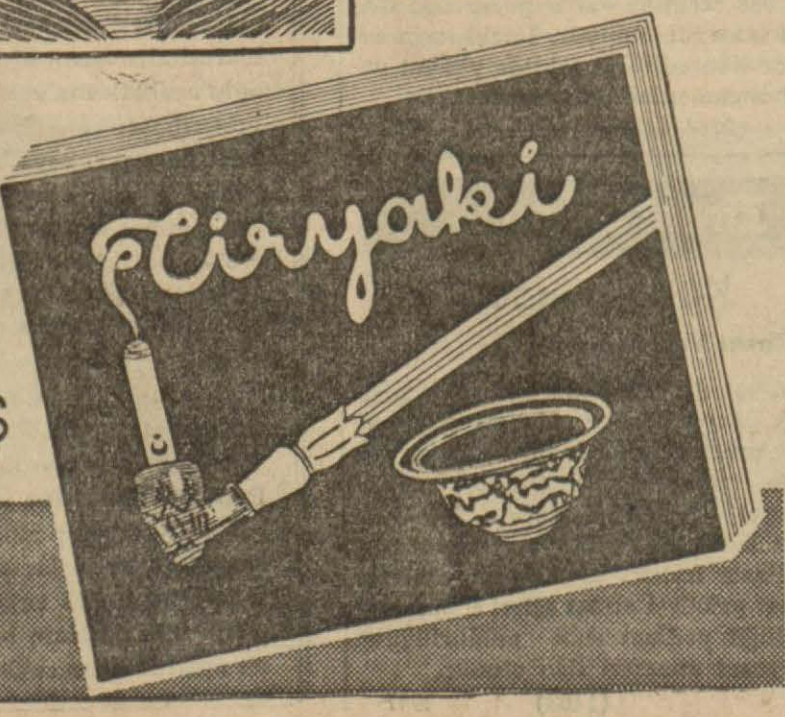
Dr. M. Şerif Korkut
Nümunne Hastahanesi Cerrahi şefi
Her gün saat üçten sonra evinde hastalarını kabul eder. Tel: 1499
Adres: Kooperatif arkası Ali Nazmi Apart. No. 9 D. 5. 2644

U L U S - 19. uncu yılı - No.: 6034
İmtiyaz sahibi
Nureddin Kâmil Suner
Umumî Neşriyatı idare eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik Fenik
Ulus Basımevi: Ankara

ANKARA PALAS

→ 19 Mayıs ←
Büyük Önderin
Anadoluya ayak basdığı günü tesid etmek üzere
PAVİYONDA
hususî bir GALA GECESİ tertibine karar vermiş ve o akşam için hususî dekorlar hazırlanmıştır.
Fiyat: "Diner Dansant", gibidir
Masolarımızı evvelden tutunuz 2967

15 25 İnce sigara
20 Kalın sigara
KURUŞ

S.N.URALI

RESMÎ İLANLAR

M. M. bakanlığı

Askerî Okullara talebe alınıyor

1 - 938 - 939 ders yılı için İstanbul'da bulunan Kuleli ve Maltepe askerî liselerle Bursa askerî lisesi, Kırıkkalede bulunan askerî sanat lisesi ve Konya, Erzurum askerî orta okullarına talebe alınacaktır. Kaydî kabul şartları hakkında malûmat askerlik şubelerinde ve okullarda vardır.

2 - Kayıt ve kabul için müracaat zamanı 1 Haziran ile 25 Temmuz arasındadır. Talebe hangi okula girmek istiyorsa bir dilekçe ile doğrudan doğruya o okul müdürüne müracaat edecektir. Dilekçeye iki fotoğraf ile bitane 6 kuruşluk posta pulu ilâz edilmiştir. Dilekçeye iki fotoğraf ile bitane bulunmalı ve mensub olduğu askerlik şubesi, babasının adı ve mesleki ile kendi adı, okuduğu okulun ismiyle hangi sınıfta bulunduğu, yabancı dil okuyorsa hangisini okuduğu ve okulun talimatı kayıtlı numarası, boyu, yaşı, ağırlığı ve oturduğu yerin adresi vazih olarak yazılmalıdır.

3 - Mekteplerin bulunduğu şehirler haricinden müracaat edecek talebeler ayrıca ikinci bir dilekçe ile de askerlik şubelerine baş vuracaklardır. Askerlik şubeleri sıhî muayenelerle lüzumlu kayıtları ve kabul kâğıtlarını tamamlatıracaklar ve 1 temmuzda talebenin gireceği okul müdürüne talebeler mekteb müdürleri tarafından çağırılmadıkça mektebe gönderilmeyecektir.

4 - Okullar yatılı ve parasızdır. Talebenin iagesinden başka giydirilmesi, tehcizatı okul tarafından temin edilir ve her ay bir miktar da naaş verilir. (1222) 2515

Bir makine mühendisi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 - Millî Müdafaa vekâleti inşaat şubesine kalorifer ve sıhî tesisat işlerinde müteahhid olmak ve hizmet girdikten sonra iki seneden evvel ayrılmamak şartıyla ücretli ve aylıklı bir makine mühendisi alınacaktır.

2 - Taliblerin aşağıda yazılı vesâik ile Ankara'da Millî Müdafaa vekâleti inşaat şubesine bizzat veya tahriren ve istida ile müracaatlar.

A) Kendisinin ve evli ise ailesinin nüfus tezkereleri asıl veya tasdikli suretleri.

B) Askerlik vesikası

C) Zabta ve Adliyeden alınmış hüsnühâl vesikası

D) Tam teşekküllü heyeti sıhîye raporu.

E) Şimdiye kadar çalıştığı yerlerden alınmış vesâik. (1470) 2953

Hangar yaptırılacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 - İzmir tayyare alanında yedi adet aşab çatılı hangar inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 - İşbu hangarların keşif bedeli (140.455) yüz kırk bin dört yüz elli beş liradır.

3 - Eksiltme 3 Haziran 938 cuma günü saat 15 de Ankara'da M. M. V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

4 - Şartname keşif ve projeler 7 lira 23 kuruş M. M. V. satın alma Ko. dan alınır.

5 - Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı belgelerle idarî şartnamenin 4 cü maddesinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektublarını ihale saatinden behemehal bir saat evveline kadar M. M. V. satın alma Ko. na vermeleri. (1432) 2890

Muhtelif binalar kiralanacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

938 malî yılı için Millî Müdafaa vekâletince aşağıdaki semtlerde bina kiraledecektir. Mal sahiplerinin marcası 938 sonuna kadar vekâlet satın alma komisyonuna müracaatları ilân olunur.

A) Vilâyete civar askerlik şubeleri dairesi için müstakil ve kârgir asgarî yirmi odalı bir bina 31 Mayıs 939 gagesine kadar.

B) Yenice mi Öksüzce civarında eşizat anba için sekiz odalı müstakil ve kârgir bir bina 31 Mayıs 939 gagesine kadar.

C) Akköprü yolu ve civarı, Gök-

çeoğlu mahallesi ve civarı İş bankası - Sarı kışla arasındaki cadde ve müca-viri sokaklarda olmak üzere Ankara levazım yiyecek anbarı ittihâzına el-verişli akallı yirmi mağaza ve antre-po, Mayıs 939 gagesine kadar.

D) Yenişehirde ordu evi civarında 40 subayın tedrisi için kârgir ve her türlü konforu haiz yirmi odalı bir bina, temmuz 938 den 31 birinci kânun 938 gagesine kadar altı ay müddetle. (1501) 3010

Yatakhane inşası

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 - Eskişehir hava okulunda yapılacak yatakhane inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 - Bu inşaatın keşif bedeli vahidî kıyasî fiyatı üzerinden (375.151.90) yüz yetmiş beş bin yüz elli bir lira doksan beş kuruştur.

Talibler teklif mektublarında vahidî kıyasî fiyatı üzerinden tenzilat yapabilirler.

İdarî şartnamenin bitme müddeti 31 Mayıs 939 dur.

3 - Eksiltme 2 Haziran 938 perşembe günü saat 15 de M. M. V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

4 - İlk teminat 18756 lira 10 kuruş olup şartname keşif ve projeler 18 lira 75 kuruş M. M. V. satın alma Ko. dan alınır.

5 - Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı belgelerle idarî şartnamenin 4 cü maddesinde (F) fıkrasında yazılı vesikalarla birlikte teklif mektublarını eksiltme gün ve saatinden behemehal bir saat evveline kadar Ankara'da M. M. V. satın alma komisyonu riyasetine vermeleri. (1431) 2889

Kapulluk kumaş alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 - Beher metresine (575) beş yüz yetmiş beş kuruş olan ihale bedeli vekâletçe bahalî görülen (20.500) yirmin bin beş yüz metre kuruşunî kaputluk kumaş yeniden kapalı zarf ile eksiltmeye konulmuştur.

2 - Şartnamesi (646) kuruş bedel mukabilinde M.M.V. satın alma komisyonundan alınabilir.

3 - İlk teminatı (7.707) yedi bin yedi yüz yedi lira 50 kuruştur.

4 - İhalesi 25-Mayıs-938 çarşamba günü saat on beş buçukta yapılacaktır.

5 - Eksiltmeye girmek isteyenler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalari ilk teminatları ile birlikte teklif mektublarını ihale saatinden en az bir saat evvel M.M.V. satın alma komisyonuna vermeleri lâzımdır. (1331) 2755

Tamirat yaptırılacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 - Müteahhid nam ve hesabına İstanbul'da Haydarpaşa hastahanesinde yaptırılacak tamirat işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

2 - Keşif bedeli (192.583,40) yüz doksan iki bin beş yüz seksen üç lira kırk kuruştur.

3 - Eksiltme 3 Haziran 938 cuma günü saat 15 de Ankara'da millî müdafaa vekâleti satın alma Ko. da yapılacaktır.

4 - İlk teminat (10.879,17) on bin sekiz yüz yetmiş dokuz lira on yedi kuruştur. Keşif, proje ve şartnameler (963) dokuz yüz altmış üç kuruş M. M. vekâleti inşaat şubesinden alınır.

5 - Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı belgelerle müteahhidlik vesikalari ile birlikte eksiltme gün ve saatinde Ankara'da M. M. V. satın alma komisyonunda bulunmaları. (1288) 2584

Dışbudak kalas alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1) Müteahhit nam hesabına 20 metre mikâbî dış budak kalas açık eksiltmeye konulmuştur.

2) Tahmin edilen bedeli 7905 lira olup ilk teminat parası 593 liradır.

3) İhalesi 6 temmuz 1938 çarşamba günü saat 11 dedir.

4) Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgelerle ihale gün ve saatinde M.M.V. satın alma komisyonunda hazır bulunmaları: (1515) 3045

Kültür bakanlığı

Orta okul öğretmenliği

Kültür Bakanlığında :

1 - Orta okullarda türkçe, tarih - coğrafya, riyaziye, tabiiye, fransızca, almanca ve İngilizce öğretmenlik isteyenler için yalnız öğretmen okulu mezunlarına mahsus 15 Haziran 1938 tarihinde gazi eğitim enstitüsünde yapılacak sınavdan mada bu yıl da bir sınav yapılacaktır.

2 - Sınavlar 1 Eylül perşembe günü İstanbul üniversitesinde başlayacaktır.

3 - Sınav girmek isteyenlerin:

A) Türk olmaları,

B) 20 den aşağı ve 45 den yukarı yaşta olmaları,

C) Hüsnühâl erbabından oldukları, cinayet ve cünha nevinden mahkûmiyetleri olmadığı hakkında mahallî vilâyet veya kaza idare heyetinden bir mazbata ibraz etmeleri (halen işyeri veya öğretmen olanlar bu kayıddan müstesna olup mensub oldukları daire amirinden alacakları vesika kâfidir.)

D) Her türlü hastalıktan ve öğretmenlik etmeğe mani vücud arızalarından salim olduklarını isbat eden heyeti sıhîyeden tasdikli hekim raporu ibraz etmeleri,

E) En az lise ve 4, 5, 6 sınıflı öğretmen okulu mezunu veya bunların muadili okullarda tahsil görmüş olmaları,

Öğretmen okulundan mezun olanların en az iki ders yılı öğretmenlik etmiş bulunmaları gerekir.

4 - Gerek sözlü ve gerek yazılı sınav soruları üniversite ve yüksek öğretmen okulu talebesinin takip ettiği ders müfredatından seçilecektir.

Bundan başka sınav girecekleri pedagojik sorular da sorulacaktır.

5 - Namzetler sınavda kazandıkları takdirde 1702 numaralı kanunun 1 inci maddesinde gösterilen dereceler dahilinde herhangi bir orta öğretim okulu yaröğretmenliğine atanacaklardır.

6 - Yukarıdaki şartları haiz olan namzetler bir istida ile bakanlığa başvuracaklardır. Bu dilekçeye şu belgelerin bağlanması lâzımdır:

A) Nüfus cüzdanının asıl veya tasdikli sureti,

B) Tahsil derecelerine aid diploma veya tasdiknamelerin asıl veyahut tasdikli suretleri,

C) Hüsnühâl mazbatası,

D) Mahallî Kültür idaresinden nümunesine tevfiқан tasdikli sağlık raporu,

E) Mahallî kültür idaresinden tasdikli ve fotoğraflı fiş,

F) 6 adet 4x6,5 ebadında kartonsuz fotoğraf,

Bu vesikalardan 15 Haziran'dan 1 ağustos 1938 akşamına kadar Bakanlığa gönderilmesi lâzımdır. Bu tarihten sonra bakanlığa gelmiş olan veya evrakı müsbitesi noksan bulunan dilekçeler hakkında muamele yapılmayacaktır. (1521) 3048

A. Levazım Amirliği

500 ton buğday öğütürülecek

Ankara Levazım Amirliği satın alma Komisyonundan :

1 - Ankara garnizon müesseseleri için 500 ton buğday öğütülmesinin kapalı zarfla eksiltmesi 28 Mayıs 938 saat 11 de Ankara Lv. Amirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 - Muhammen bedeli 7500 lira ilk teminatı 562 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonunda görülür. Kanunî vesikalarda bulunan teklif mektuplarının saat 10 ne kadar komisyona verilmesi. (1351) 2707

380.000 yumurta alınacak

Ankara Levazım Amirliği satın alma Komisyonundan :

1 - Ankara garnizon müesseseleri için 380.000 adet yumurtanın kapalı zarf eksiltmesi 27-Mayıs-938 saat 15 de Ankara Lv. Amirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 - Muhammen bedeli 6650 lira ilk teminatı 498 lira 75 kuruştur. Şartnamesi komisyonunda görülür. Kanunî vesikalarda bulunan teklif mektuplarının saat 14 de kadar komisyona verilmesi. (1352) 2708

KALBİN SESİ

Benjaminio Gıgli

19 Mayıs 1915 "331" de

Orduya çıkan subayların toplantısı

19 Mayıs 1915 (331) Orduya çıkan subayların her seneki toplantıları 19 Mayıs perşembe günü saat 20 de Şehir lokantasında (Karpîç) yapılacaktır. Ankara adreslerini ayrı ayrı tesbitine imkân bulamadığımızdan bütün arkadaşları bu toplantıya davet ederiz. 2960 Tertip Heyeti

Demiryolları

Telgraf bandı alınacak

D. D. Yolları satın Al. Ko:

Muhammen bedeli 24750 lira olan 450.000 adet telgraf bandı 4. 7. 1938 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1856,25 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve Nafia müteahhidlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşa'da tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılmaktadır. (1477)

Maliye bakanlığı

Benzin alınacak

Maliye Vekâletinden :

Tahmin edilen bedeli üç bin altı yüz yetmiş lira olan yirmi bin litre benzin pazarlıkla alınacaktır.

Pazarlık 23.5.938 pazartesi günü saat on beşte levazım müdürlüğünde müteşekkil komisyonunda yapılacaktır.

Şartnamesi her gün levazım müdürlüğünde görülebilir. Pazarlığa iştirak etmek isteyenlerin mezkûr gün ve saatte (551) liralık teminatları ve kanunî belgelerle komisyonunda hazır bulunmaları. (1519) 3046

Zayıflar

Zayı - Vilâyet muhasebe veznesine deposit için yatırmış olduğum (cilt 4 varak 10) numaralı makbuzumu zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Altındağ mahallesi U - lüca caddesi 400 No. lu evde Hüseyin Özkarak 3043

Zayı - Ankara ticaret mektebi ikinci sınıfından 934 senesinde aldığım tasdiknameyi zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Divanı muhasebat memurlarından Burhan Güven.

KİREÇ

En iyi cins damarsız halis mermerden yapılmış Karaköy çal kırçılları 2791, 2861, 1446 ve 3300 telefonlardan arayınız. 2093

Kiralık hane

Cebeci caddesi Kurtuluş istasyonu karşısında orta mekteb yanında asfaltta numara 1 dört oda bir hol: Görmek için 6,5 - 8 pazar günü her saat telefon 2404 başmürettib Ömer 2978

Öksürenlere ve göğüs nezlelerine

KURU SİSTEM

Yeni Kontr-Plak Ltd. Şirketi

Fabrikasında

KURU SİSTEMLE

yapılan KELEBEK marka

KONTR - PLAKLAR

Çarpılma, çatılma, kabartma ve saire gibi hiçbir arıza göstermez. Kontr-plaklar bu gibi arızalara karşı garanti ile satılır.

KIZIL, KAYIN, KARAĞAÇTAN mamul Kontr-plaklar stok olarak her zaman mevcuttur.

Satış yerleri:

İstanbul: RUŞTU MURAT OĞLU, Mahirpaşa Kürkçü Han No. 28 - İSAK PİLÂFİDİS, Galata, Mahmudiye caddesi No. 21.

Ankara'da: VEHBİ KOÇ Ticarethanesi. İzmirde: KARL HORNFIELD İHSAN KAYIN ve NEJAD TEZOL, Keresteciler YUSUF ve KADRI İŞMAN. ŞABAN MAHMUD KÖKNER.

Samsunda: GÖÇMEN OĞLU KARDEŞLER. Umumi satış yeri: İstanbul, Sirkeci, Mühürdarzade Han No. 3. YENİ KONTR-PLAK Ltd. Şirketi Tel. 22401 2058

Çankaya Eczanesinde

Daima soğuk maden suyu bulursunuz. Reçetelerinizi ucuz yaptırabilirsiniz. Yenişehir Bakanlıklar karşısı meşrutiyet caddesinde 2787

Satılık han

Trabzon Defterdarlığından :

Mahallesi	Sokağı	Varidat kapı Nevi No	Tapunun tarih No.	Hududu Hazırası
İskender P.	İmreyan C.	Mağaza 69	Mayıs 937 161	Uç tarafı yol bir tarafı Nemli oğullarının Çihan oteli ile mahdud.
"	"	" 71)	" 162	"
"	"	" 73)	"	"
"	"	Han 75	" 178	Esvak Caddesinde 276 numaralı medhali var
"	"	Mağaza 77	" 163	"
"	"	" 79	" 164	"
"	"	" 81	" 165	"
"	"	" 83	" 166	"
"	Esvak	" 264	" 167	Krymeti
"	"	" 266	" 168	Muhammensesi
"	"	" 268	" 169	Lira
"	"	" 270	" 170	25000
"	"	" 272	" 172	"
"	"	" 274	" 171	"
"	"	" 278)	" 174)	"
"	"	" 280)	" 175)	"
"	"	" 282	" 176	"
"	"	" 284	" 177	"
"	"	" 276	" 173	"

1 - Trabzon Belediye dairesi karşısında kâin Anadolu Hanı namıyla maruf yukarıda müfredat ve evsafı yazılı tahtanî 18 mağaza fevkanî 16 oda maa ardiye müstemil ebniye bedeli peşinen tediye edilmek şartıyla satılacaktır.

2 - İhale 24 Mayıs 1938 tarihine müsadir salı günü saat 16 da Trabzon Defterdarlığında yapılacaktır.

3 - Satış kapalı zarf usulüyle yapılacağından % 7,5 teminat akçesi olan 1875 liralık teminat mektubiyle teklif mektupları arttırmamın ağırlama saatinden bir saat evveline saat 15 e kadar Defterdarlıkta müteşekkil komisyon reisine makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilenlerde aynı saatte komisyonunda bulundurulacaktır. Gerek postada ve gerek sair suretlerle vaki gecikmeler kabul edilmeyecektir.

4 - Fazla izahat almak ve şartnameyi görmek isteyenlerin Defterdarlığa müracaat etmeleri ilân olunur. (2630/1382) 2782

Katran Hakkı Ekrem

Kiralık dükkân ve evler

Ankara Defterdarlığından :

Mahallesi	metruke	kapı	Cinsi	müstemilâtı	İradı gayri S. Lira K.	teminat Lira
Aşağı ayrıncı	394	13	Bağ bağhane	Bir oda ve bağ	120	8
Misaklı milli	52	21	Dükkân	"	120	8
Öksüzce	453	1/4508	Hane	2 oda 2 odunluk ve kömürlük küçük bir avlu	160	12
Vattarin	124	21/2009	Hane	4 oda 2 odunluk ve kömürlük kilâr 1 mutbak 1 tarace	420	31
Cebeci	10	48/1	Dükkân	"	180	13
Vattarin	118	15/1993	Ev	3 oda bir sofa bir mutbak 1 hala	300	22
Dış kale	365	5/65	Hane	Bir oda	30	2
Vattarin	128	12/1918	Hane	4 oda bir koridor 1 mutbak 1 sandık odası	600	45

Yukarıda cins ve evsafı yazılı gayri menkullerin 1 Haziran 938 tarihinden 31 Mayıs 939 gagesine kadar bir sene müddetle icara verileceğinden talibler in 27.5.938 tarihine müsadir cuma günü saat 15 de defterdarlıkta müteşekkil komisyonuna müracaatları. (1506) 2994

Yangın, hayat, otomobil, cam sigortaları yapılır.

Falil Naci Mımcıoğlu. Telefon: 1230

Anafartalar cad. No 111 Tel: 2089

"Ünyon" Ankara acentalığı 1334

MERHALELER: Trablus 1911

Çanakkale 1916

Daima başkumandan!

Daima milletin reisi

19 Mayıs 1919'un hatıraları

Babıâlî, Mustafa Kemale vereceği selâhiyeti günlerce düşünmüştü

(Baş 7. inci sayfada)

yavaş yavaş ve şimşekten vesvese ve endişe belliyordu.

Bansuna hareketten iki gün önce konağı Nişantaşında bulunan Mekke emiri Şerif Ali Haydar paşa ki (ittihadi terakki hükümetinin, hale Talat ve Cemal paşaların dostu ve hayırhahı ve büyük kumandan Mustafa Kemal takdîrkârı idi.) Konaklarında ziyaret ettiği vakit vedâ sözleri arasında şunları söyledi :

— Mustafa Kemal paşa büyük işler yapacaktır. Ve memleketi kurtaracaktır. Cenabı Haktan dilerim ki, elemiz kederiz Samsun toprağına ayak basabilirim.

Ali Haydar paşanın burada sarahaten anlatmak istediği itilâf devletleri tarafından büyük kumandanın bineceği vapurun, bir harb sefinesine takılarak Maltaya çevrilmesi endişesi idi.

Ali Haydar paşa İngiliz yüksek mahfillerinden, Mekke Emiri Şerif Hüseyin muhalifi olmasın rağmen, o günlerde bile hürrmet gören ve kazanılmak istenen bir zat idi. Nitekim bu noktada havadisler tek tük ağızlarında konuşuluyordu.

İşte bugünler fasit bir hava ve fena şartlar içinde geçerken (İzmirin 15 Mayıs) meçum işgali oldu.

Büyük kumandan vedâ için saraya gitti. Orada türk milleti ve türk dünyasının bu elemli gününde dahi bir kayıtsızlık, gamsızlık ve yapmaca bir hareket görmüş ve halifenin o zamanki Mısır hidivinin kaç bin altın tahsisat almakta olduğunu öğrenmek kaygusuna düştüğü anlaşılmıştı.

Sarayda iken erkânıharbiyei umumiyeye reisi merhum General Cevad telefonla kendilerine (Çabuk çıkmanın yolunu bulmasını ve vapura giderken de hiç bir merasim yapılmamasını ve dostlarının bile oraya toplanmalarını) söylemiş. Büyük kumandan aynı gün aldığı bir telefon emrinde bunu işaret buyurdular.

Ertesi gün Galata rıhtımından Bandırma vapuruna karargâhla binilmişti. Rıhtımda dört kişiden başka kimse yoktu.

16 Mayıs heyecanının yeni telkin eylediği duygularla vapur rıhtımdan akşama doğru ayrılmıştı. Vapur bütün vapurlar gibi ve itilâf devletlerinin koyduğu programa uyarak, ilk önce Kızkulesi açıklarında demirledi. Bizim vapurumuzda da itilâf kontrolü bir İngiliz binbaşısı ile bir de zabıt kıyafetli Ermeni tercüman geldiler.

Büyük kumandanın emirleriyle nimen bunlara karşı gittim ve karargâhın Anadoluyla gitmekte olduğunu, kendilerinin bir istekleri olup olmadığını sordum. Sakin bir ifade ile karargâh için bir düşünceleri olmadığını söylediler ve kapıta tayfalar hakkında basit bir kontrol ile iktifa ettiler.

Sıkıntı kaynağından kurtulmuş ve idealine doğru yol almış olan bü-

yük kumandan yavaş yavaş neşesini gösteriyordu. O gece kaptan kamasında geç vakitlere kadar kaldılar. Gece yarısından sonra bir kaç harp sefinesinin bizim arkamızdan geldiği elektriklerinden anlaşılıyordu. Fakat mesafe çoktu. Nede olsa büyük kumandanı hemen haber verildi.

Aynı saatte ve emirlerinde olduğu halde, telgrafhaneye giderek sadrazam Damat Ferid paşa ile görüşmek arzusunu Babıâliye bildirdiler.

Telgrafhanede Sadrazama, Sait Mollanın cüret ve hareketini takbih ile hükümetçe de tedbir alınmasını kendi tedbirleriyle birlikte bildirdiler.

Artık Babıâli ile büyük kumandanın arası açılmış ve yara içerdense işlemeye başlamıştı. Osmanlı devletinin imha ve taksimine doğru süratle yürüyen kara düşüncelerin karşısında büyük ve millî hassasiyet alabilmiş körükleniyordu.

Merzifonda da 1500 mevcudlu ve İngiliz zabıtlarının idare ettiği bir Hintli taburu olduğu ve Batumun dahi tahliye edileceği için oradaki itilâf kuvvetlerinin de Samsuna çıkarılacağı duyuldu. Samsunda başlayan ve kaban bu hareketler Samsundaki Fransız mümessili, Metropol ve İngiliz zabıtları tarafından itilâf mümessillerine ve Babıâliye artık duyurulmuş ve Sadrazamın etkeleri tutuşmuştu.

Samsundan Havzaya gidildi. Orası bir alay karargâhı ve tabur merkezi idi. Büyük Şef burada kaldığı günlerde Anadolu plânlarının ilk hatlarını kurmuş ve Maraştan Samsuna kadar olan en dar mesafe üzerinden işgal kuvvetlerinin Anadoluyu ikiye ayırması gibi bir hareketi ve bununla birlikte her yerden, denizden ve karadan gelecek işgal kuvvetlerine karşı gerilla harbi denilen büyük plânı orada hazırlamış ve tek bir düşmanın sahilere çıkarılmaması ve millî davaya karşı hazırlanılmasını bütün kumandanlara bildirmişti.

İtilâf devletlerinin kararı ile harbiye nezareti top ve tüfek mekanizmalarının toplanıp İstanbulu aldırılmakta idi. Büyük kumandan bunu hemen menetti.

Havzada bulunduğu günlerde Diyarbakır, Elâzığ, Mardin ve havalsinden, 13 üncü kolordu tarafından yüzlerce hayvana yüklenen büyük bir kafilâ üç dört zabıt kumandasında harbiye nezaretinin emriyle Samsundan İstanbulu getirilmekte olan tüfek mekanizmaları ve top kamaları ile 3000 den fazla olan sürgüler orada teslim alındı ve Samsunda satılmak üzere gelen hayvanlar da alkonu ve kıtalara verildi.

Sivastan Ankara istasyonuna, İstanbul emrine sevk edilen top kama-

ketini, yarın Fransız, İtalyan ve şu veya bu devletlerin muhıbler cemiyetini takip edeceği ve bunun da türk varlığını dağıtmaktan başka bir hedefi olmadığını ve ancak türk cemiyetinin sevgi ve kudretinin bir arada ve bir elde tutulmasını emir buyurdular.

Sivastan Ankara istasyonuna, İstanbul emrine sevk edilen top kama-

ketini, yarın Fransız, İtalyan ve şu veya bu devletlerin muhıbler cemiyetini takip edeceği ve bunun da türk varlığını dağıtmaktan başka bir hedefi olmadığını ve ancak türk cemiyetinin sevgi ve kudretinin bir arada ve bir elde tutulmasını emir buyurdular.

Aynı saatte ve emirlerinde olduğu halde, telgrafhaneye giderek sadrazam Damat Ferid paşa ile görüşmek arzusunu Babıâliye bildirdiler.

Telgrafhanede Sadrazama, Sait Mollanın cüret ve hareketini takbih ile hükümetçe de tedbir alınmasını kendi tedbirleriyle birlikte bildirdiler.

Artık Babıâli ile büyük kumandanın arası açılmış ve yara içerdense işlemeye başlamıştı. Osmanlı devletinin imha ve taksimine doğru süratle yürüyen kara düşüncelerin karşısında büyük ve millî hassasiyet alabilmiş körükleniyordu.

Merzifonda da 1500 mevcudlu ve İngiliz zabıtlarının idare ettiği bir Hintli taburu olduğu ve Batumun dahi tahliye edileceği için oradaki itilâf kuvvetlerinin de Samsuna çıkarılacağı duyuldu. Samsunda başlayan ve kaban bu hareketler Samsundaki Fransız mümessili, Metropol ve İngiliz zabıtları tarafından itilâf mümessillerine ve Babıâliye artık duyurulmuş ve Sadrazamın etkeleri tutuşmuştu.

Samsundan Havzaya gidildi. Orası bir alay karargâhı ve tabur merkezi idi. Büyük Şef burada kaldığı günlerde Anadolu plânlarının ilk hatlarını kurmuş ve Maraştan Samsuna kadar olan en dar mesafe üzerinden işgal kuvvetlerinin Anadoluyu ikiye ayırması gibi bir hareketi ve bununla birlikte her yerden, denizden ve karadan gelecek işgal kuvvetlerine karşı gerilla harbi denilen büyük plânı orada hazırlamış ve tek bir düşmanın sahilere çıkarılmaması ve millî davaya karşı hazırlanılmasını bütün kumandanlara bildirmişti.

İtilâf devletlerinin kararı ile harbiye nezareti top ve tüfek mekanizmalarının toplanıp İstanbulu aldırılmakta idi. Büyük kumandan bunu hemen menetti.

Havzada bulunduğu günlerde Diyarbakır, Elâzığ, Mardin ve havalsinden, 13 üncü kolordu tarafından yüzlerce hayvana yüklenen büyük bir kafilâ üç dört zabıt kumandasında harbiye nezaretinin emriyle Samsundan İstanbulu getirilmekte olan tüfek mekanizmaları ve top kamaları ile 3000 den fazla olan sürgüler orada teslim alındı ve Samsunda satılmak üzere gelen hayvanlar da alkonu ve kıtalara verildi.

Sivastan Ankara istasyonuna, İstanbul emrine sevk edilen top kama-

Sivastan Ankara istasyonuna, İstanbul emrine sevk edilen top kama-

Sivastan Ankara istasyonuna, İstanbul emrine sevk edilen top kama-

19 MAYIS

Behçet Kemal Çağlar

Bir gündü, türk yurdunun en talisiz bir günü;
Herkes andırıyordu öz yurdunda sürgünü.
Düşman sarmış dört yanı, her kalbi boğmuş keder,
Biraz baş kaldıranın hayatı elden gider.
Her yanda çaresizlik, umudsuzluk ve telâş,
Akmayı unutarak birikmiş gözlerde yaş.
Padişah taht peşinde, sinsî, hain ve alçak!
Biraz daha giderse her umud mahvolacak.
İstanbul bir zındandır: her yanda zulmet ve ah;
Yalnız bir tek köşe var: Millî mabed, karargâh.

Milletine en düşkün gününde bile tapan;
Milletini içinden tanıyan, seven, sayan..

Yurda çöken kâbustan bir tek odur yılmayan!
Bütün başlar denenmiş, harcanmış, bitmiş artık;
Bir tek onda umud var, bir tek onda iş artık...
Engin fikirleriyle enginde o; denizde;
Dönmez suları bile ateşe verseniz de!
Emsalsiz bir vuslatın en kestirme yolunda:
"Millet" e kavuşacak bu yolculuk sonunda.

Diyorlar ki "Gemini yolda batıracaklar,
İrkilmiyor ve diyor: "Belki evet, ne çıkar?
"Ya millete kavuşur, ya yolda mahvolurum;
"Vatanımın önünde açılmış bir uçurum,
"Ben onu ordan çekmek, kurtarmak azmindeyim;
"Vatan elden giderse ben hayatı nideyim?.."
Fakat onun her şeyden kurtulması mukadder;
Nizamı bozuk dünya, beklemekte bir rehber;
Onunla dindirecek mazlûm dünya yasın..

Sıyrılıyor bir anda her arzı rütbeden;
Diyor "En büyük rütbem: Milletin oğluyum ben.."
Atatürk! Seninleyiz, senin sayende varız;
Safında ve emrinde çekilmiş kılıçlarımız;
Bak: kurduğun burclarda bekliyoruz biz nöbet;
Emret: yıkp yapalım; koşup ölelim, emret!
Emret: kanı çekilmiş damarlara dolalım;
Bir an senin izinden saparsak kahrolalım!

lariyle gene sürgü ve makineli tüfek sürgülerinin Ankarada alkonulması için emirler verilmiştir (*).

Artık Babıâli ile devam eden düellonun ilk hareketi tatlı bir davetiye ile havzada başlamış, Erzuruma kadar devam etmiş 8-9 Temmuz gecesi büyük kumandan bir şef olarak milletin sinesine, mücahit bir ferd sıfatıyla atılmış ve bu devre ile bundan sonraki bütün hareketler ve bütün harikalar millî iradenin ve millet hakimiyetinin tecellisini hazırlayan Erzurum ve Sivas kongrelerini ve heyeti temsilîyeyi, ve 23 nisan kamutayını, padişahın, halifenin, sarayın kökünden koparılması ve bugüne kadar heyecanı gittikçe artan bir hamle ile ya yaşadığımız tarihi tamamlamış; ve işte bütün bunlar ilk hararetini 19 Mayıs güneşinden, Türkün güneşinden almıştır.

19 Mayıs Atatürkün eşsiz hareketlerinin başlangıcını kuran ve kurtaran ve bugünleri yaratan tarihin canlı noktasıdır. Bugün çelik gibi ordusu, endüstrisi, zengin kültürü, her bakımdan kudretli bir millet varlığı ortaya koymuştur.

Atatürk bugün yaptığı, yazdığı ve yarattığı tarihin mükâfatını gözleriyle seyrediyor. Onun ferahlı oğlutosunu kulağı ile işitiyor.

Atatürk, bütün vasıflarıyla harikulâde bir insandır. Bütün hayat boyunca hiç bir gün bedbin olduğunu gören yoktur.

Sinirlerinde en ağır hâdiselere karşı dahi eşi olmayan ve her zorluğu yıkan bir mukavemet vardır. Arkadaşlarına, doğruya ve doğruluğa karşı ölçülemeyen bir vefası vardır.

Atatürk denince Türk milleti ve türk milleti denince Atatürk derhal anılır ve canlanır.

Onun en çok sevdiği, Samsundan davasının sonuna kadar

İdman şenliği vecizeleri

- Türk; ögün, çalış güven!
- 19 Mayıs, güven, sevinç, hareket gündüdür!
- Doğru insan dik yürür!
- Vücudunu ve kafanı işlet!
- Nerede hareket orada bereket!
- Dedikodu yapma, spor yap!
- Sporcu çirkinin, kirlinin ve kötünün düşmanıdır!
- Güzel insan iyi insandır!
- En büyük servetimiz vücudumuzdur!
- Sağlam vücut, sağlam kafa, güzel insan!
- Güzelliğin iki şartı: Neş'e ve hareket!
- Şen ol; genç kalırsın!
- Sıhat, en büyük saadettir!
- Güneşin girmedığı yere doktor girer!
- Sıhatini seveceksin, vatanını seveceksin, işini seveceksin, tabiati seveceksin!
- Spor, gençliğin trısmıdır!
- Vücudu güzel tutmamak ayıp işlemdir!
- Gençlikten ihtiyarlığa sağlık saklamalıdır!
- Genç bir baş ancak dinç omuzlar üzerinde durabilir!
- Göze güzel görünmeyi gönlül çekmez!
- Dik otur, doğru konuş!
- Kendini kouryan neslini korur!
- Sağlam vücutta sağlam kafa!
- Gençliğinde dik duranın ihtiyarlıkta beli bükülmez!
- Özü sözü doğru ol!
- Güzelliğin temeli sağlıktır!
- Her yaşta hareket!
- Kendine bak!
- Gövde kafayı yaşatır, kafa gövdeyi işletir!
- Her yaşta spor yapmanın başı vücuduna yük olmaz!
- Temiz yürek, doğru söz, güzel vücut!
- Yürü, koş, atla, güreş! Pinekleme!
- Şen ol! Çevik ol!

Yürüyelim arkadaşlar.
(x) Nitekim bundan sonra da Erzurumdan İngiliz mümessili miralay Ravlinsonun Karsa doğru yola çıktığı sürgü ve kapaklar da millî kuvvetler tarafından Hasankalede alkonulmuştur.

Türkkuşu bütün gençliği kanadları altına alıyor

Dört senelik büyük ve geniş bir havacılık programı hazırlandı

Türkkuşunun plânör atölyesi, hakikî bir fabrika haline getirilecektir

Bir çok yerlerde yeniden Türkkuşu şubeleri açılacak

Büyüklerinden aldığı kuvvet ve ilhamla, Türkkuşu daha iyi ve daha üstün neticeler elde etmek için yeni bir çalışma devrine girmiş bulunuyor.

Türk tayyareciliğinin tam manâsıyla inkişafına kıymetli bir gaye tanıdığı bu devirde gençlik içinde tayyareci yetiştirmek içinin aldığı değeri ve böylece Türkkuşunun ön plânda gelen mühim rolünü takdir etmek lâzımdır. Türkkuşunun artık basit bir hareket olmaktan çıktığı kolayca iddia edilebilir. Türkkuşu askerî havacılığımızın güvenilir bir ihtiyacı olmak yoluna girmiş ve bu vasfı hakkıyla kazanmak için tam manâsıyla çalışmaya koyulmuştur.

Motörlü ve motörsüz tayyarecilik şubelerinde çalışan türk çocukları, şimdi, bu memleketin millî müdafasında hesap edilen bir kuvvet olduklarını bilmekte oldukları halde, işlerine ve talimlerine ehemiyet vermektelerdir. Yeni ve eski bütün Türkkuşu gençleri, hava ordusundaki ağabeylerinin birer yardımcı olduklarını biliyor ve yarımın istiyebileceği en ağır hizmetleri karşılayabilecek şekilde hazırlanıyorlar. Her Türkkuşu çocuğu, uçmayı öğrenmekle türk kanadlarını kuvvetlendirdiğini pek iyi görmekte-dir. Ve bundan dolayıdır ki bugünün dünyasına benziyen tarafa kısaca Türkkuşu adından ibaret kalmaktadır.

Türkkuşu bu sene geçen senelere nispetle üç misli olan müracaatlarla karşılaştı. Ve bu artış yüzünden gençlerimizin hepsini birden yetiştirmek imkânsızlığı ile karşılaştı. Bu sebeble bu sene iliselerin dokuzuncu sınıfa devam etmekte olan iki yüz elli kadar gencin talimleri gelecek seneye bırakıldı.

Bu sene İnönüde, geçen sene plânörcülük talim ve tahsilini bitirmiş lisenin dokuzuncu sınıfına devam etmekte olan talebelerden elli beş kadarına öğretmenlere yardım edecek bir bilgi ve mümaresa kazandırılacak; ayrıca gene geçen sene plânörcülük talimlerini bitiren C brüvesini almışlar arasından 35 kadarını Türkkuşu kadrosuna alıp öğretmen olarak yetiştirilecektir.

Ancak bu hareket tarzı ile gelecek senenin bugünkünden pek fazla olacağını görmekte olduğumuz müracaatlarını karşılamak ve hepsini yetiştirmek mümkün olacaktır. Bu sene İnönüde toplanacak gençlerin sayısı da 250 kadardır.

Motörlü tayyare mektebinde ise gerek antrenman, gerek yalnız uçuş için 54 genç toplanacaktır.

Türkkuşunun eski ve yeni üyelerinin yekünü bugün yedi yüz kadardır. Ve bu senenin çalışmalarına katılmak isteyenlerin arkası hâlâ kesilmemiştir.

Tahminlere göre önümüzdeki sene dokuz yüz - bin yeni üyenin müracaatını hesaplamak doğrudur. Bu vaziyet düşünülerek Türkkuşunun plânör atölyesi hakikî bir fabrika haline getirilmeğe başlanmıştır. Ve bu atölyede gelecek kampa kadar 150 plânör inşa edilecektir.

Türkkuşu yeni tesisat da meydana getirmek kararındadır; Ergazi ve İnönü meydanlarında modern ve büyük birer hangar yapılacak yaz devresinde motörlü tayyare mektebinde toplanacak yüz kadar gencin yatıp kalkmasını ve dersleri için Ergazide binalar vücuda getirilecektir.

İnönüde geçen sene yapılmış olan binaların mefruşat ihtiyacı temin ediliyor. Bu senenin kampı açıldığı zaman İnönü sineması, elektriği, mükemmel yatakhaneleri, banyoları, okuma salonları ile Avrupanın hiç bir tarafında eş bulunmayan mükemmel bir tayyarecilik yuvası haline almış bulunacaktır.

Meşhur alman plânörcüsü mühendis Hirt'e İnönüde çalışmak başlıbaşına bir zevk ve saadettir, dedirten bu tesisattan gençlerimizin çok memnun kalacakları muhakkaktır.

Burada Türkkuşu öğretmen heyetinin "plânörlerle akrobasi", sahasında elde ettikleri büyük muvaffakiyetleri anmak da lâzımgelir. Plânörler üzerinde başka memleketlerin henüz başaramamış oldukları birçok akrobasi hareketleri muvaffakiyetle yapmışlardır. Türkiyeyi akrobasi sahasında ilk safa çıkaran bu hareketler gençlerimizin kabiliyeti kadar, iyi yetiştirilmekte olduklarını anlatmaktadır.

Türkkuşunun modelcilik kısmı da bu sene büyük bir faaliyet göstermiştir. Ankarada değerli 28 el işi öğretmeni modelcilik üzerinde çalışmaktadırlar. On beş yerde, Türkkuşunun modelcilik kurslarında yetiştirilmiş elişi öğretmenleri kendi arkadaşlarını bu sahada çalıştırmaktadırlar.

Bu sene Ankarada memleketin muhtelif yerlerinden Ankaraya getirilecek 50 kadar elişi öğretmeni iki ay kadar çalıştırılmak suretiyle modelcilikte yetiştirilecektir.

Bu sene modelcilik sahasında Ankara, İstanbul, İzmirde üç modelcilik müsabakası yapılması ve müsabakalarda muvaffak olanlara mükâfatlar verilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca cumhuriyet bayramında Ankarada büyük bir müsabaka daha tertib edilecektir. Bu suretle henüz uçamıyacak çağda bulunan gençlerin tayyareciliği, uçuş tekniği öğrenmesi mümkün olacaktır. Tayyareyi, uçuşu küçük yaşta öğrenmiş olan gençler yarın beklediği ve istediği hakikî tayyarecilerdir. Tayyareyi güvenilen, ömürlü, ve tesirli

silâh haline getirecek olan bu gençleri yetiştirmek, kendi kendine anlaşılıyor ki, hakikaten çok mühim bir mesele ve vazifedir. Yarım düşünün milletler bu tarzda hareket etmekte-dirler.

Parasütçülük faaliyeti, parasüt kulelerinde atlayanların çokluğu ve tayyareden atlamak suretiyle yetiştirilmiş olanların gündüne artmakta olması dolayısıyla mühim bir kıymet almaktadır. Türkkuşunun aldığı tedbirlerle gelecek yıl, beş yüz kişilik kadar bir parasütçü kıtası meydana getirilmiş olacağı muhakkaktır.

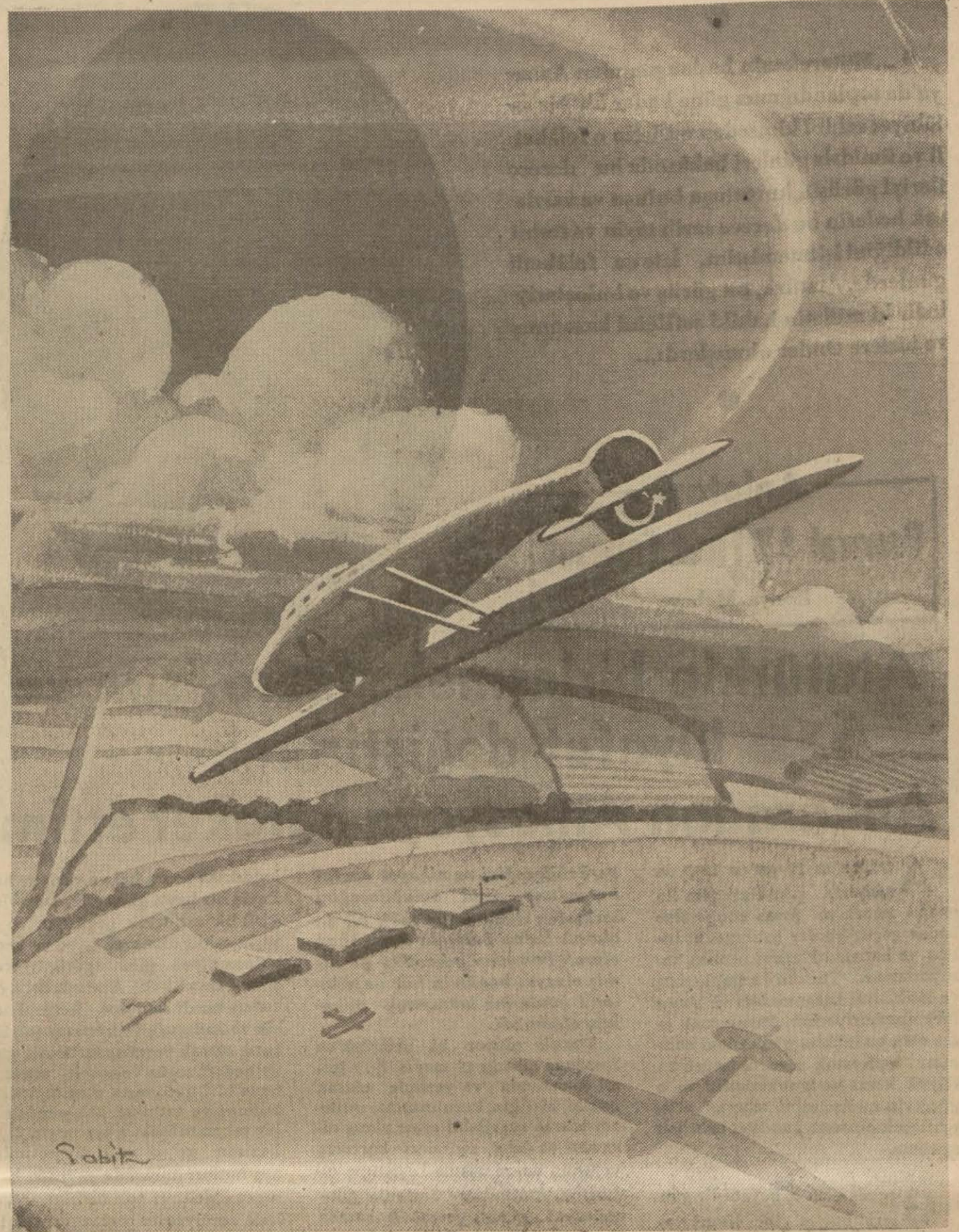
Bu sene mektepler açıldığı sırada birkaç büyük şehrimizde Türkkuşu şubesi açılması kararlaştırılmış bulunuyor. İstanbulun pek dağınık olduğu ve talebinin bir toplandı veya talim için çok vakit kaybettiği göz önünde tutularak İstanbul, Beyoğlu, Kadıköy mntakalarında ayrı ayrı birer şube kurulması da alman kararlar arasındadır.

Bütün Türkkuşu şubelerinin bu sene her türlü tesisat ve mefruşat ile lokaller meydana getirilecek ve Türkkuşu gençlerinin, spor kulüplerinde olduğu gibi toplanmaları ve birlikte çalışmalarına imkân verilecektir.

Türkkuşu idaresi, hepsi mektebli olan üyelerinin tahsilleri ile yakından alakadar olmayı ve talebinin derslerinde muvaffak olmaları için onlara her hususta yardım etmeği kendine prensip ittihaz etmiştir. Talebinin mektebine muntazaman devamı ve derslerinde mutlak surette muvaffak olması Türkkuşunun yakından takib edeceği bir işi olacaktır. Türkkuşu gençleri arasında "mektebinde geri kalan, derslerinde muvaffak olmayan talebe", bulunmayacaktır. Ve bunun için de elden gelen yapılacak, icab ederse lokallerde mekteplere aid gece veya gündüz dersleri açılacaktır. Türkkuşu, üyeleriyle baba ve anaları gibi, hattâ onlardan daha fazla meşgul olmayı vazife saymaktadır.

Türkkuşu, yetiştireceği gençlerin memleketi hakikaten faydalı olmaları için her türlü fedakârlıkları göze aldirmaktan çekinmeyecektir.

Türkkuşunun önümüzdeki sene uçuculuk sahasında ne işler göreceğini anlatabilmek için Türkkuşunun 42 tayyare ve iki yüz elli den fazla plânörle çalışacağını söylemek yetmelidir sanıyoruz. Hazırlanmış olan dört senelik büyük bir program kanadlı Türkiyenin doğusunu temin edecek kadar zengin ve esaslıdır. Türk gençliğini havacılık ahlâkını verecek olan tesislerin kurulmasını sağlayacak olan programın, kıymetli ellerde muvaffak bir eser olacağına hiç şüphemiz yoktur.

MAKİNA

F. R. ATAY

Bir alman gazetesinde bir türk kasabasındaki yeni ilk mekteplerden birinin resmini gördüm. Kız ve erkek çocuklar elişi ile meşgul. Duvarda hartalar ve resimler var. Kendi zamanımıza göre, biz ki İstanbulun en iyi mekteplerinde okumuştuk, Türkiye Cumhuriyeti uzak taşrasının bile ne kadar ileri olduğunu hatırlayarak sevindim. Tecviller, mızraklı ilmühaller, harfıcerler üstünde yıprattığımız tatlı çocukluğumuza bir daha yandım. En ileri mekteplerde bile dersleri tatbikatsız okuduk: Ezbere kimya ezbere hikmet, ezbere hayvanat! Şimdi çocuklarımızı düşününüz, daha ilk mektepte divara bakarak, midelerinin nerede ve ne biçim şey olduğunu görmekte-dirler.

Alman mecmuasının karşı sayfasında bir de alman kasabası ilk mektebinin resmi var. Mecmua bu iki resmi müsbet bir mukayesede bulunmak için koymuştur: "Bakınız, Türkiye'de Almanya'da olduğu kadar ileri ilk mektepler var!"

Fakat farkı ben gördüm: Alman çocuklarının elişi ve oyuncakları makinalardır. Duvarlarda telefonlar radyo cihazları, belki görmediğimiz bir kenarda otomobil

volanı, bir köşede tayyare kanadı var. Mektebe girer girmez makinanın soğuk çeliğine dokunmayan çocuk, henüz, asrının dışındadır. Tayyareye, uzaktan, ilk gördüğü bir hayvana bakar gibi, çekine çekine göz kaydıran çocuk, 20 inci asrın basit köylüsüdür.

Almanya'yı dolaşırken, mektep bahçelerinde eski otomobiller görmüştüm. Bunların neye yaradığını söylediler: Her mektebli genç, teneffüs saatlerinde, otomobillerle oynuyor; içini dışını, cihazlarını, vazifelerini öğreniyor; Volana oturuyor; hulâsa bizim şoförlerimizden fazlasını ve ilmini biliyor.

Bizim çocukluğumuzda eli kalem tutmamış diye bir tabir vardı; yaşımızda olanlar hatırlıyacaklardır. Bugün bu tabiri eli makinaya değmemiş sözü ile değiştirebiliriz.

Madem ki tayyare için yazıyoruz, makina çağının bu mucizesine gelelim: Uçmamış, uçmayan genç! Fakat bir gün ona soracaklar: "— Kötürüm müsünüz?"

Şu meşinle kaplanmış sert profile, volanın üstündeki meşin eldivenlere bakınız:

Çağımızı o temsil ediyor!

19 Mayıs 1919 zün hatıraları

"...Mütarekenin başlangıcından Amasya'da toplandığımız güne kadar hiç bir salâhiyet sahibi kimseden milletin o felâketli ve ümitsiz günleri hakkında bu derece ileriye görüşü, kurtuluşu buluşu ve varılacak hedefin bu derece sarıh tayin ve tesbit edildiğini işitmemiştim. İşte en felâketli günlerde, Atatürk, bu görüş ve buluşlarıdır ki milletin hakikî şefliğini kazanmış ve bizlere Önder olmuşlardı..."

Anlatan
General Ali Fuad Cebesoy
Konya Mebusu

Atatürkle birleşmek üzere isim ve kıyafet değiştirerek Ankaradan Amasyaya hareket ettim

Atatürk'ün 19 Mayıs 1919 da Samsuna çıktıkları gün ile ondan sonra ve Sivas kongresine kadar geçen günler hakkındaki intiba ve hatırladıklarımı benden soruyorsunuz. Türkün kurtuluşuna ve istiklâlini kazanmasına ve sonra türk cumhuriyetinin kuruluşuna esas olan bu mühim günlerdeki hatıramı topluyarak size Atatürk'ün büyük karar ve hareketlerini ve o günlerin hâdiselerini tebarüz ettirebilecek olursam kendimi bahtiyar sayarım.

Geçmiş olan o, heyecanlı günleri bugün gibi hatırlıyorum. Ben o tarihlerde Ankarada yirminci kolordu kumandanı bulunuyordum. Atatürk mütarekenin başında Adanadaki grup kumandanlığımın sona ermesiyle İstanbul hareketlerinden Samsuna geldikleri 19 Mayıs 1919 a kadar kendisiyle irtibatı idim. Fikir ve teşebbüslerini takip ediyordum. Ben de garbi Anadoludaki mesaimi bu fikirlere göre intibaka çalışıyordum. Günün birinde yüksek salâhiyetle Anadolu'ya geçerek birleştirici ve kurtarıcı teşebbüslerine başlayacağına vakıf idim. Fakat ne vakit gelecekleri ve nasıl başlayacakları henüz malûm değildi. Halbuki gün geçtikçe öz türkün yurdu olan Anadolu bir taraftan çok üstün cebni kuvvetlerinin ve bunların arkasından bozguncuların istilâsına uğrarken diğer taraftan ordu dağıtılıyor ve silahlar alınmaya çalışılıyor ve teşekkül eden baz millî ruhlı cemiyetler de ancak mevzîî menfaat ve icabları düşünüyordu. Bu hal ve vaziyetin devamı millî birliği ve varlığı kökünden yıkmaya başlamıştı. Fikirlerde de zerre kadar birlik yoktu. Birçok kimseler Osmanlı imparatorluğunun hükümdarı olan ve çoktan cebni himayesine girmiş bulunan padişah ve halifesine tamamilerî tâbi, yahud galibleri gücendirmeyip onlara teslim olmakta aramışlardı. Bu çok muhtasar olan görüşümde bir hakikat tebarüz ediyor, ki bir çok senelerin felâket, yoksulluk, yorgunluğuna rağmen türkte münefferden varlığını ve istiklâlini, kurtarmak ateşi el'an yanmakta devam ediyorsa da Osmanlı hükümet idaresinin millî ruhtan mahrum olan dağıtıcı ve bozguncu hareketi ve memleketin en mühim kısımlarının mukavemet edilmeksizin istilâsı maatteessüf her nevi birleşme ümidlerini zaltmıştı. Bu esnada İzmir çıkartılan Yunan ordusunun da muharebeye vesile arar gibi görünmesi bu ümidleri daha ziyade zaltmıştı.

Eğer Atatürk bu ümitsiz günlerde milletin nasıl birleşebileceğini, nasıl birlikte mukavemete başlayabileceğini, nasıl sönmüş olan millî enerjisi yeniden kuvvet

verilebileceğini ve nihayet kurtuluş yolunu nasıl bulabileceğini herkesten daha üstün millî bir sır olarak bulup bununla mücehhez olarak Samsuna çıkmakta gecikmiş olsaydı bugünkü hür ve müstakil günlerine kavuşmak mümkün olmazdı.

Demek oluyor ki Atatürk'ün Samsuna çıktığı 19 Mayıs 1919 günü zamanında ve yerinde olarak hakikî birliğin kurulmasına, milletin tekrar enerjisini eline almış olmasına ve daha sonraları kurtuluş yolunun bulunmasına başlangıç olmuştur. Atatürk'ün Samsuna çıkışını aynı günün gecesi Ankarada Keçiören'deki evimde kendi imzası ile aldığım bir telgraftan haber almıştım. Çok sevinmişim ve istikbale olan ümid ve imanım çoğalmıştı. Sevinmişim çünkü Atatürk'ün İstanbuldan Samsuna deniz yolu ile hareketlerinden sonra birçok fena haberler yayılmış ve bunlardan adeta endişe etmeye başlamıştım. Atatürk'ün selâmetle Samsuna çıkışı haberi üzerine bu endişelerim zail olmuştu.

19 mayıstan sonra millî teşkilâtın yapılması, milleti mütemadiyen hakikî vaziyetten haberdar ederek onun ikaz edilmesi hakkında her tarafa yaptığı tamim ve telkinlere İzmirin ılgal ve fecaatinin protesto mahiyetinde memleketin her köşesinde yapılmasını talep ettiği mitingler birliğe ve mukavemete doğru atılan ilk adımlar olmuştu. Bunlar hariçte de akislerini göstermeye başlamıştı. 21 Haziran 1919 da Amasyada Atatürk'e mülâki olduğum güne kadar birlik ve mukavemet duygusu ve teşebbüsleri her tarafta bir hız almıştı.

Atatürk Anadolu'ya geçtikten sonra kendisine bir an evvel mülâki olup onunla görüşmek emel ve arzusu bende gün geçtikçe çoğalmaya başlamıştı. Bu maksadla da kendisiyle muhabere açmıştım. Nihayet aldığım bir cevabda Ankaradan ayrıldığım ihvas edilmeyecek tertibat ve tedbir alındıktan sonra tebdilî nam ve kıyafet edilerek birkaç gün için serian kendilerine mülâki olmaklağım ve İstanbuldan gelen bazı arkadaşları da beraber getirmek için emir buyurulmuştu. Atatürk'ün bu cevabları çok yerinde idi. Çünkü harekete geçmeden önce bir kolordu kumandanının kendi minnakası haricine çıkması o zamandaki usul icabınca harbiye nazırdan istizan olunmaksızın böyle bir seyahate teşebbüs nazarı dikkati celbederdi.

Ankaradan Atatürk'ün emirleri dairesinde yola çıkılarak Sungurlu — Çorum — Merzifon yolu ile evvelâ Havzaya oradan da Amasyaya dönülerek 21 Haziran da Amasyaya muvasalatı ettik. Ankaradan Amasyaya kadar hareketimiz gizli tutulmuş ise de Amasyalılarının gönülden gelen tezahürleriyle karşılanmamız üzerine artık gizlilik ortadan kalkmış bulundu. Atatürk'ün ikametgâhında misafir edildik. Yabancılar çekilip biz biz

kaldıktan sonra hal ve vaziyet hakkında bir hayli görüştük. Detaylara girildikçe güçlük çoğalıyor ve bir türlü takib olunacak gaye ve hedef bulunamıyor gibi görünüyordu. Sonra anladık ki Atatürk daha önceden kendi kendine herşeyi tedkik ve halletmiş ve kararını çok isabetli olarak vermiş, varılacak gaye ve hedefi tayin ve tesbit etmiş ve buna bizi götüreceği olan metodları bulmuş ve tatbikat bakımından da bir takım saffhalara ayırmıştı. 21/22 Haziran gecesi millî siyasetimizin en büyük meselesini halletmiş kararları bu siyasete başlangıç teşkil edecek olan umumî bir kongrenin Sivas'ta toplanması hususunda bazı tertibatın bâhis bir muhtırayı bizlere okuttular. Bu muhtırayı dikkatle okudukça o gece halledilemeyecek olduğum zannettığım mübahase ve müzakerelerin bilâkisi en iyi bir suretle halledilmiş olduğunu anlıyor ve çok memnun oluyordum.

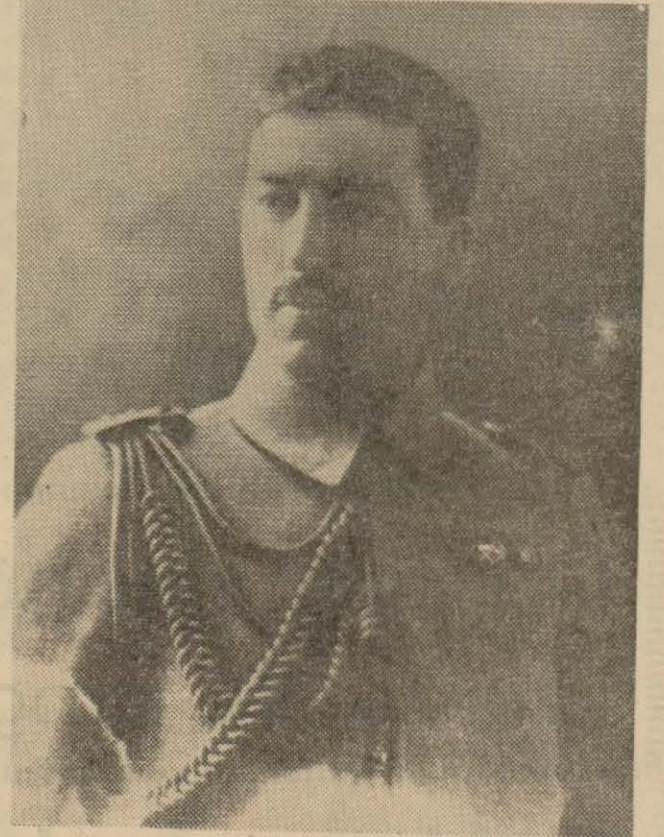
Mütarekenin başlangıcından Amasyada toplandığımız güne kadar hiç bir salâhiyet sahibi kimseden milletin o felâketli ve ümitsiz günleri hakkında bu derece ileriye görüşü ve kurtuluşu buluşu ve varılacak hedefi bu derece sarıh tayin ve tesbit edildiğini işitmemiştim. İşte en felâketli günlerde Atatürk bu görüş ve buluşlarıdır ki milletin hakikî şefliğini kazanmış ve bizlere de önder olmuşlardı. Arzulari üzerine orada hazır bulunan diğer zevat ile ben de bu muhtırayı imzalamıştım.

Şimdi bütün mesele, esaslarını tesbit etmiş olduğu bu siyaseti milletin itimadına mazhar olacak salâhiyetler bir heyete mal edilebilmek ve icabında bu millî heyetin bu siyaseti yürütübilmesi için milletin bunun etrafında azim ve imanla birleşmesini temin edilebilmektir. Bundan başka milletin bu suretle bizzat mukadderatına hâkim olacağı bir zamanda iç ve dış düşmanlara karşı kendini müdafaa edebilmesi için müdafaa vasıtalarını düşmanlara kaptırmamak ve ordudan âzami muzaheret görebilmek ve behemehal ordunun ve kumandanlarının kâmilan millet tarafına geçmesini temin etmek icab ediyordu. Hülâsa edilecek olursa milletin o günlere kadar mukadderatını cebni esareti altında bulunan müstebid Osmanlı hükümetinden tedricî bir suretle eline alarak bizzat kendisinin millî hududları içinde hür ve müstakil bir devlet kurması gibi bir neticeye varacak olan siyasetin tatbikine derece derece başlaması lâzım gelmişti. İşte bu yeni siyasetin teşkilât ve bünye sını heyetleri bu siyaset etrafında toplayabilmek, bunlarla muhabere etmek, bunları kazanmak, ve kazanılmış olanları yerinde tutmak çok (Sonusu 20. inci sayfada)

Millî kurtuluş, onu yaratmanın ve muvaffak kılanın kafasında 919 dan daha çok evvel yaşıyordu

Tam ve mutlak bir hürriyet ve istiklâlin şartları, erkânı harb yüzbaşısı Mustafa Kemal'in kafasında nasılsa, dokuzuncu ordu müfettişinin kafasında da aynı idi. Samsuna ayak bastıktan birkaç saat sonra vatanın tamamıyeti ve milletin istiklâlinin tehlikede olduğunu ilân etti.

Anlatan
Cevad Abbas GÜRER
Balu Mebusu

Atatürk'ü ilk defa, Anafatarlar harbinin birinci günü ve Conkbayırı harbinin ikinci günü yakından gördüğümü hatırlıyorum. Bir insanın, topa, tüfeğe, ateşe ve nihayet ölüme nasıl meydan okuyabileceğini de ilk defa aynı gün görmüştümdür.

Çanak kale harbinin en şiddetli devresiydi. Anafatarlar Grup Kumandanı Miralay Mustafa Kemal, düşmanın ihraç hareketine mani oluyor ve onu - Dumlupınardan senelerce evvel - "vatanın harimi ismetinde" boğuyordu.

O gün Atatürk'ü, semada dolayan bir düşman tayyaresi, kendisini arat ve dört bir tarafında şerapnel ve mermiler patlarken, saklanmaya hiç lüzum duymaksızın, altın başını harita üzerine eğmiş, memleket topraklarına kurtuluşu yolunu çizerken görmüştüm. Bu ilk hayranlık hissi, onunla beraber bulunduğum yirmi dört sene içinde, hergün yeni bir hâdisenin tesiriyle ibadet halini almıştır. Bu benim, hayatımın en kıymetli varlığıdır."

Bolu Mebusu Cevad Abbas Gürerle Keçiören'deki evinin çalışma odasında. Buradan Çankaya ve Ankara kışbakışı görülmektedir. Biz B. Gürer'i, Keçiören köyü gazinosunun yanında, Güneş kulübü gençleri için bir tenis kordu inşa ettirirken bulmuştuk.

"Yalnız Güneş kulübü için değil, bütün gençlik için.. dedi. Bir de Hacibayram yakınındaki mescidi güneş salonu olarak hazırlıyoruz."

Başında kasket, kilot pantolonu ve spor gömleği ile tam bir inşaatçı kıyafetinde idi. Herkes için ve memleket için yapmak ve kurmak parolasını veren bu inşaatçı kuvayimillîye ruhu, Atatürk yaverinde hâlâ bir fırtına halindeydi.

Yeşil vadi Keçiören tepelerinden bir su yolu gibi şehre girmektedir. Kendisinden 19 Mayıs hatıralarını dinlemeye gittiğimiz B. Cevad Abbas Gürer, buranın sarı ve mahzun yüzünün, bugünkü zengin tabiat dekoruna nasıl yılmaz ve azimli bir mücadeleden sonra kavuştuğunu, - bir Atatürk eseri olarak - bize kısaca anlattı:

"Yarıncı nesil, kayanın üzerinde çiçek yetiştiren enerjisi, Dumlupınar kadar mukaddes bilmelidir." dedi.

19 Mayıs Atatürk'ün kafasında daha evvel şekillenmiş olan türk millî ihtilâl hareketinin fiil halinde tezahür ettiği gün olarak kutlamakta hakkımız vardır. Fiil halinde tezahür sözüne dikkat ediniz: çünkü bu ihtilâl, onu yaratmanın ve muvaffak kılanın kafasında, 919 dan daha çok evvel, Suriyede yüzbaşısı iken yaşıyordu. Tam ve mutlak bir hürriyet ve istiklâlin şartları, erkânı harb yüzbaşısı Mustafa Kemal'in kafasında nasılsa, Dokuzuncu ordu müfettişinin kafasında da aynı idi. Bütün uzun seneler; Anafatarlar, Yıldırım orduları Grup kumandanlığı, Dokuzuncu ordu müfettişliği hep bu fikirlerle en iyi tatbik vaziyetini arayıp bulmakla geçti.

Büyük harbin, türk kanının ve mevcudiyetinin israflarla geçen yılları arasında, Atatürk, milletin, ancak kendi mukadderatına kendisi

hâkim olarak mesud olacağına kani idi. Meşrutiyet devam ederse ne olacak, hattâ harb, galibiyetle neticelense bile ne olacaktı? Kanım artıkan ve müsterek zaferlerin en büyük mesuliyet ve kahramanlığını üzerine alan türk milleti, kendi ana yurdunda mukadderatına kayıtsız ve şartsız hâkim olabilecek miydi?

Kendisi günün birinde mukadder için zamanının geleceğini çok iyi biliyor ve biz yakınları da tahmin ediyorduk.

Millete açık olarak bu hakikati, Samsuna ayakbastıktan bir kaç saat sonra bildirdi. Kolordulara, valiliklere, mutasarrıflara, belediye reisleri cemiyetlere, vatanın tamamıyeti ve milletin istiklâlinin tehlikede olduğunu ilân etti.

Tarih, bu ilân ve kararın Atatürk'ün dimağında nasıl şuurlaştığını ve planlaştığını gösteren hâdiselerle doludur. Daha İstanbuldan ayrılırken memleketin müdafaa plânlarını hazırlamıştı. O zaman Erkânı harbiyei umumiyeyi reisi bulunan Cevad Paşaya, Toroslarda bulunan ve orada sıkışık kalmış olan yirminci kolorduyu Ankaraya aldırması, bu plânın ilk tatbik eseridir."

B. Cevad Abbas Gürer, kurtuluşun yirmi sene evvelki, çetin, takat çok şerhli safhasına aid olan hatıralarını toplamak için hiç sıkıntı çekmiyordu. Aradan vasatı bir insan ömrünün üçte biri kadar zaman geçmiş olmasına rağmen bu hatıraların izleri tazeliğinden hiç bir şey kaybetmemişti:

"Bu inkılâp tarihinin her sahifesi, Atatürk'ün bir harikulâdeliğini taşır ve mayası onunla yüğülmüştür, dedi. Samsuna çıktığımız zaman, memleket işgalinin doğurduğu teessürle, bazı minnakalarda muhtelif isimlerle cemiyetler teşekkül etmişti. Bunların aralarında ne fikir, ne ruh beraberliği vardı. Şef, şefliğini 18 Haziran 1919 birleştirme kararıyla gösterdi. 22 Hazirana kadar dört gün içinde tatbik ettirdiği bu kararile millî hareketi merkezleştirdi ve formüleştirdi.

Burada yalnız bir tek istisnaya, bir tarih hakikatinin aydınlanmasına ufak bir yardım olur diye, işaret etmek isterim: Trakya'da bulunan Cafer Tayyar Paşa hakikati gizlemek istemiy, yapmadığı işleri olmuş göstermişti. Bu yanlış hareket, bir vatan parçasının felâketine sebep olmuştur.

Burada Atatürk'ün şeflik hasletlerinin eşine rastlanmaz bir meziyeti önünde hürmetle eğilirim: Önderimiz dünyanın en vefalı, en âlicenap insanıdır. Gelecek nesillere bir ahlak ve fazilet dersi olarak şahid olduğum bir hâdiseye üzerinde duracağım: Yolu üzerinde olan evinde Atatürke kıymak isteyen hain Arif'le, bir ahlak ve fazilet telkinci gibi meşgul olmuştu. Arif, Şefin sınıf arkadaşı idi. Anafatarlarda onu yanına almış, erkânı harpikle taltif etmiş, terfi ettirmiş, firka erkânı harbiye reisliğine kadar yükseltmişti. Dokuzuncu ordu müfettişi olduğu zaman onu karargâhına almış, Samsuna çıktıkdan sonra Kavak müfrezesi kumandanlığı ile

işe başlatmış, bilâhare kolordu kumandanlığı gibi mühim bir vazife vermiş, en nihayet onun parti namzedi olarak mebus seçilmesini temin etmişti. Senelerce şahsi ve ahlâkî kusurlarını arkadaşlığının emsalsiz olan vefa hissiyle örtmüştü, fazilet ve insanlığın birbirini takip eden nimetleri ile ona, iyi, dürüst, merd ve temiz bir insan olmayı telkin etmişti. Bilâhare bu adam, kendi evinde suikastçıları barındırması. Atatürk'ün şefkat, vefa, âlicenaplık eserleri karşısında müsbet kuvvetler haline gelmiş olanlar da pek çoktur.

Samsunda 6-7 gün kalmıştı. Atatürk buradaki hazırlıklarını bu müzaya hareket hazırlığı emrini verdi. Ordudan kalmış olan dolma tekerlekli üç otomobil bulmuştu. Bugünkü rahat ve bol, kara, deniz ve hava vasıtalarının huzuru içinde olan yeni nesil, Şefinin, bir kağında, bir yaylı içinde, ve en konforlu vasıta olarak da saatte 14 kilometre yapan bu harab otomobillerle memleket kurtuluşuna başladığımız asla unutmamalıdır. Atatürk'ün gençliği, istiklâl ve cumhuriyeti emanet eden büyük direktifinde (İçinde bulunduğu şartlar) cümlesi, bana hep bu köhne otomobile azamî sürat istiyen o zamanki vaziyeti hatırlatır..

Samsundan Havzaya gelirken yolda bir değirmende durduk. Şef orada bir müddet istirahat etti. Burada hatırladım kalan hâdisesudur: O vakitler merkezi Ankarada bulunan Yirminci kolordu Kumandanı Ali Fuad Paşa nefer elbiseleri geldi ve Şefe mülâki oldu. Atatürk'ün Samsun'a çıktıkdan sonra, halkla memleketin içinde bulunduğu şartları, o günlerin bütün kayıd ve şartlarını bir tarafta bırakarak, bütün vuzuh ve açıklığı ile konuştuğu ilk yer Havzadır.

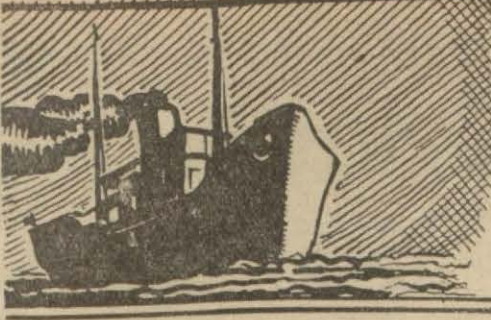
Havzada halk ve etraftan gelen birçok köylüler bir caminin önünde toplanmışlardı. Atatürk orada onlarla saatlerce konuştu ve millî ihtilâlin heyecanını aşıladı. Birçok kimselerin ağladığını hatırlarım. Atatürk fikirlerini, karşındakinin en güzel anlayacağı şekilde ifade edebilen ve birçok vasıflarda olduğu gibi, bu meziyetlerde de tek kalan eşsiz bir haptirdir.

Samsundan Havzaya gidiyorduk. Kavakta birkaç saat kaldık. Halk nahiyeye müdürlüğü binasının önünde toplanmıştı. Şef orada, onlarla konuştu.

Gene bir noktaya işaret etmek isterim: Mustafa Kemal Samsuna çıktığı gün milletin sevgilisi idi. Mektepte arkadaşlarının, zabıtken ordunun, ilk hürriyet rehberi olarak münevverlerin, Anafatarlarda milletin ve tarihin sevgilisi olmuştu. Bizim millet kahramanlığı hayrandır. Atatürk, tarihin seyirini değiştiren bir kahramandı.

Ona bütün millet bir kahraman, bir Şef ve bütün insanlık faziletlerinin mümessili olarak bağrı açtıyordu. Sivas'a geldikçe zaman, bize gelmez, diye haber gönderenlerin bulunmuş olmasına rağmen, yediden yetmişe kadar sokaklara dökülen halkın tezahürlerini, (Sonusu 20. inci sayfada)

Bu yazı Başmuharririmiz Falih Rifki Atay tarafından 1932 senesinde yazılmıştır. 19 Mayıs, tarihi hâdiselerle canlandırılan bu güzel yazı her zaman ve her devirde daima zevkle okunacak bir hâtıradır. Aradan altı sene geçmiş olmasına rağmen onu bir daha okuyanlar, yeniden okuyanlar kadar heyecan duyacaklardır.

19 MAYIS 1919

Falih Rifki Atay

"—Evet bir şey yapacağım. Bu maddeler yazılsa da yazılmasa da o şeyi yapacağım."

Padşahın düşündüğü şu idi: Kuvvetimiz yoktur, takatımız kalmamıştır. Bütün ümit galiblerin dediklerini memlekete kabul ettirmektir.

1919 senesi baharına doğru, Vahdetin'in nazırları Mustafa Kemal'e artık emniyet etmek doğru olmadığı fikrinde idiler. Kararları basittir: *Mustafa Kemal'i Anadolu dağlarına atma ve orada gütmeli!*

Mustafa Kemal de aşağı yukarı bu karardadır: artık İstanbul'da ne Saray, ne Babıâli, ne de yabancılara bir iş görülebilir. Nihayet herkes bu hakikati görmüştür. Anadolu'ya geçmek sırasıdır; Türk milletini ancak bir halk hareketi kurtarabilir.

Hem Vahdetin'in nazırları, hem Mustafa Kemal'in kendisi Anadolu'ya geçmek için vesiyeler aramaktadırlar. Kabine bu vazifeyi bulmuştur:

Harbiye Nazırı Şakir Paşa bir gün Anafartalar kahramanını yanına çağırır ve kendisine bir dosya uzattı:

— *Bunu okur musunuz?*
Dosya ecnebi zabıtlarının raporlarıdır. Hemen hepisi şöyle diyor: "Türkler, Samsun ve etrafındaki rum köylerine tecavüz etmektedir. Osmanlı hükümeti bu tecavüzleri menedebilecek kudrette değildir. Buraları emniyet ve huzur vermek insanlık borcumuzdur."

Dosyanın yanında bir de protesto vardır: "Eğer Osmanlı hükümeti bu tecavüzleri hemen menedemezse, onun vazifesini biz yapacağız."

Mustafa Kemal raporları ve protestoyu okuduktan sonra Harbiye nazırının yüzüne baktı:

— *Arzunuz Paşam?*
— *Bunun böyle olduğunu zanneder misiniz?*
— *Zannetmem. Fakat bir şeyler olmak ihtimali de yok değildir.*

Devam etti:
— *İşte bu böyle midir, değil midir, evvelâ bunu meydana çıkarmak için oraya bir zat götmelidir. Sadrazam Paşa ile bu vazife için sizi düşündük.*

— *Benim vazifem, yalnız rumlara zulüm olup olmadığını tahkik etmekten mi ibaret olacaktır?*

— *Evet!*
— *Pek iyi, yalnız müsaade ederseniz vazifeme bir sıfat, bir şekil vermek lüzumdur. Sizi rahatlatmam için Erkanharbiyenizle görüşeyim.*

Kendisine bir generali karşılamak teklif edildiği için, hasta olduğunu söyleyerek evinden çıkıyarak muhterem Fevzi Paşa makamında yoktur.

Mustafa Kemal ile ikinci reis konuşular. O günlerde ordu müfettişlikleri ihdas edilmek düşünülüyor için, en doğrusu bu unvanı alabilmektir.

İkinci reis Harbiye Nazırı ile görüştü. Aldığı direktif şudur:

— *Maksad Samsun ve etrafında rumlara zulüm eden Türkleri yola getirmektir. Sonra da Anadolu'nun şurasında burasında beliren milli teşekkülleri ortadan kaldırmaktır.*

Alacağı salâhiyet kâğıdında Mustafa Kemal'in en dikkat ettiği nokta, şark vilâyetlerinde

bulunan kuvvetlerin kumandanı olmak ve bu kuvvetlerin nüfuz dairesi içinde bulunan vilâyetlerin valilerine emir verebilmektir. Eğer salâhiyet kâğıdına, o mntakaya şu veya bu tarzda temas eden kuvvetlere ve vilâyetlere işarlarda bulunabilmek kaydı da konabilirse, tertib tamam olacaktır.

İkinci reis dedi, ki:
— *Salâhiyet kâğıdına onların bütün istediklerini istedikleri gibi yazınız. Yalnız bu iki maddeyi ilâve ettiriniz.*

İkinci reis yüzüne baktı:
— *Bir şey mi yapacaksınız?*
Oda kapılarının sımsıkı kapalı olduğuna bir daha dikkat eden Mustafa Kemal:

— *Bana kulağınızı yaklaştırmaz, dedi.*

Ve ilâve etti:
— *Evet bir şey yapacağım. Bu maddeler yazılsa da yazılmasa da o şeyi yapacağım.*

Gülümsemedi:
— *Vazifemizdir; çalışacağız.*

Kim bilir sadrazam ve kabine azaları arasında ne geçti? Fakat hepsi kuşkulandı. Sadrazam salâhiyet kâğıdını imza etmekten vaz geçmiştir. Harbiye Nazırı da imza koymaktan korkmaktadır. Yalnız:

— *İmza ederim, dedikten sonra biraz düşünmüş:*

— *Mühürümü basarım, demiş.*

Artık mühürlü kâğıd Mustafa Kemal'in elindedir; Dokuzuncu Ordu Müfettişidir.

Süleymaniye'de dar bir sokağın içinde kafesli bir ev: Mustafa Kemal kapıyı biraz vakitsiz ve teklifsiz çalmıştır. Bilmediği iki kimsenin, Paşa ile yaverinin evin içine girdiğini gören hizmetçi kız:

— *Henüz Beyefendi hazır değildir, diyor.*

— *Sen bizi Beyefendinin misafiri odasına götür. Kendisi de bir taraftan hazır olur.*

Fakat daha söz bitmeden ev sahibi sevimli gülüşü ile yanlarına gelmiştir:

— *Ne haber, ne haber, bu ne baskın!*

Bu zat kimdir, bilir misiniz: İsmet Bey!

— *Vaktim vardır. Size bütün hikâyeyi anlatabilirim.*

Mustafa Kemal'in Dokuzuncu Ordu Müfettişi olarak bir iki güne kadar hareket edeceğini işiden İsmet Bey hemen:

— *Ya ben ne yapacağım?*
dedi.

— *Şimdilik burada kalacaksınız. Ya Harbiye Müsteşarı olacaksınız veya Erkanharbiyede esaslı bir vazife alacaksınız. Bana yardım edeceksiniz.*

13 veya 14 mayısta Dokuzuncu Ordu Müfettişi Sadrazam Damat Ferit'in Nişantaşındaki konağına akşam yemeğine davet edilmiştir. Birkaç kelime-den sonra ikisinin arasında derin bir durgunluk çöküyor. Damat Ferit'te Mustafa Kemal'i Babıâli'de gördüğü zamanki neşeden eser yoktur. Bir anlık saatine baktı:

— *Acaba nerede kaldılar?*
— *Birini mi bekliyordunuz?*
— *Evet, Cevat Paşa Hazretleri gelecektirdi.*

Biraz sonra Cevat Paşa da geldi. Yemek salonuna geçtiler. Üç kişilik sofrada, tabak ve takımlar değişikçe hizmet edenlerin acemiliği yüzünden çıkan sestense başka bir şey işitilmiyordu. Sadrazamın misafirin yüzüne dikkatle baktığı bile yoktu.

Yemeğin sonuna doğru Sadrazam misafirine ve Cevat Paşaya bakarak ikisini de meraklan kurtaran tek cümlesini söyledi:

— *Yemekten sonra biraz konuşalım.*

Ortasında genişçe bir masa bulunan dar, fakat güzel bir salonda daha ayakta iken, Damat Ferit:

— *Bir harta getirtsek de Müfettiş Paşa bize biraz izahat verse...*

İlk işarette masanın üzerine harta konmuştur. Anlaşıyor ki Sadrazam bunu daha evelden hazırlamıştı. Bu bir Kipert Atlasıdır. Anadolu paftası bulunduktan sonra Mustafa Kemal sordu:

— *Arzu ettiğiniz izahat nedir?*

— *Meselâ, dedi, Samsun ve havalisinde ne yapacaksınız?*

Cevap vermek gücü. Fakat hiç tereddüdsüz Ordu Müfettişinin ağzından şu sözler döküldü:

— *Efendim, Samsun ve havalisinde ecnebi raporlarında bildirilen vakaların mübalagat olduğunu zannediyorum. Fakat ne de olsa bunlar basit şeylerdir. Teferruatlı. Yerinde tahkikat yapıldıktan sonra alınabilecek tedbirler kolayca bulunur. Şimdiden şunu bunu yapacağımı söylemek gibi isabetsizliğe düşmekten kaçınmam ederim, herhalde merak etmeyiniz.*

Damat Ferit — *Siz ne dersiniz?* diye sorar gibi Cevat Paşanın yüzüne baktı:

— *Öyledir, efendim. Bu gibi işler daha iyi yerinde hallolunur.*

Sadrazam mutmain değildi. Onun kafasında sanki daha büyük bir endişe, sual şekli aramaktadır. Ve biraz heyecanlı bir sesle bir sual ağzından çıktı:

— *Peki, siz bana kumandanızın bütün mntakası ne olacaktır?*

Damat Ferit'in düştüğü vesvese meydana idi:

— *Henüz ben de pek iyi bil-*

miyorum.

Ve küçük Kipert paftası üzerine elini koyarak:

— *İhtimal şu paşa...*

Diye bazı vilâyetleri tahdid etti ve daha manalı bir tarzda Cevat Paşanın yüzüne baktı. O dedi, ki:

— *Efendim mntakanın o kadar ehemiyeti yoktur. Paşa tabii o mntakadaki kuvvete kumanda edecektir. Hoş zaten nerede kuvvet kaldı, ki...*

Ve sözünü bitirirken vaziyetin hiç de mühim olmadığını iyma eder bir tavırla masadan uzaklaşır gibi oldu.

Kahve gelmişti. Sadrazam daha inşirahlı, misafirlerine birer de sigara ikram etti.

Mustafa Kemal, Cevat Paşayı koluna almış, Nişantaşı caddesinin yaya kaldırımını üzerinde sıkı adımlarla Teşvikiye'ye doğru yürümektedir. Cevat Paşa samimi bir lisanla sordu:

— *Bir şey mi yapacaksınız?*

— *Evet, bir şey yapacağım!*

— *Allah muvaffak etsin!*

— *Muvaffak olacağız!*

Birbirinden ayrıldılar.

Şimdi hareket etmek için başka bir iş kalmamıştır. Bahriye Nazırı Avni Paşa ordu müfettişliği karargâhını Samsun'a nakledecek vapuru hazırlamıştır. Vapur 16 Mayıs günü sabahtan akşama kadar Galata rıhtımında Mustafa Kemal'in emrini bekleyecektir.

Mustafa Kemal son veda yapmak üzere Erkanharbiye dairesinde, reislik bürosundadır. Erkanharbiye Reisi Fevzi Paşanın yerine Cevat Paşa tayin olunmuştur. Halef selef vazife devri yapmaktadırlar. Yeni reis masanın başında, Mustafa Kemal ve Fevzi Paşa karşıdadırlar. Kapı kapalıdır.

Fevzi Paşa İzmir karşıсында ki adalarda toplanan Yunanlıları karaya gelirlerse ateşle karşılamak için emir verdiğinden birinci ordu müfettişliği ile vazifesinden uzaklaştırılmıştır.

Masa üzerinde açılmış bir Türkiye hartası vardır. Gözlerinden, yüzünden ve tavrından Fevzi Paşanın pek dolgun olduğu anlaşılıyor.

Mustafa Kemal:

— *Ben Anadolu'ya gidiyorum. Aramızda fazla münakaşaya hacet yoktur. Siz bana yardım edeceksiniz.*

— *Tabii... evet.*

— *Vakit geçmeden ilk yapılacak iş Ulukışla civarında bulunupta şimdilerle nakle-*

— *Tabii... evet.*

— *Vakit geçmeden ilk yapılacak iş Ulukışla civarında bulunupta şimdilerle nakle-*

— *Tabii... evet.*

— *Vakit geçmeden ilk yapılacak iş Ulukışla civarında bulunupta şimdilerle nakle-*

yan yirminci kolorduya şimdi yürüyerek Ankaraya hareket etmelerini emrediniz.

Cevat Paşa önündeki bloknota işaret etti:

— *Derhal emir veririm.*

— *Sonra şahsen sizinle muhabere etmek için bir de hususi şifre isterim.*

— *Şimdi.*

Gazi Anadolu'dan işgalkâr davetlerle İstanbul'a çağırıldığı zaman merkezde ne olup ne bittiğini bu şifre ile öğrenmiştir.

Mustafa Kemal şimdi Yıldız Sarayında çok ufak bir odanın içinde Vahdetinle âdeta dizdizedir. Padşahın sağında, hemense birşeyi uzatarak dayandığı küçük bir masanın üstünde bir kitab duruyor. Odanın Boğaziçi'ne açılan büyücek penceresinden görünen manzara şudur: Cephelerindeki topları Yıldız'a doğrultmuş birbirine muvazi çizgiler üzerinde duran zırhlılar!

Bu manzarayı görmek için oturlan yerden başı sağa ve sola çevirivermek kâfidir.

Vahdetin söze başladı:

— *Paşa, Paşa, dedi. Şimdiye kadar devletimize çok hizmet ettin. Bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir.*

Elini demin bahsettiğimiz kitabın üzerine basarak ilâve etti:

— *Tarihe geçti.*

Gazi o zaman hükmetti, ki masanın üstündeki kitab bir Osmanlı tarihidir.

— *Bunları unutunuz, dedi. Asıl şimdi yapacağınız hizmet şimdide kadar yaptıklarınızdan mühim olacaktır. Paşa, isterseniz devleti kurtarabilirsiniz!*

— *Bu hususta elimden geleni yapacağım emniyet buyurunuz.*

Padşahın düşündüğü şu idi: Kuvvetimiz yoktur; takatimiz kalmamıştır. Bütün ümit, galiblerin dediklerini memlekete kabul ettirebilmek, onların şikâyet ettikleri hâdiselerin önüne geçebilmektir.

— *Muvaffak olunuz, dedi ve ayağa kalktı.*

Mustafa Kemal, yanında yaveri ile, ve sanki saraydan çıktığını ve hareket etmek üzere olduğunu saklamak isteyen bir ihtiyatla, ayaklarının sesini işittirmekten korkarak, Yıldız tepesinden uzaklaştı.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Bandırma vapuru Galata rıhtımında hazır. Bütün karargâh mensubları muayyen saatte orada toplanmış olacaktılar.

Kıymetli bir hatıra: Bu resim, Büyük Şefi kurtuluştan sonraki ilk Samsun seyahatleri olan 1928 de ve 1919 da çıktıkları iskelelerin üzerinde göstermektedir. 1919'un üstünden yalnız on sene geçmiş ve on sene yarı esir bir memleket yerine, hür ve müstakil, mesud bir yurd yaratmaya kâfi gelmiştir.

Otomobil Şişli'de hi evinin önündedir. Artık anası ve kardeşi ile veda etmekten başka işi kalmamıştır.

Tam o sırada iki yerden çağrı haber geliyor:

— *Torpedo gemiyi tahkik edecek ve sizin Anadolu'ya gelmenize mani olacaktır.*

İkinci haber damatından birinin evinden gelmiştir.

Fakat maksat ne olabilir? Tevkif etmekse, kendisi henüz İstanbuldadır. Belki daha başka bir şey, Karadeniz'in dalgaları içinde geçecek başka bir macera....

Bir anda karar verdi:

— *Düşündüklerimi tatbik edemedikten sonra ölmek de daha iyidir.*

Ve otomobile binerek rıhtıma gitti. Bandırma vapuru uzakta demir atmıştı. Bir sandala binip vapura girdiler. Geminin içindeki kontrol memurları geciktikçe geçiyorlardı. Hükmetti: Henüz kararsızlık içindedirler.

Ve bundan istifade ederek kaptana hemen hareket etmek emrini verdi.

Bandırmanın 27 senelik ihtiyar kaptanı vapurunun demirini aldırmağa başladı.

Boğazdan çıkarken kaptana takip olunmak ihtimalini söylediler:

— *Ne aksi, dedi, ben de bu denize ilk defa çıkıyorum. Pusulamız da biraz bozuktur.*

— *Kaptan efendi, telâş etmeyiniz, kıyı kıyı gidersiniz. Bundan sonra.. maksat artık Anadolu'nun herhangi bir noktasına ayak basmaktan ibarettir.*

Evvelâ Sinob'a vardılar. Mustafa Kemal orada lâzım gelenlerle görüştü. Eğer kolaylıkla gidilebilir bir kara yolu olsaydı onu tercih edecekti. Fakat yoktu. Samsun bir dakikâ evel varmak için içinde öyle bir sabırsızlık vardı, ki gene her türlü tehlikeyi göze alarak pusulası bozuk Bandırma'yı bindi. Nihayet Samsun Limanına girdiler. Belki takip olamamıştır. Yalnız Bandırma'yı koğalyanlar, Karadeniz'in taşkın dalgaları ile boğuşmağa mecbur kaldıklarından kıyı taraflarını arıyamamışlardır.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

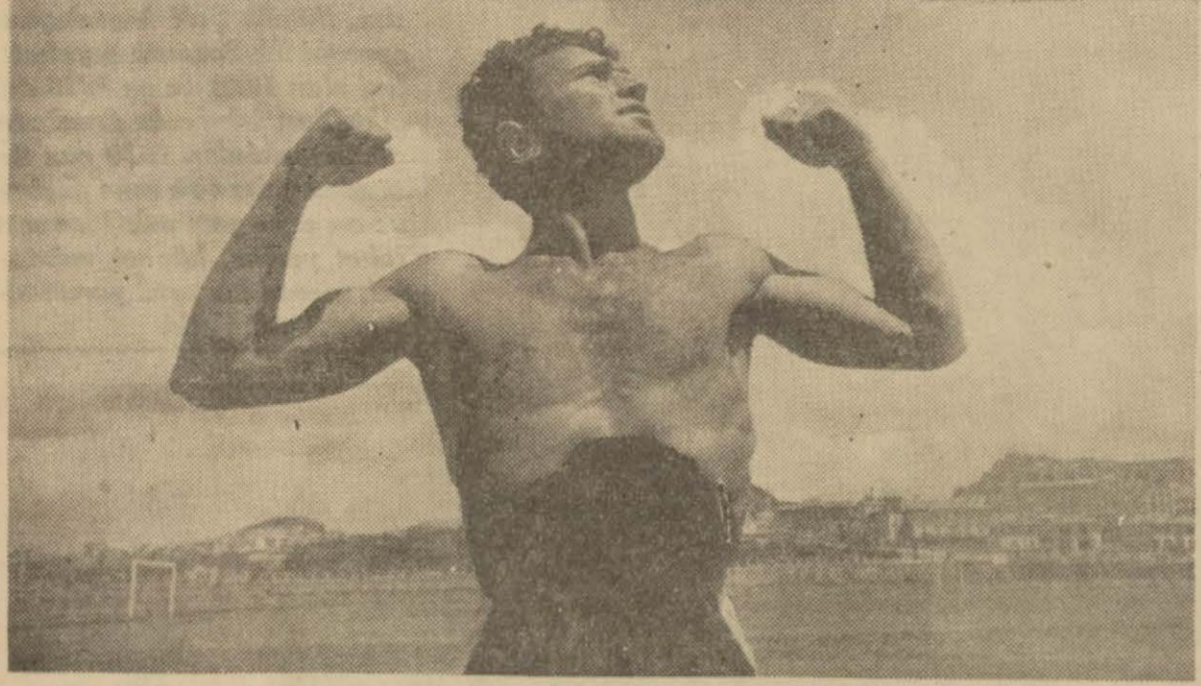
Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919 da Samsun toprağına işte böyle ayak bastı.

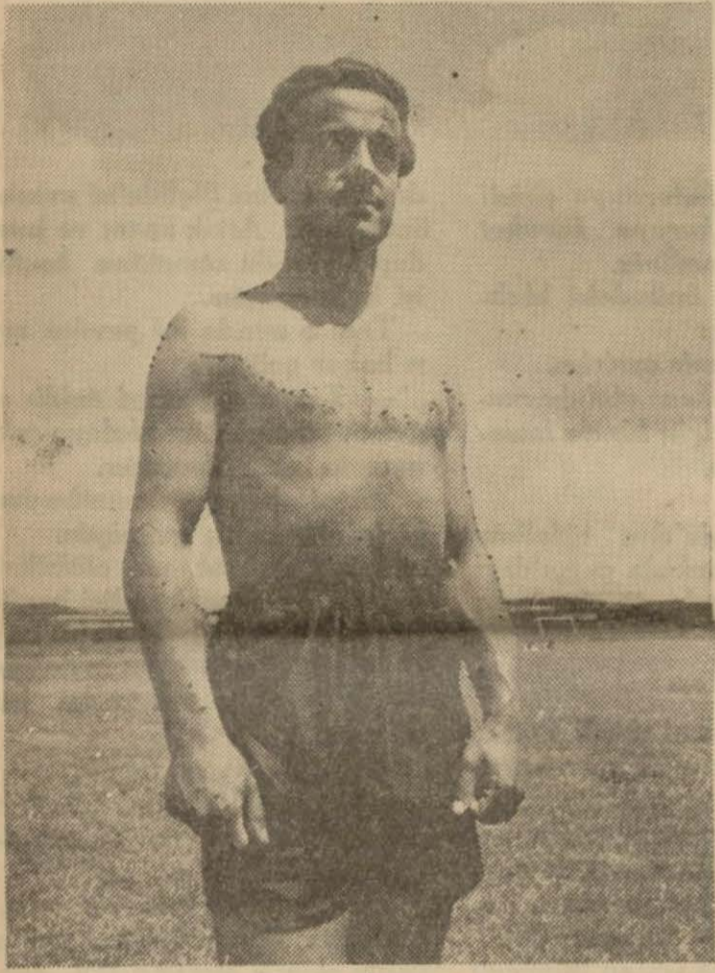
Yavuz ve Gürbüz Evlatlar İsterim ATATÜRK

Millî sporun teknik kadrosu Beden terbiyesi enstitüsü

Buradan yetişenler sporu millî ideallerden biri olarak gören; gürbüz, sağlam kültürlü bir nesil yetiştirmeyi meslek olarak benimsemişlerdir

Sporcu gürbüz ve sıhatli milyonlar, sporu ilim halinde öğrenen bu kadro eliyle yetişecektir

Rejim, millî spor meselesini ortaya koyunca, bu büyük davayı gerçekleştirecek bir teknik kadroya ihtiyaç baş göstermişti. Memlekete yedi ayrı branşta orta tahsil için öğretmen yetiştiren Gazi terbiye enstitüsü, bu maksadla beden terbiyesini de kolları arasına aldı. Bugün Kültür Bakanlığının üzerinde hassasiyetle durduğu müesseselerinden biri de budur.

Biz, kaç ankaralı, yanı başımızda, her gün 19 Mayıs şenliklerinin tekrar edildiğini bilmekteyiz? Halbuki Çiftlik yolunun üstünde çiftliğin sırtlarına bel vermiş güzel bir bina ve onun etrafını çevreleyen düz gün saha üzerindeki faaliyeti, bütün memleketin bilmesi lâzımdır. Çünkü sıhatli, gürbüz, yavuz nesil, ancak bu çalışma ile doğacaktır.

Millî sporun kadrosu :

Bu müesseseye sporun ve beden terbiyesinin fantazi olmadığını, ferdi bir iş olmadığını, spordan gayenin seçkin tekler ve şampiyonlar yetiş-

tirmekten ziyade hastalısız, gürbüz, sıhatli yüzbinler yetiştirmek olduğunu bilen zihniyetin bir eseridir. Buradan yetişenler, buldukları muhitin coğrafi vaziyetine, iklim ve arazi hususiyetlerine göre bütün spor şubelerini seçebilecekler ve onları birer günlük meşgale halinde vatandaş hayatına sokabileceklerdir.

Spor bir ilim olmaktan da çıkmıştır. İlimler olmuştur. Beden terbiyesini geliştiren sporların sayısı, bir insanın bunlar üzerinde bilgi sahibi olmasını bile imkânsız kılmaktadır. Halbuki, yetiştiricinin vazifesi, büsbütün daha geniştir. O, trpkı bir mimar gibi, bilgileri öğrendikten sonra icad'la karşı karşıyadır.

Bir insan vücudu da, bir inşa olduğuna göre, kendine mahsus bir kuruş tarzı ister. Kürek çekme, yüzme, atletizm, güç ve ihtisas isteyen, az çok tehlikeli olan spor çeşitleri: Müdafaalı hayvanları avı, sürgün avı, at koşulları, cirid oyunu, dağ ve kış sporları, yelken

kullanma, atletizmin birçok çeşidi, ev ve oda jimnastiği, yürüyüş, futbol, bisiklet, motörlü vasıtalar kullanma, hepsi ayrı ayrı bünyelere, ayrı ayrı vücutlara has olan sporlardır. Beden terbiyesi enstitüsünde yetişenler, hangi sporu yapacağını zihni bir doktor gibi muayene ettikten sonra söylüyorlar. Sporun ahlakla ve karakterle yakın münasebeti olduğuna, ancak konan teşhisten sonra inanıyorsunuz. Meselâ toprak sporları için, tabiatı sevmemiz lâzımdır. Çünkü onlar, çiçek ile uğraşmayı bile bir spor sayıyorlar. Hem bu, makbul olan sporlar arasındadır.

Bunun için enstitü, yetiştirmek için aldığı genci evvelâ hayatının sonuna kadar dinç kalmayı, ve yaradılışına göre neler yapması lâzımsa onu öğretiyor. Yirminci asr insanı için bu bile tek başına bir kazanç değil midir?

Üzerlerinde kolsuz bir gömlekle sert toprak üzerinde boy-larının iki misli irtifalara sıçrayan,

yere düşünce bir yumuşak yatak üzerine düşmüş kadar tabii duran genç kızların hareketlerini seyrederken, muallimlerden birine sordum:

“— Bari şu toprağın üzerine yumuşak gülteler koysanız.. Hiç olmazsa kum dökseniz.. İnsan vücudu bu çakıl taşlarının üstünde saatlerce yoğurulmaya nasıl tahammül eder?”

Fakat artık çelikleşmiş olan bu gençlik, sizin kaygunuzla alay eder gibi, zevk ve sıhat aldığı toprağın üstünde gözlemlenizle güç takib edecek kadar seri ve değişik hareketler yapmaktadırlar.

Birisi gülerken diyor ki: “— Siz de toprakla biraz yan yana kalınız. Şu ufak taşlar sizi hiç acıtmıyacaktır.

Beden terbiyesi enstitüsü şefi Profesör Kurt Daynas bizim çocukların çok iyi malzeme olduklarını söylüyor :

“— Cevheri çok kuvvetli, fakat üzerinde çalışmak isteyen malzeme diyor.

Belden aşağısının çok kuvvetli olduğunu, bacakların uzun yürüyüşlerin tesiriyle geliştiğini ve fakat belden yukarısının aşağısı kadar inkişaf edemediğini ilâve ediyor .

Bir öğretmen diyor ki:

“— Halbuki bu müessesenin davası bambaşkadır: Biz, bütün türk milletinin sağlam, gürbüz, sıhatli ve dinç ve neşeli olmasını bir yaşama şartı olarak ele almışızdır. Bu gayenin gerçekleşmesi, spor sevgisinin millette bir ahlak halinde yerleşmesiyle kabil olacaktır. Bu gençler yetişecekler, memleketin dört köşesine dağılacaklar, orada ellerine alacakları yavrucuklara spor yapmanın zevkini, heyecanını aşılayacaklar; nesillerde müşterek spor zevki bulunacak ve Türkiyenin bir vasfı da sporsever millet olacaktır.

“Sonra bu sahada bizim başka bir hususiyetimiz de vardır. O da mil-

timizin asıl karakterlerinden birinin sporculukla tanınmış olması... Güreş, atıcılık, atıcılık, ok, cirid, av gibi birçok sporlar, vücut ve dimağ inkişafına en çok yarayan spor şubeleridir.”

Bir eski hatıra :

Sekiz senelik tarihi olan şu hâdiseyi anlattılar: Sekiz sene evvel Çapa kız muallim mektebinde bir beden terbiyesi kursu açılmıştı. Burada bir senelik staj yapıyordu. Orada ders gören bayan öğretmenler, uzun çorap giyiyorlardı. Bir gün Romanya'dan sporcu kızlar misafir olarak geldiler. Onların çorapsız çalıştıklarını ve idman hareketleri için çorapsız olmanın daha faydalı olduğunu gören genç kızlarımız, on gün sonra çoraplarını çıkarmışlardı.

O hâdiseden bu güne kadar tam sekiz sene geçmiştir.

Bugün beden terbiyesi enstitüsünde yalnız talebeler değil, civardaki ufak çocuklar da beden hareketleri yapıyorlar. Dört yaşında bir yavrunun nasıl sıçradığını, ot minder üstünde nasıl taklak attığını ve hiç korkmadan ip merdivene nasıl sarıldığını gördükten sonra sporu ananelere göre öğretmenin neslin ne demek olduğu daha iyi kavranıyor.

Kızlara yayılalım, gülelim, koşalım, arkadaşlar.. Gençliğe neşe, kuvvet saçmaktr abdimiz, inancımız. Bu kıpkızıl ufuklar, bu dağlar, bu ovalar.. Bütün bu ülke hep bizim, hep bizim arkadaşlar..

Memleket gezildikten görüldükten, tanıdıktan sonra daha çok sevilir. Toprakla beraber kalmak; bu gençlerde; gezmek, dolaşmak, öğrenilemek ve bir cümle ile yurda aşık olmak itiyadını kazandırmış, tatil günlerini hep civar köylerde geçiriyorlarmış..

Kavuşturulmuş iki kolun arası -

dan lâstik top gibi fırlamak eleriyle el tutup, ayakları birbirine yapıştırarak değirmen taşı gibi dönmek, bir metreye yakın manıadan atladıktan sonra ot minder üzerinde, elektrikle işleyen yuvarlaklar gibi kendi mil-verleri etrafında dönmek..

Yavuz ve gürbüz evlâdlar yetişmektedir.

32 yılında açılan kol 35 yılında 23 genci ilk olarak hayata çıkarmıştır.

36 yılında kolun tahsil müddeti iki yıla indirildiğinden 17 ve 11 olmak üzere 28 mezun vermiştir.

37 de yalnız 9 mezun vermiştir. Üç sene içinde hepsi erkek olmak üzere 60 genci memleketin kucağına bırakmıştır.

937 yılında kızlar da alınan bu kolun bugünkü talebe kadrosu şu şekildedir.

Son sınıfın 18 i erkek 12 si bayan olmak üzere 30 mevcudu vardır. Birinci sınıfta ise 16 erkek 5 kız olarak 21 talebe vardır.

Enstitü bir jimnastik salonu, tam spor ve jimnastik cihazlarıyla bu gençleri çok iyi şartlar içinde yetiştirmektedir.

Vücut ve dimağ kabiliyetlerini birbirleriyle muvazi olarak inkişaf ettiren bu kolun bilhassa iki gayesi vardır: Birincisi elerine verilen orta tahsildeki dimağın olgunlaşan genç nesli bünye ve vücut itibarıyla de inkişaf ettirerek gürbüz bir nesil meydana getirecek kabiliyette öğretmen yetiştirmek, ikincisi müsaid imkânlardan faydalanarak kulüb ve sair spor işlerinde uğraşan kurumlarda yetişkinlerle uğraşacak vaziyette eleman yetiştirmektir. Bu iki gaye gerçekleştiği gün millî sporumuzun teknik kadrosu kurulmuş olacaktır.

SÜMERBANK

Sümerbank

Son bir senede

Ham madde
işletme malzemesi

İş ücreti ve
maaş olarak

10 milyon

ödedi

Sümerbank yeniden sekiz fabrika kuruyor işçi sayısı 10.000 ni buldu

Sümer Bank 937 senesinde memleket, millî ekonominin zaferleri olan rakam ve hâdiseler hediye etmiştir. Millî ihtilâl tarihinin en mukaddes günü olan 19 Mayıs'ın yirminci yıldönümünde bu rakam ve hâdiseleri, bir millet ve devlet müessesesinin millî sermaye ve millî tekniğin hepimize adı muvaffakiyetleri olarak büyük bir iç ferahı duyarak veriyorduz :

Millî ekonomi bünyesinin müsaîd şartlar altında cereyan etmiş olan inkişaf seyri içinde bankanın merbut müesseselerinin faaliyeti, 1937 yılının bu yıl özetinde bir genişleme hareketi arzemiş ve gerek millî piyasanın diriliği ve gerek bankamız fabrikalarının faaliyeti tam bir mütakabiliyetle birbirini takviye etmiştir. Sümer bank ve fabrikaları kanalından millî piyasalara hammadde, işletme malzemesi mübayaas, iş ücreti ve maaş şeklindeki tediyatın umumî kıymetinin 1936 da 6.198.000 liradan 937 de 9.551.700 liraya balığ olduğunu düşünürsek bu kıymet yekûnunun, köyde ve şehirde gerek müstahsil, gerek müstehlik halkı yeni mübayaalara sevk ve teşvik etmesi bakımından ihmal edilmeyecek derecede yüksek bir alım kabiliyeti ihdas etmiş olduğu anlaşılır (1). Bundan başka, banka ve müesseselerinin devlete vergi olarak tediyeye etmiş olduğu kıymet yekûnu 1936 da 3,7 milyon lira iken 1937 de % 16 tezyatıyla 4,3 milyon liraya çıkmıştır.

Bankanın müessese ve iştirakleriyle tesis halinde bulunan fabrikalarının, millî sermaye, iş, hammadde, işletme malzemesi ve mamul madde piyasalarında uyandırmakta olduğu devamlı hararetili muamelelerin, gerek miktar, gerek nisbet itibariyle umumî ekonomik faaliyetin seyrine

(1) Bu yekûnlara inşa halinde bulunan fabrikaların inşaat malzemesi mübayaaları, işçi, memur ve müstahdem ücret ve maaşlarının tediyesi dahil değildir.

Kısaca hayat seviyesi adını verdiğimiz ve memleketin mad-dî manevî bütün kuruluş kıymetlerini kendisinde toplayan büyük varlığı tetkik edenler; müstakil ekonominin temeli olan endüstri; bu endüstrinin memleketi getirdiği refah; bu refahın kökleştirdiği ve şekilleştirdiği yeni hayat nizamının yanı başında şu ismi görecektir:

Sümer Bank...

Hakikat de budur: Sümer Banka yalnız bir endüstri müessesesi adını veremeyiz. Onda, modern sanayi hayatının bütün icabları vardır. Büyük tesisler işleten bu teknik, her gün muvaffak eserlerini vermektedir. Fakat onun yanı başında ve muvazi olarak yürüyen bir sosyal inkişaf da bu dönen makina çarkları yaratıyor.

Sümer Bank makinelerinden türk köyüne giden her topkumaş; beraberinde iyi giyinmeyi, iyi yaşamayı, bol kazanmayı, makina ahlakını, elektriği, yeni hayat telâkkülerini götürüyor. Bu muazzam maddî inşalar olan fabrikaların bütün yurd ölçüsünde kurduğu manevî inşalardır. Onlara, Sümer Bankın idare meclisi raporlarında, dosyalarında, hesap defterlerinde rastlayamazsınız.

Fakat bunu, Sümer Banka pamuğunu satan, Sümer Bank fabrikalarında çalışan, Sümer Bank mamullerini istihlâk eden geniş halk yığınlarının hayatında bulursunuz..

İnşacı Sümer Bankı olduğu kadar ıslâhçı Sümer Bankı da tanıyınız.

tesir edecek mahiyette bir vüs'at iktisab etmiş olduğuna bilhassa işaret etmek isteriz. Bu itibarla diğer devlet ekonomî teşekkülleriyle birlikte memlekette kuvvetli bir devlet endüstrisinin artık vücud bulmakta olduğunu söylemek kabildir. Türkiye millî ekonomi muvazenesine iştirak eden bu yeni unsur, daha şimdiden ehemmiyetli brâşların nazımı olmak mevkiine gelmiştir.

Banka, millî ekonomiye bu geniş miqyasta iştiraki icab olarak millî piyasaların hareketi ve müstakbel inkişafıyla sıkı bir surette alakadardır. Binaenaleyh millî piyasaların 937 yılında, ataman neticeleri üzerine tesiri bakımından hususiyetlerini tetkik çok zevkli olacaktır.

1937 de gerek millî gerek beynelmîlî ham ve talî madde piyasalarında vukubulan temevvüçlerin Sümerbank mamulâtının maliyetlerine tesirleri, endüstri şubelerine göre farklı manzaralar arz etmiştir.

Pamuklu endüstrisi:

1936 da pamuk fiatlarında müshade olunan yükselme hareketleri 1937 de makûs bir istikamet almış ve fiatlar sene başından itibaren tedricen düşmüştür. Meselâ banka fabrikalarının kullandığı Akala, Kleyland, birinci iane, piyasa parlağı, kapımalı, ekspres gibi pamukların fiatları sene başına kıyasen senenin son aylarında düşük bir seviyede temevvüç etmiştir. Adana borsasında kapımalı, sene başında şubatta 44,61 kuruştan muamele görürken, senenin son ayında 28,90 kuruşa inmiştir. Senenin ilk aylarında (şubatta) 48,26 kuruşa çıkan birinci iane pamuğu, senenin ikinci nüsünde 39,50 kuruş üzerinden muamele görmüştür. Klevland sene başında 48 kuruştan sene sonunda 35,58 kuruşa düşmüştür. İzmir borsasında Akala pamuğu da aynı sukutları kaydetmiştir. İkinci kânunda 52,25 kuruşa satılan akala, birincikânunda 35,75 kuruşa düşmüştür. Fiatların bu seyri karşın-

da banka, aynı zamanda müstahsili korumak maksadiyle, fabrikalarının daha müsaîd fiat seviyelerinden istifade düşüncesinde bulunmuyarak, piyasada pamuk mübayaasını idame ettirmiştir.

Yünlü endüstrisi:

1936 yılının yüksek yün piyasasına mukabil, 1937 fiatları düşüktür. 1936 nın başında 40 - 42 kuruşa satılmış olan Anadolu yapağları, sene ortasında 56 - 65 kuruşa, sene sonunda 72 kuruşa yükselmişti. 1937 başında Trakya malları 72 kuruştan satılırken sene ortasında 65 kuruşa düştükten sonra sene sonunda 68 de durmuştur. Anadolu malları kırkım zamanı 62 kuruştan muamele görürken sene sonunda 55 - 56 kuruştan satılmıştır.

Yapağ fiatlarının bu hareketi, banka yünli fabrikalarının hammadde mübayaalarında iyi neticeler vermiş ve maliyete müsaîd tesirler icra etmiştir.

Kâğıt, karton ve sunğipek endüstrisi:

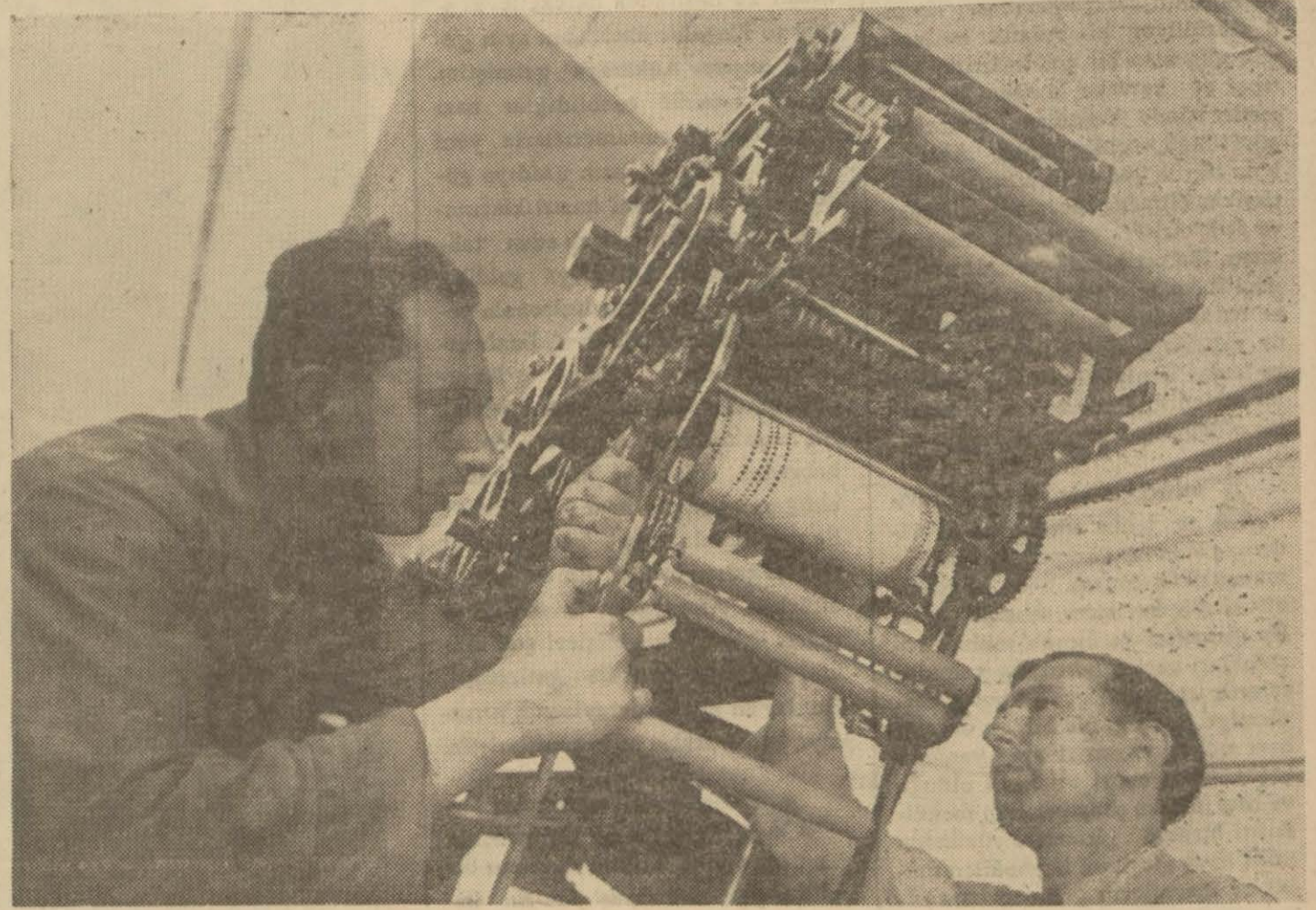
Bankanın kâğıt ve sunğipek fabrikalarının 1937 zarfında karşılaştığı hususî vaziyet, dünya piyasalarında bir taraftan sellüloz fiatının yükseldiği, diğer taraftan sellüloz fabrikasının güçlüğüdür. Aynı zamanda harp endüstrisinin de bir hammadde olan sellüloz fiatı, gerek harp, gerek kâğıt ve sunğipek endüstrisinin gittikçe artan talepleri karşısında 1937 de bir yıl evveline göre % 80 - 100 nisbetinde bir tereffü kaydetmiştir.

Sellüloz fiatları gibi odun fiatları da seneden seneye yükselmektedir. 1936da beher M3 odun, cif Derince 21 şilîn iken 1937 de 23 şilîne çıkmıştır.

Satışlarda ve imalâta artış:

Yünlü endüstrisi 1937 de bir yıl öncesine kıyasen umum toptan satışları % 21, bundan piyasaya satışları % 20, devlete satışları % 133 artmıştır.

Millî endüstrinin 'bel kemiği olan büyük müessese yeni hayat nizamını köye sokan büyük müessese millî kabiliyetin güzel eserlerini evren müessese

Bir köy kalkınmasından notlar

Kayserinin kazalarından birinde kaymakam olan bir arkadaş, Sümer Bank kelimesini kullanmaksızın, şu hâdiseyi anlattı:

"— Kayseri merkezine uzak olmanın muntakam içindeki köylerden birinde birkaç aile vardır ki kadın, erkek, çocuk hepsi Kayseri fabrikasında çalışıyorlar. Fabrikanın daha ilk açıldığı günlerde hususî imalâthanelerin bıraktığı ve pek müsper olmayan tesiri olacak, halk, işçilik için pek arzu göstermemişti. Toprakları az olan ve ekim vasıtaları bulunmayan bu birkaç aile fabrikada bir seneye yakın çalıştılar ve sonra köylerine döndüler. Para biriktirmişlerdi: Toprak aldılar, çift hayvanı aldılar, ev yaptılar.

Fakat size anlatacağım asıl bunlar değildir: Beyaz badanalı, şirin, pencereli, kârgir yuvalar kurdular. Çünkü onlara güzel bir evde oturmanın hayatın zevkini artıracığı öğretilmişti. Bahçe yaptılar, çiçek ve ağaç dikteler. Fabrika bahçelerinde güzel kokunun ve yeşilin zevkini almışlardı. İnanınz ki köyde bir de gramofon getirdiler: Köyde şark mistikliği tasfiye ediliyordu...

Belki inanmakta tereddüd edeceksiniz. Merak edenlere köyün ismini verebilir ve gezdiririm: Fabrikada bir sene işçilik yapan genç çocuk top oynamayı, atletizmi öğrenmişti: Köyde bir kulüb kurdu.

Bugün bu köy nüfusundan birçok aileler - aileler diyorum, çünkü bu fabrikalar bütün bir eve birden iş verebiliyor - Kayseri fabrikasında işçiler. Köyde beyaz, kârgir, bahçeli, ağaçlı, çiçekli evler çoğalmaktadır, Okuma yazma nisbeti artmıştır, gülen, oynayan, şarkı söyleyen, spor yapan durmadan yükseliyor. Köye para girdikçe toprak da değerlenmiştir. Çünkü fabrika bu toprak mahsulleri için en büyük müşteridir. Yumurta, yağ, süt, peynir, köyden giden bütün yiyecek ve içecekler kolaylıkla ve iyi fiatla müşteri buluyorlar.

Bu işin son bir tarafını daha söyleyeyim: Fabrikada, ummadığı kadar iyi bir para alan köylüde bol kazanmak ve bol sarfetmek şuru doğmuştur. Bilmem bu inkişafa ne ad takarsınız? Sümer Bank fabrikaları kaynağını kurutmak davasında oldukları şark tevekkülünü istihlâk ediyorlar.

Pamuklu fabrikaları 1937 de bir yıl öncesine kıyasen umum satışları % 33, bundan piyasaya satışları % 36 devlete satışları % 13 artmıştır.

Deri ve kundura fabrikamız, deri mübayaasında karşılaştığı müşkilâta ve deri fiatı yüksekliğine rağmen kalitesini daima yüksek tutmuştur. Bunun için sivil kundura imalâtı tedricen yükselerek Beykoz fabrikası siparişleri karşılayacak vaziyete gelmiştir. Fabrikamız sivil kundura satışları 1934 denberi muntazaman artmıştır. 1936 da bir yıl öncesine kıyasen artış % 49,2, 1937 de bir yıl öncesine nazaran tezyatlı % 55,7 dir.. Satışların bu artışı üzerine sivil kundura fabrikasını iki ekiple çalıştırmak gibi memnuniyete şayan bir vaziyet hasıl olmuştur.

1937 de bir yıl öncesine kıyasen deri fabrikasının umum satışları % 75 artmış, bundan piyasaya satışları % 7 azalmış, devlete satışları ise % 115 yükselmiştir.

Kurulduğu tarihtenberi mamulleri büyük bir rağbet görmüş olan kâğıt ve karton fabrikalarımız, yeni bir teşekkül olmasına ve yukarıda temas edildiği gibi, hammadde tedarikinde hem fiat ve hem de imkân bakımlarından büyük müşkilâta uğramış olmasına rağmen yeni ve muntazam herhangi bir müdafaa tedbirine muhtaç olmadan piyasada yabancı fabrikalar mamulâtıyla rekabet ederek övünülmeğe değer muvaffakiyetler elde etmiştir.

Beş yıllık programın tatbiki:

Devlet tarafından tatbiki Sümer banka verilmiş olan beş yıllık endüstri programından, işe başlama tarihi olan 1934 yılı mayıs ayından itibaren bankaca kurularak işletmeye açılmış veya inşasına başlanmış olan fabrikalar şunlardır:

- 1 — Bakırköy pamuklu mensucat fabrikası,
- 2 — Isparta gülyâğı fabrikası,
- 3 — Keçiözümlü kükürt fabrikası,
- 4 — Kayseri bez fabrikası,
- 5 — İzmit kâğıt ve karton fabrikası,
- 6 — Bursa Merinos fabrikası,
- 7 — Gemlik Sunğipek fabrikası,
- 8 — Ereğli bez fabrikası,
- 9 — Nazilli basma fabrikası,
- 10 — İzmit ikinci kâğıt fabrikası,
- 11 — İzmit sellüloz fabrikası,
- 12 — Karabük demir ve çelik fabrikası,
- 13 — Malatya pamuklu fabrikası

Demir ve çelik fabrikaları:

4 nisan 1937 de temeli atılan Karabük demir ve çelik fabrikaları inşaatı tabii seyrini takibetmektedir. Bu fabrikaların program mucibince işletmeye açılmasına çalışılmaktadır. Demir ve çelik fabrikalarının umumî inşaat ve tesisatını bankamız adına kontrol etmek için tanınmış İngiliz müşavir mühendislerinden Sir Aleksandr Gibb ve şerikleri ile bir muka-

(Sonu 20. inci sayfada)

Nazillide büyük bir devlet fabrikası, o devlet fabrikasının yanında modern bir mahalle kurulmuştur. Bu bayanlar o mahallenin sakinleridir ve hepsi Nazilli basmalarını giymişlerdir.

Dört taraflı büyük iş işte budur.

General Ali Fuad anlatıyor

(Baş 16. ıncı sayfada)

mühimdir. Bir taraftan bu yeni teşkilâtın esası kurulurken diğer taraftan Sivas kongresine memleketin her tarafından âza intihabı ve nihayet bunların Sıvasta emniyet içinde süratle toplanması ve milleti gayeye vardıracak misak, teşkilât ve sairenin kararlaştırılması lâzımdır. Görülüyor ki burada hulâsası çok güç olan bir çok hazırlık, tertibat ve kararlar karşısında ağır şartlar içinde kalmıştı. Sonraları görüldüğü veçhile bunlar Atatürk'ün büyük önderliği altında milletimizin bitmez, tükenmez hamiyet ve fedakârlığı sayesinde başarılmıştı. Bu tarihlerde tesadüf edilen güçlük ve ağır şartların bir kısmını burada anlatacak olursam vücudunda getirilmiş olan kurtuluşumuzda ne kadar unutulmaz büyük himmetler sarfedildiğinde benim ile hemfikir olduğunuzu şüphe etmem.

Atatürk'ün siyaset ve kararına ittiba edeceklerini vâdetmiş olan bazı kumandan, vali ve mutasarrıflarımızın o günlerde mevkilerinden birer sebeble çekilip gitmeleri ya birçok mühim hazırlıkları geri bıraktırmış yahud oralarda irticaa cüret ve kuvvet verdimişti. Bu sebeble birçok defalar bazı mühim hazırlıklara yeniden başlamak mecburiyeti hasıl olduğu ve bazı mühim şahsiyetlerin mevkilerini bırakıp gitmeleri yüzünden millî davâ aleyhine kaybedilen muhit ve mevkilerin yeniden kazanılması icabettiği görülmüştü. Tabii bu hareketlerin cümlesi sonraları millî gayelerimizin birçok kan dökülerek ve harice karşı müdafaa-sında lüzumlu olan vasıtaların ziyaa uğramasıyla elde edilebilmişti. Hele o zamanlarda millî teşkilât ve birliği en adâ vasıtalarına müracaatla dağıtmak ve bozmak isteyenlerin başında harbiye nazırı Süleyman Şefik ve Ali Kemal gibi kimselerin bulunduğu düşünülecek olursa hiyanetin ne derecelerine düşmüş insanlarla karşılaşıldığı anlaşılır. Millî teşkilâtın muhaberesine çalışan askerî makamların bu muhabereyi yapamaları için mütareke zamanında düşman orduları tarafından işgal edilmiş olan bir memlekette mezkûr makamların kendi aralarında şifre muamelesini kaldırmaları için Süleyman Şefik katî emirler vermişti. Fakat hamiyetli kumandanlar bu emirlerin icrası yüzünden millî ve askerî sırlarımızın ifşa edileceğini düşünerek harbiye nazırının bu emrini dinlemedi ve mülki makamların emrinde bulunan telgrafhaneleri askerî işgal altına alarak şifreli muhaberele rin devamına çalışmışlardır. Bu yüzden bazı yerlerde çarpışmalar olmamış da değildi. İşte kumandanların bu katî vaziyeti karşısında Süleyman Şefik emrini geriye almağa mecbur olmuş ve şifreli muhaberenin icrasına devam olunmuştu.

Sivas kongresi intihabına mani olmağa damad Ferid paşa hükümeti cenebilerle beraber hatır ve hayale gelmeyen vasıtalarla müracaat etmek suretile çok çalışmışsa da muvaffak olamamış ve kongre bazı teahhurla Sıvasta açılmıştır. İntihaba mani olamadığını gören aynı hükümet kongrenin açılmasına behemehal mani olabilmek ve onu dağıtabilmek için cenebi kuvvetlerle dahilî asi kuvvetlerden âzami surette istifadeyi düşünmüş ise de günden güne varlığını göstermiş olan azmi millî karşısında cenebi kuvvetleri dahilî işlerimize karıştıracaklarını ilân etmek suretile başladıkları hareketlerden gerilemişler ve cenebilerin bu gerilemeleri üzerine mevzû kalmış olan irtica hareketleri de sönmeğe mahkûm olmuştu. Her gün geçtikçe kuvvetini ve azmini göstermeğe muvaffak olmuş olan milletin katî kararları karşısında Damad Ferid Paşa istifasını verip çekilmiş ve yerini millî siyasete mümaşatkâr gibi görünen Ali Rıza paşa kabinesine bırakmıştı.

Amasyada Atatürke mülâki olduktan Sivas kongresine kadar geçen günler zarfındaki hâdisatın bir safhasını yukarıda hatırlımda tutabildiğim kadar hulâsa ettim. Şimdi Amasyadan ayrıldıktan sonra Atatürk'ün Amasyadan evvelâ Sıvasa ve sonra Erzuruma gidişi ile benim Ankaraya dönüşüm hakkında bir hulâsa yaptıktan sonra sözlerime nihayet vereceğim. Esasen o günlerin yaratıcı ve kurucusu olan Atatürk ile arkadaşlarının ve azimkâr milletimizin yaptıklarını burada hulâsa edebilmek benim iktidarım dışındadır. Ancak millî tarihimizde pek mühim bir başlangıç olan 19 mayıs 1919 günü Ankarada bulunduğum bir zamana tesadüf ettiğinden o güne aid intibahlarımı si-

ze izaha çalıştım.

Amasyada fazla kalmıyarak hemen işe başlamak lâzım geldiğinden ben 23 haziran sabahı erkenden Amasyadan otomobile hareketle Merzifon üzerinden Çoruma ve oradan 24 haziranda hareketle Yozgad ve Kırşehir üzerinden aynı günün akşamı Ankaraya gelmişim. Yolda tesadüf edebildiğim bazı kumandan ve mutasarrıflarla yeni vaziyet üzerine uzun uzadıya görüşerek onları yeni hazırlıklarımıza iknaa çalıştım ve icab eden talimatı da verdim. Ankara'ya geldikten sonra bütün arkadaşlarımla yeni mesaimin hududunu tâ İzmir etrafındaki kuvayı milliyeye ile İstanbul kapılarına kadar genişlettim. Bu mesaimizden Atatürk'ü daima haberdar ediyordum ve kendilerinden aldığımız yeni talimat ve telkinler ile mesaimizin yeni kademelerini tesbite çalışıyordum. Bu esnada Atatürk'ün Amasyadan Sıvasa ve oradan Erzuruma gidişleri çok mühim hâdiseler husule getirmişti. Bunlar en küçük detaylarına varıncaya kadar tesbit ve neşredilmiştir.

Atatürk millî siyasetini Erzurum kongresine iblâğ etmekle ilk defa olarak istiklal davasını bir millî heyete mal etmiş idi. Bu itibarla bu kongre millî tarih muvacehesinde mühim bir mesele olarak telâkki edilir. Ancak bu kongrenin salâhiyet ve tesiri tekmlî memlekette teşmil edilememişti. Fakat Sıvas kongresi bütün memleket için gönderilen âzalarından müteşekkil olduğundan salâhiyeti bütün memlekette teşmil edilebilirdi. Bu itibarla Sıvas kongresinin muvafakiyetle toplanıp açılması çok mühim idi. Millettin düşmanları ise Erzurum kongresine karşı az veya çok lâkayd görünmüş iseler de, Sıvas kongresine karşı tamamiyle amansız bir canavar kesilmişlerdi. Ellerinden her geleni yapmakta tereddüd göstermemişlerdi. İşte bütün mesaimiz bu kongrenin muvafakiyetle toplanmasının ve açılmasının teminine matuf olmuştu. Hatırlarda kalmışsa buna da birçok fedakârlıklarla muvaffak olunmuş ve ilk defa olarak millet ile osmanlı hükümeti karşı karşıya kalmış ve nihayet Atatürk'ün yüksek önderliği altında millet azim ve kararını kabul ettirmişti.

Sümerbank yeniden sekiz fabrika kuruyor.

(Baş 19. uncu sayfada)

vele aktedilmiştir.

Diğer tesisler

İzmit'te inşasına teşebbüs edilmiş olan ikinci kâğıt fabrikamızla sellüloz fabrikasının inşaatına devam olunmuş ve Ereğli bez fabrikamızın en rasyonel şartlar altında çalışmasını temin için evvelce tasarlanmış olduğu gibi İvrizdeki su kuvvetinden elektrik istihsali için lâzım gelen inşaat ve tesisata başlanmıştır. İnşaatına 1935 de başlanmış olan Nazilli, Bursa, Gemlik fabrikaları Büyük Şef Atatürk'ün eliyle işletmeye açılmıştır. Bu fabrikalarımız da diğerleri gibi piyasada mamullerinin iyiliğiyle iyi kabul görmüştür.

1937 yılı sonunda beş yıllık program mucibince kurmuş olduğumuz fabrikalarda amele mevcudu 7 bine çıkmış ve diğer fabrikalarımızla beraber amele mevcudu 9.500 ü bulmuştur.

Yeni tesisler:

Zağyağı ve Süperfosfat fabrikalarına aid hazırlıklar neticelendirilmiş ve bunların tesisatının ihalesi için görüşmelere başlanmıştır.

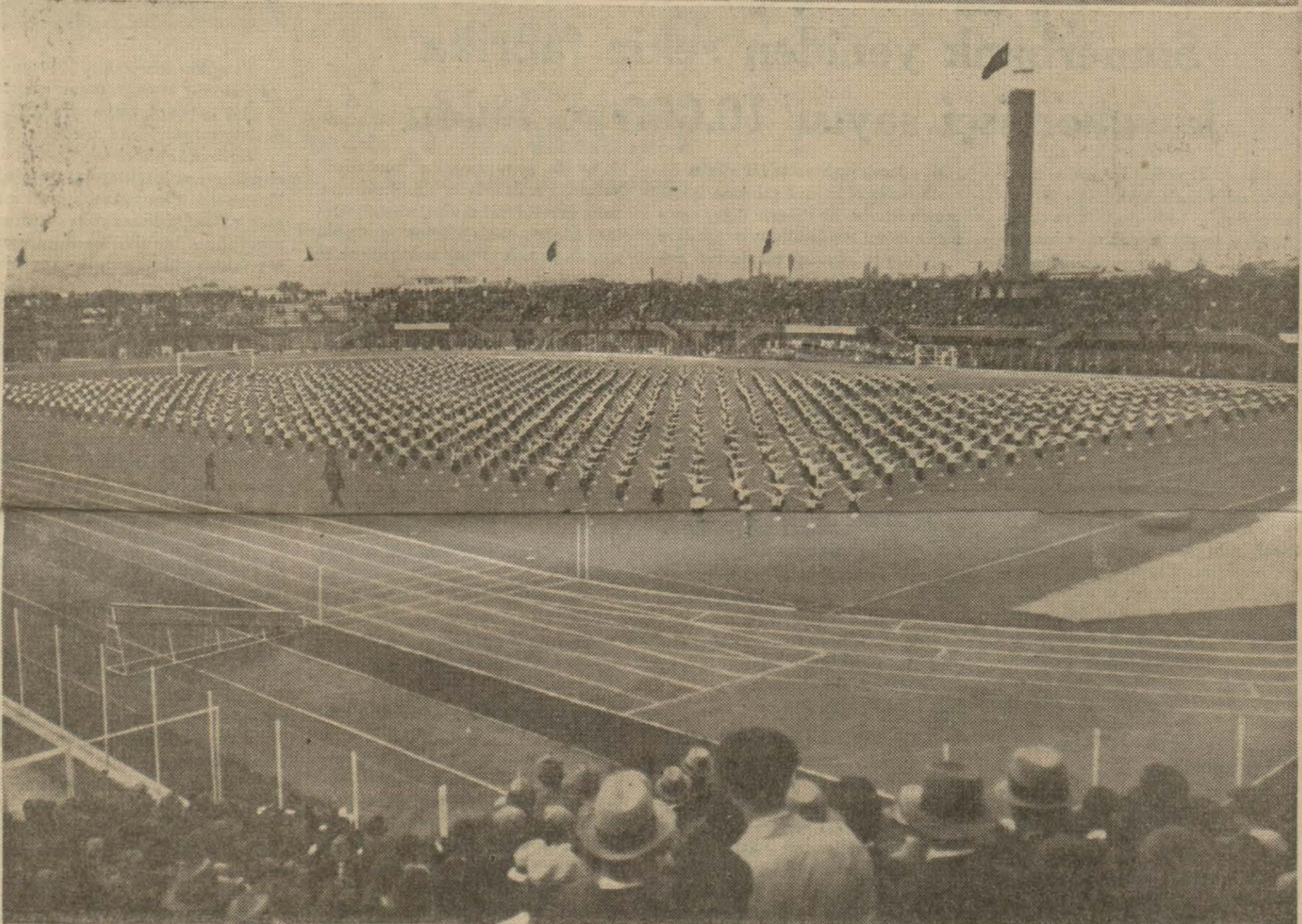
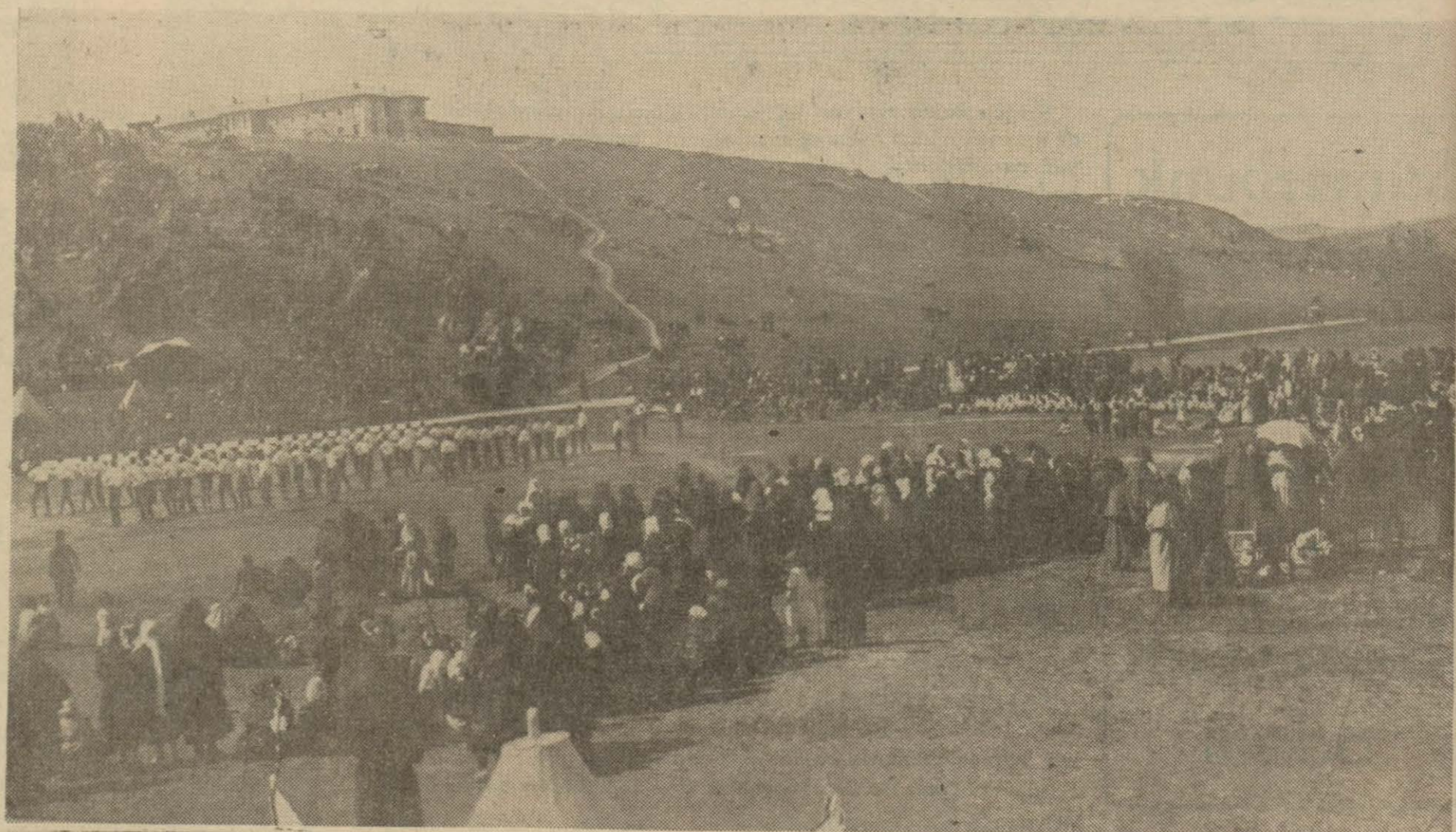
Birinci beş yıllık programdan kalmış olan Seramik fabrikasının İstanbulda kurulmasına karar verilmiştir. Bunun da bu sene inşaatına başlanması için çalışmalara devam edilmektedir.

Birinci beş senelik programa ilâveten senevi 90 bin ton imalatta bulunacak surette Sivas'ta kurulması kararlaştırılan çimento fabrikası ile İzmitte kurulacak Klor ve Südkostik fabrikalarının tesisatı sipariş edilmiştir.

Teknik kadro yetişiyor:

Geçen sene olduğu gibi banka bu sene de yabancı memleketlere muhtelif ihtisas subelerinde yetiştiril-

İki Resim - İki Devir

Yukarıdaki resimlerden biri, 1921 senesinde, eski tarihe göre 6 mayısta Ankarada mektebiler bayramını göstermektedir. 1921 de Ankara bu kadar genci bir arada görmeğe hasretti ve gençliği seyretmek için bu kadarlık bir kalabalık toplayabilmek fevkalâde değildi.

1938 de yirmi bin kişi alan modern stadyom ve cumhuriyet çocuklarını iftihar ve huzur içinde seyretmeye koşan elli bin ankaralıyı düşününüz: On yedi sene, milletlerin hayatı için bir ândır. Kemalizm bu ân'ın içine bir yeni hayat nizamı sığdırmıştır.

Bazan iki resim bile, iki devri anlatmaya kâfi gelir: Matbuat Umum müdürlüğü müşavirlerinden arkadaşımız Ser-ver İskit'in hususi koleksiyonundan aldığımız bu on yedi senelik resmin, bugün Ankaranın neresi olduğuna belki merak edersiniz. Eski ziraat mektebinin arkalarına düşen bu meydan Yüksek Ziraat enstitülerinin birer âbide halinde yükseldiği şahıdır.

İki resim arasındaki fark, muhakkak ki başınızı döndürecek.

B. Cevad Abbas Gürer 19 mayısı anlatıyor

(Baş 16. ıncı sayfada)

hür yaşamak hasreti çeken bir milletin kendisini kurtarmaya gelen

mek üzere 65 talebeyi imtihanla seçerek göndermiştir. Buna ilâve olarak Karabük demir ve çelik fabrikalarında vazife alacak mühendislerden de 16 kişi İngilterede alâkalı fabrikalarda staj görmek üzere gönderilmiştir.

Bilanço hareketleri:

Banka, 937 senesi içinde tesis inşaatlarına hasretmiş olduğu hakiki masraflar, 14.401.337 liradır.

İştirâklar bir sene evveline göre, 9.098.471 liralık bir fazlalık vardır. Bankanın nominal sermayesi, 80.500.000 liraya yükselmiştir. Bundan halen 35.836.108 lira tediye olunmuştur.

937 senesinde ödenmiş bono yekûnu 2.668.168 liradır. Mütעהhdiler lehine 1.993.828 liralık bono verilmiştir.

Bankanın bu seneki safî kârı 1.138.581 liradır.

Şefine karşı gösterdiği heyecanlı kabulün bir hâtrarası olarak hiç unutmam, o gün halkın arasında ben de ağlamıştım.

Karargâhımızın teçhizat ve vasıtalarını anlatmak için silâhlarımızı sayayım: dört bomba, iki otomatik tüfek, Şef de dahil olarak hepimizde birer filinta vardı. Ankara'ya kadar böyle gelmiştik.

Hiç bir hâliseden nevmid olduğunı hatırlamam. Bizim ümitsizleştirmiş anlarda, bir jest veya bir kaç kelime ile maneviyatımızı derhal düzeltirdi. Conk bayırında yaralandığı zaman bile, etrafındaki teessürü gene kendi gidermişti.

Hiç bir zaman şahsî rahatını düşünmemişti. Ne bulursa onunla kanaat eder ve günün imkân-sızlıklarıyla büyük memleket meselelerini birbirine karıştırmazdı. Büyük Şefimiz kadar kararlarında âdil ve hakkı gözetir insana rastla-

mak mümkün değildi. Amasyada galibi tesbit edilemeyen bir güreşe hakemliğini hatırlarım.

Her gittiği yerde olduğu gibi Amasyadada halk Şefini eğlendirmek için her çareye baş vuruyordu. Amasyaya geldiğimiz ilk günlerinden birinde pehlivan güreşleri tertip edilmişti. Halkın merakla takip ettiği güreşin galibini hakemler bir türlü ayırd edemiyorlardı. Atatürk'ten rica ettiler. Şef'in berdiği karar, iki pehlivanı da, halkı da o kadar memnun bıraktı ki, bu hâdiseye bile samimi tezahürlere vesile olmuştu.

Yola aid hatıralardan birisi de Köroğlu çeşmesidir. Atatürk yolda susmuşlardı. Suyumuzda yoktu. Köroğlu çeşmesinden su içtiler ve oradaki bir köylü ile bir müddet konuşarak dinlendiler.

Paramız olup olmadığımızı soruyorsunuz. Karargâhım hiç parası yoktu. Resmî rütbelerimizin maaşları az, onunla hem ailelerimize ba-

kar, hem tablot idare ederdik. Ben Atatürk'ün yalnız paraya değil, hiç bir maddî varlığa kıymet verdiğini görmedim. Şef kadar cömert insana rastlamamıştımdır.

Heyeti temsiliye teşekkül ettikten sonra Kangaldan gelen 1000 lira-bizim için büyük bir kıymet olmuştu.

İlk gelen para, Kangal'ın bu bir lirasıdır.

Yirmi dört sene içinde yürümek ve emrinde çalışmak, hayatımın bidicik şerefi olan Büyük Şef'in bu seyahatine aid daha birçok hatıralar vardır. Bunların hepsi, onun insanlık faziletlerinin erişilmez kıymetlerinin eserleriyle doludur.

Bu eserlerden alınacak ihlamlar, yalnız şahıslar değil, milletleri de mesud edebilir. Tarih bunları, medeniyetler ve rejimler için birer a-yakta durma şartı olarak nesiller boyunca örnek olarak gösterecektir.

Geniş teşkilâtli modern teknikli
bir bankamızı tanıtıyoruz:

Türk Ticaret Bankası A.Ş. ve Tesisleri

Banka için bir kaç rakam

Türk Ticaret Bankasının çok eski ve sefrefli bir mazisi vardır. Bu banka, kuruluş tarihiyle Anadolu'nun bağrında şahsi teşebbüs ve iş hayatının, tasarruf iślâhatının sembolüdür. 1934 den sonraki devre ise; milli bankacılık tekniğinin ve ahlâk haline gelen para biriktirme terbiyesinin en güzel bir eseridir. Bankanın son dört senesi ise müşbet için halkın yüksek itimad ve güvenine dayanmanın finans kurumları için en verimli yol olduğunu isbat etmiştir.

Fakat bu müessesenin büyük hususiyetlerinden biri de birçok kalkınma mevzuları üzerinde vazifelendirilmiş olmasıdır. Bu mevzular o kadar çeşitli ve bilhassa halk yığınlarını o kadar yakından alâkalandırmaktadır ki, Türk Ticaret Bankasının ve tesislerini öğrenmek hemen hemen bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Bu sayfamızda banka bütün tesisleri ve işbirlikleriyle beraber kendini takdim etmektedir.

Bir bankanın işleyiş tarzı hakkında en güzel fikri verecek olan kıymet, bilânço yekünları, mevduat mukayesesi, tasarruf tevdiatının seyri ve ticari plâsmanın kıyaslanmasıdır.

Türk Ticaret Bankasında bu dört mevzu-

da tam bir inkişaf kaydetmiştir.

Bilânço yekünlarının dört senelik mukayesine bakınız: 1934 de 6.439.240 lira olan yekün, 1935 de 6.691.044 lira; 1936 da 12.524.198 lira; 1937 de 22.067.592 lira olmuştur. Dört sene içinde dört misli artış bir rekordur.

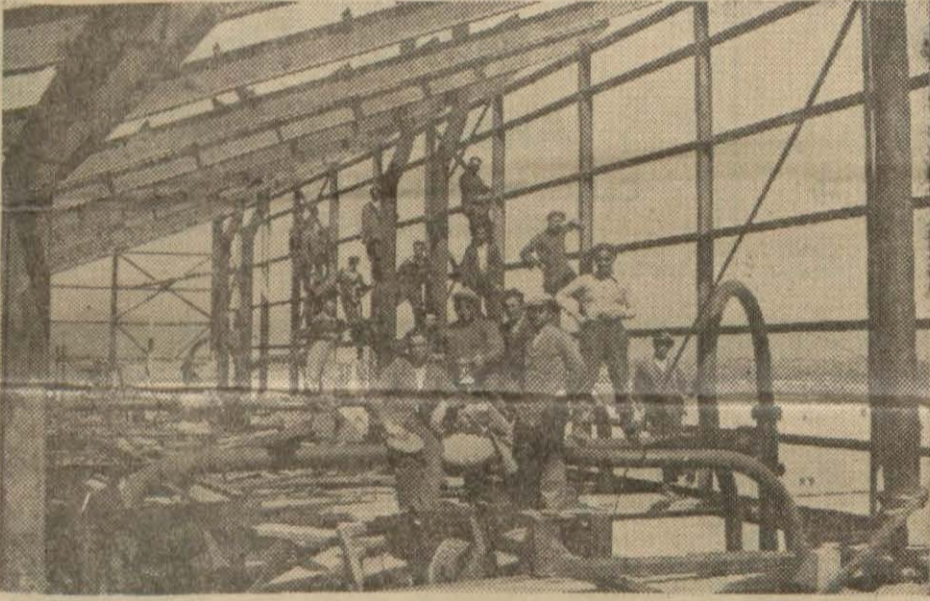
Bankanın mevduat hesaplarının yükseliş seyri şudur: 1934 de 2.169.975 lira olan bu rakam, 1935 de 3.147.782 liraya yükselmiş, 1936 da 4.106.886 yi bulmuş ve nihayet 1937 de, dört sene eveline göre yüzde yüz otuzdan fazla artan 5.689.936 liraya fırlamıştır.

Şu rakamlar, halkın bankaya olan güveninin ve itimadının nasıl arttığını gösteren rakamlı vesikadır: 1934 de tasarruf hesapları 549.443 lira idi. 1935 de bu miktar hemen hemen üç misline yakın bir fazlalık kaydederek 1.419.719 lira oldu. 1936 da 1.972.505 lirayı buldu ve 1937 de de, dört sene eveline göre beş misli fazlasıyla 2.504.454 liraya çıktı.

Ticari plâsmanlara gelince: 1934 de 2.133.197, 935 de 1.807.550, 936 da 2.784.433 lira olan ticari plâsman, 1937 de 4.025.990 liraya yükseldi.

Bu rakamlar, banka motifi için en vazih hâdiselerdir.

Büyük demir işleri

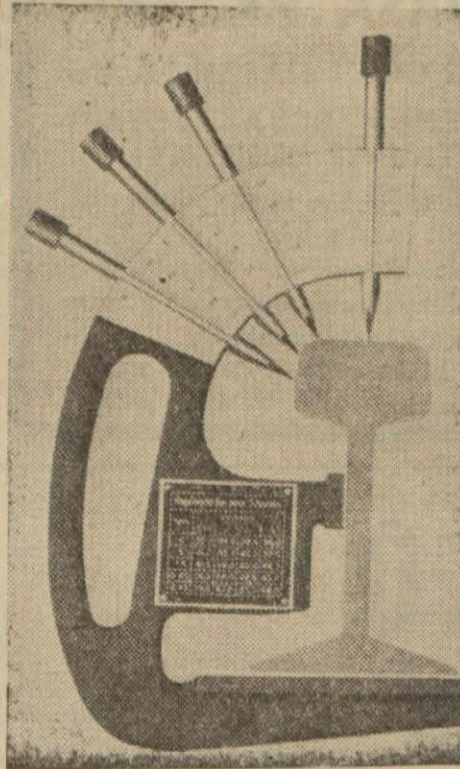

Kayseri, Nazilli, Ereğli fabrikalarımızın yapılarının bütün demir işlerini Türk Ticaret Bankası yapmıştır. Bu büyük tesislerin demir kısımları gibi inşaatın en esaslı kısmını yapacak kadar fabrikası modern cihazlarla bezenmiş olan banka, memleketin muhtelif yerlerindeki demir inşaatlarını muvaffakiyetle yapmaktadır. Büyük inşaatlardan başka gene tip halinde türlü demir mamuller, aletler, demir malzeme; bankanın yüksek randımanla çalışan fabrikasında yapılmaktadır.

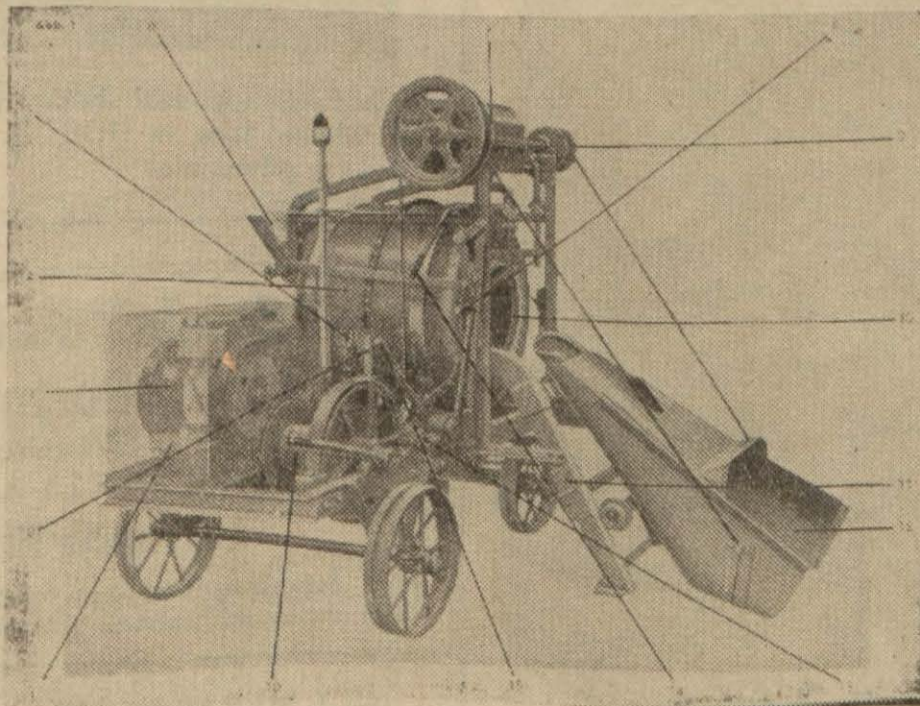
İdeal bir soba

Türk ticaret bankası, kamutayda olan mahrukat kanununun ko laylıkla tatbiki için şimdiden hazırlık yapmaktadır. Bu hazırlık bankanın fabrikalarında çok ucuz ve kullanılması kolay bir soba tipi imali şeklinde olacaktır.

Banka bilhassa köylü için bir soba tipi imaline hazırlanmaktadır. Bu tip, türk köyünü tezekten ve ormanlarımızı harap olmaktan kurtaracak olan büyük devlet tedbirinin emrinde faydalar temin edecektir.

TİTAŞ ı tanıyor musunuz?

Titaş, Türk Ticaret Bankasının, birçok iş sahalarında muvaffakiyetle çalışan bir tesisidir. Titaş'ın, cidden geniş olan işteğal mevzuları arasında iki mühim iş birinci yeri alır: Kereste fabrikaları ve ormancılık işleri, Bütün inşaat işlerini ifa... Ankara'ya yeni bir mahalle kazandıran bahçeli evler inşaatı Titaş'ın bir inşaatıdır.

Banka köylüye ideal tip arabayı fabrikasında yaptı

Kağrı'dan kurtulmak bizim istihsal reformumuzun baş davalarından biridir. Türk Ticaret Bankası, köylü için, bir anane, sermaye, iskân işi olan bu büyük meseleyi, kendi modern fabrikasında ve memleketin menfaatine işleyen tekniğine dayanarak en mükemmel bir tarzda halletmek çaresini bulmuştur. Alâkalıların üzerinde hassasiyetle duracakları na şüphe olmayan bu tedbir, yepyeni ve bütün ihtiyaçları karşılayan, çok kullanışlı ve muhtelif işler yaptığı nisbette ucuz olan yeni model bir araba tipinin bulunmasıdır. Köylü mukavemet ve dayanma kabiliyetini çok yüksekte yekpare obutlu olan bu arabayı;

Isterse sap arabası olarak;

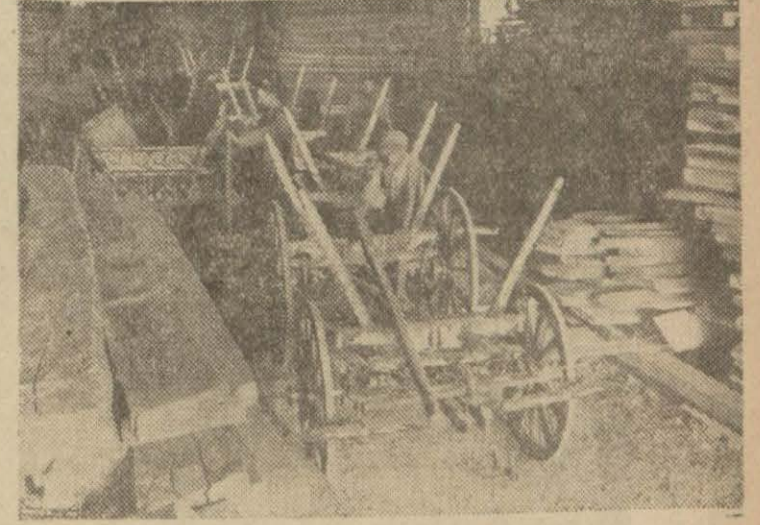
Isterse yük arabası olarak kullanacak;

Ihtiyaç olursa istendiği kadar uzayıp kısalan orta kısmıyla her çeşit eşya taşıyabilecek;

Isterse at, isterse öküz koşabilecek;

Hattâ gene isterse tek, isterse çift hayvan kullanabilecektir.

Büyük ziraat kongresinin, tetkik edeceği mevzular arasında bulunan köylünün nakil vasıtaları meselesi de vardır. İstihsal hayatımızın büyük meselelerinin tetkik edileceği bir sırada, bir milli bankamızın böyle bir tip araba imal etmesi, cidden takdirdeğer bir hâldir.

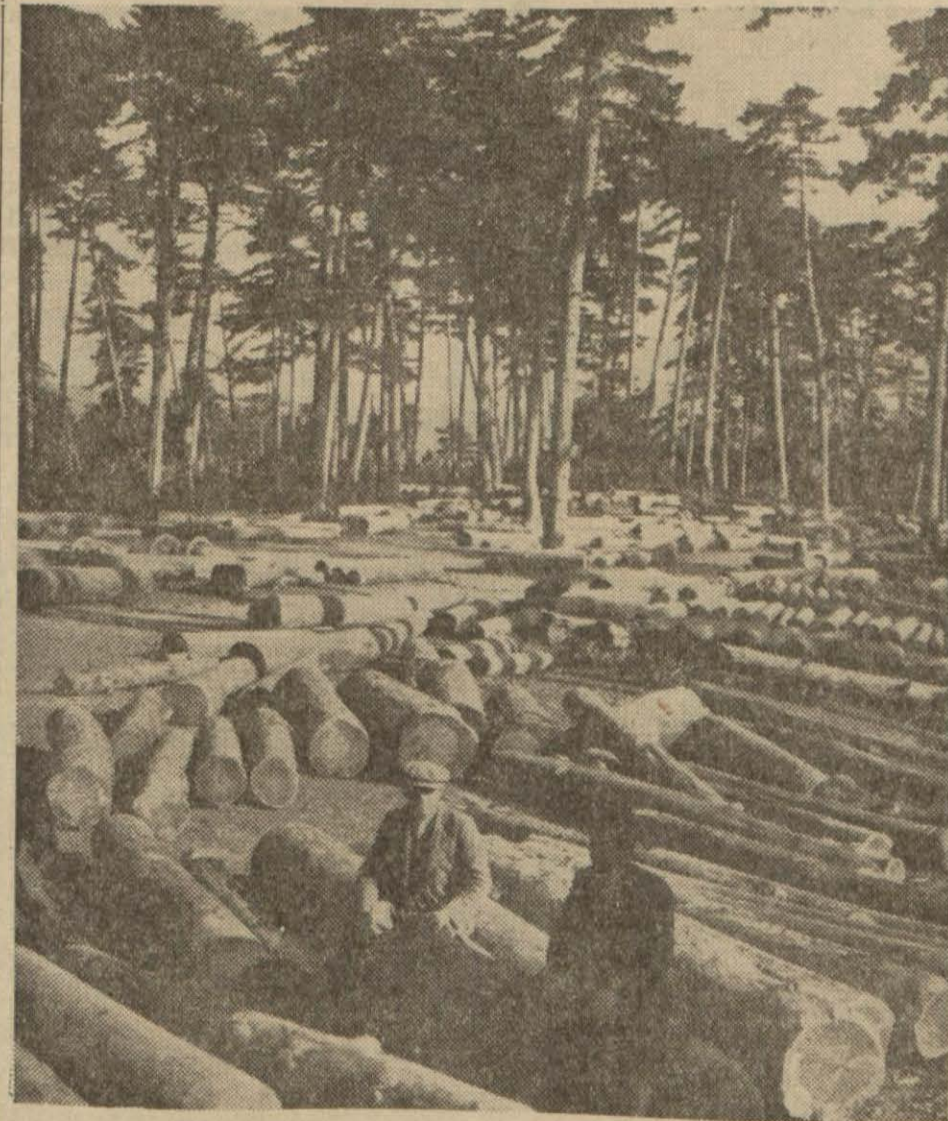

Türk Ticaret Bankasının mamullerinin bir hususiyeti de, bu mamullerin geniş halk yığınlarına aid olması dolayısıyla en ucuz ve seri olmasıdır. Bu tarz, bilhassa araba, pulluk ve diğer çok kullanılan mamullerin her zaman ve her yerde yedek parça meselesidir. Türk Ticaret Bankası tip ve seri olan bütün imalatında bu mühim nokta üzerinde bilhassa durmaktadır. Banka, kendi imalatının memleketin birçok yerlerinde bulunan şubeleri ve acentalarını vasıtasıyla bütün yedek parçalarını bulundurmaktadır. Bu da onun yalnız kâr için değil; halk için imalat yaptığını anlatan bir misaldir. Bu tip arabadan bir model Ankara'ya gelmiştir ve banka, arzu edenlere bu enteresan tip hakkında izahat ve malûmat vermektedir.

Kerestecilik ve Orman İşleri Türk Limited Şirketi MERKEZİ : BARTIN

Ağaç ve Kereste ile alâkalı bütün işler.
Modern tesisli Fabrika ve Atölyeler.

Türk ticaret bankasının en mühim müesseselerinden biri de "ormancılık ve endüstri limited şirketi", dir. Merkezi Bartın'da olan ve Bartın, Kastamonu, Safranbolu havalisinde çalışan şirket o sahalarında bulunan ormanlardan çıkarttığı keresteleri, uygun fiatlarla piyasaya arz etmektedir. Bu şirket, her nevi inşaat kerestesi imal ettiği gibi, maden direği ve keresteciliğe aid diğer işleri de muvaffakiyetle yapmaktadır.

Orman ve ormancılığın mühim bir memleket mevzuu olarak tedkik edildiği bir zamanda, modern vasıtalarla ve fenni şartlarla işleyen bu müessese, memleketin en zengin ormanlarının mevcut bulunduğu faaliyet mntakasında çok verimli olmuştur. Bu kurumun faaliyeti, her sene devam olarak yükselmektedir. Son senelerde tomruk istihsalâtı, 23.000 metre mikâb gibi büyük bir rakamı bulmuştur. Bir çok inşa sahalarının temeli olan ve düzgün, fenni ve ticaret zihniyetiyle memleketin bu sahadaki menfaatlerini birleştiren bir telâkî isteyen orman ve ağaç ndüstrisi mevzuu üzerinde Ovel, bütün benzer müesseseleri için tam ve güzel bir örnek olmuştur.

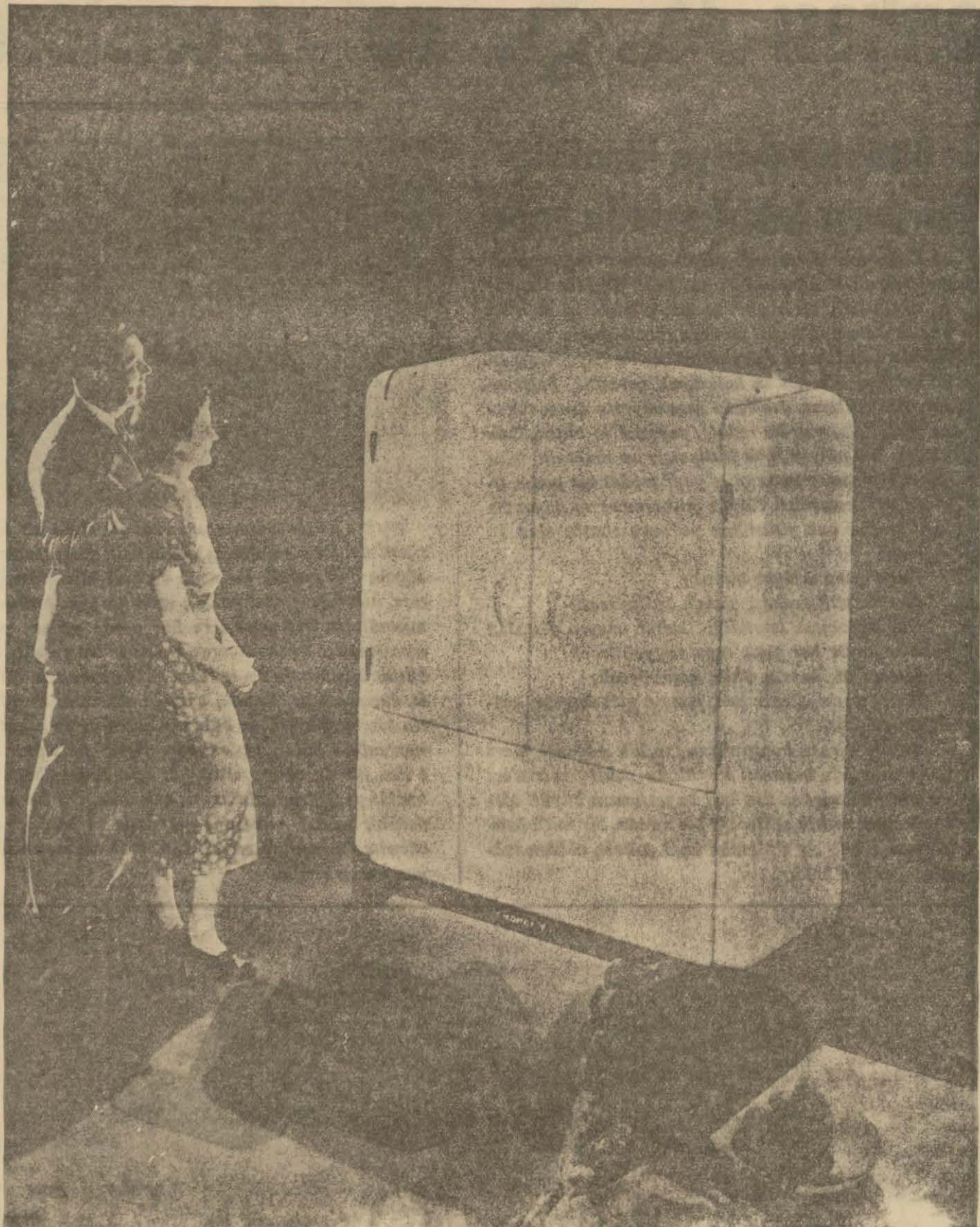
ÜRÜN

İhracat İşleri Ticaret Türk Limited Şirketi
MERKEZİ : İSTANBUL

Memleketin her çeşit mahsulünü Dünyanın bütün piyasalarında sattıran geniş teşkilâtli müessese

Titaş'ın diğer faaliyet sahaları şunlardır :

- Demiryol malzemesi,
- Porselen izolâtörler
- İnşaatta kullanılan beton kırıştırma makineleri
- Dokuma tezgâhları
- Çelik yazıhane mobilyaları
- Kasalar
- Ahşap malzeme fabrikaları tesisleri,
- Kalorifer tesisatı,
- Telefon ve telsiz malzemesi
- Çelik tel halatlar
- Muhtelif tulumbalar
- Vasi mikyasta kamyon işleri
- Bilcümle harb malzemesi ve tayyareler
- Maden cacaklarını alâkadar eden tesisat ve malzemeler
- Gar vesaiti
- Alüminyum külçe levha ve borular
- Ağır traktörler
- Ziraat âletleri
- Büyük mikyasta çamaşır makineleri ve tesisatı
- Dize ve benzin motorleri
- Kompresörler
- Her takatte vinç
- Kimyevi maddeler
- Bilcümle hassas mesaha âletleri
- Yol silindirleri
- Drezinler v. s.

1938 Modeli
NORGE
BUZ DOLAPLARININ
REKABET KABUL ETMEZ
ÜSTÜNLÜKLERİ:

Rollatör kompresörü az cereyan
sarfiyatı, sağlamlık, zarafet
HER DOLAPDA KİLİT
RENKLİ PORSLEN DOLAPLAR

NORGE SİZİ MEMNUN EDECEK YEGÂNE
BUZ DOLABIDIR

Elektrofen Türk
Anonim Şirketi

Ankara, Anafartalar caddesi No. 10
Posta kutusu 199. Tel. 1287

Elektron Türk
Anonim Şirketi

Galata, Voyvoda caddesi No. 58 - 62
Posta kutusu 1144. Tel. 4160

ODEON

Plâk fabrikasının yeni artistii

Bayan İFAKAT'ın

270221 YENİ OKUDUĞU PLÂKLAR

Beni sana bağlayan

270222 Benim olsan (Yasemin)

Mihnetle geçen

Çözmek elinde değil

BESTEKÂR SADETTİN KAYNAK

Satışa çıkarılan ve çok kıymetli eserleri havi olan bu plâklar cidden tavsiyeye şayandır.

BURSA PAZARI

SİPAHI OĞLU HASAN HÜSNÜ

YENİ BEYAZ EŞYA
AÇTIĞI DİKİM EVİ

Cihaz, yatak ve yorgan takımlarıyla, her türlü çamaşır siparişlerini kabul etmektedir.

Yatı mekteberine gelecek çocukların ihtiyacı olan karyola, yatak, yorgan, battaniye ve çarşafı mektep nizamnamelerine göre numara ve markalarıyla mağazalarımızda hazırlanmaktadır.

Adres: İstanbul, Suultan Hamam 24 Telefon: 20625
Beyoğlu, İstiklâl caddesi 276. Telefon: 40007

INKIBAZI, HAZIMSIZLIĞI

**MİDE
EHSİLİK**

Şişkinlik
ve
yanmalarını
giderir
mide ve barsakları
alıştırmaz
Ağızdaki kokuyu
ve tatsızlığı
defeder

**MAZON
MEYVA TUZU**

On binlerce kişi gibi siz de evinizde bir şişe Mazon bulundurunuz. Mazon isim ve HOROZ markasına dikkat. On senelik tecrübemize güveniniz. 3023

MİNERVA RADYO

Bütün dünya

Radyoları

içinde

EN YÜKSEK

KIYMETLİ

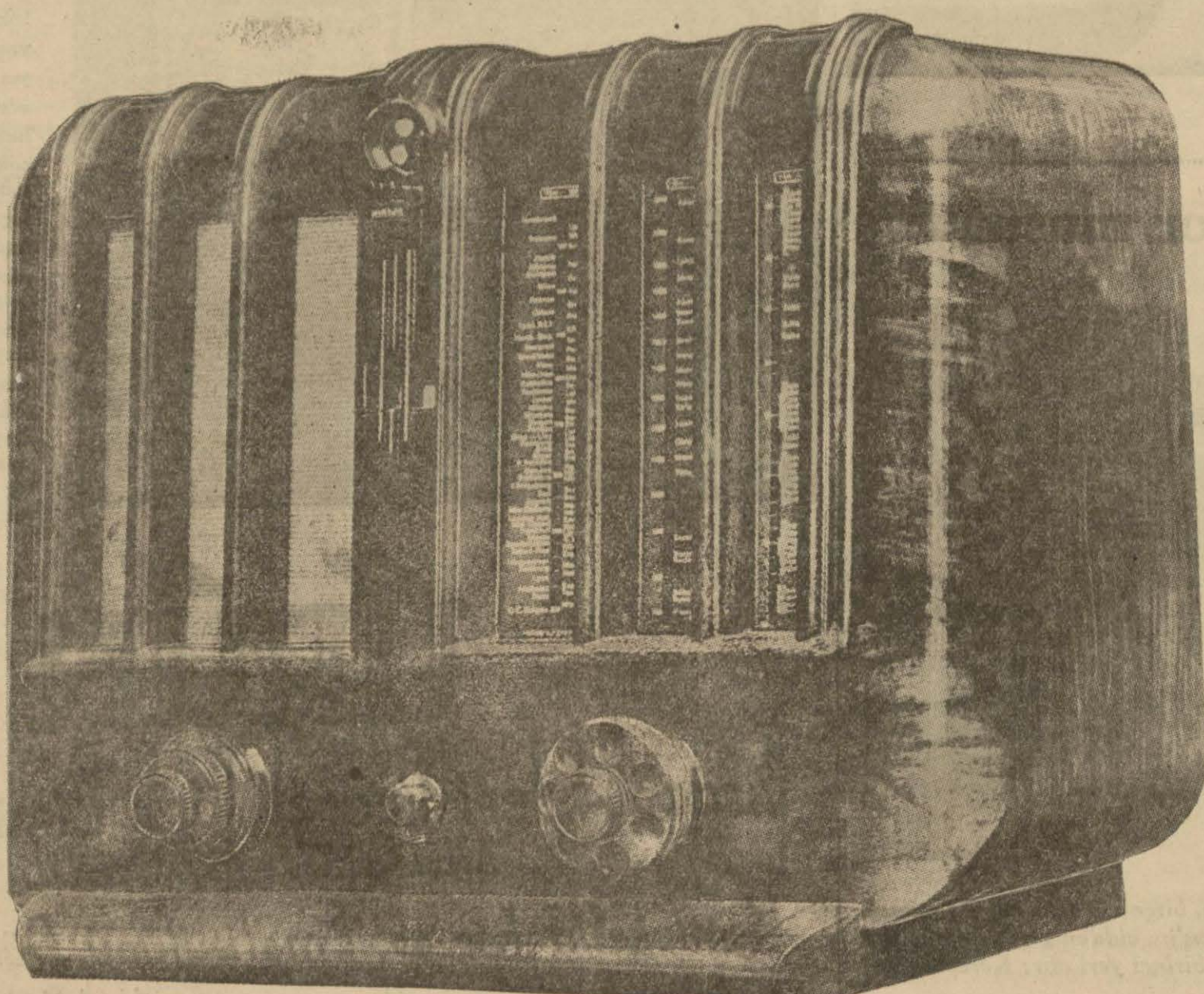
RADYODUR

umumî vekili

Abdurrahman

İMRE

İstanbul

İstanbul Bahçekapı Hasan deposu üstünde Tel: 23521

**Sandalyalar, Karyolalar,
Portmantolar**

Ve saire mobilyalar

FABRİKA FİYATINA SATILYOR.

Asrî Mobilya Mağazası: Ahmed Feyzi

İstanbul, Rızapaşa yolu No. 66, Tel. 23407 3031

GÜL MERAKLILARI

110 çeşit Avrupa bodur, yüksek parasetol, yediveren güller, kaplar içinde envar çamlar, süs ağaçları, salon yeşillikleri, dekor fidanları ve saire.. Ortaköy, Ankara bahçesi Vasil. İsteyenlere gül listelerimizi gönderiyoruz. 3024

Bahçe meraklılarına

Yanık beygir gübresi

İstenilen yere kamyonla teslim edilir. 2908 numaraya telefonla müracaat edilmesi. 1996

EMLÂK ve EYTAM BANKASI

MERKEZİ: ANKARA

Şubeleri - İstanbul, İzmir,

Ajanları: Bursa - İzmit - Adana

Yapılacak ve yapısına başlanmış meskenler için vatandaşlara mümkün olan kolaylıkla yardım eder

Mevcut gayrimenkuller karşılığında ikrazat yapar

Faiz senede % 9.1/2 dur.

Ayrıca komisyon almaz

Ekspertiz ücreti (1.000) liraya kadar istekler için 1, fazlası için 2 liradır

Gayrimenkul ipoteği ve esham ve tahvilât rehni karşılığında

Banka muameleleri yapar

Vadeli ve vadesiz mevduat alır.

GRAWOR

Bütün Türkiye yalnız

GRAWOR

KULLANIYOR

Siz de bir "GRAWOR,, a sahip olunuz. Çünkü:

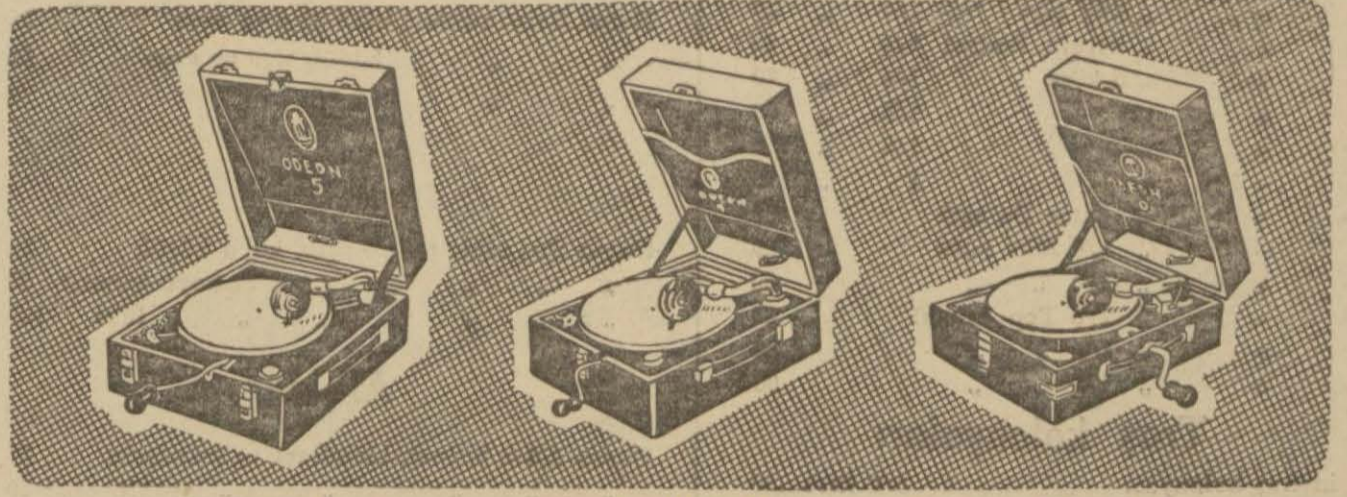
Sesi fevkalâde yüksek, plâkaları katıyen bozmad. Otomatik ve 4 pol kuvvetinde olan meşhur (GRAWOR) lüks pik-uplu gramofonlarını her yerde ısrarla isteyiniz. Taşrada acenta aranıyor: GRAWOR Galata Bankalar caddesi No.: 75.

Kır gezintilerinizde ve sanı eğlencelerinizde...

ODEON

makinasını unutmayınız!

ODEON No. 5

ODEON No. 1

ODEON No. 0

Arsenoferratoze

İçer. Demir, yumurta akı, ve arsenikten yapılmış bu şurup iştahını açtı ve sıhhatli, dinç bulunmasını temin etti.

Arsenoferratoze

Her ezanede reçete ile ve reçetesiz satılır.

Neden Aspirin ?

Çünkü ASPIRİN senelerdenberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilaç olduğunu isbat etmiştir.

ASPIRİN in tesirinden

emin olmak için lütfen BAYER marka-sına dikkat ediniz.

Taksitle ve müsaid şeraitle

satış dikiş ve nakış için

Naumann dikiş

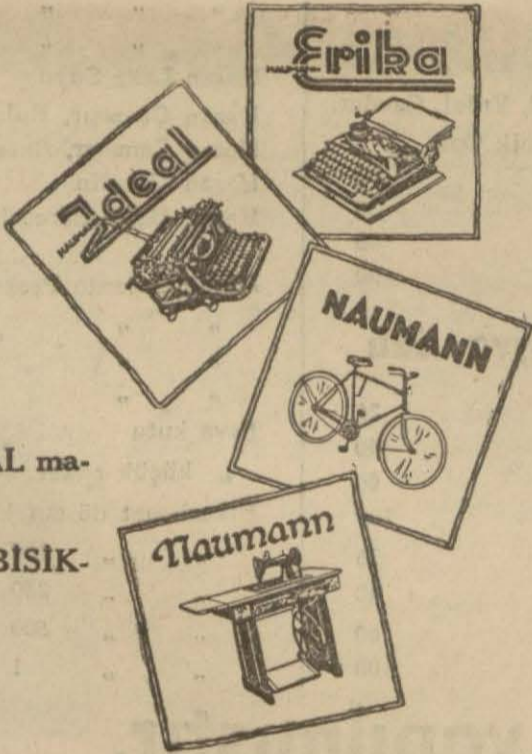
makinalarını

Yazı için ERIKA ve IDEAL ma-

kinasını,

Sporcu isen NAUMANN BISIK-

LETİNİ kullanınız.

Naumann

Ankara satış şubesi: Adliye sarayı karşısında Telefon : 1690.

İzmir satış şubesi: Hükümet civarı, Telefon 4130

Aydın satış şubesi: Hükümet caddesi

İstanbul merkezi: Galata Voyvoda caddesi No: 132/134

Telefon: 41085 Bir çok yerlerde BAYİLERİMİZ vardır

Atletik tututunuzu muhafaza ediniz

Şişmanlıkta müceddele edilmez ve bunun en iyi çaresi olan SHORT LİNE'yi giyiniz. Dalmı masajın tesiriyle yağlı tabakayı giderir. Husulî alıştıktı bir trüko-dan yapılmış olan SHORT LİNE adlı bir kütlet gibi ykanır.

Fiyatı: 10 İraden itibaren.

Satış yeri yalnız:

J. ROUSSEL

Paris, 166 Bd. Hausmann

İSTANBUL, Beyoğlu

Tünel meydanı 12 No. 127

Müjazzamızı ziyaret ediniz veya

19 No.lu tarifemizi isteyiniz.

SİGARA TİRYAKİLERİNE MÜJDE

Fennin son icadı ve yüzde 89 derecesinde tütünün Nikotin, Pridin, Amonyak gibi tütündeki zararlı maddelerini süzen

Dr. Perl

Sıhhi ağızlıkları

Avrupadan gelmiştir.

10 adet ilâciyle beraber 150 Kr. Satış yeri: PİPO PAZARI Sultanhamam - İZMİR: Kemeraltı, Mazhar Öngör - BURSA: Uzunçarşı, saatçi Nureddin - ANKARA: Tütüncü Ali Tümen, Taşhan - ZONGULDAK: Saatçi Osman Gürdal - Trabzon: Hakkı Atmaca, Kunduracılar - ADANA: Hacı Halil Yağcamii - SAMSUN: Ekrem Hamdi Tamtürk - ESKİŞEHİR: Şifa Eczanesi.

İSTANBUL DEPO FİATİYLE Taşra müşterilerimize çay

Muhterem müşterilerimiz kutu ve paket çaylarımızı bazı şehir ve kasabalarımızda muntazaman bulamadıklarından şikâyet etmektedirler.

Ticarethanemiz asgarî bir kilo olmak şartıyla çaylarımızı mağazalarımızdaki satış fiyatları üzerinden müşterilerimize posta ile göndermeğe karar vermiştir. Posta ve ambalaj masrafı bize aittir. Posta veya banka havalesiyle adresimize (1) numaralı fevkalâde tertip için 5 lira (2) numaralı nefis harman için 4 lira göndermek kâfidir.

Albayrak Mustafa Nezih

VE MAHDUMU ÇAY TİCARETHANELERİ

İstanbul, Tahmisönü Kurukahveci han altında No.: 74 - Bahçe-kapı 4 üncü vakıf han karşısında No.: 71

Telegraf adresi: ABAYRAK - İstanbul

Türk Haya Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

İkinci Keşide 11 HAZİRAN 1938 dedir.

Büyük ikramiye 45.000 liradır

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık

ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki

adet mükâfat vardır ...

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak etmek suretiyle siz de taliinizi deneyiniz.

10 TANESİ

15 KURUS

HASAN MÜSTAHZARATI

Türkiyede en çok muvaffak olan, satılan ve beğenilen şayanı itimat marka lardır Merkezi: İstanbul, Bahçekapı. Şubeleri: Ankara, Beyoğlu, Karaköy ile Beşiktaş, Eskişehir. Acentaları: Konya: Ali Ulvi Erandaç, Erzurum; Kulaçlar Şevket oğulları, Malatya; İbrahim Işık, Bursada Lofçalı ve Hasan Tahsin ve Mehmed Kemal Duraner, İzmir; Kadri Tömek ve sair bilcümle eczaneler, bakkaliye ve itiyat ve hırdavat mağazalarında satılmaktadır.

Hasan kolonya ve losyonları

	Kuruş
Hasan losyonları küçük ceb şişesi 1/24 litre	25
" " ceb şişesi 1/16 "	40
" " küçük 1/8 "	60
" " orta 1/4 "	110
" " düz büyük şişelerde 150	
" " 8 köşe 150	
" " büyük 1/2 "	210
" " " 1 "	450
" " " top kristal 1/16 "	50
" " " " 1/8 "	80
" " " " 1/4 "	150
Hasan o dö lavant (eau de Lavante)	60
" " " " "	150
Hasan Buz-Atış kolonyası	25
" " " " "	60

Nesrin kolonya ve losyonları

	1/24 Litre	15
Nesrin Kolonya ve Losyonları	1/24	15
" " " " "	1/16	25
" " " " "	1/8	40
" " " " " düz şişe	1/4	50
" " " " " karafa, fantazi	1/4	60
" " " " " 6 köşe	1/4	70
" " " " " "	1/3	90
" " " " " "	1/2	110
" " " " " "	1	210
" " " " " Litre ile açık		200
" " " " " 1/4 lüks kutu		100
" " " " " 1/8 "		60
" " " " " 1/6 Top kristal		35
" " " " " 1/8 "		50
" " " " " 1/4 "		90

Tıraş kolonyaları

	1/4 litre	30
Nesrin tıraş kolonyası	1/4	30
" " " " "	1/3	60
" " " " tam bir litre		150

Esanslar

	3 gr. şişe	25
Hasan Esansları	3 gr.	25
" " " " "	5 "	50
" " " " "	10 "	75
" " " " " lüks kutu	15 "	100
" " " " " "	25 "	200
" " " " " "	50 "	300
Hasan esansları gramla açık		10

Sabunlar, tuvalet sabunları

	10
Hasan Tuvalet Sabunları küçük yuvarlak	10
" " " " yuvarlak orta	15
" " " " " büyük	25
" " " " " lüks küçük	12 ^{1/2}
" " " " " "	20
" " " " " "	30
" " " " " büyük ve beyzi	30
" " " " " Tuvalet sabunu 6 lık paket küçük	27 ^{1/2}
" " " " " " 6 " büyük	40

Gliserin sabunları

	30
Hasan Gliserin sabunu gül ve limon kokulu	30
" " " " " "	20
Hasan Gliserin sabunu yuvarlak	25

Toz sabunları

	20
Hasan Toz Sabunu 100 gr.	20

Tıbbî sabunlar

	15
Godron, Sufr, Godron Panama, Süblime	15
Hasan Tıbbî Sabunları	15

Pudralar

	Kuruş
Hasan Tuvalet Pudrası kutu (Origan)	30
" " " " " "	45
Hasan Tıraş Pudrası kutu (Origan)	15
" " " " " büyük kutu	25
" " " " " " "	40
Hasan çocuk Pudrası (leylak gül, füjer, lavanta)	20
" " " " " paket " " " "	10
Hasan Talk " 500 gr. " " " "	40

Kremler

	50
Hasan Kremi vazo ve şişe	50
" " " tüp küçük	7 ^{1/2}
" " " " orta	12 ^{1/2}
" " " " büyük	20
Hasan Deniz kremi büyük	50
" " " " küçük	35

Briyantiner

	35
Hasan Briyantineri ufak şişe ve vazo	35
" " " " büyük şişe ve vazo	50
" " " " en büyük	75

Rujlar

	30
Hasan Ruj sabit renkli açık, koyu küçük	30
" " " " " orta koyu kırmızı	50
" " " " " " lüks	100

Allıklar

	35
Hasan Allık brünet, blöndinet ve mandarin	35
" " " " " yağlı	50

Tırnak cilası ve sürmeler

	10
Hasan Tırnak Cilası beyaz ve renkli	10
" " " " " "	20
" " " " " "	25
" " " " " sedef	30
" " " " " orta	40
" " " " " büyük	60
Düsvlan Aseton	12 ^{1/2}
Hasan Sürmesi (Sürmedanlığıyle)	20
" " " " " Lüks büyük	30
" " " " " Paket	15

Saçlara aid müstahzarat

	5
Hasan Şampuvan Tozu	5
" " " " " özü likit	30
" " " " " " büyük	50
Hasan Trihofil Saç suyu	75
Hasan Saç sabunu	25
Hasan Saç Sabunu büyük	40
Hasan o dö kinin (eau de quinin)	60
Hasan o dö kinin (eau de quinin) büyük	150

Kokulu sular

	25
Hasan Maimukattar 1 kg.	25
" " " " 2 " siyah şişe	30
" " " " " büyük damacanalarda	10
Hasan Gül ve Çiçek suyu 1/4 gr.	30
" " " " 1/2 "	50
" " " " 1 "	75

Tıraş levazımatı

	Aded Kr.	Aded Kr.	Aded Kr.
Hasan Tıraş Bıçağı	1-4	10-35	100-300
" " " paslanmaz	1-6	10-50	100-450
Hasan Tıraş Sabunu			30
Hasan Tıraş Sabunu kutusuz			25
Hasan Tıraş Sabunu Kremi			30
Hasan Tıraş Makinesi			100
" " " kutulu lüks			150
" " " Fırçası			100
" " " halis blero			250
" " " " "			550
" " " " "			800
" " " " "			1100

Yağlar ve esanslar

	40
Hasan Gülyağı ve neroli halis saf 1 gr.	40
" " " " 5 "	175
" " " " 10 "	300

Tıbbî müstahzarat

	60
Hasan kuvvet şurubu küçük	60
" " " " büyük	100
" " " " 1 kg.	150
" " " " 2 "	250
Hasan Öksürük Pastilleri	30

Diş müstahzaratı

	7 ^{1/2}
Hasan Dantos Diş macunu tüp	7 ^{1/2}
" " " " " orta	12 ^{1/2}
" " " " " büyük	20
" " " " " Suyu	25
" " " " " orta	50
" " " " " büyük	75

Glüten mâmulâtı

	40
Hasan Gluten Ekmeği	40
" " " Gevreği, makarnası, unu, şehriyesi	60
Hasan Diyabetik Çikolata	25
" " " " 6 lık kutu	125
" " " " " 12 lık kutu	240
" " " " " Brekfast Bisküvitleri kilosu	250
" " " " " 1/2 kilosu	130
" " " " " kutusu	35

Özlu unlar

	20
Piring, Buğday, Mısır, Bezelya, Türlü, Yulaf, Çavdar,	20
Patates, Arpa, Mercimek, İrmik Özü	20
250 gramlık kutu	20
500 " " "	30
Hasan Badem Özü 250 gr.	50
" " " " 500 "	90

Hasan gazoz ve meyva özü

	25
Hasan Gazoz Özü 1/16 litre	25
" " " " 1/8 "	40
" " " " 1/4 "	60
" " " " 1/2 "	100
Hasan Meyva Özü 1/16	25
" " " " 1/8 "	40
" " " " 1/4 "	60
" " " " 1/2 "	100

Yağlar müstahzaratı

	Kuruş
Hasan Zeytinyağı tam 1/4 litre şişe	40
" " " " 1/2 " "	50
" " " " " 1 " "	80
" " " " " 2 " "	160
" " " " " 3 kilo tenekesile kutu	70
" " " " " 3 " "	190
" " " " " 5 " "	300
" " " " " 7 " "	400
Hasan Fıstık Özü yağı	150
" " " " " küçük	100
Hasan Tatlı Bademyağı küçük şişe	30
Hasan Tatlı Bademyağı büyük şişe	50
Hasan Tatlı Bademyağı 250 Gram.	100
" " " " " 1000 "	300
Hasan Acı Bademyağı küçük şişe	40
Hasan Acı Bademyağı büyük şişe	60
Hasan Balıkyağı 1/4 kg.	40
" " " " 1/2 "	60
" " " " 1 "	100
" " " " 2 "	190

Haşaratı öldüren fayda

	20
Fayda Hasan 1/8 litre	20
" " " " 1/4 "	30
" " " " 1/2 "	45
" " " " 1 "	70
" " " " 5 "	300
" " " " " tenekesile 15 kilo safi	850
" " " " " fırçı ile kilo	50
" " " " " Pompa II	40
" " " " " "	45
" " " " " ince	35
" " " " " tenekesile	32 ^{1/2}
Naftalin özü	25

Fareleri öldüren far

	10
Far Hasan Fare Zehiri Buğday ve Macun küçük	10
" " " " " macunu " 4 misli	25
" " " " " ikisi bir arada	30
" " " " " kilo ile	200

Muhtelif müstahzarlar

	80
" " " " 2 "	80
" " " " 3 "	90
Hasan Leke Suyu	10
Hasan Çamaşır, Bulaşık, Cilâ Tozu	10
Hasan Çamaşır, Bulaşık, Cilâ Tozu büyük	15
Hasan Vazelin	12 ^{1/2}
Hasan Hasta dereceleri	50
" " " " "	100
Hasan Garanto Prezervatifleri 6 aded kutu	30
" " " " " 1 " "	7 ^{1/2}
" " " " " ipekli 6 " "	50
" " " " " 1 " "	10
Feva kutu	30
" " " " " küçük paket	5
Bikarbonat dö sut küçük paket	5
" " " " " 100 Gram	10
" " " " " 250 "	20
" " " " " 500 "	35
" " " " " 1 kilog.	60

Kolonya fiyatlarında mühim tenzilât yapılmıştır.

HASAN

MEYVA ÖZÜ

İştahsızlık - Hazımsızlık

Şişkinlik - Ekşilik

Bulantı - Gaz, Sancı

Dilpaslığı - Mide bozukluğu

Barsak Ataleti - İnkıbaz

Sarıklık, Safra - Karaciğer

Sıkıntı, Sinir - Horlamak

ve bütün mide ve barsak rahatsızlıklarında mutlaka Hasan Meyva Özü istimal ediniz. Mide için her yemekten sonra 1-2 tatlı kaşığı yarım bardak su içinde ve barsak hastalıklarında her sabah veya gece yatarken aç karnına 1-2 çorba kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek içmelidir. Hasan Meyva Özü meyvalardan ve meyvaların özlerinden yapılmış bir harikâi santür. Avrupa ve bilhassa İngiliz meyva tuzlarından daha yüksek olduğu katiyetle sabittir. Buna rağmen, Avrupa meyva özlerinden beş misli daha ucuzdur. Hasan Meyva Özü yalnız bir türlü olup şekerlidir. Ve çok köpürür, 25 - 40 - 60 - 100 kuruştur.

HASAN

GAZUZ ÖZÜ

LİMON - PORTAKAL

MANDALİNA - ÇİLEK

AĞAÇ ÇİLEĞİ - MUZ

ANANAS - FRENK ÜZÜMÜ

SİNALKO - ŞEFTALİ

KAYSI - ARMUD

nevilerinde olup şekerlidir. Ve meyvaların özlerinden yapılmıştır. Hasan Meyva Özünün bütün evsafına malik olmakla beraber mide ve barsak rahatsızlıklarına çok iyi gelir.

Şampanya ve en nefis gazozlar gibi gayet lezzetli olup evlerde ve Avrupada gazinolarda temizliği ve kolaylığı ve ucuzluğu sebebiyle kullanılır. İngiliz ve İtalyan şerbetlerine tamamiyle benzer ve onlardan daha yüksek evsafı maliktir.

Yazın sıcak günlerinde harareti en güzel teskin eder. En sıhhi bir meşrudur. Mideyi bozan şerbetler yerine mutlaka Hasan Gazoz Özü içiniz. Şişesi kavanoz halinde 25 - 40 - 60 - 100 kuruştur.